

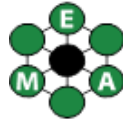
ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

**ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
ЗА
УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА
ИЗГРАДБА НА ЛИНИСКА ИНФРАСТРУКТУРА СО НАМЕНА Е 1.1-ЛОКАЛЕН
ПАТ ОД С. ЛЕСКОЕЦ ДО С. ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ И С. ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ,
КАКО НИЗ КО ОХРИД 4, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ -
ВОН ГРАД И КО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ-ВОН ГРАД**

Нацрт верзија

Јануари, 2025

ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

„Стефан Јакимов Дедов“ бр. 4-1/10 Скопје

тел./факс: 02/3246-402

e-mail: office@ema.com.mk

web: www.ema.com.mk

Документ: Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј -вон град и КО Горно Лакочереј-вон град

Клиент: Општина Охрид

Статус: Нацрт верзија

Подготвено од: Менка Спировска, дипл. биолог и овластен експерт за СОЖС;
Јулијана Никова, дипл. инж. технолог и овластен експерт за СОЖС и
Ана Стојановска, дипл. еколог и овластен експерт за СОЖС

Потписник на Извештајот за СОЖС Ана Стојановска

„ДЕКОНС ЕМА“ ДООЕЛ Скопје
Управител
Менка Спировска

Датум: Јануари, 2025

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-3461/3
Датум: 30-05-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Спировска Аритон Менка родена на 28.12.1951 година во Скопје, дипломирала на ден 02.11.1976 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Биолошки факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 04.06.2009 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-3462/3
Датум: 30-05-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Никова Љубомир Јулијана родена на 27.11.1971 година во Кочани, дипломирала на ден 10.12.1999 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Технолошко-металуршки факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 28.03.2013 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-3464/3
Датум: 30-05-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Стојановска Зоран Ана родена на 01.12.1987 година во Скопје, дипломирала на ден 08.07.2011 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Природно-математички факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 28.03.2013 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

**ЦЕНТРАЛЕН
РЕГИСТАР**

НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА лица

Трговски регистар и регистар на други правни

www.crm.com.mk

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 23.09.2021 во 13:30:27
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing CA for e-Seals
Сертификатот е валиден до: 20.04.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

Број: 0818-50/150020210397415

Датум и време: 23.9.2021 г. 13:30:18

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6247717
Назив:	Друштво за еколошки консалтинг ДЕКОНС-ЕМА ДООЕЛ увоз-извоз Скопје
Седиште:	СТЕФАН ЈАКИМОВ - ДЕДОВ бр.4-1/10 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0818-50/150020210397415

Страна 1 од 1

СОДРЖИНА

0		
1	ВОВЕД	13
2	ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (СОЖС).....	15
2.1	ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	15
2.2	ПРИДОБИВКИ ОД СПРОВЕДУВАЊЕ НА СОЖС.....	15
2.3	ПРАВНА РАМКА СО КОЈА СЕ РЕГУЛИРА СОЖС ПОСТАПКАТА	16
2.4	ИНТЕГРИРАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА НА СОЖС И УРБАНИСТИЧКО ПРОЕКТНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА.....	16
2.5	МЕТОДОЛОГИЈА ЗА СОЖС	17
2.5.1	Постапка за СОЖС	17
2.5.2	Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста.....	19
2.5.2.1	Учество на јавноста.....	20
2.5.3	Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина	21
2.6	СПРОВЕДЕНИ СОЖС АКТИВНОСТИ.....	22
3	РЕЗИМЕ/КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ.....	23
3.1	КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	23
3.1.1	Анализа на постојната состојба (документациона основа)	23
3.1.2	Анализа на планирана состојба	30
3.2	ПРЕДМЕТ И ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	37
3.3	КОРЕЛАЦИЈА НА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ И ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	37
4	РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ ЗА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	68
4.1	ОПШТИ И ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	68
4.2	ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО	74
4.3	ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ.....	75
4.4	КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЛИШТЕТО И УРБАН РАЗВОЈ.....	77
4.5	КОРИСТЕЊЕ НА ПОДРАЧЈЕТО ЗА ТУРИСТИЧКИ АКТИВНОСТИ.....	79
4.6	КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ, КВАЛИТЕТ НА ВОЗДУХОТ И КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ.....	80
4.6.1	Климатски карактеристики	80
4.6.2	Квалитет на воздухот.....	82
4.6.3	Климатски промени	89
4.7	БУЧАВА	91
4.8	ВОДА.....	92
4.8.1	Хидрографија и хидрологија.....	92
4.8.2	Квалитет на површинските води.....	96
4.9	ПОЧВА.....	100
4.9.1	Релјефни карактеристики.....	100
4.9.2	Геолошки карактеристики	100
4.9.3	Сеизмички карактеристики.....	101
4.9.4	Квалитет на почвата	102
4.10	БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО.....	102
4.11	ПРЕДЕЛСКА РАЗНОВИДНОСТ	102
4.12	КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	104
4.13	МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА	107
4.13.1	Сообраќајна инфраструктура	107
4.13.2	Електро енергетска инфраструктура.....	110

4.13.3	Телекомуникациска мрежа.....	111
4.13.4	Гасоводна мрежа.....	111
4.13.5	Водоснабдување, наводнување и управување со отпадни води.....	112
4.13.5.1	Водоснабдување.....	112
4.13.5.2	Наводнување.....	114
4.13.5.3	Управување со отпадни води.....	115
4.13.5.4	Управување со отпад.....	117
5	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП.....	121
5.1	Состојба во животната средина без имплементација на УП.....	132
6	ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ.....	133
6.1	СВЕТСКО ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА ОХРИДСКИОТ РЕГИОН ПОД ЗАШТИТА НА УНЕСКО 133	
6.2	ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА СПОРЕД ПРОСТОРЕН ПЛАН И НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАВСТВО.....	140
6.2.1	Национален парк Галичица.....	140
6.2.2	ОХРИДСКО ЕЗЕРО СП (споменик на природата-заштитен).....	144
6.2.3	МАКЕДОНСКИ ДАБ СП (споменик на природата-заштитен).....	145
6.2.4	СП Платаново дрво.....	146
6.2.5	СП – Дувало.....	146
6.2.6	СП – Пештера Самоска Дупка.....	146
6.2.7	СП – Острово.....	146
6.2.8	СП – Пештера Војла.....	146
6.2.9	ЧИНАРИ - Природа реткост Охрид.....	147
6.2.10	Студенчишко Блато (Предлог подрачје за заштита).....	147
6.3	РЕПРЕЗЕНТАТИВНА МРЕЖА НА ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА.....	149
6.3.1	Емералд Подрачја.....	149
6.3.2	Рамсар Подрачје.....	150
6.3.3	Национална еколошка мрежа (МАК-НЕН).....	151
6.3.4	Еколошка мрежа Натура 2000.....	152
6.3.5	Значајни подрачја за растенија (ЗПР).....	153
6.3.6	Значајни подрачја за птици.....	153
6.3.7	Клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs).....	154
6.3.8	Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа.....	155
7	ЦЕЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА УТВРДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЃУНАРОДНО НИВО.....	158
7.1	ЗАШТИТА НА ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ОХРИДСКИОТ РЕГИОН.....	161
7.2	ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	163
8	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ ...	171
8.1	ВЛИЈАНИЈА ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УРБАНИСТИЧКИОТ ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАДБА НА ЛОКАЛЕН ПАТ И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ.....	172
9	АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ.....	184
9.1	ПОТЕШКОТИИ ПРИ СОБИРАЊЕТО НА ПОТРЕБНИТЕ ИНФОРМАЦИИ.....	186
10	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА ...	187
11	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ.....	196
11.1	ЗАКЛУЧОЦИ.....	196
11.2	ПРЕПОРАКИ.....	197

12	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	199
13	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	203

ЛИСТА НА ТАБЕЛИ

Табела 1	Клучни учесници и корисници за спроведување на постапките за подготовка на Урбанистички проект и СОЖС.....	17
Табела 2	Постојна состојба на проектниот опфат	25
Табела 3	Нумерички показатели.....	34
Табела 4	Корелација на целите на Урбанистичкиот проект со целите на релевантните национални/регионални и локални стратешки и плански документи	39
Табела 5	Површина на Општината, број на жители, густина на населението.....	69
Табела 6	Вкупно резидентно население, домаќинства и станови во општина Охрид.....	69
Табела 7	Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол.....	69
Табела 8	Вкупно работоспособно и активно население на возраст од 15+ години според возраста и активност, по пол.....	70
Табела 9	Вкупно работоспособно население на возраст од 15+ години според возраста и економска активност, по пол.....	70
Табела 10	Вкупно доселени и отселени граѓани во општина Охрид.....	70
Табела 11	Најчести причини за смрт во здравствен регион Охрид за 2021 година.....	74
Табела 12	Активни деловни субјекти по големина во општина Охрид во 2022.....	75
Табела 13	Активни деловни субјекти по сектори на дејност за 2022 според НКД Рев.2 во општина Охрид.....	76
Табела 14	Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство.....	77
Табела 15	Сумарни резултати за емисиите на загадувачки супстанции во воздухот во општина Охрид од клучните извори на емисија.....	85
Табела 16	Покриеност со податоци за измерени концентрации на загадувачки супстанции на мерната станица во Охрид во 2022 и 2023 година.....	86
Табела 17	Преглед на квалитетот на амбиентниот воздух во Охрид за анализираниот период (01.01.2023-31.10.2023).....	87
Табела 18	Слив на Охридско Езеро.....	93
Табела 19	Процентни резерви на подземни води по Водостопанско подрачје.....	96
Табела 20	Еколошка состојба/потенцијал на речни водни тела.....	97
Табела 21	Валоризација на предел.....	103
Табела 22	Културни добра во општина Охрид кои се под заштита.....	105
Табела 23	Електроенергетска инфраструктура на општина Охрид.....	110
Табела 24	Водоснабување во деловни субјекти.....	114
Табела 25	Процентуално учество на санитарната и технолошката вода во водоснабдувањето.....	114
Табела 26	Отпадни води од деловните субјекти.....	116
Табела 27	Процентуална застапеност на санитарна и технолошка отпадна вода кај производните и непроизводните деловни субјекти.....	116
Табела 28	Количини на рециклабилни фракции од комуналниот цврст отпад кои се генерираат во општина Охрид на годишно ниво.....	117
Табела 29	Преглед на заштитени подрачја во општина Охрид.....	140
Табела 30	Површини на предложените зони за заштита.....	149
Табела 31	Врска меѓу целите на СОЖС и целите на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид.....	164
Табела 32	План за мониторинг.....	189

ЛИСТА НА СЛИКИ

Слика 1 Чекори/фази на СОЖС	19
Слика 2 Местоположба на проектниот опфат и граници со опфатите на УПС Лескоец и УПС Долно Лакочереј и ГУП Охрид	24
Слика 3 Граници на проектен опфат на топографска мапа.....	26
Слика 4 Документациона основа - изграден градежен фонд.....	27
Слика 5 Документациона основа - Карта на изградена комунална инфраструктура.....	28
Слика 6 Урбанистичко решение.....	35
Слика 7 Инфраструктурно решение	36
Слика 8 Местоположба и граници на општина Охрид.....	68
Слика 9 Местоположба на проектниот опфат.....	72
Слика 10 Фотографски приказ на проектното подрачје.....	73
Слика 11 Сателитски приказ на опкружувањето на планскиот опфат со означена локација на индивидуални објекти за домување, викендици и сл.О.....	74
Слика 12 Објекти кои се користат за одгледување стока.....	77
Слика 13 Користење на земјиштето околу планскиот опфат.....	79
Слика 14 Средногодишни температури на воздухот во општина Охрид.....	81
Слика 15 Средногодишни количини на врнежи во општина Охрид	81
Слика 16 Ружа на ветрови за општина Охрид за 2021.....	82
Слика 17 Процентуален удел на производните и непроизводните деловни субјекти на територијата на општина Охрид	83
Слика 18 Просторна распределеност на деловните субјекти во општина Охрид.....	83
Слика 19 Процентуално учество на клучните сектори на емисија во емисиите на загадувачки супстанции во воздух во општина Охрид.....	86
Слика 20 Слив на Охридско Езеро.....	93
Слика 21 Места за земање примероци за Програмата за надзор и мониторинг и Класификација на површински водни тела.....	98
Слика 22 Водни тела во близина на проектниот опфат.....	100
Слика 23 Сеизмолошка карта на Р.С. Македонија	102
Слика 24 Пределски типови во општина Охрид.....	103
Слика 25 Заштитни зони во границите на ГУП на Охрид (културно наследство).....	106
Слика 26 Постоечки државни и регионални патишта во општина Охрид.....	108
Слика 27 Патна инфраструктура.....	109
Слика 28 Карта на емисионо оптоварување: санитарна и технолошка отпадна вода.....	117
Слика 29 Граници на заштитена зона под УНЕСКО.....	133
Слика 30 Локалитети со атрибути на природни вредности („жаришта“ на биолошката разновидност) во Охридскиот Регион.....	137
Слика 31 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро.....	139
Слика 32 Зонирање на НП Галичица.....	144
Слика 33 Предложени граници и зонирање на СП Охридско Езеро.....	145
Слика 34 Чинарот на плоштадот Чинар.....	147
Слика 35 Предложени зони за заштита во заштитеното подрачје.....	149
Слика 36 Емералд подрачја во Република Македонија.....	150
Слика 37 Карта на Рамсар подрачје.....	151
Слика 38 МАК-НЕН мрежа.....	152
Слика 39 Значајно растително подрачје Охридско Езеро.....	153
Слика 40 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро.....	154
Слика 41 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа	156

ЛИСТА НА ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Одлука за спроведување на СОЖС, известување од МЖСПП за спроведување на СОЖС и објава на Одлуката на веб страната на општина Охрид.....	205
Прилог 2 Решение за Услови за планирање на просторот од страна на МЖСПП со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023 год.	209
Прилог 3 Мислење од АД МЕПСО.....	212
Прилог 4 Мислење од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје.....	215
Прилог 5 Мислење од Македонски Телеком АД.....	217
Прилог 6 Мислење од Дирекција за заштита и спасување, подрачно одделение Охрид.....	218
Прилог 7 Мислење од ЈП Водовод Охрид.....	221
Прилог 8 Управа за заштита на културно наследство.....	222
Прилог 9 Допис од ЈП Водовод Охрид.....	224
Прилог 10 Одобрена проектна програма.....	225
Прилог 11 Одговор од МЖ Инфраструктура.....	227

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

ГУП	Генерален Урбанистички План
СОЖС	Стратегиска оцена на животната средина
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
ЈП	Јавно претпријатие
ЈКП	Јавно Комунално Претпријатие
ЈУ	Јавна установа
НП	Национален Парк
РМ	Република Македонија
СРМ	Северна Република Македонија
ЛЕАП	Локален Еколошки Акционен План
ОУ	Основно Училиште
ГИС	Географски информациски систем
ЕУ	Европска Унија
UNFCCC	Рамковна Конвенцијата на Обединетите нации за климатски промени
НАП	Национален акциски план за борба против опустинување
УП	Урбанистички План
УЗ	Урбана Зона
ИУВ	Исклучителна универзална вредност
ДЗП	Добри земјоделски практики
ДУП	Детален Урбанистички План
СОЕ	Слив на Охридско Езеро
ВТ	Водно Тело
ВВТ	Вештачко Водно Тело
ХМС	Хидро Мелиоративен Систем
КП	Катастарска Парцела
КО	Катастарска општина
СП	Споменик на Природата
ПЗО	Посебно заштитени области
ППЗ	Посебни подрачја на зачувување
ЗПР	Значајни подрачја за растенија

1 ВОВЕД

По барање на Инвеститорот општина Охрид започната е постапка за изготвување на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град (во понатамошниот текст: планска документација). Предложениот урбанистички проект треба да овозможи услови за реализација на линиска инфраструктура – локален пат, со поединечна намена на земјиштето Е1.1 - Сообраќајни патни инфраструктури, со цел изградба на локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј.

Предложениот пристапен пат е трасиран целосно низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град општина Охрид, апроксимативно по должина на постојниот земјен пат, со соодветно обликување со сообраќајни елементи кои ќе овозможат непречено одвивање на сообраќајот на граѓаните кои досега го користеле постојниот земјен пат.

Подрачјето е целосно вон опфат на важечки урбанистички планови. Оценето е дека за остварување на целта: изградба на локален пат на оваа траса, во овој момент нема економска оправданост за донесување на урбанистички план. Оттаму, согласно одредбите на Член 58 став (б) од Законот за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р.С. Македонија бр. 32/20 и 111/23) и Член 58 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р.С.М. бр.225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), пристапено е кон изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план.

Вкупната површината на планскиот опфат е 42 919,641 m² или 4,29 ha, а должината на планираната траса изнесува 5682,81 m`.

За изработка на урбанистичката документација, општина Охрид ја ангажираше компанијата „Сивил Инженеринг“ ДОО.

Директивата за стратегиска оцена на животната средина (2001/42/EC) и Законот за животната средина („Сл. весник на Р.С. Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 89/22 и 171/22), пропишуваат дека одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, треба бидат предмет на Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС).

Врз основа на ова, Градоначалникот на општина Охрид подготви Одлука за спроведување на СОЖС и пропратна документација, врз основа на што МЖСПП издаде позитивно Мислење.

Локалната самоуправа на општина Охрид и Друштвото за еколошки консалтинг „ДЕКОНС ЕМА“ ДООЕЛ склучија договор за деловна соработка за изработка на Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на

урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град.

2 ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (СОЖС)

Стратегиската оцена на животната средина е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, што овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“ или политики, планови и програми. Тоа е алатка која ќе треба да го подобри севкупниот квалитет на планирањето и програмирањето на идните активности со прифаќање на концептот за одржлив развој. Компонентите на СОЖС, односно нејзините цели се различни, но во оваа декада се препорачува и очекува дека климатските промени и биолошката разновидност се две силни компоненти кои треба да имаат предност при употреба на земјиштето и планирање на просторот во Република Северна Македонија.

2.1 Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Главни цели на СОЖС се:

- Да обезбеди механизам за идентификација, опис, оценување и известување за влијанијата/ефектите на планскиот документ врз животната средина;
- Одговорните органи (донесувачите на планскиот документ) да подготват извештај за можните значајни влијанија на планскиот документ врз животната средина и анализа на реални алтернативи;
- Да се спречат, намалат и неутрализираат негативните влијанија врз животната средина. Зголемувањето на позитивните влијанија може, исто така, да биде придобивка од СОЖС процесот;
- Да се обезбедат пообемни консултации и ангажирање на заинтересираните страни, други одговорни тела, органи на власта и јавноста уште во раната и ефективна фаза на подготовка на планскиот документ;
- Да се обезбеди мислење од јавноста (извештаи од консултации со јавноста) со која ќе се прикаже како резултатите од оцената на животната средина и мислењата, презентирани за време на постапката за СОЖС, се земени предвид во конечната верзија на планскиот документ;
- Да обезбеди следење на значајните влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ од страна на надлежните органи, обезбедувајќи на тој начин идентификација на непредвидените негативни влијанија во рана фаза на имплементација на планскиот документ и преземање мерки за подобрување на состојбата, кога тоа е потребно.

2.2 Придобивки од спроведување на СОЖС

- Придобивките од спроведување на стратегиската оцена на животната средина се:
- Флексибилност и консензус во процесот на планирање;
- Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- Меѓусекторска соработка;
- Земање предвид на националните, регионалните и локалните потреби и цели;
- Земање предвид на целите за заштита на животната средина;

- Конзистентност со стратешките определби за одржлив развој;
- Добивање вистинити и реални информации, кои ќе им помогнат на носителите на одлуки на повисоко ниво во донесување на истите.

2.3 Правна рамка со која се регулира СОЖС постапката

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина („Сл. весник на РС Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 171/22 и 89/22), при што стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието од проектот врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. весник на РМ“ бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. весник на РМ“ бр. 144/07);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. весник на РМ“ бр. 153/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. весник на РМ“ бр. 147/08 и 45/11);
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. весник на РМ“ бр. 122/11).

При подготовка на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, земена е предвид и Директивата 2001/42/ЕС на Европскиот Парламент и Советот од 27 јуни, 2001 година за оцена на влијанијата на одредени планови и програми врз животната средина (во понатамошниот текст: Директива за СОЖС), која е транспонирана во македонското законодавство, како и искуствата на некои од земјите членки на ЕУ.

2.4 Интегрирање на постапките за подготовка на СОЖС и Урбанистичко проектната документација

СОЖС постапката се спроведуваше паралелно со постапката за СОЖС постапката се

спроведуваше паралелно со постапката на изработка на Нацрт урбанистичко проектната документација. Интегрирањето на двата процеси се постигна преку блиска соработка на проектните тимови (СОЖС и Планерко-проектантски тим) и клучните учесници, преку преглед на литература, консултации и сл. Во табелата подолу се идентификувани клучните учесници во постапката за подготовка на планската документација и спроведувањето на СОЖС. Во табелата подолу се идентификувани клучните учесници во постапката за подготовка на планската документација и спроведувањето на СОЖС.

Табела 1 Клучни учесници и корисници за спроведување на постапките за подготовка на Урбанистички проект и СОЖС

Целни групи	Министерство за животна средина и просторно планирање, - Сектор за Природа, Сектор за Просторно планирање, Сектор за Води, Сектор за отпад, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, - Сектор за земјоделство, Сектор за шумарство и ловство, Министерство за култура (Комисија за УНЕСКО), Министерство за транспорт и врски, Министерство за труд и социјални работи, Министерство за локална самоуправа, Министерство за здравство, Локална самоуправа на општина Охрид, Дирекција за заштита и спасување, Центар за управување со кризи, АД „Водостопанство на РСМ“, ЈКП „Комуналец“ Охрид, АД „МЕПСО“ „Елекродистрибиција“ ДООЕЛ Скопје „Македонски Телеком“ АД Научни институции: „Хидробиолошки завод“ Охрид, Природно-математички факултет, Скопје; Шумарски факултет, Скопје; Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Охрид, Национален комитет формиран за следење на имплементација на Рамсар Конвенцијата, Национален комитет за биолошка разновидност, Национален совет за заштита на природата, Национален совет за одржлив развој, Управа за хидрометеоролошки работи, Месни заедници; Останати национални комитети, совети, здруженија на граѓани, институти, организации, бизнис секторот и сл.
--------------------	--

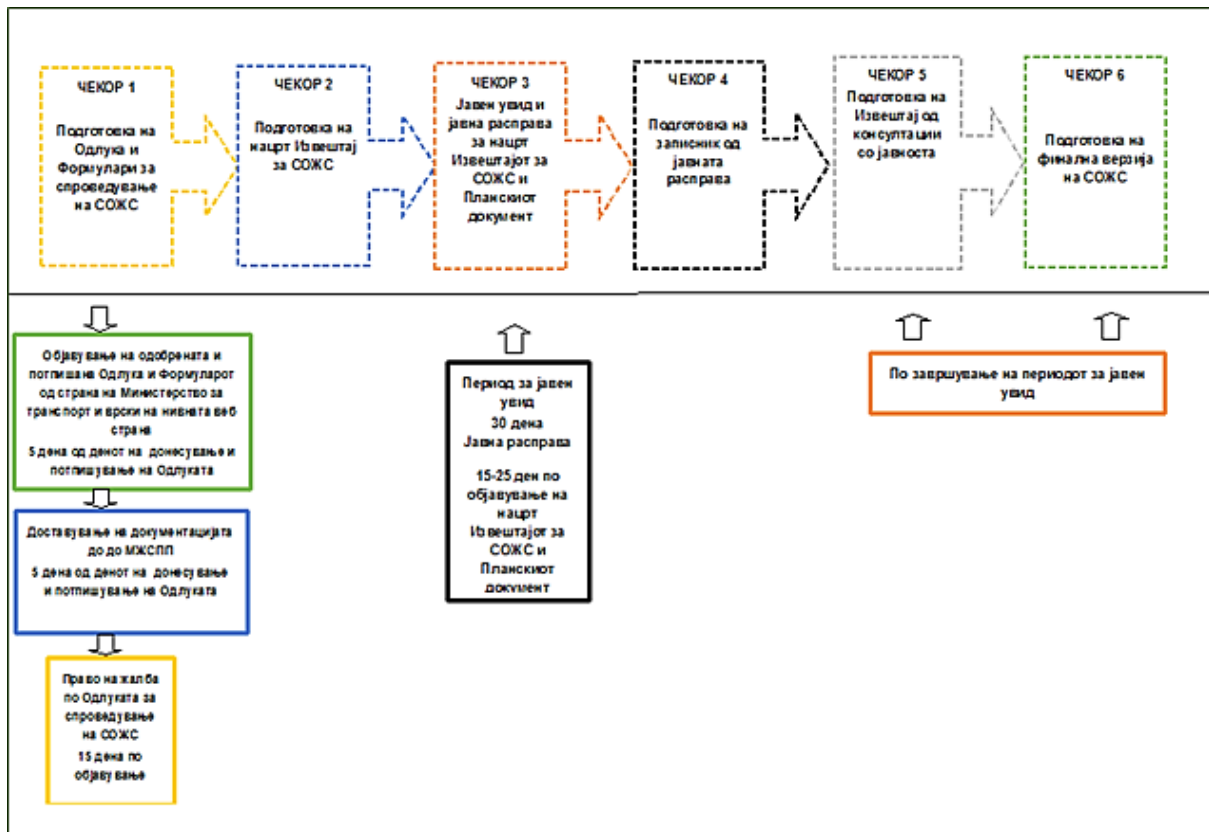
2.5 Методологија за СОЖС

2.5.1 Постапка за СОЖС

Постапката за СОЖС се спроведува во неколку фази/чекори:

Фази на СОЖС	Опис	Консултации	
		Засегнати органи	Јавност
Проверка	Се утврдува дали Урбанистичкиот проект ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС	√	√
Определување на обемот	Се определува обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС	√	√
Извештај за СОЖС	Се обезбедуваат детални информации за резултатите од СОЖС, вклучувајќи информации за аспектите кои биле предмет на оцена, како и очекуваните влијанија (позитивни и негативни) врз животната средина и социјалните аспекти од имплементација на планскиот документ. Извештајот идентификува и активности за спречување, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија.	√	√
Консултации со јавноста	Консултација со страните и засегнатата јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, Извештајот за СОЖС и обезбедување јавен увид (објавување) за истите.	√	√
Прифаќање	Се обезбедуваат информации за одобрениот плански документ, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.	√	√
Мониторинг	Се овозможува следење на имплементацијата на активностите, можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, со цел одговорните власти да преземат мерки за намалување на негативните влијанија и подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.	√	√

Чекорите/фазите на постапката за СОЖС се презентирани во следниот дијаграм.

Слика 1 Чекори/фази на СОЖС

2.5.2 Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста

Целта за изработка на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град е урбанизација на неизградено земјиште со класа на намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури со вкупна површина на проектот опфат од 42 919,641 m² или 4,29 ha и должина на планираната траса од 5682,81 m`.

Предметниот опфат досега не е третирана со урбанистичка планска документација, односно не била предмет на планирање.

Имајќи ја предвид основата за донесување на планската документација, се пристапува кон утврдување на потребата за спроведување на СОЖС. Во согласност со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, планирањето на просторот припаѓа во член 3, точка 13 **Планирање на просторот и користење на земјиштето**, односно за овој плански документ е задолжително да се спроведува стратегиска оцена на животната средина.

Имајќи ја предвид основата за донесување на планска документација се пристапи кон утврдување на потребата за спроведување на СОЖС.

По фазата на определувањето на потребата за спроведување СОЖС, следуваеше фаза на

подготовка на Одлука за спроведување СОЖС и пропратна документација (арх. бр. 21-10432/1 од 09.08.2024) од страна на Градоначалникот на општина Охрид, врз основа на што МЖСПП донесе Известување за прифаќање на Одлуката за спроведување СОЖС по планскиот документ и утврдување на обемот на СОЖС (УП1-15-1583/2024 од 11.11.2024 година, прикажано во Прилог 1).

Целта на фазата за определување на обемот е идентификација на клучните прашања за животната средина, кои треба да бидат опфатени со оцена на влијанијата на планскиот документ врз животната средина. Оваа фаза од постапката за СОЖС вклучува преглед на други релевантни планови, програми и цели на животната средина, основни информации за животната средина и предложени активности и политики разработени во планскиот документ. Сите споменати информации овозможуваат утврдување на обемот на СОЖС и идентификување на прашања од областа на животната средина кои треба да бидат опфатени со планскиот документ.

Нивото на детали содржано во СОЖС е определено од:

- Местото на планскиот документ во хиерархијата на планирање и донесување одлуки, како и нивото на детали на политиките утврдени со истата;
- Степенот на влијание на планскиот документ врз животната средина;
- Достапноста на постоечки информации при подготовката на СОЖС.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со националното законодавство и Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

2.5.2.1 Учество на јавноста

Во согласност со барањата, дефинирани со Законот за животната средина и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми кои се однесуваат на животната средина, постапката за СОЖС започнува со подготовка на Формулари и Одлука за спроведување на СОЖС, постапка во која се вклучуваат засегнатите органи.

Во фазата на определување на потребата за спроведување СОЖС, беа идентификувани органите засегнати од имплементација на планскиот документ кои беа известувани за текот на СОЖС постапката и вклучени во истата.

Подготвената Одлука за спроведување на постапката за СОЖС и Формуларот беа објавени на веб страната на општина Охрид¹ и беа јавно достапни за увид во период од 15 дена. Во овој период, не беа поднесени коментари, предлози, ниту жалби на објавената одлука и придружните документи.

Соодветно, Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната

¹ <https://ohrid.gov.mk/wp-content/uploads/2024/08/SEA-formular-za-UP-za-lokalen-pat-od-s-Leskoec-do-Dolno-i-Gorno-Lakocerej.pdf>

на општина Охрид, во период од 30 календарски дена од денот на објавување.

Подготвениот Нацрт Извештај за СОЖС, ќе биде доставен до Министерството за животна средина и просторно планирање, кое треба да издаде мислење за усогласеност на нацрт Извештајот за СОЖС со барањата на националното законодавство и да ги дефинира понатамошните чекори во спроведување на процедурата за СОЖС.

Во согласност со законските барања, а со цел да се постигне поголема транспарентност и вклученост на јавноста во процесот на донесување одлуки во однос на Урбанистичкиот проект ќе се одржи јавна расправа по нацрт планскиот документ и нацрт Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина.

Од одржаната јавна расправа ќе биде подготвен записник, кој ќе биде приложен во Финалниот Извештај за СОЖС и во Извештајот од консултации со јавноста, кој се изработува во согласност со член 69, став 5 од Законот за животната средина и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти како и планови и програми од областа на животната средина.

2.5.3 Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина

Во согласност со барањата на Уредбата за содржината на извештајот за СОЖС и Директивата за СОЖС, овој Извештај содржи:

- Краток преглед на содржината, главни цели на Урбанистичкиот проект и поврзаност со други релевантни планови или програми;
- Информации за моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило без имплементација на Урбанистичкиот проект;
- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Постојни проблеми во животната средина, кои се релевантни за Урбанистичкиот проект, вклучувајќи ги оние кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и живеалиштата;
- Целите на заштита на животната средина одредени на национално или меѓународно ниво, релевантни за Урбанистичкиот проект и начинот на кој тие цели се земени предвид при нејзината изработка;
- Веројатни значајни влијанија врз животната средина, вклучувајќи и прашања, како што се биолошка разновидност, население, човеково здравје, фауна, флора, климатски фактори, материјални добра, културно наследство, вклучувајќи архитектонско и археолошко наследство, предел, како и меѓузависност на овие фактори;
- Мерки за заштита, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значајните негативни влијанија врз животната средина од имплементацијата на

Урбанистичкиот проект;

- Анализа на алтернативи;
- Опис на предвидените мерки во врска со мониторингот, а во согласност со законските обврски.

2.6 Спроведени СОЖС активности

Период	Степен на подготовка/фаза
Август, 2024	Подготовка на Формулари и Одлука за спроведување постапка за СОЖС
Август, 2024	Донесување Одлука за спроведување СОЖС и нејзино објавување на веб страната на општина Охрид (09.08.2024)
Ноември, 2024	Издадено позитивно мислење по Одлуката за спроведување на постапка за СОЖС, издадено од Секторот за просторно планирање при МЖСПП (11.11.2024)
Јануари, 2025	Објавување на нацрт Извештајот за СОЖС на веб страната на општина Охрид
Јануари-Февруари, 2025	Консултации со јавноста и заинтересираните страни во однос на нацрт Извештајот за СОЖС
	Одржана јавна расправа за нацрт Извештајот за СОЖС
	Мислење од МЖСПП за усогласеност на нацрт Извештајот за СОЖС со барањата на националното законодавство
	Завршени консултации со јавноста
	Анализа на пристигнатите забелешки од јавноста
	Финализирање на Извештајот за СОЖС
	Финално мислење по Извештајот за СОЖС - негово објавување
	Прифаќање на Планскиот документ

3 РЕЗИМЕ/КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

3.1 Краток преглед на содржината на планскиот документ

По барање на Инвеститорот - општина Охрид започната е постапка за изготвување на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град.

Предложениот урбанистички проект треба да овозможи услови за реализација на линиска инфраструктура – локален пат, со поединечна намена на земјиштето Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури.

Подрачјето е целосно вон опфат на важечки урбанистички планови. Оценето е дека за остварување на целта: изградба на локален пат на оваа траса, во овој момент нема економска оправданост за донесување на урбанистички план. Оттаму, согласно одредбите на Член 58 став (6) од Законот за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р.С. Македонија“ бр. 32/20 и 111/23) и Член 58 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р.С. Македонија бр.225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), пристапено е кон изработка на урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, а кој се изработува врз основа на прибавени Услови за планирање на просторот бр. У47123 од ноември 2023 и за кои е издадено Решение за Услови за планирање на просторот од страна на МЖСПП со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023 (види Прилог 2).

Бидејќи за предметниот опфат не постои важечка планска документација, Условите за планирање на просторот - Изводот од Просторен план на РМ треба да претставува влезен параметар при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето во соодветниот плански документ.

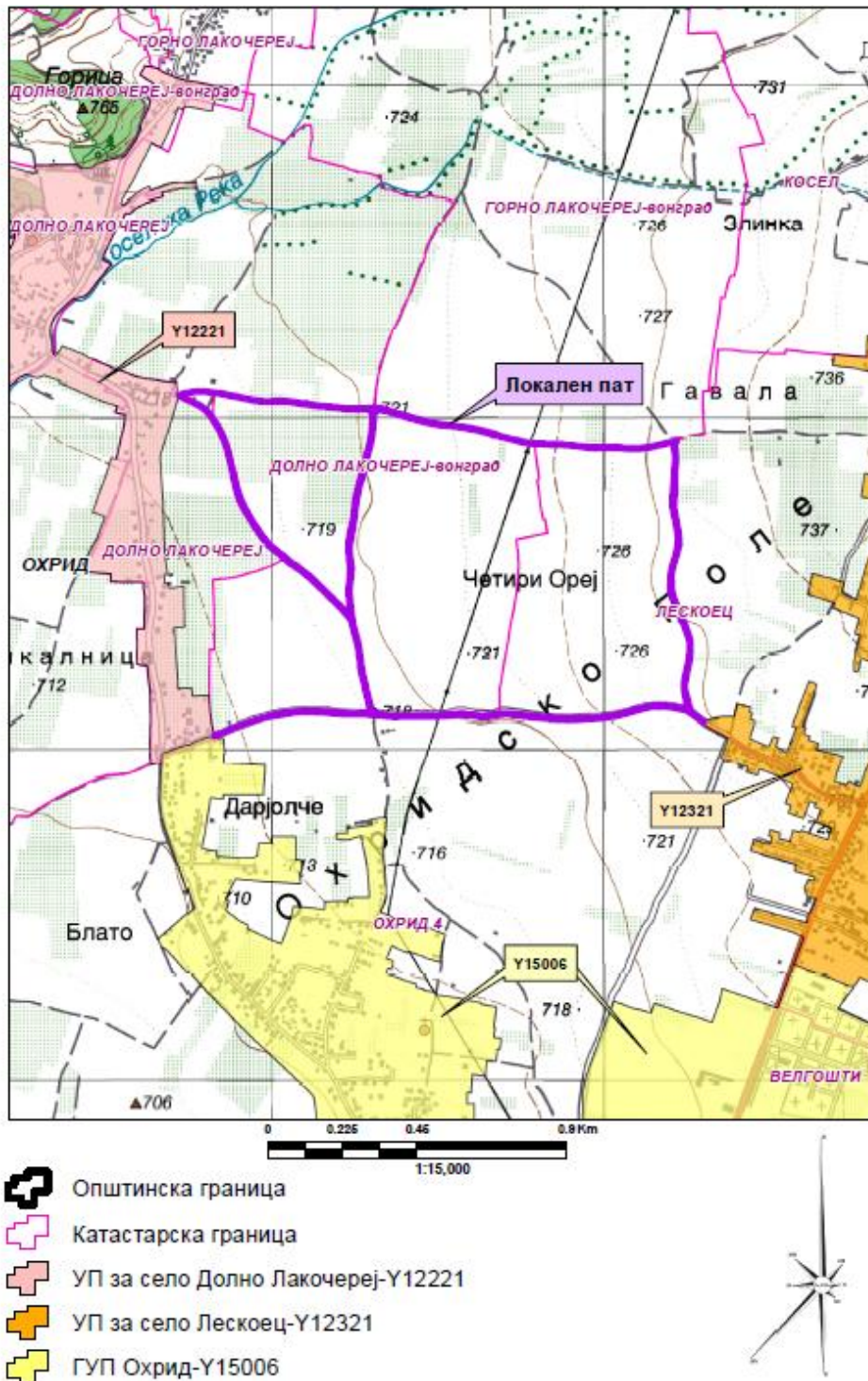
За предметниот опфат не се доставени информации за постоење на планско-проектна урбанистичка документација во неговата непосредна околина.

3.1.1 Анализа на постојната состојба (документациона основа)

Планскиот опфат се наоѓа на територија на општина Охрид, помеѓу с. Лескоец и селата Горно и Долно Лакочереј. Опфатот зафаќа делови од КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид и во најголем дел ја зафаќа површината на постојните земјени патишта.

На источната и западната страна, планскиот опфат граничи со опфатите на УП за село Лескоец и УП за Долно Лакочереј, додека на југ се граничи со ГУП на општина Охрид, за кои се издадени Услови за планирање на просторот, изработени од Агенција за планирање на просторот, како и Решенија за истите издадени од страна на Министерство за животната

средина и просторно планирање (МЖСПП).

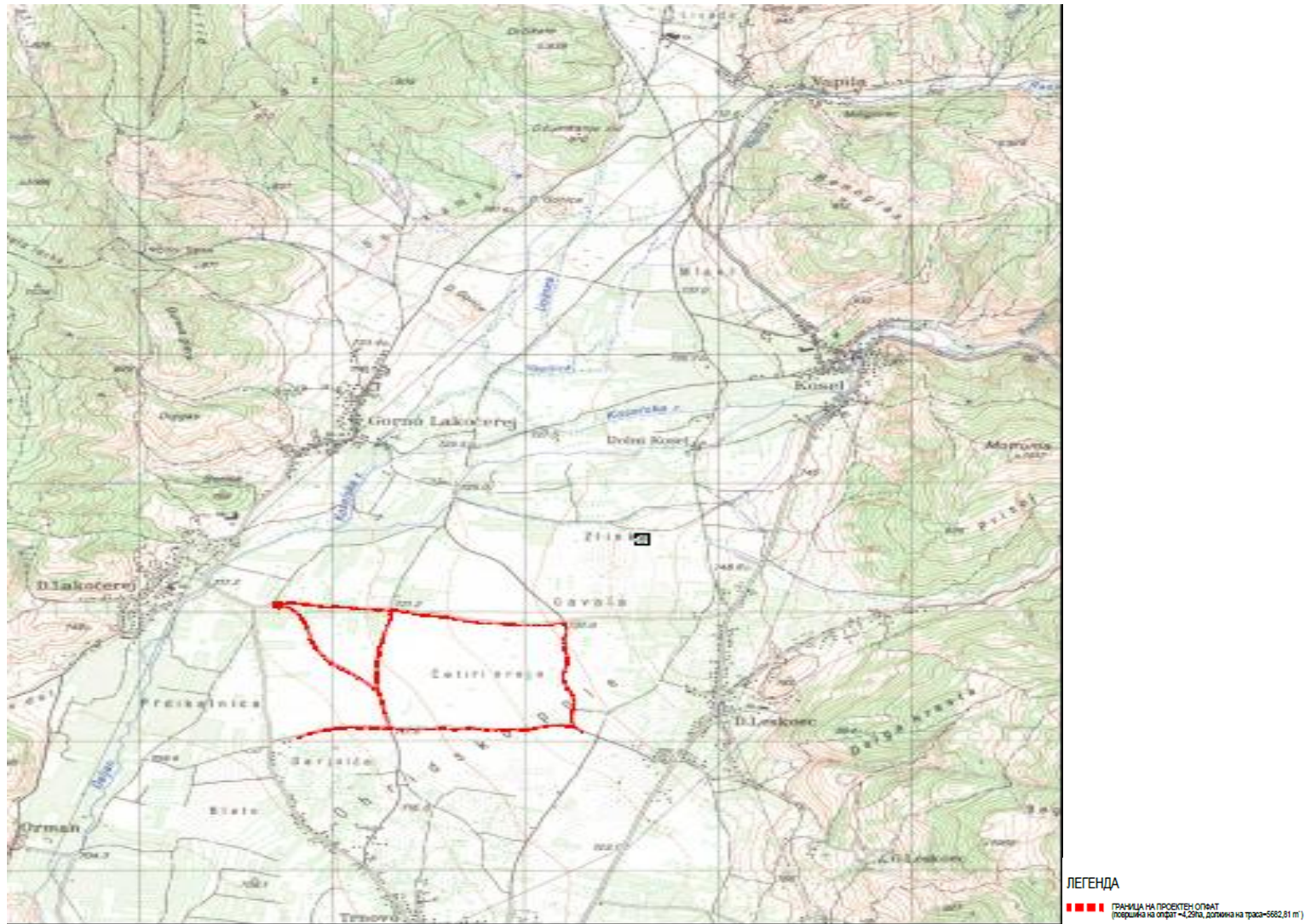
Слика 2 Местоположба на проектниот опфат и граници со опфатите на УПС Лескоец и УПС Долно Лакочереј и ГУП Охрид

При увидот на лице место, констатирано е дека во границите во планскиот опфат нема постојни објекти, а површината од предметниот опфат претставува земјен пат и неизградено земјиште.

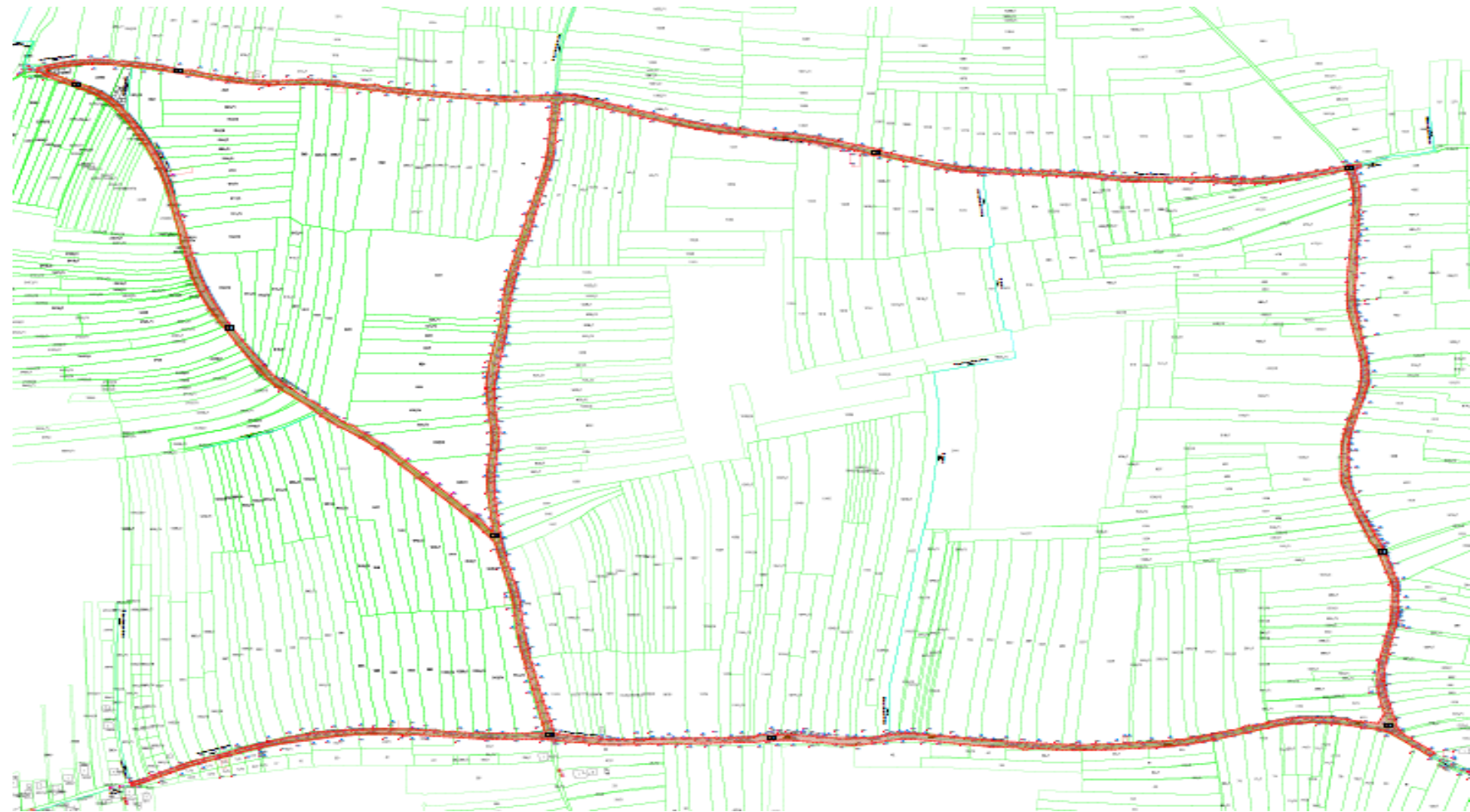
За целиот плански опфат добиени се основни урбанистички показатели кои се презентирани табеларно:

Табела 2 Постојна состојба на проектниот опфат

<p>Предмет: Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид општина: Охрид Дата на попис: Февруари 2024 год.</p>								
<p>Состојба: Д-добра, С-средна, Л-лоша, У-урнатина, Г-во градба Тип на конструкција: СК-скелетна, МА-масивна, МО-монтажна, МЕ-мешана Површина на проектен опфат: 4,29 ha</p>								
Бр. на објект	Катастарска општина	Класа на намена	Катност	Површина на парцела	Вкупна изградена површина	Број на нивоа	Состојба на објект	Тип на конструкција
1	Охрид 4, Лескоец, Долно Лакочереј, Долно Лакочереј-вон град и Горно Лакочереј-вон град	0	/	42919.64 m ²	/	/	Л	/
				42919.64 m ²				

Слика 3 Граници на проектен опфат на топографска мапа

ЛЕГЕНДА

- ■ ■ ■ ГРАНИЦА НА ПРОЕКТЕН ОПФАТ
(површина на опфат = 4,29ha, должина на траса = 5682,81 m)
- ▨ НЗ НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ

Слика 4 Документациона основа - изграден градежен фонд

Слика 5 Документациона основа - Карта на изградена комунална инфраструктура

Електроенергетски објекти и инфраструктура: Од добиените податоци од АД „МЕПСО“ со бр.11-2628/1 од 12.05.2023, има информации за предметниот опфат се пресекува со електроенергетски објекти во сопственост на МЕПСО и тоа 110 kV далекувод (Прилог 3).

Друштвото за дистрибуција на електрична енергија „ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА“ ДООЕЛ Скопје со бр.10-25/7-51 од 13.02.2024, известуваат дека за изработка на урбанистичката документација, во согласност со податоците од службената евиденција, располагаат со следните податоци: 110kV надземна мрежа, 10(20)kV подземна мрежа, 0,4kV подземна мрежа, 0,4kV надземна мрежа (Прилог 4).

Телекомуникациска инфраструктура: Од добиените податоци од АД „Македонски Телеком“ со бр. 51673 од 28.04.2023, во границите на планскиот опфат има постојна МКТ инфраструктура (Прилог 5).

Дирекција за заштита и стасување: Во добиените известување од „Дирекцијата за заштита и спасување“ Подрачно одделение Охрид, со бр. 09/3-18/2 од 18.01.2024, е наведено дека Дирекцијата не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура во границите на планскиот опфат (Прилог 6).

Културно наследство: Во системот е-урбанизам (ПИМ постапка бр. 51673) побарани се податоци и информации, кои се во надлежност на Управата за заштита на културното наследство, но до овој момент не се добиени податоци и информации од Министерство за Култура-Управа за заштита на културни споменици, според тоа се смета дека на проектниот опфат нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Природно и културно наследство: Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/10), односно Планот за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

- *Прва заштитна зона* – се формира во појас од 50 m сметано од границата на КП 1/1 (Охридско езеро) и истата има три подзони (Ia, Ib и Iv);
- *Втора заштитна зона* – формирана од две подзони и тоа: IIa-се формира на подрачја зафатени со рипариски живеалишта и IIб-ги зафаќа природните и полуприродните живеалишта на кота 866m.н.в. ;
- Трета заштитна зона – се формира на деловите под кота 866 m.н.в., односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени, или главно се користи за земјоделско производство.

Охридскиот регион („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/10), односно Планот за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на **културното наследство** во

Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

Прва заштитна зона – се однесува на споменичните целини кои содржат значајни културно-историски градби. Границите на првата заштитна зона во Охрид се утврдени со Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење како Старо градско јадро;

Втора заштитна зона – претставува простор кој содржи значајни елементи на историската структура и културно наследство со различен степен на зачуваност (контактна зона на Старо градско јадро);

Трета заштитна зона – простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство.

Постојат и две дополнителни зони надвор од градот:

III-г зона – опфати на села;

III-д зона – урбани опфати надвор од градот и надвор од селата.

Подрачјето на предметниот опфат припаѓа во **III-д зона**, каде се забранети следните активности:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубрива кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П+З ката и поголем процент на изграденост од 40%;
- реконструкција на легално изградени станбени објекти во постоен габарит;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загорзат исклучителната вредност.

Надвор од градските подрачја (надвор од опфат на ГУП), со исклучок на крајбрежниот појас, во согласност со насоките и критериумите утврдени во Просторниот план на Охридско-преспанскиот Регион, може да се планираат:

- инфраструктурни градби (првенствено со користење на постојните траси и коридори за да се заштитат шумите и земјоделското земјиште, односно уништувањето на интегритетот на природните структури создадени од човекот со задолжително изработување на Стратегија за оцена на влијанието врз културното наследство).

3.1.2 Анализа на планирана состојба

Сообраќајна инфраструктура: Во согласност со член 79 став (4) од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р.С. Македонија бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), во урбанистички проект вон опфат на урбанистички план се употребуваат поединечни намени. Оттаму, согласно класификацијата на намени зададена со Член 77 од Правилникот за примарна намена е одредена поединечната намена: E1.1 – Сообраќајни

патни инфраструктури.

Површината на планскиот опфат, кој е предмет на работа, е со вкупна површина од 42 919,641 m² или 4,29 ha. Должината на планираната траса изнесува 5682,81m`.

Предложениот пристапен пат е трасиран целосно низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид.

Истиот е трасиран по должина на постојниот земјен пат, со соодветно обликување со сообраќајни елементи кои ќе овозможат непречено одвивање на сообраќајот.

Покрај остварување на примарната цел – обезбедување на непречен сообраќаен пристап до повеќе катастарски парцели крај кои минува, овој локален пат воедно ќе претставува и основа за понатамошно поврзување со останатите постојни земјени патишта.

Според значењето и очекуваниот обем на сообраќај, за локалниот пат е одредена меродавна категорија „Д“ – пат од локално значење, на кој ќе се одвива мешовит вид на сообраќај, со големина на сообраќајот (просечен годишен дневен сообраќај) значително помалку од 1000 возила/ден, а одредена според Член 8 од Правилникот за техничките елементи за изградба и реконструкција на јавните патишта и на објектите на патот („Сл.весник на РМ“ бр. 110/09, 26/10, 163/10, 94/11, 146/11 и 9/17).

Локалниот пат ќе биде обликуван со сообраќајни геометриски елементи кои ќе овозможат движење и на товарни возила, со широчина на коловозот од 3,5 m со предвидени соодветни проширувања, со цел овозможување разминување на возилата. Проектирана максимално дозволена брзина е 30 km/h.

Планскиот опфат е дефиниран на начин со кој се опфаќаат сите елементи на локалниот пат, вклучувајќи ги и неопходните интервенции за ископ и насип од обете страни на патот, односно целиот планум на патот со додадени проектирани усеци и насипи.

Хидротехничка инфраструктура: Во рамките на проектниот опфат нема постојна хидротехничка инфраструктура, ниту пак се предвидува со овој урбанистички проект. Атмосферските води ќе се евакуираат гравитациски, истоветно на постојната состојба. На позициите, каде се јавуваат суводолици, техничките решенија за пристапниот пат треба да предвидат соодветни пропусти.

Доколку во постапката на изработка на урбанистичкиот проект се дојде до други сознанија за постојна или претходно планирана хидротехничка инфраструктура, проектното решение ќе се прилагоди кон истите, во соработка со стручните служби на комуналните претпријатија кои стопанисуваат со инфраструктурата.

Електротехничка инфраструктура: Во рамките на проектниот опфат нема постојна електротехничка инфраструктура. Доколку во постапката на изработка на урбанистичкиот проект се дојде до други сознанија за постојна или претходно планирана електротехничка инфраструктура, проектното решение ќе се прилагоди на истите, во соработка со стручните служби на комуналните претпријатија кои стопанисуваат со инфраструктурата.

Проектни услови: Согласно постоечката состојба и барањата на Инвеститорот, предметниот пат е класифициран како локален пат. Согласно теренските карактеристики и намена на локалниот пат се планира сообраќај со брзина од 30 km/h и не се планира јавен градски сообраќај и сообраќај на велосипеди.

За основни технички елементи на патот се земени следните параметри согласно барањата наведени во Проектната програма:

- коловоз 3.5 m
- банкини 0.5 m
- асфалтни ниши за разминување 1,75 m
- земјени канавки 0.5 m
- максимален напречен наклон 2.5 %
- максимален надолжен наклон 3.0 %

Хоризонтално решение: Основата за предложеното хоризонтално решение ја претставуваат утврдената микролокација и елементите дефинирани со постоечката ситуација на терен.

Водењето на трасата е условено од постоечката состојба на локалниот пат, како и од теренските ограничувања. Применетите елементи на хоризонталното решение за сообраќајница од овој ранг се задоволувачки и во согласност со важечките Правилници за проектирање.

Дефинираната геометријата на хоризонталното решение соодветствува со барањата од Проектната програма. Трасата е водена така да ја прати постоечката состојба на локалниот пат.

Предметниот пат започнува од спој со асфалтен пат, кој води од селото Лескоец и продолжува по неколку краци кои водат до селата Долно и Горно Лакочереј по што се вклопува на постоечки асфалтен пат кој води кон градот Охрид. Хоризонталното решение во целост е прилагодено на постоечката траса на патот. Во техничкото решение за профилот на патот се предвидуваат банкини и земјани канавки. Долж трасата на патот предвидено е поставување на бетонски цестасти пропусти, секој со должина и дијаметар на пропустот соодветно на локацијата и потребата.

Вертикално решение: Вертикалното решение е дефинирано од постоечката состојба на патот и прилагодување кон теренските услови. Оптимизирани се градежните работи во согласност со постоечката состојба, а воедно е обезбеден и рационален напречен профил на локалниот пат согласно барањата наведени во Проектната програма.

Наклоните на нивелетата се ограничени согласно постоечките падови и карактеристиките на теренот. Максималните и минималните наклони произлегуваат од конфигурацијата на теренот, односно од наклоните на постоечкиот пат.

Прекршувањето на нивелетата, каде резултантниот наклон е >0.5%, применети се соодветни вертикални заоблувања, односно соодветни конкавни и конвексни вертикални заоблувања

(кривини) кои се во согласност со прописите дефинирани за овој вид на сообраќајници.

На почетната стациоณา km 0+000.00 локалниот пат е вклопен со асфалтниот пат кој води од село Лескоец. Надолжните падови се диктирани од постоечката состојба на терен и новопредвидените цевasti пропусти.

На проектираниот пат извршено е витоперење околу оска при што се запазени постоечките попречни падови во правците и кривините. На одредени делови истите се со контра наклони во кривина, во согласност со постојната состојба како и вклопување на соодветни попречни падови, со цел висинско вклопување на локалниот пат во теренските услови.

Согласно наведеното во проектната задача, по предметната делница сообраќаат мал број возила (ПГДС изнесува < 1000 возила), односно истата спаѓа под техничка група Д - категорија на пат. Согласно 'Правилник за технички елементи за реконструкција на јавните патишта и на објектите на патот' за патишта кои припаѓаат на техничка група Д може да се изостави одредувањето на димензии на геометриските елементи, како и возно-динамички параметри во зависност од предвидената брзина (во случајов истата изнесува 30km/h).

Одводнување на коловозот: Одводнувањето на локалниот пат е во согласност со постојната состојба, која е решена со одведување на површинските води во согласност со надолжниот и напречниот наклон, со цел водата да не се задржува на коловозот.

Одводнувањето е решено така што атмосферските води се прифаќаат во новопредвидените земјани канавки. Површинската вода преку отворен систем од земјани канавки се носи до новопредвидените бетонски цевasti пропусти и се одведува надвор од трупот на патот.

Поради големите сливни површини и водата, која се собира од истите, како и поради конфигурацијата на постојниот терен, која дозволува поставување на пропусти со поголем попречен пресек, бетонските цевasti пропусти се со дијаметри од Ø800 mm.

Коловозна конструкција: Согласно барањата наведени во Проектната програма, согледаните карактеристики на теренот – земјоделско земјиште и согласно наведеното во истата дека на предметниот земјен пат се предвидува мало сообраќајно оптоварување, на локалниот пат предвидена е следната коловозна конструкција:

- БНХС 16 d=7cm
- Тампон од сепариран дробен камен 30/60 фракција d=30cm
- Дробен камен 60/100 фракција..... d=20cm

Нормални напречни профили: Типското решение за стандардните и карактеристичните нормални профили со конкретниот габарит на локалниот пат и теренот во овој проект се претставени во Графичките прилози во соодветни размери.

Во овие прилози дадени се сите потребни детали за изработка на горната носива конструкција.

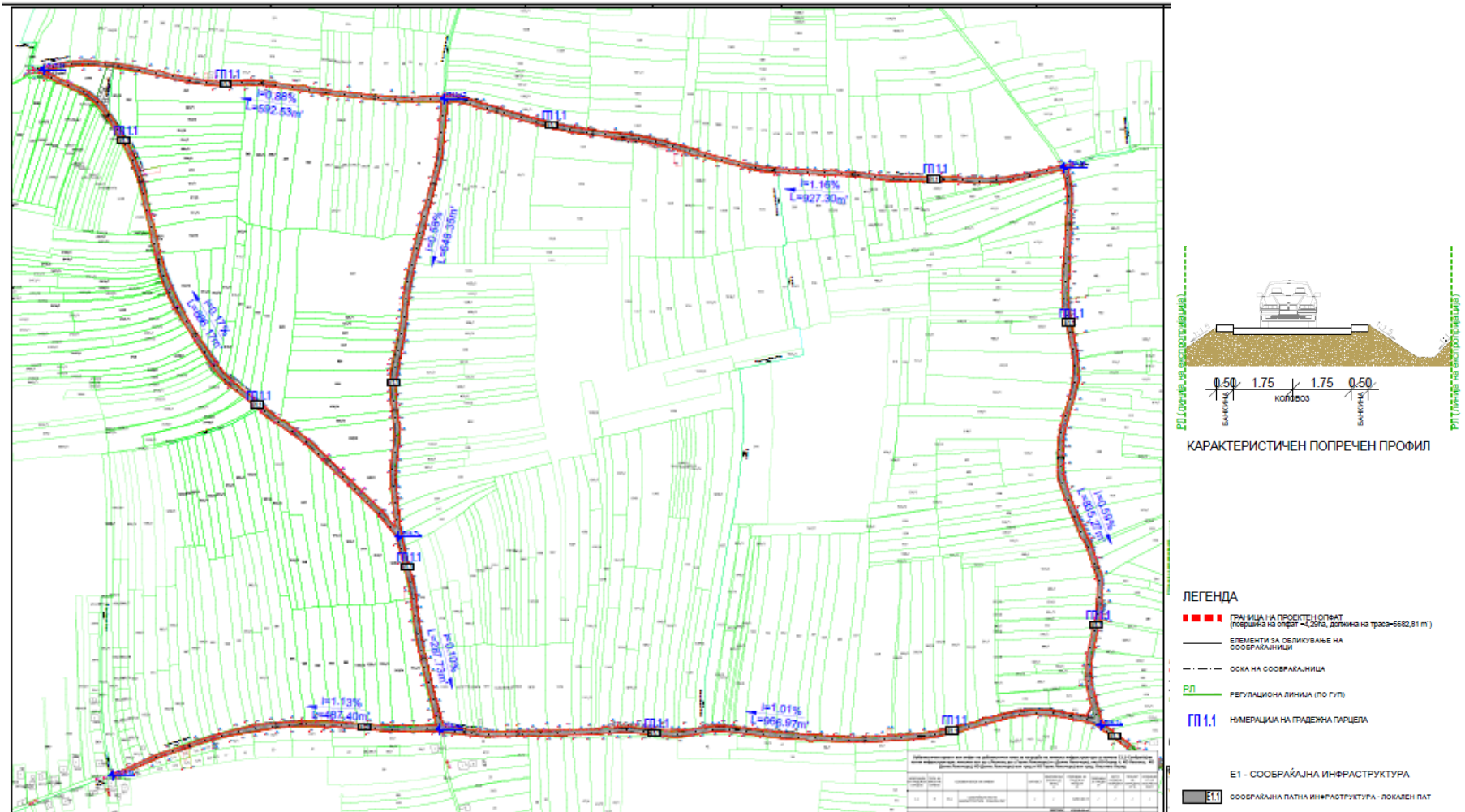
Карактеристични напречни профили: Од изработеното вертикално решение генерирани се напречни профили за локалниот пат на еквидистантно растојание од 10-20 m и графички се приложени во размер P=1:100 како составен дел од оваа техничка документација. Напречните профили се конструирани водејќи сметка за возодинамичките услови, односно согласно усвоените проектните елементи:

- коловоз 3.5 m
- банкини 0.5 m
- асфалтни ниши за разминување 1,75 m
- земјени канавки 0.5 m
- максимален напречен наклон 2.50%

Применетите минимални напречни наклони се во согласност со Правилникот за проектирање на сообраќајници од овој ранг, како и потребата од вклопување во постоечката состојба.

Табела 3 Нумерички показатели

Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид										
Нумерац ија на градежн а парцела	Груп а на класа на наме на	Основна класа на намена		Катно ст	Максима лна висина на венец	Површи на на градеж на парцел а m ²	Површи на за градба m ²	Бруто развие на површи на	Процент на изграден ост	Коефицие нт на искористен ост
1.1	E	E1.1	Сообраќајни патни инфраструктури	/	/	42919.64 m ²	/	/	/	/
Вкупно: 42919.64 m²										

Слика 6 Урбанистичко решение

Слика 7 Инфраструктурно решение

3.2 Предмет и главни цели на планскиот документ

Целта за изработка на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град е урбанизација на неизградено земјиште со класа на намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури со вкупна површина на проектен опфат од 42 919,641 m² или 4,29 ha и должина на планираната траса од 5682,81 m`.

Покрај остварување на примарната цел – обезбедување на непречен сообраќаен пристап до повеќе катастарски парцели, крај кои минува, овој локален пат воедно ќе претставува и основа за понатамошно надоврзување со останатите постојни земјени патишта.

Со Урбанистичкиот проект потребно е да се обезбеди квалитетна комунална инфраструктура за предметниот простор. Потребно е да се изврши проектирање на патот така што ќе бидат задоволени потребите на локалното население, безбедност на сообраќајот, економската оправданост, заштита на животната средина.

3.3 Корелација на целите на планскиот документ со други релевантни планови, програми/плански документи и цели на заштита на животната средина

Просторното и урбанистичко планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови/проекти, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Еден од најголемите предизвици на политиката на животната средина е остварувањето на оптимален баланс меѓу економската, социјалната и еколошката димензија на развојот, со што се обезбедува реално оправдан и одржлив развој.

Дел од целите на заштитата на животната средина, дефинирани на национално и меѓународно ниво, ќе бидат инкорпорирани при подготовка на Урбанистичкиот проект, основниот проект, како и во периодот на имплементација.

Како што е наведено претходно, просторот, во рамките на планскиот опфат, досега не е урбанизиран. Насоките за планирање на просторот произлегуваат од Условите за планирање на просторот бр. Y47123 од ноември 2023 и за кои е издадено Решение за Услови за планирање на просторот од страна на МЖСПП со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023, како и мислењата и известувањата од надлежните институции (дадени во листата на прилози, од овој документ).

Бидејќи за предметниот опфат не постои важечка планска документација, Условите за планирање на просторот - Изводот од Просторен план на РМ треба да претставува влезен параметар при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето во соодветниот плански документ.

Во Условите за планирање на просторот, произлезени од Просторниот План на РМ акцент се

става на бонитетот на земјоделското земјиште, на економските основи за просторен развој, на водостопанска инфраструктура, енергетска и комуникациска инфраструктура, сообраќај и врски, на заштитата на животната средина, заштита на природното и културното наследство, како и на заштитата и спасувањето од елементарни непогоди, несреќи и хаварии.

Во Р.С. Македонија изработени се низа национални, регионални, локални стратешки и плански документи, кои главно се фокусирани на проблематиката на заштита на животната средина, природата и биолошката разновидност, покрај останатите и на подрачјето каде што се планира реализација на мерките предложени во Урбанистичкиот проект, општина Охрид.

Во табелите подолу даден е приказ на корелацијата (усогласеност/неусогласеност) на целите за развој и целите за заштита на животната средина со постојните национални, регионални и локални стратешки и плански документи, со целите и активностите од Урбанистичкиот проект.

Под усогласеност на целите се подразбира дека имплементацијата на целите и активностите, предвидени во Урбанистичкиот проект ќе придонесат за постигнување на целите на веќе донесените стратешки и плански документи.

Под неусогласеност на целите се подразбира дека имплементацијата на дел од мерките и активностите дефинирани во Урбанистичкиот проект, заради нивната природа и трендови за развој, не може во целост да се усогласат на ниво на плански документ, туку тоа ќе се постигне на пониско ниво во процесот на планирање и имплементација. Исто така, неусогласеност може да се дефинира за цели и активности, доколку истите не се земени предвид во Урбанистичкиот проект.

Табела 4 Корелација на целите на Урбанистичкиот проект со целите на релевантните национални/регионални и локални стратешки и плански документи

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
Национални стратешки/плански документи		
<p>Просторен план на Република Македонија (2002-2020), 2004</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Зголемување на вработеноста и постојано подобрување на материјалните, културните, општествените и другите услови за живот и работата на граѓаните; • Остварување на рационално користење, организирање и уредување на просторот со рационално разместување на производните сили; • Зачувување и заштита на сите простори (места) со исклучиви и неповторливи природни вредности од значење за научната, културно образовната, воспитната, рекреативната и други функции; • Зачувување, заштита и унапредување на сите карактеристични претставници на одделни еко-системи и изразити биогеографски подрачја; • Предност да се даде на заштита и унапредувањето на природните добра кои се користат со поголем интензитет (покрај населени места, сообраќајни коридори, туристички центри и сл.); • Целосна заштита на флората и фауната преку заштита на поголеми просторни единици и насочено користење на природните потенцијали во склад со еколошките услови; • Зачувување на генетскиот и екосистемскиот биодиверзитет врз основа на проучување на гефондот, инвентаризација и формирање база на податоци и категоризација на елементите и компонентите на биолошка разновидност; • Обезбедување на заштита на природните предели, амбиент и пејзажи околу културно-историските споменици; 	<p><i>Усогласеност:</i> Насоките за урбанизација на просторот произлегуваат од Просторниот План на РМ чии смерници се земени предвид при изработката на Условите за планирање на просторот за УП за изградба на локален пат и претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето во планскиот документ. Врз основа на овие насоки се предвидени плански решенија. Со планските содржини ќе се подобрат социо-економските услови во подрачјето. Имплементацијата на Урбанистичкиот проект ќе допринесе за уредување на веќе постојниот локален пат и негово ефикасно користење, што ќе придонесе за подобрување на условите за живот и работа на граѓаните во населените места.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p><i>Во точка 5.2. Природно наследство:</i> Заштитата на природното наследство во Република Македонија е регулирана со Законот за заштита на природните реткости, со Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро и со Законот за заштита на националните паркови како и со други закони и подзаконски акти кои ја регулираат оваа област. Во табела 38 даден е Преглед на подрачја и објекти по заштитни групи табела во општина Охрид (заштитени и предлог за заштита), каде вредноста на Студенчишкото Блато е препознаена. Истото е предложено за заштита во категорија Посебен природен резерват.</p> <p><i>Во точка 5.3. Културно-историско наследство:</i> Како споменично подрачје се смета: историско и меморијално подрачје, населба или дел од населба, комплекс или група историски градби како споменични целини, подрачје од научен интерес и подрачје со мешовити вредности. Во таа група на културното наследство се вбројува: Охридското природно и културно-историско подрачје со стариот дел на градот Охрид, заштитеното Охридско Езеро и Националниот парк “Галичица”, како подрачје со мешовита вредност, со особените природни, историски, културни и уметнички вредности создадени од човекот низ вековите.</p>	
<p>Национална стратегија за биолошка разновидност со акционен план (2018 – 2023)</p>	<p>Главни цел на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се надминат основните причини за загуба на биолошката разновидност преку нејзино интегрирање во целото општество; • Да се намалат директните притисоци врз биолошката разновидност и да се промовира нејзиното одржливо користење; • Да се подобри статусот на биолошката разновидност преку заштита на екосистемите, видовите и генетската разновидност; 	<p>Усогласеност: Локацијата на проектниот опфат се наоѓа на простор заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, но и сегашната намена на локацијата е земјен пат кој поврзува населени места и обезбедува пристап во земјоделски површини. Локацијата на опфатот е во близина на селата</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се зголемат придобивките од биолошката разновидност и екосистемските услуги за сите; • Да се подобри спроведувањето преку планирање со активно учество, управување со знаењето и градење капацитети. <p>Стратегијата предлага Номинирање на Охридското Езеро за водно живеалиште од меѓународно значење согласно критериумите на Рамсарска конвенција, како дел од Националната цел бр. 11 „Да се зголеми површината на заштитени подрачја до 15% и да се обезбеди нивно функционално поврзување како еколошка мрежа, и да се воспостави ефективно управување со заштитените подрачја во соработка со локалните заедници“.</p> <p>Изработка на план за управување со прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа, како дел од Националната цел бр.15 „Да се унапреди заштитата на видовите и екосистемите во прекуграничен контекст преку преземање на заеднички мерки/акции“.</p> <p>Националната Стратегија за биолошка разновидност со Акционен план вредностите на Студенчишко Блато и потребата од негова заштита го разработува во Стратешката цел В, поточно во Националната цел бр. 10, „Да се спречи загубата, деградацијата и фрагментацијата на природните живеалишта од национално и европско значење“ со акциите предвидени во Точка 4.</p>	<p>Долно Лакочерај и Лескоец и Косел, и во границите на истиот има земјоделски површини и овошни насади. Во Урбанистичкиот проект се предвидени мерки за заштита на животната средина, односно биолошката разновидност, а исто така при имплементација на проектот треба да се земат предвид и почитуваат законските обврски за заштита на подрачјето, како и насоките и препораките дадени во изработените документи за заштита на Охридскиот регион.</p> <p>Неусогласеност: Иако станува збор за урбанизација на веќе постоен локален пат, оформувањето на патниот коловоз со придружните елементи ќе зафати дел од земјоделско земјиште, што може да за засегне агробилошката разновидност.</p>
<p>Национална стратегија за заштита на природата (2017-2027)</p>	<p>Во Националната стратегија за заштита на природата, дефинирани се следните национални цели за заштита на природата:</p> <p>Национална цел 1: Геодиверзитетот и геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност) соодветно да се идентификуваат, истражуваат, мониторираат и инвентаризираат.</p>	

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>Национална цел 2: Да се заштитат, зачуваат и мониторираат компонентите на геодиверзитетот, геонаследството, биолошката и пределската разновидност.</p> <p>Национална цел 3: До 2022 година да се вгради политиката за заштита на природата во стратегиите, плановите и програмите во другите сектори.</p> <p>Национална цел 4: Да се воспостави и практикува одржливо користење на геодиверзитетот, геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност) преку употреба на традиционални знаења, иновации, најдобри практики и позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на природата.</p> <p>Национална цел 5: Да се унапреди законодавната рамка, согласно ЕУ легислативата и релевантните ратификувани меѓународни договори за заштита на природата и да се обезбеди соодветна институционална рамка преку зајакнување на административните капацитети.</p> <p>Национална цел 6: Да се подигне нивото на информираност, едукација и промоција за вредностите и значењето на геодиверзитетот и геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност).</p> <p>Национална цел 7: Да се обезбеди континуирано и зголемено финансирање на заштитата на природата од буџетски средства на централно и локално ниво, од инвестиции и други извори на финансирање, преку воспоставување на соодветни одржливи и ефикасни модели на финансирање на заштитата и одржливото користење на природата.</p> <p>Во Стратегијата се нагласува важноста на Охридското Езеро како едно од најзначајните водни екосистеми во Европа чија старост се проценува на 2-3</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>милиони години, како и присуството на значајни видови биолошка разновидност во Езерото и Градот Охрид. Во 1980 година Охридското Езеро и градот Охрид се прогласени за Светско културно наследство и е под заштита на УНЕСКО.</p> <p>Во Листа на издвоени локалитети на значајно геонаследство од сферата на хидрологија кои треба да се земат во предвид при изработка на новиот Просторен План на Република Македонија се издвоени: Билјанини Извори и Извори Свети Наум, Студенчишко Блато-Мочуриште, крај Охридско Езеро, Охрид, Охридско Езеро,</p>	
<p>Национална Стратегија за води (2011-2041)</p>	<p>Главна цел на Стратегијата е зачувување на добра состојба на водата, спречување на загадувањето на водата, спречување на хидро-морфолошките промени и рехабилитација на статусот на водата каде што е нарушен.</p> <p>Посебните цели кои треба да се постигнат со интегрираното управување со водите во Република Македонија се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доволен квалитет на водата за пиење за јавно снабдување; • Потребни количини на вода со соодветен квалитет за разни комерцијални цели; • Заштита на луѓето и материјалните добра од штетните ефекти на водата; • Да се постигне и да се зачува добар статус на водата на површинските и подземните водни тела; • Заштита на водата и екосистемите зависни од вода; • Усогласување на мерките на управување со водите со корисниците на просторот од другите сектори; 	<p>Усогласеност: Во Урбанистичкиот проект предвидени се земјени канавки за одводнување на коловозот, како и бетонски пропусти, со што ќе се постигне канализирање на собраните атмосферски води.</p> <p>Неусогласеност: Во Урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиентот на дренажните води од патот. Слободното испуштање на собраните води, а особено во случај на интензивни и поројни дождови може да придонесе за завирување на водата, појава на ерозија на земјиштето, поплавување на околното земјиште и штети на земјоделските површини и култури и парцелите со друга намена.</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> Одржливо управување со водите со рационално и одржливо користење на водните ресурси. 	
<p>Национална стратегија за развој на културата (2018-2022)</p>	<p>Приоритет 3: Заштита на културното наследство Цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> Адекватен третман на недвижното културно наследство во смисла на зачувувањето на оригинална содржина и форма; Ревитализација и промоција на споменичните добра во насока нивна самоодржливост како туристички и економски потенцијал; Запазување на мултикултурната димензија во заштитата на културното наследство како одраз на мултикултурниот карактер на општеството. <p>Во Стратегијата е наведено дека дејноста на заштитата на културното наследство е регулирана со Законот за заштита на културното наследство, Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење.</p>	<p>Усогласеност: Во рамките на проектниот опфат нема евидентирано културно наследство, во согласност со мислењето од Министерството за култура. Во проектната документација предвидени се мерки за постапување во случај на евентуално откривање на културно наследство при изведба на градежните работи.</p>
<p>Национална стратегија за одржлив развој (2009-2030)</p>	<p>Основни цели на Стратегијата за одржлив развој се:</p> <ul style="list-style-type: none"> Да се користи механизмот за чист развој според протоколот од Кјото како дополнителна алатка за спроведување на проекти за намалени емисии на стакленички гасови и поттик на руралниот развој. <p>Во Стратегијата е ставен акцент на:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обезбедување заштита на природата во Македонија базирана на принципите на „Натура 2000“ мрежата преку засилена имплементација на Стратегијата за биолошка разновидност и Акциониот План; Промовирање нова мрежа за мониторинг на животната средина; 	<p>Усогласеност: Имплементацијата на урбанистичкиот проект ќе придонесе за уредување, односно асфалтирање на веќе постоен земјен пат, со што ќе се подобри сообраќајот на патот, односно ќе се намали генерирањето на емисии на стакленички гасови (помала потрошувачка на гориво). Покрај ова, асфалтирањето на овој пат ќе придонесе за намалување на фреквенцијата на движење на возилата по постојните патишта кои ги сега ги</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се поддржат шумскиот, земјоделскиот и руралниот развој, како основни економски активности во синергија со Планот за зачувување и управување на природните ресурси; • Да се воведат управување со водните ресурси и да се намали загубата на вода и влијанието од загадувањето, како основа за развој на планови за управување со речни корита. 	<p>користи локалното население, намалување на застојот и сл. што оди во прилог на намалување на емисиите на стакленички гасови.</p> <p>Уредувањето/асфалтирањето на локалниот пат ќе придонесе за подобро локално поврзување на населението места во селата Горно и Долно Лакочерај, Лескоец и Охрид, подобрен пристап до земјоделските површини, развој на земјоделството што позитивно ќе се одрази врз населението од социоекономски развој.</p> <p>Неусогласеност: Иако станува збор за урбанизација на веќе постоен локален пат, оформувањето на патниот коловоз со придружните елементи ќе зафати дел од земјоделско земјиште, кое ќе се пренамени во градежно земјиште.</p> <p>Во Урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиентот на дренажните води од патот. Слободното испуштање на собраните води, а особено во случај на интензивни и поројни дождови може да придонесе за завирување на водата, појава на ерозија на земјиштето, поплавување на околното земјиште и штети на земјоделските површини и култури.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
Национална Стратегија за земјоделство и рурален развој (2021-2027)	<p>Стратешки цели на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на конкурентноста на земјоделско-прехранбениот сектор, економската одржливост и приходот на земјоделските стопанства, • Примена на еколошки практики во производството кои водат кон намалување на влијанието на климатските промени и прилагодување кон истите и • Обезбедување на одржлив развој на руралните средини. 	<p>Усогласеност: Уредувањето/асфалтирањето на локалниот пат ќе придонесе за подобро локално поврзување на населението места во селата Лакочерај, Лескоец и Косел, подобрен пристап до земјоделските површини, развој на земјоделството што позитивно ќе се одрази врз населението од социоекономски развој.</p> <p>Неусогласеност: Иако станува збор за урбанизација на веќе постоен локален пат, оформувањето на патниот коловоз со придружните елементи ќе зафати дел од земјоделско земјиште, кое ќе се пренамени во градежно земјиште.</p> <p>Во Урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиентот на дренажните води од патот. Слободното испуштање на собраните води, а особено во случај на интензивни и поројни дождови може да придонесе за завирување на водата, појава на ерозија на земјиштето, поплавување на околното земјиште и штети на земјоделските површини и култури.</p>
Националната стратегија за туризам на Република	<p>Осум клучни Остратешки цели се дефинирани за поддржување на професионалниот туристички развој на Македонија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подигнување на свеста за Македонија како привлечна туристичка дестинација; 	<p>Усогласеност: Подобрувањето на патната инфраструктура оди во прилог на развој на туризмот во Општината.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
Македонија (2016 - 2021 год)	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на привлечноста на Македонија како туристичка дестинација; • Подобрување на организациските структури во туризмот; • Подобрување на инвестициската клима за македонските претприемачи во однос на развојот на дополнителни објекти за сместување; • Подобрување на квалитетот и квантитетот на достапни податоци за туризмот; • Подобрување на рамковни услови за развој на туризмот; • Подобрување на туристичкото знаење и квалитетот на услугите; • Подобрување на свесноста на локалното население во однос на туризмот. <p>Охридско Езеро Охридското Езеро е едно од туристичките знаменитости на Македонија под заштита на УНЕСКО и веќе развиена туристичка дестинација. 46 % од сите регистрирани ноќевања во Македонија се на Охридското Езеро (општини Струга и Охрид). Во стратегијата како најдобро рангирани туристички атракции во Македонија меѓу останатите се: Охридско Езеро; Св. Јован Канео; Манастир Св. Наум; Света Софија; Тврдината на Цар Самуил; Св. Климент Охридски; Национална работилница за рачно изработена хартија; Заливот на Коски; Црква Перивлепта; Плаошник; Галичица.</p>	
Национална транспортна стратегија (2018-2030)	<p>Цели на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промоција на економскиот пораст со градење, подобрување, управување и одржување на транспортните служби, инфраструктура и мрежи за добивање на максимална ефикасност; • Подобрување на безбедноста на пешаците, велосипедистите, возачите, патниците и кадрите; 	<p>Усогласеност: Имплементацијата на проектот ќе придонесе за подобрување на ефикасноста на патната инфраструктура и подобрување на пристапот до населените места и земјоделските и други површини во планскиот опфат.</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> • Промоција на социјалниот фактор со поврзување на далечните и неразвиени заедници и зголемување на пристапноста на транспортната мрежа; • Заштита на животната средина и подобрување на здравството со градење и инвестирање во јавниот транспорт и другите видови ефикасен и постојан транспорт кој ја намалува емисијата и потрошувачката на ресурси и енергија. 	<p>Неусогласеност: Предметната траса навлегува во заштитната зона на аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид, кој спаѓа во примарната аеродромска мрежа.</p> <p>При изработка на урбанистичката документација не е обезбедено мислење од Агенција за цивилно воздухопловство.</p>
<p>Национална стратегија за управување со отпад (2024-2036) (Нацрт)</p>	<p>Општата цел на НСУО 2024 - 2036 е да развие одржлив, интегриран систем за управување со отпад со цел зачувување на ресурсите, заштита на здравјето на населението и превенција и намалување на негативните влијанија врз животната средина, намалување на емисиите на стакленички гасови и деградацијата на земјиштето.</p> <p>Понатаму, системот треба да вклучува: превенција од создавање на отпадот, избегнување на депонирање на отпад што може да се рециклира, намалување на уделот на биоразградлив отпад во депониите, намалување и ублажување</p>	<p>Усогласеност: Во Урбанистичкиот проект земено е предвид генерирање на отпад, како резултат на имплементација на проектот и предвидени се мерки за негово управување.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	на негативното влијание на депонираниот отпад врз животната средина, климата и здравјето на луѓето и управување со отпадот според принципите на кружна економија.	
<p>План за управување со отпад на Република Северна Македонија 2021-2031</p>	<p>Управувањето со отпадот, заради поголема ефикасност на ресурсите има за цел:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се управува со отпадот како со ресурс, • Отпадот, кој се создава по глава на жител, да се намалува, • Да се изнајдат економски опции за повторна употреба и рециклирање, • Поголемо рециклирање на материјалите согласно висококвалитетни стандарди, • Преработката за добивање енергија да биде лимитирана на материјали кои не може да се рециклираат, • Депонирањето да биде сведено на минимум, и • Да нема повеќе незаконски пратки на отпад. <p>Во Планот е изготвена листа на приоритети на нестандартните депонии, со одредени 3 класи на ризик по животната средина - низок, среден и висок. Депонијата Буково е класифицирана како депонија со висок ризик на која има одложено 200.000 m³ отпад. Основната задача на Планот за овој период е да се основа одржливо функционирање на базичната инфраструктура за управување со комуналниот отпад, кој меѓу останатото вклучува: Техничка инфраструктура: Основање на регионални депонии; Затворање на нестандартните депонии (фазно); Проширување на организираното собирање на отпад (100%) и подобрување на транспортните системи; Воспоставување на инфраструктура за собирање и транспорт на посебните текови на отпад; Воспоставување инфраструктура за рециклирање и преработка на</p>	

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	рециклабилните материјали од отпадот и Воспоставување на инфраструктура за производство на гориво од отпад.	
Национален план за заштита на амбиентниот воздух (2013-2019)	<p>Главни цели на Планот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одржување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што не се надминуваат граничните вредности на квалитет; • Подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што се надминуваат граничните вредности за квалитет; • Преземање на мерки за намалување на емисиите од определени стационарни извори на загадување; • Усвојување на неопходни мерки за минимизирање и целосно отстранување на негативните ефекти врз квалитетот на амбиентниот воздух. 	<p>Усогласеност: Имплементацијата на урбанистичкиот проект ќе придонесе за уредување, односно асфалтирање на веќе постоен земјен пат, со што ќе се подобри сообраќајот на патот, односно ќе се намали генерирањето на издувни гасови во амбиентниот воздух, како и намалување на емисиите на стакленички гасови (помала потрошувачка на гориво).</p> <p>Неусогласеност: Имплементираниите плански содржини, односно поставувањето на асфалт врз локалниот земјениот пат, ќе допринесе за минимално зголемување на температурата во воздух, односно ќе има мал придонес кон климатските промени.</p>
Долгорочна стратегија за климатска акција со Акциски план	<p>Општа цел: Намалување на националните нето емисии на стакленички гасови (вклучително Шумарство и друга употреба на земјиште и со исклучок на МЕМО) за 72% до 2050 година во споредба со нивото од 1990 година (или намалување на емисијата на стакленички гасови за 42% до 2050 година во споредба со 1990 година, со исклучок на секторите Шумарство и друга употреба на земјиштето и МЕМО) и зголемена отпорност на општеството, економијата и екосистемите на Република Северна Македонија кон влијанијата на климатските промени.</p> <p>Треба да се напомене дека МЕМО емисиите вклучуваат емисии на стакленички гасови од авијацијата и увоз на електрична енергија.</p> <p>Специфични цели за ублажување:</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p><i>Специфична цел 1:</i> Да се намалат емисиите на стакленички гасови од енергетскиот сектор за 64% (исклучувајќи ги МЕМО емисиите) до 2050 година во споредба со 1990 година.</p> <p><i>Специфична цел 2:</i> Да се намалат емисиите на стакленички гасови за 34% во земјоделскиот сектор до 2050 година во споредба со 1990 година.</p> <p><i>Специфична цел 3:</i> Да се зголемат понорите за јаглерод за 1733% во секторот за употреба на шуми и други земјишта до 2050 година во споредба со 1990 година.</p> <p><i>Специфична цел 4:</i> Да се намалат емисиите на стакленички гасови за 2% во секторот Отпад до 2050 година во споредба со 1990 година.</p>	
<p>Четврт Национален План на Република Македонија кон Рамковната конвенција на ОН за климатски промени (2020)</p>	<p>Преку својот национално определен придонес (НОП), РС Македонија се обврза „да ги намали емисиите на CO₂ од согорувањето на фосилните горива за 30%, односно за 36% на повисоко ниво на амбиција, до 2030 година во споредба со вообичаено сценарио (BAU).“ Засилениот НОП на Македонија ги зајакна своите цели за стакленички гасови до 2050 година на 53% намалување на емисиите во однос на 1990 година, што е 82% нето намалување на емисиите на стакленички гасови.</p> <p>Заложбата на Македонија за исполнување на нејзините меѓународни обврски според UNFCCC е претставена во овој четврт национален извештај. Овој извештај дава позадина на националните околности и политиката и институционалната рамка на земјата за климатските промени. Ги вклучува резултатите од новата евиденција на стакленички гасови за 2019 година и обезбедува планови и мерки за намалување на емисиите во клучните сектори. Овој национален извештај го прикажува и климатскиот профил на земјата, истакнувајќи ги секторите и регионите најранливи на влијанијата од</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>климатските промени, истовремено обезбедувајќи анализа на потенцијалните мерки за адаптација.</p> <p>Просторното планирање исто така има клучна улога во префрлањето кон нискојаглеродна иднина и во прилагодувањето кон климатските промени. За сè ова, просторното планирање мора да развие и имплементира нови пристапи. Агенцијата за просторно планирање во Министерството за животна средина и просторно планирање има задолжение да развие просторни планови за Северна Македонија. Клучните цели на просторното планирање вклучуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Координација на просторните димензии и ефекти на другите секторски политики, • Воспоставување на интегрирана и функционална организација на употребите на земјиштето и нивна регулација, • Урамнотежување на потребата за социоекономски развој со потребата за заштита на животната средина. 	
<p>Национален акциски план за борба против опустинување во Република Македонија, 2018-2024</p>	<p>Главната цел на НАП е борба против деградација на земјиштето и можното опустинување и ублажување на ефектите од сушите во Република Македонија, врз основа на принципите на одржливо управување и заштита на земјишните ресурси.</p> <p>➤ Конкретни цели</p> <p>Конкретните цели на НАП-от вклучуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развој на еколошки свесно и одговорно општество; • Мудро користење на националните природни ресурси за да се задоволат социо-економските потреби, без да се загрози квалитетот на земјишните ресурси; 	<p>Усогласеност/Неусогласеност: Постојниот земјен пат со години се користи за поврзување на населените места и овозможува пристап до земјоделските парцели и парцелите со друга намена на локалното население. Земјиштето е веќе набиено и деградирано. Со имплементација на проектот за исполнување на стандардите за изградба на локален пат ќе се зафати дел од земјоделско земјиште кое ќе се пренамени во градежно, што не е во корелација со целите на</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на знаењата за употребата на земјишните ресурси во согласност со одржливото управување со земјиштето; • Подобрување на регулаторната и законската рамка која ќе обезбеди соодветно користење, управување и заштита на базата на ресурсите на земјата; • Воспоставување на ефективни механизми за институционална соработка. <p>Покрај останатите мерки во НАП-от предложени се и следните мерки: Унапредување на планирањето на намената на земјиштето; Заштита на квалитетното земјиште од запечатување (пренамена).</p>	<p>Планот. Сепак треба да се има предвид дека станува збор за асфалтирање на локален пат во должина од 5682, 81 m.</p>
<p>Стратегија за демографски развој на РМ, 2008-2015</p>	<p>Целта на Стратегијата е обезбедување одржлив демографски развој на Република Македонија преку подобрување на квалитетот на човечкиот капитал и социјална кохезија.</p> <p>Специфични цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Забавување на стапката на намалување на населението и создавање услови за одржлив демографски развој на земјата; • Намалување на регионалните демографски нееднаквости и креирање одржлива територијална дистрибуција и квалитетен живот на населението; • Намалување на постоечките разлики и нееднаквости помеѓу населението, со цел зголемување на социјалната кохезија. 	<p>Усогласеност: Имплементацијата на Урбанистичкиот проект ќе допринесе за уредување на веќе постојниот локален пат и негово ефикасно користење, што ќе придонесе за подобрување на условите за живот и работа на граѓаните во населените места, што оди во прилог на исполнување на целите на стратегијата.</p>
<p>Национална стратегија за намалување на сиромаштијата и</p>	<p>Намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост во Република Македонија, преку подобро користење и зајакнување на расположливите човечки и материјални ресурси, подобрување на условите за живот, за работа и на општествените услови на сите граѓани, системско и институционално</p>	<p>Усогласеност: Имплементацијата на Урбанистичкиот проект ќе допринесат отворање можности за вработување на локалното население во фазата на изградба, подобрување</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
социјалната исклученост во Република Македонија 2010-2020	содејство во функција на побрз развој, повисок стандард, поквалитетно живеење и развој на механизмите за социјално вклучување на ранливите категории граѓани во локален контекст.	на условите за живот и работа на граѓаните во населените места, што оди во прилог на исполнување на целите на стратегијата.
Национална стратегија за млади за периодот 2016-2025	Стратегијата ги поставува основните принципи и насоки за акција за сите чинители во општеството. Овие активности ќе доведат до подобрување на социјалната и економската состојба на младите и создавање средина која ќе им овозможи на младите да ги исполнат своите права, потреби и интереси. Со цел да се прифати структуриран пристап кон различните прашања поврзани со правата на младите, интервенциите предложени во оваа Стратегија се поделени во 9 клучни области, и тоа: учество на младите, информации за младите, локална младинска работа, образование, вработување и поддршка за пред вработување, културата, спортот, здравјето и квалитетот на животот. Националната стратегија се заснова на меѓународните документи ратификувани од Република Северна Македонија кои ги промовираат прашањата поврзани со младите. Исто така е во согласност со други стратешки документи од интерес што ги донесува Владата.	Усогласеност: Во УП се предвидени активности кои ќе допринесат за активно учество на локалното население и зголемување на економските придобивки за локалната заедница, отворање можности за вработување на младото население, социјална вклученост, и сл.
Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција (2005)	Владината политика за оваа Стратегија е да спроведе детална анализа за статусот на имплементација на Конвенцијата, да обезбеди насоки и препораки за надминување на проблемите кои произлегуваат од имплементацијата на Конвенцијата и да препорача акционен план за спроведување на предложените мерки и следење на дадените насоки.	Усогласеност: Во постапката на усвојување на УП и подготовката на Извештајот за СОЖС ќе биде обезбедено учество на јавноста што ќе придонесе во процесот на одлучување и донесување на одлуки.
Регионално ниво		

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
<p>Просторен план за Охридско-преспанскиот Регион (2005 - 2020)</p>	<p>Со Просторниот план за Охридско-преспанскиот Регион се предвидува заштита на природното богатство и културно-историско наследство како најважен просторен капитал и запирање на урбанистичката деградација. Во однос на заштитата на природното и културното наследство применет е сличен концепт како во Просторниот план на РМ, односно природното и културното наследство во Охридскиот Регион впишано во Листата на светското наследство на УНЕСКО не е третирано како интегрална просторна целина.</p> <p><i>2.10. Урбанизација и систем на населби</i></p> <p><i>Концепт на одржлив урбан развој:</i> Обврската за воспоставување одржливи урбани населби произлегува од усвојување на програмата Хабитат II. Оваа програма налага развој и унапредување на населбите и ефикасно користење на ресурсите, согласно можностите на екосистемите. Основните цели на програмата Хабитат II се фокусирани на: планирање на населби кое обезбедува заштита и унапредување на културното и природното наследство, унапредување на социјалниот интегритет на населбите, рационална експлоатација и заштита на природните ресурси, особено необновливите и сл. Во т.н. "Зелен документ за урбаната средина" се налагаат активности кои имаат за цел амелиорирање на квалитетот на урбаната средина:</p> <ul style="list-style-type: none"> – урбанистичко и просторно планирање; – оптимално управување со индустрискиот и економскиот подем, потрошувачката на енергија и отпад; – рационализација на градскиот сообраќај, вклучувајќи јавен градски сообраќај; – заштита на историските вредности и зелените простори. 	<p>Усогласеност: Изработката на Урбанистичкиот проект и неговата имплементација ќе се темели на основните принципи, развојни цели и одредби, дефинирани во Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион, при што ќе се обезби заштита и унапредување на културното и природното наследство, унапредување на социјалниот интегритет на населбите, рационална експлоатација и заштита на природните ресурси, а нивното планирање ќе се темели на основните принципи во планирањето на одржливиот урбан развој, како и насоките за изработка на урбанистички проекти.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p><i>Основни принципи во планирањето на одржливиот урбан развој:</i> Основните елементи кои влијаат врз дефинирањето на принципите во планирањето на одржлив урбан развој, се базираат врз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изборот и преоценката на локација на населбата и идентификација на регионалните карактеристики; • Големината и густината на населеност, изграденост на територијата; • Морфологијата на населбата (височина на објекти, широчина на улици, ориентација спрема инсолација, можности за проветрување), врската со природното окружување и процентот на зеленило (создадено и автохтоно) во населбата; • Типологијата на архитектонските објекти, употребата на материјали, енергетската ефикасност и чувањето на локалниот-регионалниот идентитет, како и врските со споменичкото богатство; • Односот помеѓу распоредот на урбаните функции и енергетскиот трошок за комуницирање и инфраструктурно сервисирање, процентот и дистрибуцијата на зелени и рекреативни површини во урбаниот модел, како и воведувањето на нова категорија, т.н. "урбано земјоделство"; • Оценката на микро и мезометереолошките услови, кои може да се моделираат, т.е. рехабилитираат со помош на соодветна урбана реконструкција (промена на шемата на улици, височината на објекти, релокација, или ревитализација на индустријата, планирање на заштитни зелени појаси, биокоридори; подобрување на парковското и т.н. "мало" зеленило во централните зони, озеленување со 	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>“вертикалното зеленило” и изградба на “градежни озеленети бариери” на критичните точки кај сообраќајници и сл.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вградувањето на еколошките принципи на природните науки и урбаната метеорологија при дефинирањето на врските на градот со неговото природно-ресурсно окружување; • Зачувувањето на идентитетот на населбата изразен преку истакнување на неговите специјални топографски карактеристики, како и преку чување на урбаната меморија поврзана со споменичното богатство и типологијата на традиционалната регионална архитектура; • Обврска на планерите и урбаните менаџери да ги следат сите урбани циклуси, да го рационализираат прашањето на ресурсите и енергијата по прагови на развојот (кои во урбаниот модел се изразито асинхрони) и да ја оптимизираат рециклажата на секундарните суровини. <p><i>Население, населби и дејности:</i> Запазување и обновување на идентитетот на градските населби и квалитативно подобрување на условите за живеење и работа преку: оптимализација на густините во станбените и работните зони, респектирање на постојната урбанистичко-архитектонска матрица, интерполирање на неопходни содржини кои не се во колизија со основните функции, екипирање со елементи на комуналната инфраструктура, зголемување на зелените површини и елиминирање на колизионите фактори.</p> <p>3.3. Насоки и елементи за изработка на урбанистички планови за населбите</p> <p>Урбанистичките планови на населбите кои ќе се изработуваат, треба да бидат усогласени со планските насоки на Просторниот план на Регионот, особено во однос на: Намена на површините; Основите на долгорочната политика на</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>урбанизација; Мрежата на големата инфраструктура; Определбите за заштита на животната средина, природното и културното наследство.</p> <p>Во однос на намената на површините, определбите на Просторниот план на Регионот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија); • Изградбата на викенд зони, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели; • Просторите во близина на пороите да се исклучуваат од зони за изградба на објекти и истите да се заштитуваат од можните излевања и наноси со предвидување на заштитни зелени површини. • Исто така, во рамките на коридорите на магистралната и регионалната инфраструктура, потребно е дефинирање на заштитни зелени површини и обезбедување услови за безбедно вкрстување со секундарната инфраструктура. 	
<p>План за управување со сливот на Охридското Езеро, 2020</p>	<p>Рамковната Директива за Води (РДВ) предвидува изискувачки еколошки цели за површинските и подземните води (член 4). Во РДВ се опфатени разни области од законодавството кои се однесуваат на различни и одделни директиви (Анекс VI). Исто така, во РДВ се бара целите и мерките за ПУРС да бидат усогласени со барања предвидени во тие директиви.</p>	<p>Усогласеност: Во согласност со податоците од Условите за планирање на просторот, трасата на локалниот пат се наоѓа во сливот на Охридското Езеро, но нема конфликт со времени или површински водотеци или со постоечки или</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>Во Планот се воспоставени четири клучни еколошки цели кои генерално треба да се постигнат до 2031 година:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Обновување на добрата состојба на површинските и подземните водни тела;</i> ✓ <i>Спречување на влошување на состојбата кај водните тела кои веќе имаат добар или висок статус;</i> ✓ <i>Намалување на хемиското загадување;</i> и ✓ <i>Постигнување на целите поврзани со водата за заштитените подрачја.</i> <p>Временскиот период кој се предвидува во планот за сливот на Охридското Езеро е следниот: (i) Фаза I: 2020 – 2025; и (ii) Фаза II: 2026 – 2031.</p> <p>Во овој план се поставени и алтернативни цели за одредени водни тела кои главно се однесуваат на продолжени рокови, т.е. рокови по истек на периодот од 12 години кој се анализира (2020 – 2031).</p> <p>Планот содржи Програма на мерки, меѓу кои:</p> <p><i>Управување со отпад:</i> Подобрување на активностите за собирање на отпадот и воспоставување на регионални центри за управување со отпад, коешто претставува генерално прифатена стратегија за управување со отпадот, но, и мерки за затворање и поправки на постоечките општински депонии и места за исфрлање отпад по селата кои не се усогласени со барањата, воведување на рециклирањето на отпад, итн.</p> <p><i>Контрола на земјоделски извори на загадување:</i> Предложените мерки во оваа група се однесуваат на контрола на дифузното загадување како резултат на земјоделска дејност. Идентификуваните мерки се поделени во неколку подгрупи:</p>	<p>планирани објекти од водостопанската инфраструктура.</p> <p>Во Урбанистичкиот проект предвидени се земјени канавки за одводнување на коловозот, како и бетонски пропусти, со што ќе се постигне канализирање на собраните атмосферски води.</p> <p>Неусогласеност: Во Урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиентот на дренажните води од патот. Слободното испуштање на собраните води, а особено во случај на интензивни и поројни дождови може да придонесе за завирување на водата, појава на ерозија на земјиштето, поплавување на околното земјиште и штети на земјоделските површини и култури и парцелите со друга намена.</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>✓ Мерки за контрола врз употребата на ѓубрива и пестициди, упатувајќи главно на примена на добри земјоделски практики (ДЗП) во одгледувањето култури и управувањето со фармите, со цел да се намали загадување со нутритиенти (ѓубриво) и пестициди; и</p> <p>✓ Мерки за управување со земјоделски отпад и опасни материјали, со цел управување со земјоделскиот отпад и отпадни материјали: отпад од амбалажа (опасна) од пестициди и ѓубрива; полиетиленски; органски (биоразградлив) отпад; и главно течен отпад од чистењето на земјоделската машинерија.</p> <p><i>Контрола врз екстракцијата на вода:</i> Контрола врз екстракцијата на вода за наводнување, со оглед дека најголема потрошувачка на вода од басенот е за наводнување. Од друга страна, моменталните практики за наводнување се крајно неефикасни. Оттаму, посебен акцент се става на развој и имплементација на мерки насочени кон зголемено економично користење на водата за земјоделски цели. Предвидените мерки вклучуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Надградба на постоечките шеми за наводнување, за да се овозможи примена на модерни техники за наводнување (на пр. наводнување со систем на капка); • Промовирање и примена на напредни технологии за наводнување и фертигација на поединечни фарми; • Промовирање на измена на шаблонот/комбинацијата во одгледувањето култури; и мерки за автоматизација на потрошувачката за наводнување. 	
План за управување со	Во Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се дефинирани следните цели:	Усогласеност: Иработката на урбанистичката документација ќе допринесе за контролирана

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)	<ul style="list-style-type: none"> • Зајакнување на управувањето со природното и културното наследство во Охридскиот Регион; • Минимизирање на влијанијата на водите во сливот на Охридското Езеро; • Примена на одржливо земјоделство и шумарство; • Развивање на одржлив туризам; • Контрола врз внесувањето на алохтони видови; • Реставрација и ревитализација на живеалиштата; • Одржливо рибарство; • Заштита на пределот; • Ублажување и адаптација на климатските промени; • Обновување на урбанистичко-аритектонските вредности; • Зачувување и презентација на селектирани археолошки локалитети; • Подобрување на конзерваторскиот третман на заштитените добра; • Подигање на свеста за значењето на природното и културното наследство во Охридскиот Регион. 	<p>урбанизација на просторот, во согласност со насоките и препораките дадени во изработените документи за заштита на Охридскиот регион. Во Урбанистичкиот проект предвидени се мерки кои директно се во корелацијата со целите на Планот или пак дополнително ќе се предвидат мерки кои ќе се имплементираат на ниво на проектна документација од понизок ранг (основен проект). Имплементацијата на урбанистичкиот проект ќе придонесе за уредување, односно асфалтирање на веќе постоен земјен пат, со што ќе се подобри сообраќајот на патот, односно ќе се намали генерирањето на издувни гасови во амбиентниот воздух, и емисиите на стакленички гасови (помала потрошувачка на гориво), намалена фреквенцијата на движење на возилата по постојните патишта кои сега ги користи локалното население со што ќе се подобри протокот на возила, односно минимизирање на застои и сл. што оди во прилог на ублажување на климатските промени. Имплементација на планот ќе даде услови за развој на еко туризам и создавање на мали и среди претпријатија, кои ќе ја подобрат понудата на регионот од аспект на развој на туризмот.</p>
План за управување со Охридското Езеро-Споменик на природата за периодот 2022-2031 (нацрт)	<p>Главни цели на заштитата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исклучителните природни вредности на споменикот на природата Охридско Езеро се валоризирани, заштитени, зачувани и континуирано следени. • Природните процеси и еколошките функции се одвиваат непречено. • Поволниот статус на зачувување на живеалиштата и на видовите се одржува со почитување на националното законодавство за заштита на природата и со режимите за зонирање и заштита на заштитените подрачја. 	

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<ul style="list-style-type: none"> • Природните ресурси се користат одржливо и во согласност со националното законодавство за заштита на природата, рибарство и земјоделство. Развиен е концепт на екосистемски услуги за Охридското Езеро и обезбедува одржливо користење на екосистемските услуги, што создава можности за локален економски развој. • Заштитата, валоризацијата и промоцијата на културните вредности на заштитеното подрачје доведува до зголемен интерес за посетители. • Природните вредности од национално, ЕУ и глобално значење се заштитени и промовирани пред локалните заедници и посетителите. • Поттикнување и поддршка на локалното вклучување во заштитените подрачја, што ќе придонесе за зајакнување и промовирање на одржливиот локален развој. • Ефективна инфраструктура за посетители, точни информации за кои јавноста е редовно известувана, едукативна програма. • Мотивирана, ефикасна и професионална администрација за заштитените подрачја. 	<p><i>Неусогласеност:</i> Имплементираните плански содржини, односно поставувањето на асфалт врз локалниот земјениот пат, ќе допринесе за минимално зголемување на температурата во воздух, односно ќе има мал придонес кон климатските промени.</p>
<p>Стратегиски План за Рехабилитација на природното и културно наследство на Охридски регион (2023-2030)</p>	<p>Главни стратешки цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ефективен систем за заштита и управување со природното и културното наследство на Охридскиот регион, • Контролирано просторно и урбанистичко планирање и одржлив развој, • Контролирано инфраструктурно планирање, • Планирање и развој на одржлив туризам. 	

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион, 2016</p>	<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион ја има следнава визија и цел: Визија: Да се обезбеди регионална планска рамка за одржливо управување со отпадот и преработка на ресурсите преку развивање на интегриран систем за управување со отпад со следниве општи цели: Цел А: Минимизирање на негативните влијанија на животната средина и на здравјето на луѓето предизвикани од создавањето и управувањето со отпад. Цел Б: Минимизирање на негативните општествени и економски влијанија и максимизирање на социјалните и економските можности, Цел В: Усогласеност на законските барања, целите, принципите и политиките поставени во европската и националната правна и регулаторна рамка. Согласно Регионалниот план за управување со отпад, собирањето на отпад во Општината ќе треба да се прилагоди на препорачаниот начин, односно да има собирање на рециклабилниот отпад во една канта која ќе се носи во инсталација за рециклирање на материјалите, односно преработка на стакло, хартија, пластика, Fe и Al) и собирање на останатиот отпад во друга канта (канта за мешан отпад) кој ќе се носи во постројка за механичко – биолошки третман со анаеробна дигестија (производство на биогаз) проследено со аеробно компостирање на дигесторот и преработка на рециклабилен отпад. Исто така, предвидена е изградба на претоварна станица, за која е во тек постапка за донесување планска документација.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Во УП се предвидени мерки за управување со отпадот во согласност со законските барања.</p>
Локално ниво		
Локален	Цел: плански документи за одржлив развој и хумани услови за живеење,	<i>Усогласеност:</i> Изработката на Урбанистичкиот

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
<p>еколошки акционен план на општина Охрид (2019 - 2025)</p>	<p>за која се препорачани следните мерки и активности:</p> <p>Мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспоставување систем на комуникација и соработка помеѓу надлежните институции на локално и национално ниво за усогласување на критериумите за планирање, проектирање и градба на објекти • Стратегија за донесување плански документи кој во предвид го земаат јавното мислење и одржливиот развој • Активно учество на јавноста <p>Цел: Заштита на водите од загадување и зачувување на екосистемот на Охридско Езеро</p> <p>Мерки:</p> <p>Атмосферски отпадни води</p> <p>Акции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Довршување на атмосферска канализациона мрежа во град Охрид и поставување на атмосферска канализациона мрежа во руралните средини <p>Цел: Заштита на медиумите во животната средина, поквалитетен живот за граѓаните, развој на туризмот во руралната средина</p> <p>Мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Канализациона мрежа за комунални отпадни води во руралната средина • Канализациона мрежа за атмосферски отпадни води во руралната средина 	<p>проект за локален пат се темели на дел од целите, мерките и акциите во ЛЕАП-от.</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>средина</p> <ul style="list-style-type: none"> Подобрување на патната инфраструктура во руралната средина <p>Акции:</p> <ul style="list-style-type: none"> Техничко решение за одвоено одведување и пречистување на отпадни комунални води во руралните населени места во општина Охрид Техничко решение за подобрување/проширување/обновување на патната инфраструктура во руралните населени места во општина Охрид Техничко решение за одвоено одведување и пречистување на отпадни атмосферски води во руралните населени места во општина Охрид Спроведување на СОЖС/ОВЖС и барање согласност од Центарот за управување со светското природно и културно наследство Изведба на канализациона мрежа Изведба на атмосферска канализациона мрежа Реализација на техничките решенија. 	
<p>План за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за Општина Охрид за период 2023-2027</p>	<p>Планот за квалитет на амбиентниот воздух за општина Охрид за период 2023-2027 е изработен со цел утврдување на состојбите и дефинирање на мерки за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух на територијата на општина Охрид.</p> <p>Во Планот се предложени низа мерки, од кои за проектната активност релевантни се следните мерки:</p> <p>М-7: Подигање на јавната свест за негативните влијанијата на загадениот воздух врз здравјето на луѓето;</p> <p>М-9: Еколошка сообраќајна мобилност;</p> <p>М-10: Денови без автомобил;</p>	<p>Усогласеност: Имплементацијата на урбанистичкиот проект ќе придонесе за уредување, односно асфалтирање на веќе постоен земјен пат, со што ќе се подобри сообраќајот на патот, односно ќе се намали генерирањето на издувни гасови во амбиентниот воздух (помала потрошувачка на гориво). Покрај ова, асфалтирањето на овој пат ќе придонесе за намалување на фреквенцијата на движење на возилата по постојните патишта кои сега ги</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	<p>М-11: Правилно управување со отпадот на локално и регионално ниво; М-12: Почитување на забраната за палење на оган на отворено вклучително и палење на земјоделски отпад; М-16: Континуиран мониторинг на квалитетот на воздухот; М-17: Зголемен надзор врз отворените градилишта за контрола на превземените превентивни и редовни мерки за намалување на емисиите на прашина.</p>	<p>користи локалното население, намалување на застојот и сл. што оди во прилог на намалување на загадувањето на воздухот. Неусогласеност: Во Урбанистичкиот проект за локалниот пат е наведено дека согласно теренските карактеристики и намена на локалниот пат се планира сообраќај со брзина од 30 km/h и не се планира јавен градски сообраќај.</p>
<p>Стратегија за развој на туризмот на општина Охрид 2020</p>	<p>Основната цел на туризмот во општина Охрид е одржливиот развој со примена на принципите на УНЕСКО. Туризмот треба биде фактор на функционална туристичка дестинација, основа за креирање на туристички производи конкурентни на туристичкиот пазар и иновативни и квалитетни солуции.</p>	<p>Усогласеност: Подобрувањето на локалната сообраќајна инфраструктура е во насока на подобрување на условите за развој на туризмот.</p>
<p>Стратегија за развој на зеленило на општина Охрид 2023 - 2032</p>	<p>Стратегијата за урбано² зеленило има за цел да ја надмине сегашната ситуација на недостаток на доволен број зелени простори, која зависи од непланското градење од една страна и идната колективна зелена визија и цели, од друга страна. Таа ги опфаќа сите аспекти и предмети кои се занимаваат со зелено управување и развој на простори. Како резултат на тоа обезбедува основни и трајни развојни предлози, задачи и акции за спроведување кои се потребни за да се постигнување на зададените визии и цели.</p>	<p>Усогласеност: Во Урбанистичкиот проект предвидено е поставување на подигање и оформување на заштитни зелени појаси.</p>

² Под урбано зеленило се подразбираат зелените површини во границите на планскиот опфат на урбанистички план, урбанистичко-планска документација, регулациски план на Генерален урбанистички план, архитектонско урбанистички проект, како и зелените површини во непосредна близина на градот, надвор од планскиот опфат, кои со посебен акт се дадени под надлежност на општините со седиште во градот, како парк-шуми, спортско-рекреативни центри и друго.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени Урбанистичкиот проект или како истите ќе се постигнат со имплементација на истиот
	Стратешка цел на Стратегијата е исполнување на визијата, Охрид да стане одржлив „зелен град“, со мрежа висококвалитетни и атрактивни зелени површини, што ќе придонесе за благосостојбата и здравјето на сите граѓани и посетители, притоа зачувувајќи ја животната средина и биодиверзитетот. Со исполнување на визијата, ќе се задоволи и законската обврска за 25 m ² по глава на жител.	
План за управување со отпад на општина Охрид за период (2021-2023)	<p>Генерално, концептот на планскиот период треба да биде насочен во три правци:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воспоставување на нов плански период преку регионален пристап; 2. Воведување на примарна селекција и рециклирање на комуналниот отпад; 3. Преземање мерки во соработка со државните органи околу селектирање на опасен отпад. <p>Дел од Предвидени активности за реализација на Планот се:</p> <p>Подобрување на собирањето и транспортот на отпадот (Набавка на опрема за собирање на материјали за рециклирање, мешан отпад, зелен отпад, домашно компостирање; Изработка на планска документација и изградба на претоварна станица, собирни центри).</p> <p>Подобрување на управувањето со депонијата за комунален отпад (Ремедијација на постоечките нестандартни депонии и дивите депонии).</p> <p>Биоразградлив отпад: Воведување на основен систем за примарна селекција и рециклажа до 50 %.</p>	Усогласеност: Во урбанистичкиот проект се предвидени мерки за управување со отпадот во согласност со законските барања.

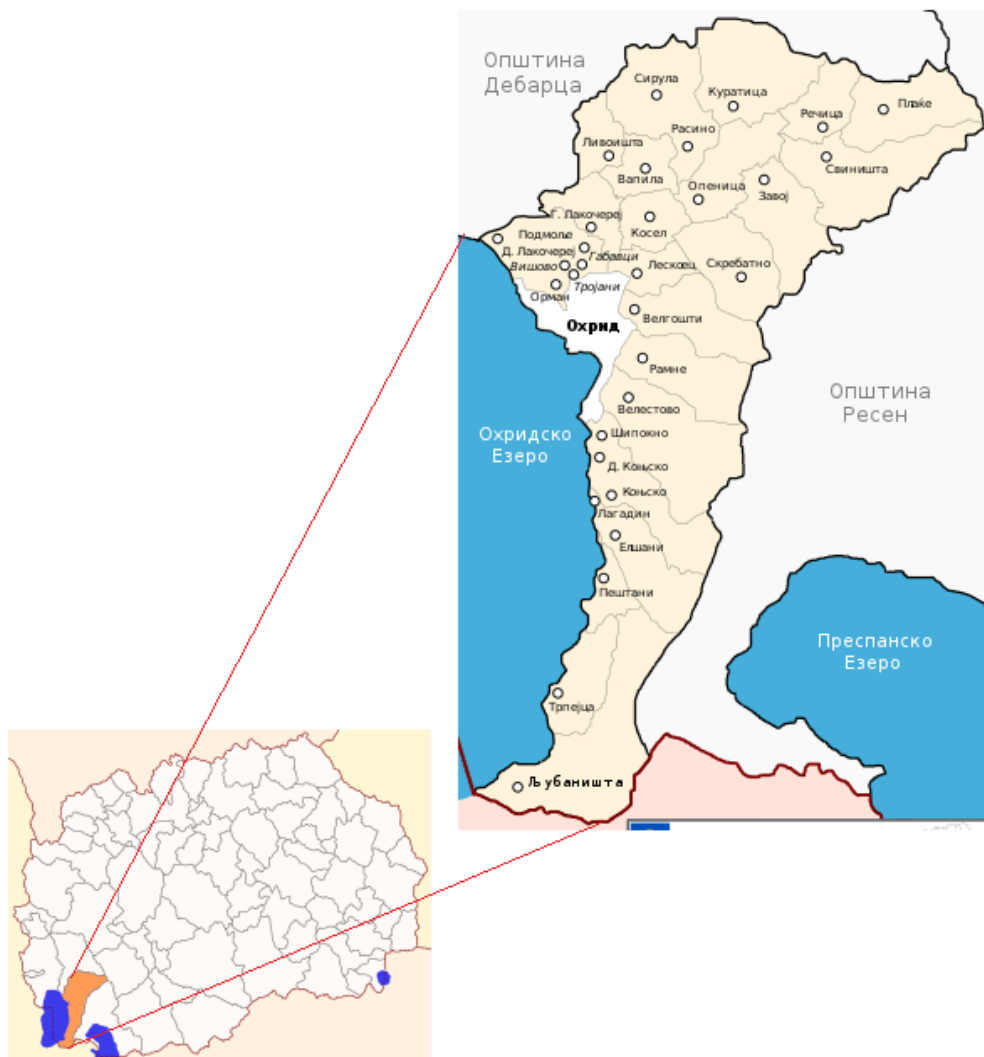
4 РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ ЗА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1 Општи и демографски карактеристики

Општина Охрид

Општина Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Р.С. Македонија, лоцирана на североисточниот брег на Охридското езеро со површина од 389,93 km² и на надморска височина од 695 m. Сместена е помеѓу високите планини Јабланица и Мокра Планина од западната и Галичица од источната страна.

Општина Охрид се граничи со општините Дебарца на запад и север, Демир Хисар на североисток, Ресен кон исток, а на југ Општината се граничи со Р. Албанија.

Слика 8 Местоположба и граници на општина Охрид

Општината Охрид ја сочинуваат 29 населени места, односно градот Охрид и селата: Вапила, Велгошти, Велестово, Горно Лакочереј, Долно Коњско, Долно Лакочереј, Елшани, Завој, Коњско, Косел, Куратица, Лагадин, Лескоец, Ливоишта, Љубаништа, Опеница, Орман,

Пештани, Плаќе, Подмоље, Рамне, Расино, Речица, Свињишта, Сирула, Скребатно, Трпејца и Шипокно. Населените места се организирани во 18 урбани и 26 месни заедници заедници.

Број на населени места во Општината:

- 14 населби (не се вклучени 5 приградски населби),
- 5 села со помалку од 300 жители,
- 6 села со средна големина,
- 4 населби со повеќе од 800 жители.

Административен центар на Општината е градот Охрид.

Површината на општината Охрид, бројот на населени места, како и бројот на населението, од последниот редовен попис на населението во 2021 година, се дадени во следните табели:

Табела 5 Површина на Општината, број на жители, густина на населението

Општина	Површина km ²	Број на населени места	Број на население
Охрид	389,93 km ²	28	51 428

Табела 6 Вкупно резидентно население, домаќинства и станови во општина Охрид

Општина	Вкупно резидентно население	Домаќинства	Станови
Охрид	51 428	18 368	33 660

Табела 7 Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол

Општина	Вкупно попишани			Вкупно резидентно население			Вкупно нерезидентно население		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
Охрид	56 365	27 946	28 419	51 428	25 231	26 197	4 937	2 715	2 222
Македонци	43 614	21 619	21 995	40 488	19 903	20 585	3 126	1 716	1 410
Албанци	3 242	1 620	1 622	1 942	921	1 021	1 300	699	601
Турци	2 065	1 026	1 039	1 831	890	941	234	136	98
Роми	238	102	136	232	100	132	6	2	4
Власи	327	165	162	314	157	157	13	8	5
Срби	326	154	172	281	131	150	45	23	22
Бошњаци	33	17	16	23	10	13	10	7	3
Други неспомнати	2 172	1 108	1 064	2 008	1 006	1 002	164	102	62
Не се изјасниле	14	10	4	13	9	4	1	1	-
Непознато	45	25	20	7	4	3	38	21	17
Лица за кои податоците се преземени од административни извори	4 289	2 100	2 189	4 289	2 100	2 189	-	-	-

Вкупното работоспособно и активно население на возраст од 15+ години, според возраста и активност, по пол, во општина Охрид е прикажано во следната табела:

Табела 8 Вкупно работоспособно и активно население на возраст од 15+ години според возраста и активност, по пол

Општина Охрид	Возрасна група	Работоспособно население			Активно население		
		Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
		44 007	21 418	22 589	22 725	11 863	10 862
	15-19	2 606	1 374	1 232	295	177	118
	20-24	2 632	1 362	1 270	1 393	762	631
	25-29	2 957	1 474	1 483	2 375	1 196	1 179
	30-34	3 233	1 692	1 541	2 765	1 476	1 289
	35-39	3 690	1 785	1 905	3 125	1 509	1 616
	40-44	3 630	1 803	1 827	3 112	1 552	1 560
	45-49	3 551	1 716	1 835	2 957	1 483	1 474
	50-54	3 484	1 725	1 759	2 673	1 363	1 310
	55-59	3 661	1 749	1 912	2 441	1 294	1 147
	60-64	3 929	1 908	2 021	1 434	948	486
	65+	10 634	4 830	5 804	155	103	52

Бројот на активното население на возраст од 15+ години, според возраста и економската активност, по пол, во општина Охрид е прикажано во следната табела:

Табела 9 Вкупно работоспособно население на возраст од 15+ години според возраста и економска активност, по пол

Општина Охрид	Возрасна група	Активно население - вработени			Активно население - невработени		
		Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
		19 863	10 293	9 570	2 862	1 570	1 292
	15-19	209	119	90	86	58	28
	20-24	1 099	597	502	294	165	129
	25-29	2 043	1 031	1 012	332	165	167
	30-34	2 443	1 312	1 131	322	164	158
	35-39	2 799	1 358	1 441	326	151	175
	40-44	2 774	1 366	1 408	338	186	152
	45-49	2 630	1 309	1 321	327	174	153
	50-54	2 375	1 212	1 163	298	151	147
	55-59	2 114	1 105	1 009	327	189	138
	60-64	1 234	789	445	200	159	41
	65+	143	95	48	12	8	4

Состојбата во миграцијата во општина Охрид е прикажана во следната табела.

Табела 10 Вкупно доселени и отселени граѓани во општина Охрид³

Доселени граѓани				Отселени граѓани			
Вкупно доселени	Доселени од друга општина	Доселени од друго место во иста општина	Доселени граѓани во РМ од други држави	Вкупно отселени	Отселени од друга општина	Отселени од друго место во иста општина	Отселени граѓани од РМ во други држави
278	233	43	2	327	191	43	93

Образовни институции во општина Охрид се:

Градинки: Централната детска градинка ЈОУГД „Јасна Ристеска“ со четири објекти низ

територијата на Општината: „Развигорче“, „Билјана“, „Росица“ и „Лихнида“.

Училишта за основно образование: ОМУ „Методи Патче“, ОУ „Братство-единство“, ОУ „Ванчо Николески“, ОУ „Григор Прличев“, ОУ „Живко Чинго“, ОУ „Кочо Рацин“, ОУ „Св. Климент Охридски“, ОУ „Св. Наум Охридски“ и ОУ „Христо Узунов“.

Училишта за средно образование: ОСО „Св. Климент Охридски“, ОЕМУЦ „Св. Наум Охридски“, ОУТУ „Ванчо Питошески“ и СОСУ „Св. Кирил и Методиј“.

Високообразовни и научни и институции: Факултетот за туризам и организациони науки; Универзитетот за информатички науки и технологии „Св. Апостол Павле“; Хидробиолошки институт.

Проектен опфат

Проектниот опфат се наоѓа на територија на општина Охрид, помеѓу с.Лескоец и селата Горно и Долно Лакочереј. Опфатот зафаќа делови од КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид.

Во рамките на проектниот опфат се наоѓаат земјоделски обработливи површини, како и стопански објекти. Во опкружувањето на опфатот се наоѓаат објекти за домување во селата Лескоец и Голно Лакочерај, стопански објекти и обработливо земјиште.

Селото Долно Лакочереј се наоѓа во северниот дел од Охридската Котлина, во подножјето на ридот Градиште (936 m.) што претставува дел од планинскиот масив Копарница што ја дели Охридската од Струшката Котлина. Селото се наоѓа на 5 km северно од градот Охрид и се надоврзува на градот веднаш после населбата Радојца Новичиќ, на надморска висина од 698 m. Од западната и северната страна селото е заградено со ридесто земјиште, а од источната и јужната страна се простира Охридското Поле.

Подрачјето на селото Долно Лакочереј (каде катастарски влегува и селото) зафаќа површина од 11,3 km². Од север се наоѓа селското подрачје на, од исток е подрачјето на селото Лескоец, од југ е градското подрачје на Охрид, а од западната страна се подрачјата на селата Подмоље и Оровник.

Селото е од збиен тип со издолжен облик во насока север-југ, што е како резултат на конфигурацијата на теренот и е поделено на три маали: Горна, Средна и Долна маала. Во последните години селото и брзо се проширува кон југоисток, вдолж патот и целосно е споено со градот.

Според последниот попис од 2021 година, во селото живееле 608 жители, од кои 548 Македонци, 5 Албанци, 8 останати и 47 лица без податоци.

Во селото се наоѓа подрачно основно училиште ОУ „Кочо Рацин“ - Охрид.

Селото Горно Лакочереј се наоѓа на 9 km северно од градот Охрид. Според последниот попис од 2021 година, во селото живееле 446 жители, од кои 431 Македонец, 1 Влав, 1 останати и 13 лица без податоци. Селото претежно е ридско-котлинско во кое селаните

главно се занимаваат со земјоделство, сточарство и лозарство.

Село Лескоец се наоѓа на оддалеченост од од 2 km од градот Охрид, во северна насока. Селото се наоѓа во Охридското Поле, североисточно од Охридското Езеро и на регионалниот пат Охрид-Ресен-Битола. Селото е рамничарско, на надморска височина од 820 m. Според последниот попис од 2021 година, во селото живееле 2.405 жители, од кои 2.257 Македонци, 2 Власи, 3 Срби, 19 останати и 124 лица без податоци.

Во селото е сместено деветгодишно централно училиште, а исто така има изградено пошта, амбуланта и дом на културата.

Атарот на селото зафаќа простор од 7,9 km². На него преовладува обработливото земјиште на површина од 351 ha, на пасиштата отпаѓаат 233 ha, а на шумите само 13 ha. Селото, во основа, има полјоделска функција.

Слика 9 Местоположба на проектниот опфат

При теренската посета на локација на проектниот опфат евидентирано е дека опфатот се наоѓа во близина на селата Долно Лакочерај и Лескоец, како и КО Охрид. Во непосредното опкружување на проектниот опфат се наоѓаат објекти за домување во селата Долно Лакочерај и Лескоец, како и во КО Охрид во близина на населеното место Радојца Новочиќ. Долж земјениот пат како и на просторот кој се наоѓа околу патот се наоѓаат изградени објекти кои се користат за домување, викендици, помошни објекти кои земјоделците ги користат како магацински простории, објект и дворна површина каде се чува отпад, фарма, земјоделски површини, овоштарници и сл.

Слика 10 Фотографски приказ на проектното подрачје

Опкружувањето на планскиот опфат е прикажано на следната сателитска слика.

Слика 11 Сателитски приказ на опкружувањето на планскиот опфат со означена локација на индивидуални објекти за домување, викендици и сл.0

4.2 Здравје на населението

Здравствената заштита на подрачјето на општина Охрид се реализира преку работата на јавни здравствени организации: ЈЗУ „Здравствен дом“, Општа болница, Завод за здравствена заштита, Специјална болница за ортопедија и трауматологија ЈЗО „Св. Еразмо“, Специјална детска болница, ЈЗО „Св. Стефан“ - Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања, повеќе од дваесетина приватни ординации од примарната здравствена заштита, десетина приватни ординации за специјалистичка здравствена заштита, триесетина приватни стоматолошки ординации, итн.

Во согласност со податоците од Здравствена карта на РС Македонија 2021 година (iii дел специјален) Состојби во здравствени региони⁴ во здравствениот регион Охрид се евидентирани причини за смртност:

Табела 11 Најчести причини за смрт во здравствен регион Охрид за 2021 година

ПРИЧИНИ ЗА СМРТ	БРОЈ	%	Мт на 100000 жители
ВКУПНО	928	100,0	1682,8
1. Болести на циркулаторниот систем	348	37,5	631,0
2. Симптоми, знаци и ненормални клинички и лаб наоди, неklasиф на др место	128	18,6	232,1
3. Неоплазми	76	11,0	137,8
4. Болести на респираторен систем	49	7,1	88,9
5. Ендокрини, нутритивни и метаболични болести	35	5,1	63,5
6. Болести на дигестивниот систем	22	3,2	39,9

⁴ <https://www.iph.mk/publikaciii/>

Во согласност со податоците од Планот за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за општина Охрид за период 2023-2027, во општина Охрид годишно, во просек се губат 133 (во ранг од 99-171) животи заради изложеност на тековниот квалитет на амбиентен воздух, што претставува 17.3 % од вкупната смртност. Проценките се однесуваат на периодот 2019-2021 година, при што стапката на атрибутивни смртни случаи во Општината е повисока од националната. Респираторните болести биле причина за 4.9 % од вкупната смртност. Стапката на смртност е повисока кај мажите во однос на жените. Процентот како и стапките на смртноста заради болестите на дишните патишта се повисоки од националните (4.8 % во РСМ). Како што е и очекувано, смртноста започнува да се зголемува од 60 години и повеќе.

Забележителен е двојно покачениот пораст на смртноста од респираторни болести во 2020 и 2021 година, кој се поврзува со појавата на COVID-19 пандемијата. Смртноста предизвикана од COVID-19 вирусот изнесува 15.3 % од вкупната смртност во Општината, што претставува нешто понизок процент споредено со националниот просек за трите анализирани години (17.5 %). Просечните стапки во Општината се повисоки кај мажите и истите се повисоки од националните кај машката популација. Најголемо ограничување на оваа анализа/студија претставува фактот што при прикажувањето на смртноста (општата и специфичната), анализата на податоците ги вклучува 2020 и 2021 година. Имено, заради појавата на COVID-19 пандемијата, пореметен е нормалниот тренд на сите здравствено статистички податоци кој се следеше во претходните години.

Капацитетите на здравствениот систем беа насочени кон справување со последиците од пандемијата, па така вкупната смртност која е значително покачена како на државно така и на локално ниво во најголем дел е резултат на покачениот број на дополнителни смртни (excess deaths) случаи заради SARSCoV-2 вирусот.

4.3 Економски развој и стопански дејности

Во општина Охрид главни стопански гранки кои што придонесуваат за локалниот економски развој се туризмот и угостителството, трговијата, лесната индустрија и др.

Активни деловни субјекти по класи на големина според бројот на вработени, на територијата на општина Охрид, се прикажани во следната табела.

Табела 12 Активни деловни субјекти по големина во општина Охрид во 2022⁵

Број на вработени	0	1-9	10-19	20-49	50-249	250+	/
Број на претпријатија	129	2 204	119	72	39	7	Вк. 2 570

⁵https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat__DelovniSubj__AktDelovniSubjekti/400_Delovni_Reg_Ops_Golemina_Vraboteni_ml.px/table/tableViewLayout2/

Доколку вкупните активни деловни субјекти се класифицираат согласно дејностите на Националната класификација на дејности (НКД Рев.2), истите може да се класифицираат како што е прикажано во следната табела:

Табела 13 Активни деловни субјекти по сектори на дејност за 2022 според НКД Рев.2 во општина Охрид⁶

Деловни субјекти според НКД рев.2	Регистриран бр. на активни субјекти
Земјоделство, шумарство и рибарство	22
Рударство и вадење на камен	2
Преработувачка индустрија	297
Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација	4
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	4
Градежништво	192
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	777
Транспорт и складирање	142
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	322
Информации и комуникации	79
Финансиски дејности и дејности на осигурување	15
Дејности во врска со недвижен имот	39
Стручни, научни и технички дејности	280
Административни и помошни услужни дејности	71
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	6
Образование	40
Дејности на здравствена и социјална заштита	117
Уметност, забава и рекреација	33
Други услужни дејности	123
Вкупно регистриран број на деловни субјекти	2 570

Според податоците кои што се прикажани во табелата, може да се констатира дека на територијата на општина Охрид во 2022 год., најзастапени стопански деловни субјекти се оние кои припаѓаат во трговија на големо, поправка на моторни возила и мотоцикли, потоа субјектите под категоријата - објекти за сместување и сервисни дејности со храна, стручни, научни и технички дејности итн.

На територијата на општина Охрид, евидентирани се повеќе индустриски објекти/капацитети, чие работење е регулирано во согласност Законот за животна средина. Поголеми индустриски капацитети во Општината се: Бетонска база „Лавче“ с. Косел; ЛТХ „Леарница“ Охрид; Бетонска база „Гранит“ с. Косел, Експлоатација на минерална суровина - варовник - ГД ГРАНИТ АД СКОПЈЕ на локалитет Рашанец; Живинарска фарма „Вапилица“ С. Вапила; Живинарска фарма „Лита“ с. Горно Лакочереј.

Проектен опфат: До трасата на земјениот пат и во непосредното опкружување се наоѓаат објекти кои се користат за земјоделски намени (чување на земјоделска механизација, земјоделски производи), производни капацитети и сл. Веднаш до локалниот земјен пат се

⁶https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat__DelovniSubj__AktDelovniSubjekti/425_Delovni_Reg_Ops_NACE_ml.px/table/tableViewLayout1/

наоѓа објект на КП 2357 во близина на село Долно Лакочереј во кој се одгледува стока, кој не е евидентирана како стопански објект во општина Охрид.

Слика 12 Објекти кои се користат за одгледување стока

4.4 Користење на земјиштето и урбан развој

Земјоделство: Подрачјето на Општината располага со релативно голем фонд на обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште. Во согласност со податоците од Пописот на земјоделско земјиште од 2007 година, вкупното расположливо земјиште и површини во општина Охрид, кои се користат за земјоделство се прикажани во следната табела.

Табела 14 Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство⁷

Број на индивидуални земјоделски стопанства	Вкупна расположива површина на земјиштето (ha)	Вкупно користено земјиште	Сопствено земјиште	Земено на користење од други	Дадено на користење од други	Бр. на одвоени делови на користено земјиште
3137	2395	1845	1764	126	27,8	8

Шумарство: Повеќе од 2/3 од територијата на општина Охрид е под шумска вегетација, односно 19.123,9 ha. Вкупно 775 km² од сливното подрачје на Охридското Езеро се пошумени, со просечна био-маса од 100 до 450 m³ шума.

⁷ Извор: Државен завод за статистика

Од дрвјата застапени се: дабот со 55%, буката со 35% и американскиот бор со 10%. Околу 90% од шумите се во државна сопственост и со нив стопанисуваат државни претпријатија, кои се надлежни за сечење и пошумување на шумите, а останатите 10% се во приватна сопственост. Шумско - стопански единици во општина Охрид се „Мазатар“, „Буково“ и „Галичица“-1.

Просторно и урбанистичко планирање: Во општина Охрид, на годишно ниво, се усвојува Програма за изработка на урбанистичките планови преку која се планира изработка и донесување на Детални урбанистички планови, Урбанистички планови за населените и вон населените места во Општината, уредување на градежното земјиште итн.

Одговорност и надлежности во делот на урбаниот развој на Општината има Сектор за урбанизам и заштита на животната средина, односно одделението за просторно и урбанистичко планирање и управување со градежно земјиште и недвижен имот.

Во општина Охрид, од вкупно 29, за 15 населени места од рурален карактер нема планска документација, за 8 постои усвоена урбанистичка документација за населено место со плански хоризонт до 2003, односно 2004 година, а останатите рурални населби се опфатени со основни, односно генерални урбанистички планови изготвени за одделни потези од крајбрежното подрачје.

Градот Охрид има Генерален урбанистички план, ГУП на Охрид (2002–2012), усвоен во 2006 година.

Во урбаното подрачје на општина Охрид застапени се зони на индивидуално и колективно домување, јавни институции и комерцијални објекти. Во ГУП на Охрид (2002–2012), стоваришта, лесна и незагадувачката индустрија се лоцирани во УЗ 9 УБ 9.3; УЗ 15 УБ 15.1; УЗ 15 УБ 15.6; УЗ 15 УБ 15.7.

До октомври 2019 година во Општината се евидентирани 15700 барања за добивање правен статус на 19624 објекти во согласност со Законот за постапување со бесправно изградени објекти. Од нив 11059 барања биле за објекти со намена А1 - семејни куќи, 420 со намена А2 - станбени згради, 28 за намена А4 - 1 хотели, 3759 барања за помошни објекти и 279 барања за земјоделски објекти. Од нив одобрени се барањата за 5645 објекти, а одбиени се барањата за 2432 објекти. 2414 барања биле доставени без потребната документација или истите биле повлечени. Евидентирани се 102 барања кои се препратени или треба да се препратат во надлежност на Министерството за транспорт и врски. Во постапка се барања за добивање на правен статус за 11536 објекти. Од предметите за кои тече постапката за легализација 414 објекти се евидентирани во крајбрежниот појас од 50 m на Охридското Езеро, а 2321 објект во границите на Националниот парк „Галичица“. Националниот парк „Галичица“ за 29 бесправно изградени објекти има поднесено пријави.

Проектен опфат: Проектниот опфат е надвор од урбанистички план и планската документација се изработува врз основа на прибавени Услови за планирање на просторот бр. У47123 од ноември 2023 и за кои е издадено Решение за Услови за планирање на

просторот од страна на МЖСПП со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023. На источната и западната страна, проектниот опфат граничи со опфатите на УП за село Лескоец и УП за Долно Лакочереј, додека на југ се граничи со ГУП на општина Охрид.

Земјиштето во опфатот е постоен земјен пат кој треба да се асфалтира и да добие намена локален асфалтен пат. Земјиштето во планскиот опфат во најголем дел е во државна сопственост, но има делови кои се во приватна состојба. Земјениот пат со години се користи од локалното население за пристап до населените места, објектите кои се наоѓаат до или во непосредното опкружување на опфатот и се користат за различни намени (дел од објектите не се евидентирани во Агенцијата за катастар), особено за пристап до земјоделски површини кои најмногу се застапени околу планскиот опфат каде се застапени овоштарници, лозови насади, житни и други земјоделски култури.

Слика 13 Користење на земјиштето околу планскиот опфат

4.5 Користење на подрачјето за туристички активности

Најпрофитабилната индустрија во општина Охрид е туризмот. Хотели и приватни апартмани се поставени насекаде низ градот Охрид, како и долж брегот на Охридското Езеро.

Охридското Езеро е еден од оние природни ресурси кои се населени и лесно достапни и кои

не бараат значителни инвестиции за да станат популарни. Тоа со децении е природно богатство и атрактивна локација за одмор. Планината Галичица и Охридското Езеро нудат одлична можност за рекреација и релаксација, не само за туристите кои сакаат да уживаат во сонцето и водата, туку и за оние кои уживаат во пешачење, велосипедизам, искачување и спелеологија, нуркање, едрење и други спортови кои можат да се искушат во чистата и божествена природна средина. Можноста за соодветно користење на природните убавини на општина Охрид во туристички цели носи економски просперитет за регионот кој не трае само во текот на летната сезона туку низ целата година, со што се обезбедува стабилно, а не само сезонско вработување за младите лица, на прво место.

Статистиката за туризмот водена од ДЗС покажува интензивни туристички посети во текот на летото, како и за време на државните и верските празници.

Проектен опфат: Во опкружувањето на проектниот опфат нема туристички капацитети, бидејќи станува збор за рурално неурбанизирано подрачје, каде е застапено земјоделско земјиште.

4.6 Климатски карактеристики, квалитет на воздухот и климатски промени

4.6.1 Климатски карактеристики

Во подрачјето на општина Охрид преовладува умерено – континентална клима, како резултат на струењата кои продираат од Јадранско Море преку реката Црн Дрим и влијанието на Охридското Езеро кое се јавува како термички регулатор. Заради појавата на ваквите влијанија, се формира специфичен термички и плувиометриски режим, кој се карактеризира со мали амплитуди на промена на температурата на воздухот во текот на годината.

Високите планински масиви на планините Галичица, Караорман и Јабланица кои го опкружуваат подрачјето на Охридската Котлина, овозможуваат одржување на постојаност на климатските струења и овозможуваат „блага“ клима во регионот.

Температура: Просечната средногодишна температура на воздухот во општина Охрид изнесува 11.5 °C, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2 °C и 34,4 °C. Најниската средномесечна температура, е забележана во јануари - 17,2 °C, е апсолутниот минимум.

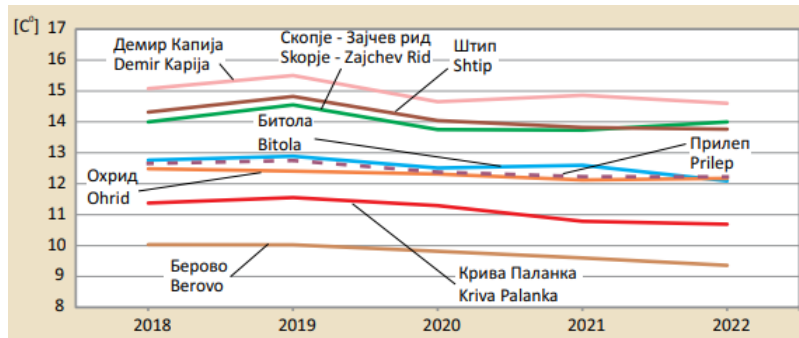
Охридската Котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење, а просечното годишно сончево зрачење изнесува 2.233 часови или во просек 6 часа дневно. Максимумот на сончево зрачење се постигнува во јули месец со вкупно 308 сончеви часови или во просек 10 часа дневно, додека минимумот е во јануари и изнесува во просек 3 часа дневно.

Од вкупниот број денови во годината, 24% се ведри, 27% се тмурни, а 49% се облачни.

Релативната влажност на воздухот има спротивен ефект од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна влажност на

воздухот е 71%, со максимум во декември и јануари (79%), а минимум во јули и август (60%).

На следната слика се прикажани средногодишните температури на воздухот во општина Охрид за период од 2018 – 2022 година.

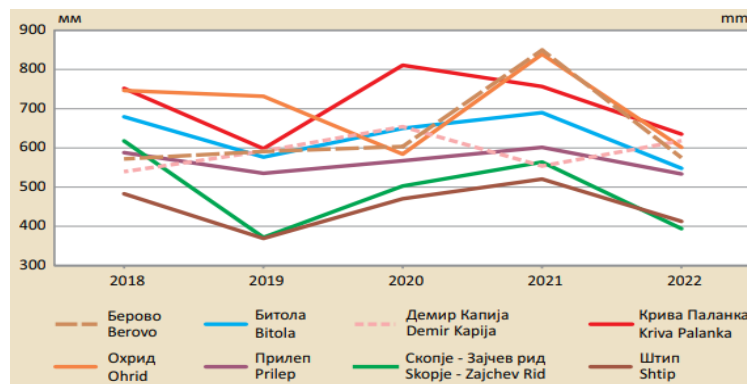
Слика 14 Средногодишни температури на воздухот во општина Охрид⁸

Врнежи: Просечните средногодишни врнежи во општина Охрид изнесуваат 704 mm, додека пак просечните врнежи во околината на Езерото изнесуваат приближно 759 mm годишно. Максимална количината на врнежи во Општината има во ноември и февруари. Меѓу ноември и февруари доаѓа до незначително намалување на врнежите. Минималните врнежи се во јули.

Испарувањето од слободната водна површина е поголемо од количината врнежи. Просечно годишно испарува 836 l/m², а годишната сума на врнежи изнесува 708 l/m². Најголемо е испарувањето во август (137 l/m²), потоа во јули (132 l/m²), а најмало во јануари со 27 l/m².

Маглата е ретка појава во Охридската Котлина, а просечно годишно се јавуваат 5 дена во зимските месеци од годината. Просечниот број на мразни денови изнесува 61.

На следната слика се прикажани средногодишните количини на врнежи во општина Охрид за период од 2018 – 2022 година.

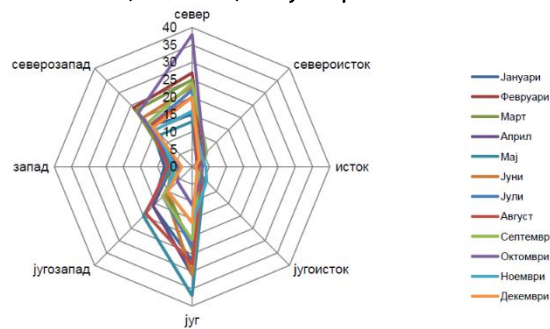
Слика 15 Средногодишни количини на врнежи во општина Охрид

Ветрови: Во општина Охрид покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, се јавуваат и ветрови од локален карактер, како последица на нееднаквото

⁸ Извор: Управа за хидрометеоролошки работи, <https://www.stat.gov.mk/publikacii/2024/ZivotnaSredina2024.pdf>

загревање на воздухот над копното и езерската површина.

Преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297 %, просечна годишна брзина од 2,4 m/s, а максимална од 12,3 m/s. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност 176 %, со просечна годишна брзина од 2,9 m/s, а максимална од 18,9 m/s. Тие се јавуваат преку целата година но најзачестени се од април до јуни. Северозападниот ветер е со зачестеност 73%, со просечна годишна брзина од 1,8 m/s, а максимална од 15,5 m/s. Североисточниот ветер е со зачестеност 43% и брзина од 12,3 m/s, ветровите од југоисточен и источен правец се незначителни (4 до 5%). Најветровити месеци се септември и октомври.

Слика 16 Ружа на ветрови за општина Охрид за 2021⁹

4.6.2 Квалитет на воздухот

Конфигурацијата на теренот и климатските карактеристики во општина Охрид имаат значајна улога при разгледувањето на состојбите со квалитетот на воздухот.

Географските карактеристики на општина Охрид, пред сè отворениот простор на Охридското Езеро, поволните метеоролошките услови и доминантниот северен ветар овозможуваат дисперзирање на потенцијално емитираните загадувачки супстанции во воздухот со што позитивно влијаат на квалитетот на воздухот во Охрид.

Од друга страна, интензивната урбанизација на просторот особено во централното градско подрачје, зголемениот интензитет на сообраќајот во периодите кога во Охрид е зголемено присуство на туристи и надворешни посетители придонесуваат кон состојби со кои се нарушува оптималниот квалитет на воздухот, особено во централното подрачје на градот Охрид.

Во 2019 година општина Охрид изработи Катастар на загадувачи на животната средина. Во катастарот се евидентирани 125 деловни субјекти од кои 68 се лоцирани во урбаниот дел на градот, 11 во индустриската зона во близина на градот и 46 се лоцирани во руралниот дел на Општината. На следната слика прикажан е процентуалниот удел на производните и непроизводните деловни субјекти на територијата на Општината опфатени со катастарот.

⁹ План за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за општина Охрид 0

Слика 17 Процентуален удел на производните и непроизводните деловни субјекти на територијата на општина Охрид

Просторната распределеност на деловните субјекти во општина Охрид кои се идентификувани како извори на загадување во изработениот Катастар на загадувачи за општина Охрид е прикажана на следната слика.

Слика 18 Просторна распределеност на деловните субјекти во општина Охрид

Врз основа на идентификуваните извори на емисии на загадувачки супстанции во воздухот за потребите на Планот за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за Општина Охрид за период 2023-2027, врз база на достапните податоци направени се пресметки на годишните емисии на загадувачки супстанции од поединечните сектори на емисија.

Податоците користени за пресметка на годишните емисии на загадувачки супстанции по сектори на емисија се превземени од официјални извори на податоци: МАКСТАТ дата базата, Статистички годишник на Република Северна Македонија за 2022 и други официјални извештаи од Државниот завод за статистика. Пресметките на емисиите во воздух од деловните субјекти на територија на општина Охрид се направени врз база на достапните податоци за потрошено гориво од деловните субјекти идентификувани како

извори на загадување. Во предвид се земени достапните податоци за инсталациите со Б интегрирана дозвола: Бетонската база на АД Гранит во с.Косел, Каменоломот Рашанец на Гранит АД и ЛТХ Леарница Охрид.

Емисиите од производните деловни субјекти: При пресметка на емисиите од производните деловни субјекти земени се предвид: емисиите од согорување на гориво при работата на субјектите, емисии од градење и уривање, емисии од употреба на растворувачи и производи. Фугитивните емисии од процесите во каменоломи и асфалтни бази се вклучени во емисиите од индустриските процеси. Емисиите на NH₃ од фармите за одгледување на животни не се вклучени во емисиите од индустриски процеси бидејќи истите се пресметани во секторот земјоделие.

Според достапните податоци за субјектите во кои не се одвиваат индустриски процеси анализирани се субјектите со мали ложишта и тоа: административни субјекти на територијата на општина Охрид, основни и средни учулишта во Охрид, јавни установи за згрижување на деца (градинки) и др. Најголем дел од административните субјекти во општина Охрид, 71% како гориво за загревање користат нафта, 16% користат огревно дрво, 6,5% користат пелети и 6,5% користат електрична енергија за загревање на објектите.

Емисии од резиденцијални извори (домаќинства): Индивидуалните домаќинствата во општина Охрид, како во урбаниот дел на градот Охрид така и во руралниот дел за загревање на домовите и административните капацитети се користат индивидуални системи за греење кои работат претежно на огревно дрво, нафта и електрична енергија.

Емисии од сообраќај: Локалниот инвентар на загадувачки супстанции во воздухот во секторот транспорт за градот Охрид ги вклучува емисиите на издувните гасови од патниот сообраќај, емисиите поврзани со испарувањето на бензинот од возилата, абене на пневматиците и сопирачките на возилата и емисиите од прашина од патиштата, емисиите од воздушниот и езерски сообраќај. Според податоците за возниот парк достапни за 2021 година, во Охрид се регистрирани вкупно 19160 возила. Бројот на трактори, специјални работни возила и приколки е исклучен од пресметката. Возниот парк во Охрид е доста стар т.е. повеќе од половината или околу 53% од вкупниот возен парк во Охрид се возила со низок Еуро стандард (Еуро 0-3), а само 12% имаат повисоки Еуро 5 и Еуро 6 стандарди. Од вкупниот број на возила во Охрид, 52% користат дизел како погонско гориво, додека 38% возила користат бензин. Само 10% од вкупниот број на возила користат ТНГ.

Емисии од сектор отпад: Емисиите кои потекнуваат од активностите за управување со отпад на територијата на општина Охрид се пресметани врз база на податоци за број на население во општина Охрид и податоци за количините на генериран и одложен отпад доставени од општина Охрид. За пресметка на емисиите од палење на отпад на отворено користени се податоци од МАКСТАТ на површина на обработливо земјоделско земјиште од кое се генерира отпад кој се пали на отворено.

Емисии од земјоделие: Емисиите на загадувачки супстанции од секторот земјоделие се

презметани согласно официјални податоци од Државниот завод за статистика за број на домашни животни што се одгледуваат во регионот, податоци за земјоделски површини по категории на користење и соодветниот удел во општина Охрид.

Пресметката на емисиите од употреба на вештачки ѓубрива се базира на процентуалниот удел на обработливата земјоделска површина во општина Охрид во вкупната обработлива површина во Република Северна Македонија. Овој процентуален удел е искористен за пресметка на емисиите на NH₃ за општина Охрид.

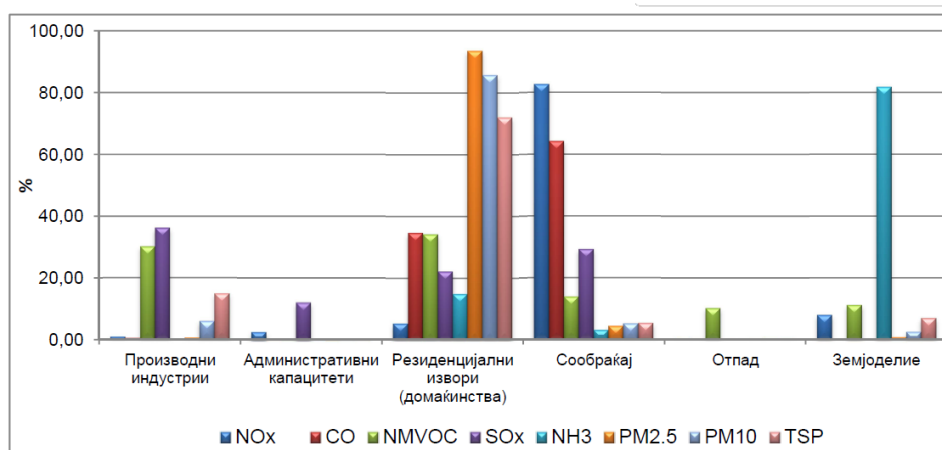
При пресметката на емисиите на NH₃ и NO_x од одгледување на домашни животни користени се емисиони фактори за цврста храна за одгледување на крави, говеда и живина, додека за одгледување на свињи користени се емисиони фактори за течна (кашеста) храна.

Во следната табела се прикажани сумарните резултати за емисиите на загадувачки супстанции во воздухот во општина Охрид од клучните извори на емисија.

Табела 15 Сумарни резултати за емисиите на загадувачки супстанции во воздухот во општина Охрид од клучните извори на емисија

Извори на емисија	Загадувачка супстанција [т/год.]							
	NO _x	CO	NM _{VO} C	SO _x	NH ₃	TSP	PM ₁₀	PM _{2.5}
Производни индустрии	2,04	14,92	120,86	5,32		37,94	12,29	1,23
Административни капацитети	5,82	2,21	0,62	1,77	0,03	0,53	0,53	0,47
Резиденцијални извори (домаќинства)	12,01	916,1	137,27	3,27	15,99	182,93	173,77	169,2
Сообраќај	182,61	1.695,17	55,99	4,30	3,38	13,72	10,64	8,11
Отпад	0,53	9,23	40,81	0,02		0,78	0,76	0,69
Земјоделие	17,82		45,14		87,38	17,80	5,26	1,57
ВКУПНО:	220,83	2.637,63	400,69	14,68	106,78	253,70	203,24	181,27

Процентуалното учество на секторите во емисиите на загадувачки супстанции во воздухот во општина Охрид е прикажан на следниот график:

Слика 19 Процентуално учество на клучните сектори на емисија во емисиите на загадувачки супстанции во воздух во општина Охрид

Во вкупните годишни емисии на суспендирани честички во општина Охрид најголем придонес има секторот резиденцијални извори со 72,10%, а секторот производни индустрии учествува со 14,95%.

Од прикажаното може да се заклучи дека во општина Охрид критични сектори на емисија се секторите производни индустрии, резиденцијалните извори, сообраќајот и земјоделието и тоа:

- Секторот производни индустрии има најголем удел во емисиите на SO_x додека во емисиите на NMVOC има значителен удел;
- Секторот резиденцијални извори (домаќинства) има најголем удел во емисиите на NMVOC, PM_{2,5}, PM₁₀ и TSP и значителен удел во емисиите на CO и SO_x;
- Најголем удел во емисиите на NO_x и CO има секторот сообраќај кој има и значителен удел во емисиите на SO_x и NMVOC,
- Емисиите на NH₃ најмногу потекнуваат од секторот земјоделие.

Општината Охрид е вклучена во Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух од октомври 2022 година. Во согласност со податоците од Планот за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за општина Охрид за период 2023-2027, во отсуство на повеќегодишни податоци за измерени концентрации на загадувачки супстанции на воздухот во општина Охрид не може да се изврши споредба со пропишаните гранични вредности дефинирани во Уредбата за гранични вредности за нивоата и видовите на загадувачи во амбиентниот воздух и прагови на предупредување, рокови за достигнување на граничните вредности, маргини и толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели („Сл. весник на РМ“ бр. 50/05, 183/17) и да се даде оценка за квалитетот на воздухот во општина Охрид. Во продолжение дадена е анализа на достапните податоци на измерените концентрации на загадувачки супстанции во воздухот на мерната станица во Охрид во периодот од 22.10.2022 до 31.10.2023 година.

Табела 16 Покриеност со податоци за измерени концентрации на загадувачки супстанции на мерната станица во Охрид во 2022 и 2023 година¹⁰

период	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}
покриеност со податоци (%) 22.10.2022 – 31.12.2022	14,76	16,66	16,52	16,84	16,62	15,88
покриеност со податоци (%) 01.01.2023 – 31.10.2023	81,86	83,17	82,91	59,95	80,87	76,45

Во 2022 година отсуствуваат податоци над 90% за цела календарска година поради што при анализата не е направена споредба со гранични вредности за оние загадувачки супстанции

¹⁰ План за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за општина Охрид за период 2023-2027

за кои се пропишани средногодишни гранични вредности. Исто така, бидејќи покриеноста со податоци е помала од 75% не е дадено толкување на резултатите од направената анализа врз база на достапните податоци. Во 2023 година, заклучно со 31.10.2023 година покриеноста со податоци е над 75% освен за O_3 и овие податоци се анализирани.

Направената анализа на квалитетот на воздухот е направена врз база на податоците од мерната станица во состав на Државниот систем за мониторинг на квалитетот на воздухот лоцирана во градот Охрид која е поставена во октомври 2022 година.

Потребниот минимум за покриеност со податоци од 75% е задоволен за податоците во периодот 01.01.2023-31.10.2023 година и врз основа на тоа сепак е направена анализа за квалитетот на воздухот во Охрид со цел идентификување на критичните загадувачки супстанции во амбиентниот воздух. Ваквата оценка претставува база за понатамошно предлагање и превземање на мерки за намалување на емисиите на идентификуваните критични загадувачки супстанции.

Оценката на квалитетот на воздухот во Охрид е направена согласно Правилникот за критериумите, методите и постапките за оценка на квалитетот на амбиентниот воздух („Сл. весник на РМ“ 169/13) и Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини и толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели („Сл. весник на РМ“ 50/05, 183/17). Сумарната оценка за квалитетот на воздухот во Охрид во 2023 година е презентирана на следната табела. Со цел поедноставно прикажување на целокупната оценка користена е легенда прикажана под табелата:

Табела 17 Преглед на квалитетот на амбиентниот воздух во Охрид за анализираниот период (01.01.2023-31.10.2023)

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Загадувачка супстанција	ГВ – гранична вредност ЦВ – целна вредност		2023 (период 01.01.2023-31.10.2023)
	SO ₂	часовна ГВ	350 µg/m ³ , да не се надмине повеќе од 4 пати во годината
дневна ГВ		125 µg/m ³ , да не се надмине повеќе од 3 пати годишно	
праг на алармирање		500 µg/m ³ , 3 последователни часа	
Критично ниво за заштита на вегетацијата		20 µg/m ³ , годишна концентрација	
NO ₂	часовна ГВ	200 µg/m ³ , да не се надмине повеќе од 18 пати во годината	
	годишна ГВ	40 µg/m ³	
	праг на алармирање	400 µg/m ³ , 3 последователни часа	
PM ₁₀	дневна ГВ	50 µg/m ³ , да не се надмине повеќе од 35 пати во годината	
	годишна ГВ	40 µg/m ³	
PM _{2,5}	Годишна ГВ	25 µg/m ³	
O ₃	ЦВ	120 µg/m ³ максимална дневна 8-часовна средна вредност, да не се надмине повеќе од 25 дена во календарска година просечно за последни 3 години	
	долгорочна цел	120 µg/m ³ максимални дневни 8-часовни просечни вредности	
	праг на информирање	180 µg/m ³ , 3 последователни часа	
	праг на алармирање	240 µg/m ³ , 3 последователни часа	
CO	ГВ	10 mg/m ³ , максимални дневни 8-часовни просечни вредности	

Легенда:

нема надминување на пропишаните гранични вредности	надминати се пропишаните гранични вредности	нема мерење	недоволна покриеност со податоци
--	---	-------------	----------------------------------

Според податоците од мерната станица во Охрид во текот на разгледуваниот период (24.10.2022-31.12.2022) просечната дневна концентрација на PM₁₀ е надмината 26 пати.

Во периодот од 24.10.2022 до 31.12.2022 највисока концентрација на PM₁₀ од 98,71µg/m³ е измерена на 08.12.2022 година.

Бројот на надминувања на просечната дневна концентрација на PM₁₀ во 2023 година (период 01.01.2023-31.10.2023) изнесува 36. Во разгледуваниот период во 2023 година највисока 24-часовна просечна концентрација на PM₁₀ од 130,52 µg/m³ е измерена на 26.02.2023 година.

Со националното законодавство за квалитет на амбиентен воздух во делот што се однесува на загадување на воздухот со PM честички, а со цел навремено констатирање на состојби на енормно загадување и активирање на мерки за надминување на констатираната состојба, дефинирани се два прага и тоа: праг на информирање – во случај на просечна дневна концентрација на PM₁₀ над 100 µg/m³ и праг на алармирање – во случај на надминување на просечната дневна концентрација на PM₁₀ над 150 µg/m³ во текот на два последователни дена и прогноза за стабилна временска состојба.

При констатирана состојба за надминување на прагот на алармирање потребно е веднаш да се активираат активности за подобрување на квалитетот на воздухот.

Со цел подобрување на квалитетот на воздухот преку намалување на загадувањето

потребно е да се проектираат мерки за намалување на емисиите на сите загадувачки супстанции што индиректно продуцираат високи концентрации на PM_{10} во амбиентниот воздух.

Состојбата со квалитетот на амбиентниот воздух во Охрид треба континуирано да се следи преку спроведување на мониторинг на концентрациите на загадувачките супстанции во воздухот преку мерната станица во состав на Државниот систем за мониторинг на амбиентниот воздух, така и преку спроведување на индикативни мерења на PM_{10} и $PM_{2,5}$ и на други локации на подрачјето на општина Охрид.

Проектен опфат: Во околината на проектниот опфат се генерираат емисии во воздух од сообраќај, земјоделство, домување, производни и деловни активности и сл. Досега не се вршени мерења за квалитетот на воздухот.

4.6.3 Климатски промени¹¹

Република Северна Македонија не е потписник на Анекс I на Рамковната конвенција на Обединетите нации за климатски промени (UNFCCC). Го ратификуваше Протоколот од Кјото во 2004 година, а го потпиша и ратификуваше Парискиот договор во 2016 и 2018 година, со што се обврза да преземе активна улога во глобалните напори за намалување на емисиите на стакленички гасови.

Преку својот национално определен придонес (НОП), Македонија се обврза „да ги намали емисиите на CO_2 од согорувањето на фосилните горива за 30%, односно за 36% на повисоко ниво на амбиција, до 2030 година во споредба со вообичаено сценарио (BAU).“

Засилениот НОП на Македонија ги зајакна своите цели за стакленички гасови до 2050 година на 53% намалување на емисиите во однос на 1990 година, што е 82% нето намалување на емисиите на стакленички гасови.

Инвентарот на стакленички гасови ги прикажува трендовите во емисиите и отстранувањето на стакленички гасови за периодот 1990–2019 година.

Најзначајно учество во емисиите има енергетскиот сектор, со 75,4% во 2019 година, потоа земјоделството (без секторот за шумарство и друга намена на земјиштето) со 12,1%, индустриски процеси и употреба на производи (IPPU) со 6,8% и секторот за отпад со 5,6% учество.

Најголем удел имаат емисиите од секторот Енергетика, со 75,4%% во 2019 година, по што следи секторот Земјоделство (без шумарство и други употреби на земјиштето) со 12,1%, секторот Индустриски процеси и користење на производи со 6,8% и секторот Отпад со 5,6% учество. Доминантното учество на емисиите од секторот Енергетика може да се забележи низ целата временска серија. Без секторот Шумарство и други употреби на земјиштето, во 2019 година вкупните емисии се намалени за 9,2% во споредба со 1990 година. Генерално,

¹¹ <https://klimatskipromeni.mk/article/249>

од 2012 година, евидентен е тренд на намалување на емисиите, достигнувајќи го најниското ниво од 10024 Gg CO₂-eq во 2016 година, и покрај малите варијации во 2017 и 2019 година, поради зголеменото домашно производство на електрична енергија наместо увоз.

Емисиите од населбите главно се предизвикани од пренамена на земјиштето. Категоријата на преостанати населби е јаглеродно неутрална и некои емисии кои се доста ниски во споредба со другите сектори се должат на претворањето на земјиштето во населби.

Намената на земјиштето се менува, а трендовите на емисиите се пресметуваат за преобразеното земјиште за извештајниот период 1990-2019 година. Количеството на емитираниот CO₂ е прилично ниско и варира во многу широк опсег од 22,89 Gg CO₂-eq во 2014 година до само 6,30 во 2016 година, што главно се должи на преобразбата на земјоделски површини или во некои случаи пасишта во населби. При овие преобразби, одредени количества на CO₂ се испуштаат во атмосферата, поради чистењето на вегетацијата. Меѓутоа, кога се формираат населби, се формира урбана вегетација и зелени површини, што треба да се земе предвид. Во овој момент нема веродостојни податоци за овие области ниту соодветната процедура за проценка на овие области.

Како потенцијална закана од климатските промени, во Охридскиот регион претставува појавата на поплави и загадувањето на водите, поради зачестеноста на екстремните временски услови и ерозијата на почвата. Според подготвените регионални сценарија за Македонија оваа зона е под доминантно-континентално климатско влијание. Од анализата на тие климатски сценарија врнежите во југозападниот регион каде и спаѓа Охридскиот регион нема да се намалат значително како во централните и јужните делови на Македонија. Климатските прилики во овој рефугијален реон поради присуството на Охридското и Преспанското Езеро, како и клисурата на Црн Дрим се прилично константни, бидејќи целиот тој систем делува како еден термостат и овозможува поволни услови за развој на рефугијалната шумска вегетација.

Во План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Поглавје 10.9. Ублажување и адаптација на климатските промени се наведува следното „По пат на мониторинг утврдено е дека во последните 100 години концентрациите на фосфор во езерото се зголемени за 3.5 пати; езерото е сè уште олиготрофно, но со загревањето на надворешната температура процесите на еутрофикација ќе се забрзаат. За да се спречат процесите на еутрофикација, а со тоа и потенцијалното исчезнување на ендемски видови, во услови на предвидено затоплување од 0.04 C⁰ до 2021 година, во наредната декада ќе мора да се намали внесот на фосфор за 50% (Beat Muller, Michael Sturm, and Alfred Wuest, 2007).

Научните трудови што ги третираат последиците од климатските промени врз статусот на екосистемот на Охридското Езеро како суперлативен феномен не даваат одговори како тие да се ублажат и кои приспособливи мерки да се применат. Затоа, со овој план се предвидува изработка на посебна Студија за климатските промени заради утврдување на овие одговори.

4.7 Бучава

Општина Охрид, како една од најпосетуваните туристички дестинации во Македонија, секоја година е домаќин на илјадници домашни и странски посетители. Покрај значителните финансиски придобивки од посетеноста на Градот и развојот на туризмот, Општината се соочува со сериозни проблеми од аспект на животната средина, особено проблеми кои потекнуваат од зголемено ниво на бучава. Илјадниците гости, зголемената фреквенција на возила, забавните и рекреативни активности кои ги нудат Градот и угостителските објекти, градската врева, генерираат ниво на бучава која претставува сериозна закана за животната средина и здравјето на луѓето.

Имајќи ги предвид горенаведените факти и недостатокот на податоци од мониторинг на бучава, а со цел да се утврдат главните извори и состојбата со бучавата во Општината и да се превземаат соодветни мерки за управување со истата, во отсуство на стратешка карта, општина Охрид изработи Акционен План и Програма за управување со бучавата во 2011 година.

Во Акциониот план и програма за управување со бучавата во општина Охрид, особено високи вредности на ниво на бучава се забележани на мерните места на улиците Цар Самоил, Коста Абраш и градскиот плоштад, каде истите достигнуваат вредност и до $L_{eq}=81.9-89.9$ dB(A) во период на мерење ноќ, во 2.00 часот по полноќ, во екот на туристичката сезона.

Овие локации се карактеризираат со голем број угостителски објекти со отворени летни тераси или затворени простори во кои се пушта жива и друг вид гласна музика. Во полноќните часови улиците се полнат со млади луѓе кои создаваат врева.

Ваквата состојба придонесува за зачестеност на поплаки од граѓаните на општина Охрид, поради вознемиреност од бучава од горенаведените извори.

Во Акциониот план и програмата за намалување на бучавата во општина Охрид, предложени се мерки за намалување на нивото на бучава, и е нагласено дека при имплементација на истите треба да се земат предвид и дел од мерките и препораките кои се предвидени како долгорочна стратегија за намалување на бучавата.

Во општина Охрид мерења на бучава се спроведува во случај на поплака од граѓани за зголемена бучава и вознемирување, а мерењата се вршат од страна на инспекциските лица на општина Охрид. Инспекциските служби на општина Охрид во изминатите години имаат изречено повеќе прекршочни казни на угостителски објекти за зголемена бучава и непочитување на законските одредби.

Проектен опфат: Во околината на проектниот опфат се генерираат емисии на бучава од сообраќај, земјоделство, домување, производни и деловни активности и сл. Досега не се вршени мерења на нивото на бучава во животната средина.

4.8 Вода

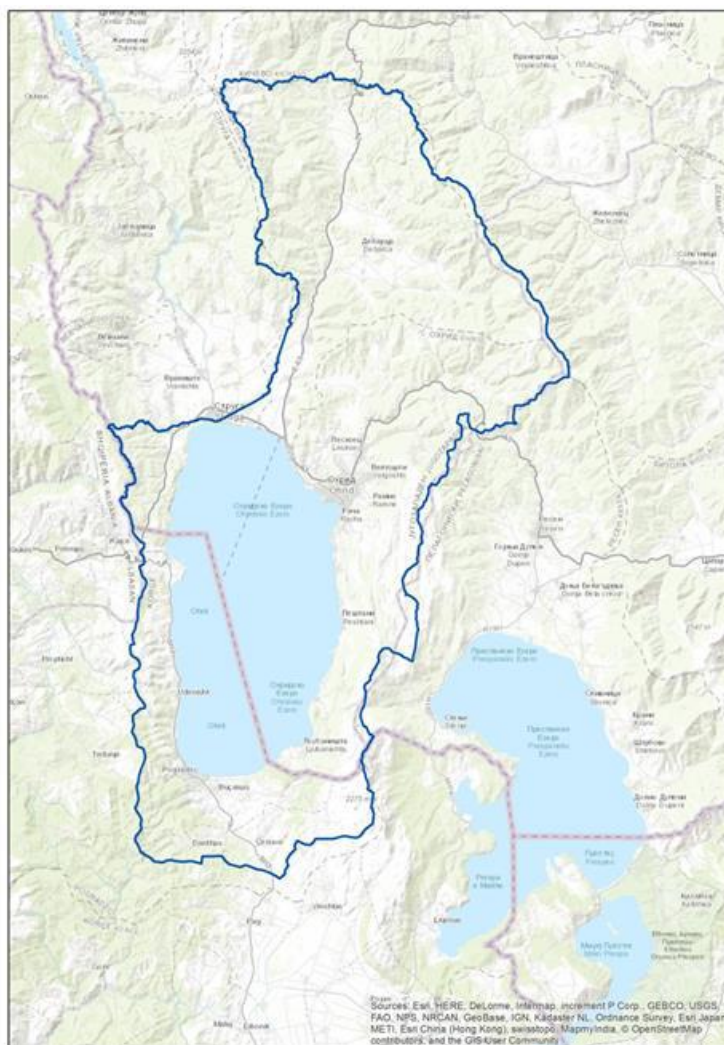
4.8.1 Хидрографија и хидрологија

Според хидрографската поделба на територијата на РС Македонија, општина Охрид припаѓа на Јадранскиот речен слив, кој што претставува втор слив по големина во нашата држава. Преку него се одводнуваат западните и југозападните делови на Македонија односно површина од 3.350 km². На него му припаѓаат сливните површини на Охридското и Преспанското Езеро. Најзначајна река во овој слив е реката Црн Дрим.

Најважна карактеристика на овој регион е Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско-струшката котлина. Учеството на езерската површина во вкупниот слив изнесува 7,36 %.

Охридското Езеро се наоѓа на надморска височина од 693,17 m и претставува тектонска потонтина. Зафаќа површина од 358 km², од кои 2/3 или 238,79 km² и припаѓаат на Македонија, додека останатата 1/3 или 119,39 km² и припаѓаат на Албанија. Езерото е со должина од 31 km, широчина 15 km, просечна длабочина од 155 m и максимална длабочина од 288 m. Охридското Езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа (22 m), а според длабочината се наоѓа на седмо место.

Сливното подрачје на Охридското Езеро опфаќа 40 притоки, 23 на албанска и 17 на македонска страна, меѓу кои доминираат суводолици кои течат само при обилни врнежи и при топење на снег.

Слика 20 Слив на Охридско Езеро¹²

Главни површински водотеци во Охридското Езеро се реките Коселска, Велгошка, Черава, а од 1961 година и реката Сатеска.

Табела 18 Слив на Охридско Езеро

	Површина на слив km ²	Должина на слив (km)	Должина на речна мрежа (km)	Притоки
Р. Коселска	193,3	29	73	р. Скребатска р. Вапилска р. Сирулска и р. Ливоишка
Р. Велгошка (Сушица)	33,8	8,5	20	Леви притоки: Летничкиот и Рамненски поток Десни притоки: поток Чардашница и Шопчаница
Р. Черава	68,6			Суводолици
Р. Сатеска	396,3	31,2	117	Десни притоки: Врбјанска, Годивска, Лактинска, Песочанска, Кочунска и Ботунска Река;

¹² План за управување со сливот на Охридското Езеро (Кон јакнење на соработката во управувањето со водните ресурси во регионот на Охридското Езеро)

				Леви притоки: Слатинска Река со притоците Мраморечка, Голема, Злестовска со Лешанска Река и суводолиците Мешеишка и Требенишка Река.
--	--	--	--	--

Коселска Река извира под Плаќенска Планина и по должината на својот тек ги носи имињата на населените места покрај кои тече (р. Свињишка, р. Опеничка, р. Коселска и пред вливот во Охридското Езеро – р. Далјан).

Коселска река е поројна. Пороите од сливот и го насипуваат коритото со наноси, така што при голем водостој се случуваат излевања од коритото и поплави во атарите на селата каде реката поминува. Заштита на коритото се врши со комплексни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот.

Регулација на р. Далјан во градското подрачје, што претставува всушност и граница на урбаниот опфат, сè уште не е планирана. Регулацијата на поројот Рача е направена во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите, предвидени во главните корита и притоците, имаат за цел да ја намалат поројноста и да го заштитат регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос.

Просечен годишен проток измерен на мерното место во с. Косел изнесува $1,32 \text{ m}^3/\text{s}$, а просечниот проток во летниот период кога има низок водостој е околу $0,5 \text{ m}^3/\text{s}$.

Поголеми зафати на вода од р. Коселска се вршат на следните места:

- Брана во с. Косел каде што во летниот период кога се врши наводнување се одвојува околу 60% од вкупното количество на вода;
- Зафат за наводнување на јаболковите овоштарници кои се наоѓаат кај Алтанин Мост, а која ја зафаќа скоро целата преостаната вода така што реката во езерото се влева со околу 5 l/s , а во посушните години истата пресушува за време на наводнувањето.

Река Велгошка, позната како Сушица или Летничка ја сочинуваат водите од Летничкиот и од Рамненскиот поток, а ги прифаќа и водите од потоците Чардашница и Шопчаница. Во сливот, на долниот тек таа е реципиент на отпадните води од охридската индустриска зона. Заради карактерот на реката - суводолица и искористувањето на нејзината вода во средниот тек за наводнување, водотекот во долниот тек во сушниот период главно е отпадна вода.

Река Черава извира во Р. Албанија, а во Р. С. Македонија влегува западно од село Љубаништа и се влева во Охридското Езеро. Должината на реката во Р. С. Македонија изнесува 2 km.

Река Сатеска извира од Петрчанските извори источно од с. Врбјани и тече на југ низ Горна Дебрца. Поминува покрај с. Арбиново, низ с. Издеглавје покрај с. Ново Село, низ с. Ботун, покрај с. Климештани и с. Мешеишта. На север од с. Волино е поставена регулациона брана која ги дели водите на реката на два дела. Едниот дел тече по старото корито кое се влева во реката Црни Дрим (во општина Струга), а другиот дел преку каналот на р. Сатеска се влева во Охридското Езеро. Должината на каналот изнесува околу 6 km. Просечен годишен проток

на вода на мерното место во с. Ботун изнесува $6.11 \text{ m}^3/\text{s}$, а просечен проток во летниот период кога е низок водостојот изнесува $0.9 \text{ m}^3/\text{s}$.

Песочанска Река е западната притока на реката Сатеска на неа изградена е хидроцентрала со брана за собирање на вода во местото Радомирово.

Охридско Езеро: Хипотезата дека водата од Преспанското Езеро протекува во карстниот масив на планините Галичица и Сува Гора и истекува во Охридското Езеро (СОЕ) за прв пат ја објави Цвијик (1906). Валидноста на оваа хипотеза беше докажана со изотопни методи (Anovski et al. 1997, 2001; Eftimi and Zoto 1997). Голем дел од карстните издани се наоѓаат во тригодишните варовници на Галичник и Јабланица, кои истекуваат преку бројните извори во Охридско Езеро. Според процените, 49% од приливот од изворите во езерото доаѓа од подземни извори и 51% од површински извори. Најзначајни се: Св. Наум ($5-10 \text{ m}^3/\text{s}$), Тушемишта ($2.5 \text{ m}^3/\text{s}$), Билјанини извори ($1-2 \text{ m}^3/\text{s}$), Беј Бунар ($40-100 \text{ m}^3/\text{s}$), и друг непознат број на под-лакустрински извори.

Покрај изворите, важен волумен на вода истекува во Охридското Езеро преку голем број на притоки, од кои најголем број се мали потоци кои само повремено течат додека се топат снеговите и во периоди со обилни врнежи. Главни реки во сливот на езерото се: реките Сатеска, Коселска, Шушица и Грашница во Северна Македонија, и реките Черава и Вердов во Албанија. Две третини од водата во сливот истекува во реката Црн Дрим во градот Струга, која тече на северна страна кон речното устие во Јадранското море. Останатата една третина од водата на езерото се губи преку испарување (Watzin et al. 2002).

Од 1962 година, истекот од реката се контролира со ниска преграда, која го регулира нивото на водата. Според договорот меѓу Југославија и Албанија од 1962 година, максималното ниво на водата во Охридското Езеро не е дозволено да биде поголемо од 693 masl и минималното ниво на водата да биде под 691.65 masl (Watzin et al. 2002). Меѓутоа, според последователните случувања, односно, преговорите и договорите меѓу двете земји, од 1979 година, максималното ниво на водата во Охридското Езеро е поставено на 693.10 masl (излевање во реката Црн Дрим во Струга) и максималното „оперативно“ ниво на 693.75 masl, коешто резултира во годишна флукуација на нивото во опсег од 0.65 m. Покрај тоа, договорот меѓу земјите предвидува дека во случај на настани со екстреман прилив на вода во езерото (со веројатност до 1%), утврденото максимално ниво на вода од 693.75 може да се надмине, но, не над 694.00 masl.

Според анализата на евидентираното ниво на вода во Охридското Езеро за периодот од 1965 – 2016 година, очигледно е дека нивото од 693.75 masl било надминато во вкупно 1,970 денови, или близу 10% од вкупниот број на денови за тој период. Покрај тоа, нивото од 694.00 masl е исто така надминато во 129 денови (стапка од 1%). Овие случувања на годишно ниво се во текот на периодот од април до јуни. На крајот, и минималното утврдено ниво од 693.10 masl повремено не е забележано, односно, нивото на водата било пониско од договорениот минимум, во вкупно 160 денови (стапка од 1%) за време на сушниот период во 1989 – 1991 година.

Нивото на езерото претставува основен фактор за состојбата и на Студенчишкото Блато. Несомнено е дека водите од блатото комуницираат со езерото и токму нивото на езерото е регулатор на нивото на подземните води во блатото. Сигурно е дека високите водостои на езерото прават поголема бариера на истекот на водите кон него и го зголемуваат нивото на подземната вода во блатото, а при високи водостои, како што беа во 1963 година и пролетта 2010 година, тоа станува составен дел на езерото. Одржливиот развој и воопшто опстанокот на блатото се состои токму од тоа како ќе биде изградена врската со езерото, односно како ќе биде решена постојаната комуникација на водите од блатото со водите на езерото.

Резерви на подземни води: Од аспект на планирање и развој, многу е значајна состојбата со резервите на подземни води и нивното искористување. Поради отсуство на организирано систематско и континуирано истражување, следење и ажурирање на податоците на ниво на Македонија, резервите на подземните води се прикажани само како проценети експлоатациони резерви.

Табела 19 Проценети резерви на подземни води по Водостопанско подрачје¹³

Водостопанско подрачје	Тип на издан	Наоѓалиште на подземна вода	Проценети резерви на подземна вода	
			Статички (x10 ⁶ m ³)	Експлоатациони (m ³ /sec)
Охридско - струшко	Збиен	Охрид.-Струшка котлина (квартар)	161	0,5
		Охрид.-Струшка котлина (плиоцен)	72	
	Карст - пукнатина	Галичица		5,0
		Јабланица		
		Илинска планина		
Вкупно			5,5	

Во крајбрежниот рамнински дел на Охридското поле и во делот кај Студенчишко Блато, се јавуваат високи подземни води, но за жал поради несоодветен мониторинг тие се уште не се доволно испитани и утврдени.

4.8.2 Квалитет на површинските води

Во согласност со податоците од ЛЕАП, 2019, квалитетот на водата во површинските води се следи од страна на Центарот за управување со кризи, јавното претпријатие МЈП „Проаква“, Центарот за јавно здравје и Хидробиолошкиот завод – Охрид.

Сите реки во охридскиот слив минуваат низ населени места и многу често се загадени со комунални отпадни води и цврст отпад.

Квалитетот на водата на реката до с. Косел е од прва категорија, а од селото до вливот во Охридското Езеро истата е променлива. Најзагрижувачка е состојбата со река Коселска, во чија близина се наоѓа депонијата „Буково“. Во неа се влеваат индустриски води од правните субјекти во индустриската зона и комунални отпадни води. Исто така, проблем претставува и направениот бај пас на колекторскиот систем, бидејќи во периоди на поинтензивни

¹³ Извор: Подготвителна студија за изработка на национален катастар на подземните води, Скопје 2016

атмосферски врнежи доаѓа до мешање на атмосферската и комуналните отпадни води и уште поголемо оптоварување на реката Коселска.

Заради ерозивноста на земјиштето низ кое тече реката во Р. Албанија и заради собирање на отпадни води од селата во Р. Албанија водата во р. Черава според квалитет во просек е од трета и четврта категорија.

Квалитетот на водата од река Сатеска до вливот на матицата која ги носи водите од Сини Вирој и Голема река е од I категорија. По вливањето на Голема река квалитетот и бистрината на водата опаѓа и е променлива се до с. Мешеишта.

Рамковната Директива за Води (РДВ) (Анекс V) предвидува класификација на површинските водни тела преку одредување на нивната еколошка и хемиска состојба. Во фазата на изработка на Планот за управување со сливот на Охридското Езеро, со цел соодветно одредување на состојбата на водните тела во Сливот на Охридското Езеро (СОЕ), во 2019 година беше подготвена и спроведена посебна Програма за надзор и мониторинг. Програмата беше спроведена од конзорциум од специјализирани истражувачки институции и беа спроведени и три кампањи за мониторинг, во февруари, април и јули 2019 година. Мониторингот се спроведуваше на вкупно 20 места од каде се земаа примероци: 13 езерски водни тела (ВТ), 6 речни водни тела и 1 вештачко водно тело (ВВТ) Студенчишки канал.

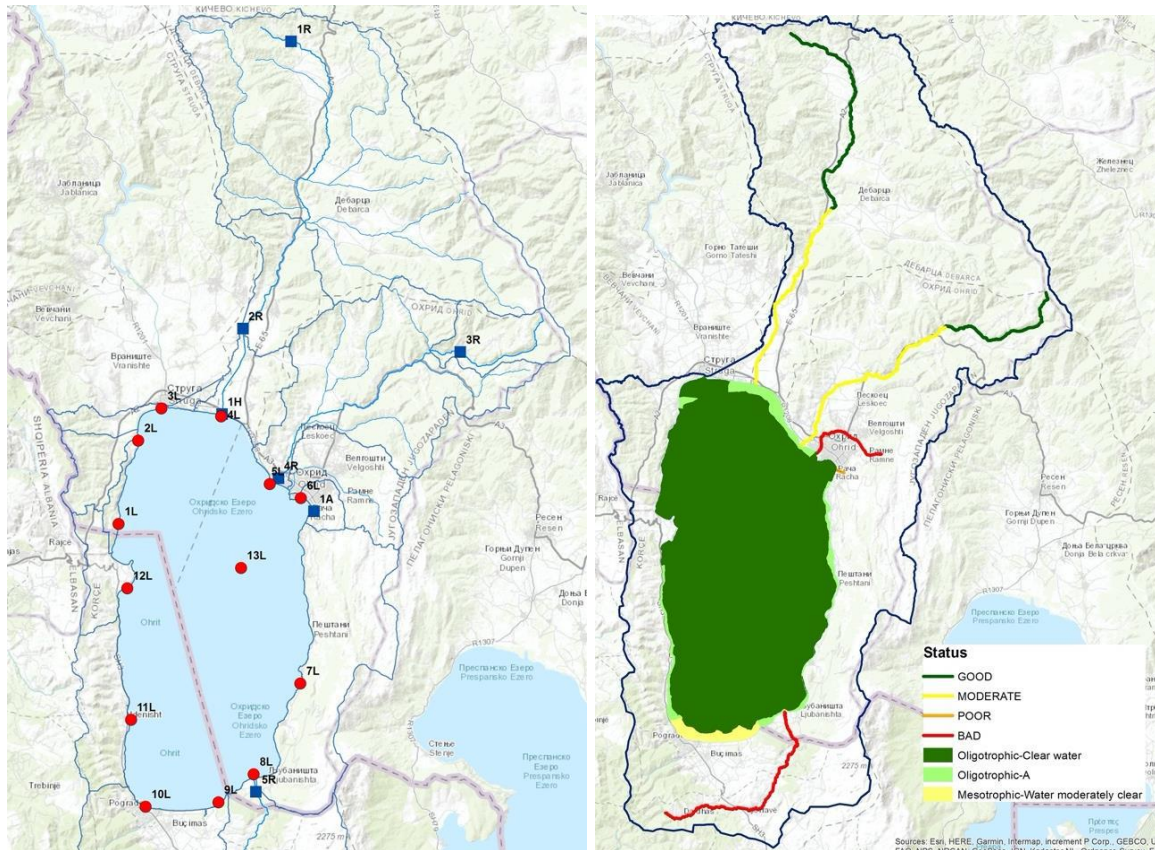
Врз основа на Програмата за мониторинг, како и на податоците од претходен мониторинг и анализа на водните тела кои не биле вклучени во програмата (на пр.: река Сушица), 2 речни ВТ – Р-Сатеска 1 и Р-Коселска 1 – се оценети дека имаат добра еколошка состојба; 3 речни ВТ – Р-Сатеска 2, Р-Сатеска 3 и Р-Коселска 2 – се оценети со умерена состојба/потенцијал; 2 реки/ВТ – Р-Черава и Р-Сушица – се оценети дека се во лоша состојба; и ВВТ Студенчишки канал со лоша состојба/потенцијал.

Табела 20 Еколошка состојба/потенцијал на речни водни тела

Водно тело	Еколошки статус/Потенцијал	Должина на водно тело (m)	Вкупна должина на реката (m)	Водното тело како % од вкупната должина на реката
Река Сатеска 1	ДОБАР	23,138	40,428	57%
Река Сатеска 2	УМЕРЕН	10,727		26%
Река Сатеска 3	УМЕРЕН	6,963		17%
Река Коселска 1	ДОБАР	13,963	33,779	41%
Река Коселска 2	УМЕРЕН	19,816		59%
Река Церава	ЛОШ	19,940	19,940	100%
Река Сушица	ЛОШ	7,627	7,627	100%
Вештачко Водно Тело Студенчишки Канал	МНОГУ ЛОШ	625	625	100%

Во однос на Охридското Езеро, 5 од водните тела се класифицирани со олиготрофна бистра вода, 6 како олиготрофни – А, и останатите 2 езерски водни тела како мезотрофни – вода со умерено бистра состојба според системот ЕРА. Сите водни тела во сливот се оценети дека во

моментот имаат добра хемиска состојба.

Слика 21 Места за земање примероци за Програмата за надзор и мониторинг и Класификација на површински водни тела¹⁴

Финалниот извештај на Програмата за надзор и мониторинг заклучува дека „...резултатите [од мониторингот] се целосно во согласност со други студии, откривајќи водни тела со најголема деградација на квалитетот на водата и дека во Охридското Езеро навистина се случува антропогена еутрофикација. Концентрацијата на фосфор се има четирикратно зголемено во последните 100 години поради зголемено антропогеное збогатување со фосфор. Изградбата на систем за канализација и пречистителна станица во Северна Македонија во 1980-те, дефинитивно влијаело на фосфорното збогатување. Во последните години, намалувањето се чини дека се компензира за сметка на зголемената популација. Наизменичното намалување и зголемување на концентрацијата на фосфор може да даде појаснување зошто зголемениот внес во последните децении не може да се забележи во квалитетот на водата. Домашното внесување фосфор придонесува за поголем процент на антропогеное збогатување со фосфор. Оттаму произлегува и најголемиот потенцијал за намалување во моментов. Покрај тоа, морфолошките измени во литоралната зона на Охридското Езеро ги оформуваат биолошките заедници, и се предлага и тие да се опфатат. На крај, и секое интензивирање на земјоделството може драматично да ја смени состојбата. Како резултат на тоа, во следните години треба да се пренесуваат информации за добри

¹⁴ План за управување со сливот на Охридското Езеро (Кон јакнење на соработката во управувањето со водните ресурси во регионот на Охридското Езеро)

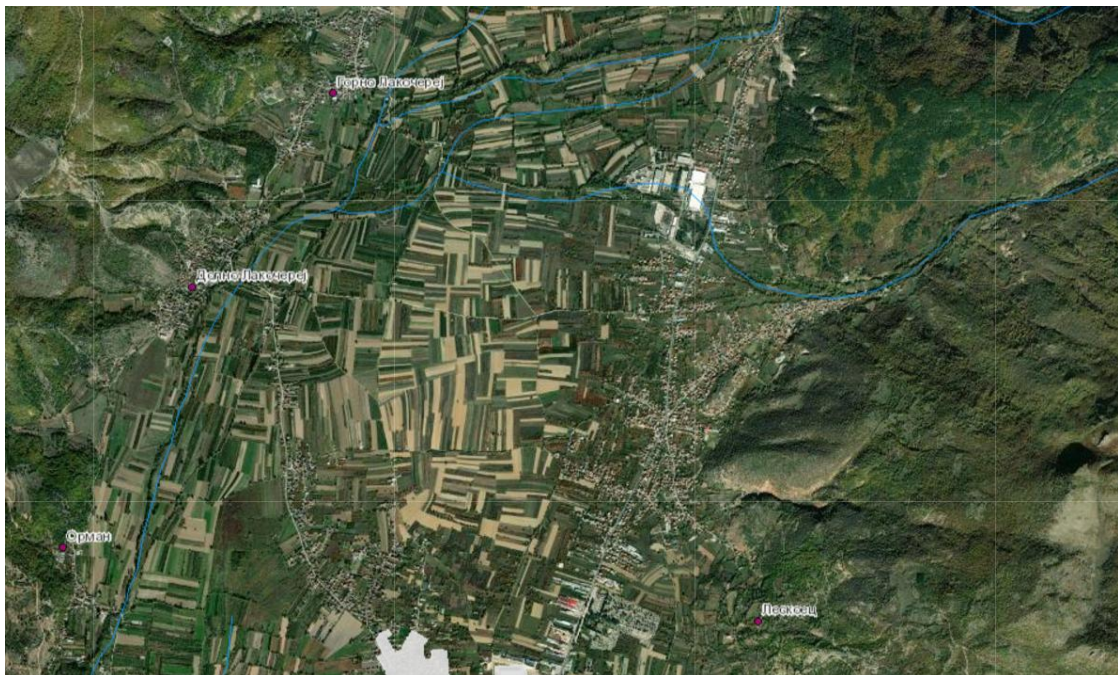
земјоделски практики”.

Користење на водите за производство на енергија: Иако, Охридското Езеро е прогласено за светско природно наследство заштитено од УНЕСКО, тоа со децении се користи како акумулација за производство на електрична енергија од страна на АД ЕЛЕМ врз основа на добиена водостопанска дозвола. АД ЕЛЕМ е одговорна за регулација на водостојот на Охридско Езеро во Македонија. Регулација на водостојот се врши со испуштање на водата од езерото во р. Црн Дрим кое се уште се изведува рачно со дрвени прегради.

По течението на реката Црн Дрим има поставени две хидроелектрани на територија на Македонија, ХЕ „Шпилје“, општина Дебар и ХЕ „Глобочица“ во близина на општина Струга, и три хидроелектрани на територија на Р. Албанија.

Проектен опфат: Низ проектниот опфат и во негова непосредна близина нема водно тело. Најблиско водно тело е Коселска Река, која тече низ село Долно Лакочереј, како и Даљан. Нема податоци за присуството на подземни води во проектниот опфат, односно не се спроведени хидрогеолошки истраги.

Имајќи предвид дека главна намена на земјиштето е одгледување земјоделски култури, при што се користат вештачки ѓубрива и хербициди истите имаат влијание на квалитетот на атмосферските води, како и на квалитетот на подземните води. Исто така, како што е спомнато погоре веднаш до земјениот пат се наоѓа фарма за одгледување добиток, каде има складирано измет на отворено, кој се промива со атмосферски води и предизвикува нивно загадување.

Слика 22 Водни тела во близина на проектниот опфат

4.9 Почва

4.9.1 Релјефни карактеристики

Општината зафаќа простор, претставен со рамничарски и ридско-планински релјеф. Рамничарскиот простор го сочинува Охридското поле, настанато како и самата котлина со тектонско спуштање по должина на раседите кои водат во подножјето на планината Галичица на надморска височина од 695 m до 700 m.

Охридското подрачје ја преживеало езерската фаза, а езерскиот басен во намален обем се задржал и до денес. Причина за намалување на нивото на водата во езерото е тонењето на гребенот кој процес се уште трае. Охридското Езеро е едно од најдлабоките езера во светот, со просечна длабочина од 155 m и најголема измерена длабочина од 288 m.

Проектен опфат: Проектниот опфат има рамничарско предел и е дел од Охридското Поле.

4.9.2 Геолошки карактеристики

Геолошката градба на поширокото подрачје во Општината ја чинат доминантно алувијални творби, полувијални седименти, распространети во рамничарскиот дел. Алувијалните наноси по однос на инженерско - геолошките карактеристики, претставуваат претежно лабилни терени со ниски вредности на физичко - механичките својства.

Регионално, од геолошки аспект, подрачјето на општина Охрид се наоѓа во Западно - македонската геотектонска зона, односно во рамките на Охридскиот неоген басен. На ова подрачје, во основата на неогените и квартерни седименти, лежат тријаски карпи, а на површината на теренот се констатирани езерски и барски седименти кои се таложени во квартерниот период и имаат најголемо распространување.

Охридско - дебарскиот гребен е најмаркантната морфоструктура на тонење во рамките на Западно - македонската зона. Создавањето на оваа грабенска структура е поврзано со крајот

на долен и почетокот на среден плиоцен, односно периодот кога започнува експанзија на орогената фаза со манифестација на интензивни диференцирани вертикални движења. Како резултат на ваквите процеси во почетокот се реактивираат старите раседни структури. Подоцна по нивната должина доаѓа до тонење на просторот, односно до негово претворање во плиоценските езерски басени Охридски и Дебарски.

Плиоценските седименти во Охридскиот Басен се утврдени во јужниот дел (Љубаништа), како и во северозападниот дел.

Планината Галичица, со нејзиниот највисок врв – Вир (2.288 m н.в.), претставува доминантна релјефна појава (хорст) сместена помеѓу басенот на Охридското Езеро на запад и Преспанското Езеро на исток. Има издолжена форма со меридијански правец во должина од околу 50 km, додека нејзината најмала широчина (с. Трпејца – с. Лескоец) достигнува 10 km. Во согласност со истражувањата на Геолошкиот Завод - Скопје може да се најдат следните геолошки формации:

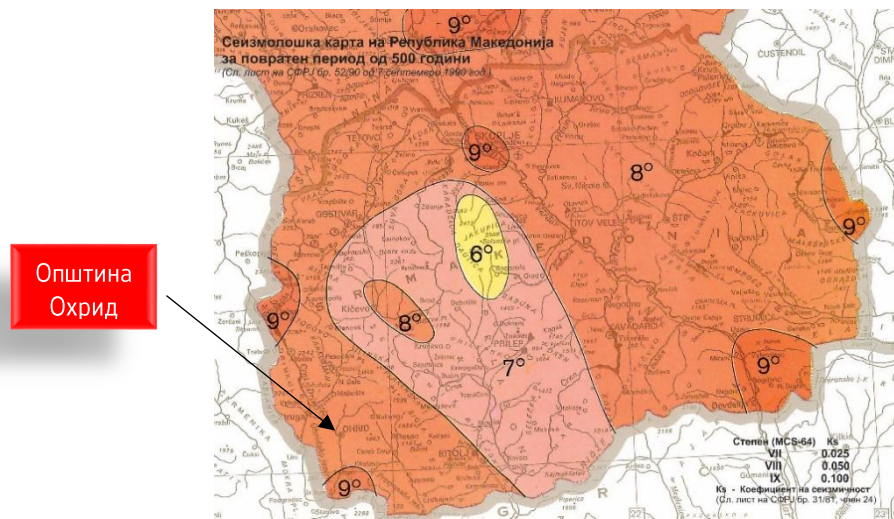
- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

4.9.3 Сеизмички карактеристики

Охридскиот регион е сеизмички активно подрачје. Раседите се протегаат по должина на источниот брег на Охридското Езеро кон планината Галичица и источниот раб на Охридското поле, а на север се наоѓа Дримската сеизмогена зона. Сеизмичките дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта, кои имаат влијание на овој простор, можат да предизвикаат земјотреси во Охридската Котлина со интензитет од 7 до 9 степени MCS.

Стандардните земјотреси, како и сулфатарата „Дувло“, поставена на тектонски активната североисточна - југозападна линија, која се наоѓа во Охридскиот басен, во близина на село Косел, ја оцртува тектонски нестабилната положба на регионот.

Охрид се наоѓа во Дримската сеизмогена зона, во која е можна појава на земјотреси во подрачјата на Корча, Охрид, Дебар и Пешкопеја. Сеизмолозите регистрирале повеќе епицентри во поблиската околина на Охрид, со јачина од 8 до 9 степени по MCS, кај Свети Еразмо, над село Долно Лескоец, кај месноста Билјанини извори, Љубаништа и кај Пештани. Делот од просторот на ридот, стариот град и делот од падината на планината Петрино, во однос на рамнинскиот дел во Охридското поле, за најмалку еден степен се поиздржливи на земјотреси, додека крајниот источен дел, поранешното мочуриште, е почувствителен во однос на останатиот рамнински дел.

Слика 23 Сеизмолошка карта на Р.С. Македонија

4.9.4 Квалитет на почвата

Во сливот на Охридското Езеро проценето е дека годишно се тршат околу 45,400 I пестициди. Во сливот на езерото е утврдено дека најглеми површини под земјоделско земјиште се застапени во сливот на реките Коселска и Сатеска, како и подрачјето околу истекувањето на реката Црни Дрим во Струшкото Поле. Според тоа, проценето е дека овие притоки се под закана од дифузно загадување од земјоделското производство и се извор на внес на нутриенти во Охридското Езеро.

Во согласност со информациите презентирани во Интегрираниот катастар на загадувачи, за делот ПОЧВА базата на катастарот не содржи податоци, бидејќи во пристигнатите одговорени прашалници нема податоци за загадување на почвата.

Проектен опфат: Нема податоци за квалитетот на почвата во проектниот опфат. Главна намена на земјиштето е одгледување земјоделски култури, при се користат вештачки ѓубрива и хербициди кои влијаат на квалитетот на почвата. Исто така земјениот пат се наоѓа до фарма за одгледување добиток, каде има складирано од измет на отворено, кој се промива со атмосферски води и предизвикува нивно загадување.

4.10 Биолошка разновидност и природно наследство

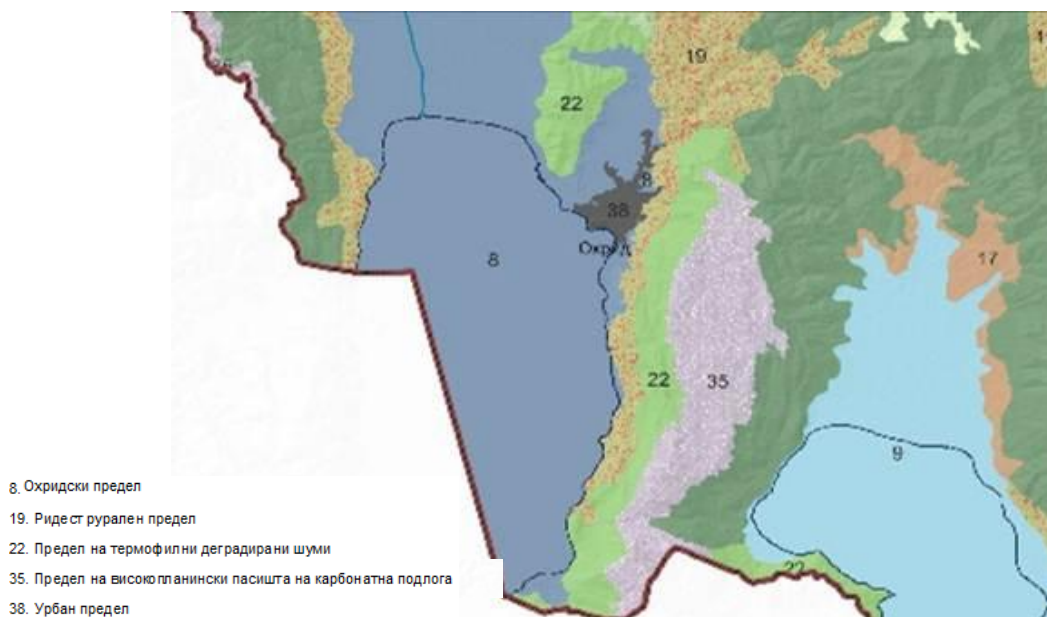
Општина Охрид влегува во границите на Светско природно и културно наследство УНЕСКО, Националниот Парк „Галичица“, Охридско Езеро-споменик на природата и Рамсар подрачје. Подетални податоци за областите кои се од посебно значење за животната средина од аспект на диви птици и хабитати се дадени во Поглавје 6 од овој Извештај за СОЖС.

4.11 Пределска разновидност

Во општина Охрид се сретнуваат повеќе видови на предел:

- Езерски предел,
- Субмедитеранско - континентален езерски предел (Охридски предел),

- Урбан предел,
- Ридест супконтинентален рурален предел (Ридест рурален предел),
- Предел на термофилни деградирани шуми

Слика 24 Пределски типови во општина Охрид¹⁵

Валоризација на пределите може да се дефинира како процес на утврдување на важноста на одреден предел или пределна карактеристика, преку повикување на специфицирани критериуми за вредност. Валоризација на урбаниот предел во Македонија согласно критериумите е прикажан во следната табела.

Табела 21 Валоризација на предел

Пределски типови	Состојба	Вредност (биолошка разновидност)	Вредност (културна)	Сензитивнос т	Конективнос т	Уникатност во МК	Вкупно
Охридски предел	1	3	3	2	1	3	13
Урбан предел	0	0	1	1	0	0	2
Ридест рурален предел	2	2	3	2	2	1	12
Предел на термофилни деградирани шуми	2	2	1	1	2	0	8
Предел на високопланински и пасишта на карбонатна подлога	2	3	3	2	3	2	15

Проектен опфат: Проектниот опфат се наоѓа во Субмедитеранско-континентален езерски

¹⁵ Национална стратегија за заштита на природата, 2016 год

предел (Охридски предел).

Пределот е сместен во крајниот југозападен дел на Македонија. Го опфаќа просторот на Езерото и рамничарскиот дел на север од Езерото – Струшко и Охридско Поле.

Структурата на пределот ја определува класата „водни тела“ со речиси 60%, како и класите на земјоделско земјиште, кое учествува со околу 36% во вкупната површина на пределот. Карактеристично за Охридскиот предел е присуството на значителни урбани површини (вкупно околу 3,5% од вкупната површина на пределот).

Пределот има исклучително значење за биолошката разновидност. Најзначаен простор од аспект на биолошката разновидност во овој предел преставува Охридското Езеро, кое има многу високо национално и глобално значење.

Копнениот дел на Охридскиот предел, според своите биолошки карактеристики е сличен на рамничарскиот брегови супконтинентален рурално - земјоделски предел т.е. се одликува со релативно ниска биолошка разновидност.

4.12 Културно наследство

Територијата на Охридскиот регион како светско наследство претставува интегрално добро од наследените природни и културни вредности во кои разновидното и богато архитектонско наследство е испреплетено со природата и е неделиво од неа. Токму оваа карактеристика го вбројува заштитениот регион во категоријата на културен предел во кој нераскинливо се поврзани историјата, континуитетот на културните традиции, општествените вредности и стремежи со исконската природна убавина на регионот.

Охридската област е населена со векови. Нејзината географска позиција и климатски услови обезбедуваат одлични услови за воспоставување на населби. Со векови луѓето тука наоѓаат пријатно опкружување кое обезбедува здрав живот за сите суштества. Несомнено, сите тие имаат оставено значаен белег на локалната животна средина и култура.

Во општина Охрид има 281 заштитен споменик, при што 36 се цркви и манастири, 26 се историски споменици, 81 припаѓаат на урбаната (профана) и рурална архитектура, 12 на исламската архитектура, а 114 се археолошки локалитети.

Охридскиот регион е вклучен во листата на Светско културно наследство на УНЕСКО во 1979 година, што потоа е проширено со ознаката комбинирани природно и културно наследство на Охридскиот регион како место со културни, историски и природни вредности според критериумите (i), (iii), (iv) и (vii), со вкупна површина од 833.5 km².

Според културните критериуми на Конвенцијата за светско наследство, старото урбано јадро на градот Охрид е прогласено за културно наследство со исклучително значење, како историска монументална единица со генеза од периодот на IV век п.н.е.

Повеќе од седум ранохристијански базилики се пронајдени во Охридскиот регион. Според податоците НУ „Завод и Музеи“, во Охрид има вкупно 246 културни добра.

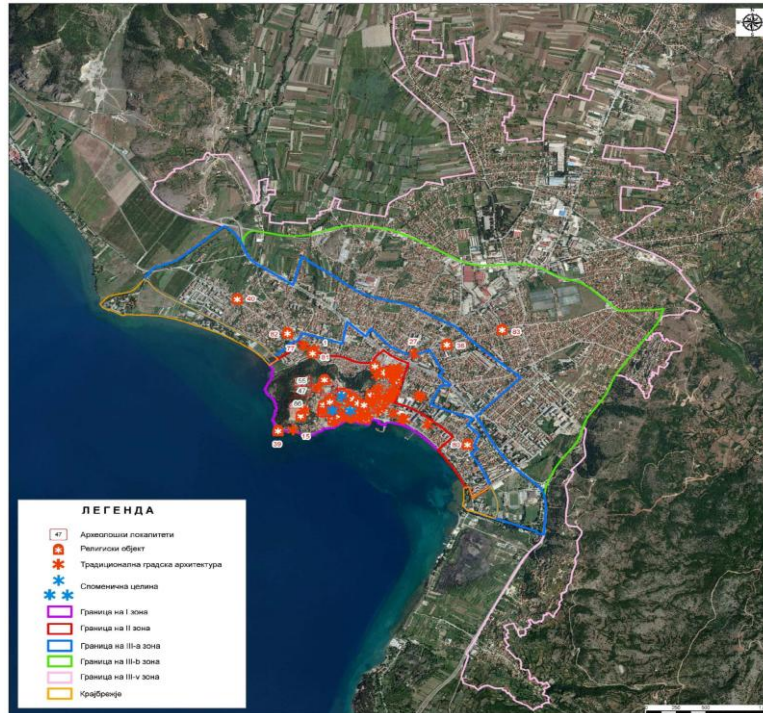
Табела 22 Културни добра во општина Охрид кои се под заштита¹⁶

Ред.бр.	Вид на културно добро	Број
1.	Споменички целини	4
2.	Поединечни споменици	
2.1.	Христијански сакрални градби	38
2.2.	Споменици од историјата	26
2.3.	Староградска архитектура	51
2.4.	Исламска архитектура	10
2.5.	Археолошки локалитети	
2.5.1	Археолошки локалитети регистрирани со решение	18
2.5.2	Евидентирани археолошки локалитети без акт на заштита	99
Вкупно		246

Под највисока категорија „културно наследство од особено значење“ подкатегија „исклучително значење“, регистрирани се четири споменички целини:

- Охридското природно и културно - историско подрачје (заштитено од УНЕСКО);
- Стариот дел на градот Охрид;
- Музејскиот комплекс „Робевци“ во Охрид (Куќа на Робевци/Музеј на град Охрид - старо име на доброто);
- Споменичка целина „Зејнел Абедин Паша“ (Куќа на Кадри Шех и Теке Зејнел Абедин Паша - старо име на доброто).

¹⁶ Извор: НУ „Завод и Музеи“ Охрид

Слика 25 Заштитни зони во границите на ГУП на Охрид (културно наследство)¹⁷

Проектен опфат: Во Условите за планирање на просторот изработени за потребите на урбанистичката документација за проектниот опфат констатирано е дека анализираното подрачје, се наоѓа во непосредна близина на значајно културно наследство и локацијата според Просторниот план на Охридско - Преспанскиот регион, (разработка на Просторниот план на Р. Македонија), се наоѓа во простор со културен предел и верски објекти каде треба да се почитуваат одредбите за заштита согласно законот.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарските општини, евидентирани се следните археолошки локалитети:

КО Охрид - Видобишта, гробница од римско време се наоѓа во североисточното преградие на Охрид; Горица, некропола од римско време; Горно Трново, населба од римско време; Гумништа, населба и некропола од римско време; Долно Трново, Населба од неолит; Козлук, населба од римско време; Охрид - Лихнидост, антички град на североисточниот брег од Охридското езеро, на чии темели егзистира и средновековниот и современиот Охрид; Дебој, некропола од хелинистичко и римско време; Кошишта, некропола од хелинистичко и римско време и раниот среден век; Панзир, населба и некропола од доцноантичкото време и средниот век; Студенчишта, старохристијанска базилика и некропола.

КО Лескоец - Белио, средновековна населба источно од селото. Горица, населба од неолитско, бронзено и доцноантичко време и средновековна некропола; Лелешница,

¹⁷ за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)

некропола од доцноантичкото време; Никола, средновековна црква и некропола; Св. Петкина Нива, некропола од римското време; Св. Спас - Вознесение, средновековна црква и некропола; Сред Село, населба од неолитското време.

КО Долно Лакочереј - Баник, некропола од римско време; Василички Гробишта, раносредновековна некропола; Градиште, населба од бронзено време; Дујгас, населба од римско време; Лак Предикамница, населба од римско време; Св. Недела, населба и некропола од римско време.

КО Горно Лакочереј: Горица, населба и некропола од римско време; Полица, средновековна населба; Салоко Ливада, средновековна некропола; Ќерија - Долчиња, населба од доцноантичко време.

4.13 Материјални добра

4.13.1 Сообраќајна инфраструктура

Патен сообраќај

Национални патишта: Низ општина Охрид поминуваат следните национални патишта:

- А2–Граница со Р. Бугарија (ГП Деве Баир)–Крива Паланка–Страцин–Романовце (Куманово)–Миладиновци–обиколница Скопје–Тетово–Гостивар–Кичево–Требениште – Струга–Граница со р. Албанија (ГП Кафасан);
- А3–Раскрсница Требениште (спојка со А2)–раскрсница Подмоље–Охрид–Косел–Ресен – Битола–Прилеп–Велес–Штип–Кочани–Делчево – Р.Бугарија (ГП Рамна Нива).

Регионални патишта: Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните регионални патишта:

- Регионален пат R 1301: Охрид (спојка со А3)–Свети Наум–граница со Р. Албанија;
- Регионален пат R 1208: Охрид (спојка со R1301)–Подмоље–(спојка со А3)–Струга–Радожда.

Охрид - граница со Албанија - граничен премин Љубаниште.

Трасата на патот, кој треба да се асфалтира оди по локалниот пат Долно Лакочереј-Лескоец, се поврзува со патот и спојка 28 Април и локалниот пат Горно Лакочереј.

Слика 27 Патна инфраструктура

Воздушен сообраќај

Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на магистралниот пат М4 Струга – Кичево - Скопје.

Проектен опфат: Во согласност со Условите за планирање на просторот, предметната траса навлегува во заштитната зона на аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид кој спаѓа во примарната аеродромска мрежа. Во Условите се препорачува при изработка на планската документација од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај да се почитуваат важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

При изработка на урбанистичката документација, во ПИМ постапката не е доставено мислење до Аеродромот „Свети Апостол Павле“.

Железнички сообраќај

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии. Според Просторниот план на Република Македонија, железничката мрежа релевантна за предметниот простор е во групата на планирани регионални железнички линии:

- ❖ Кичево - Охрид - Ресен - Битола.....84,7 km

Проектен опфат: Во согласност со условите за планирање на просторот, предметната траса го сече коридорот на планираната железничка линија. При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во железничкиот сообраќај, да се почитуваат Законот за железнички систем и Законот за сигурност во железничкиот систем, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

При изработка на урбанистичката документација, во ПИМ постапката не е доставено мислење до Македонски Железници.

Воден сообраќај

Општина Охрид со соседната општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид-Струга и Охрид-Радожда.

Јавен превоз

Во општина Охрид има една автобуска станица каде што се одвива локален, меѓу општински и меѓународен превоз на патници. На територија на општината има 72 автобуски постојки регулирани со Одлука на Совет на општина Охрид. Јавниот превоз го вршат го вршат приватни превозници.

Велосипедски патеки

Општина Охрид со цел подигање на јавната свест за заштита на воздухот од загадување и истовремено поголемо користење на јавниот превоз и други алтернативни видови превоз во последните години работи на изградба на велосипедски патеки. Должината на велосипедски патеки во општина Охрид изнесува 6,5 km. Во план на општината е зголемување на должината на велосипедските патеки и поставување на нови како: велосипедска патека од Охрид до Струга, велосипедска патека на ул. Јане Сандански и АСНОМ итн.

4.13.2 Електро енергетска инфраструктура

Со мрежата на електроенергетскиот систем на Македонија се опфатени сите населени места во општина Охрид. Електроенергетската инфраструктура на општина Охрид е дадена во следната табела.

Табела 23 Електроенергетска инфраструктура на општина Охрид

Елементи	Број	Должина (km)
Хидроцентрала	1	
Напојни трафостаници	6	
ТС 10/0,4 kV Дистрибутивни трафостаници со моќност од 50 - 1.000 kVA	301	
В.Н. надземна мрежа		51
В.Н. подземна мрежа		2
С.Н. надземна мрежа		117
С.Н. подземна мрежа		127
Н.Н. надземна мрежа		171
Н.Н. подземна мрежа		135

Проектен опфат: Во согласност со условите за планирање на просторот низ локацијата за изградба на линиска инфраструктура со намена локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град, општина Охрид, минува постојниот преносен 110 kV далновод Струга-Охрид-Ресен заради што при изработка на урбанистичката и проектна документација треба да се почитува: „Мрежните правила за пренос на електрична енергија“ (Службен лист на РМ бр. 303/2021 год.).

Во согласност со доставеното мислење од АД МЕПСО-Скопје од (бр. 11-2628/1 од 12.05.2023) до планерскиот тим, предметниот плански опфат се пресекува со ЕЕ објекти во сопственост на АД МЕПСО-Скопје и тоа со 110 kV далековод на АД МЕПСО-Скопје.

Во доставениот допис од АД МЕПСО-Скопје до општина Охрид (10-1707/1 од 28.02.2024.), е наведено дека АД МЕПСО-Скопје не се противи и дава позитивно мислење за продолжување на постапката со констатација дека на предметниот плански опфат има во сопственост постоечка линиска инфраструктура, со заштитен појас согласно член 224 од Мрежни правила за пренос на електрична енергија („Сл. весник на РСМ“ бр. 4 од 10.01.2022 год.) растојание од по 10 m лево и десно од осовината на водот, и според Правилник за изградба на надземни електроенергетски водови со номинален напон од 1 kV до 400 kV („Сл. весник на Р“ бр. 25/2019 од 01.02.2019 год.) и посочува да се внимава на делот во заштитниот појас, т.е. да се запази вертикалното безбедно растојание на местата на пресек каде за вертикалното безбедно растојание за овој далековод изнесува мин 8 m (растојание од тлото до најблискиот проводник) (види Прилог 3).

Друштвото за дистрибуција на електрична енергија „ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА“ ДООЕЛ Скопје со бр.10-25/7-51 од 13.02.2024, известуваат дека за изработка на урбанистичката документација, во согласност со податоците од службената евиденција, располагаат со следните податоци: 110kV надземна мрежа, 10(20)kV подземна мрежа, 0,4kV подземна мрежа, 0,4kV надземна мрежа (Прилог 4).

4.13.3 Телекомуникациска мрежа

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во Охрид. Целиот овој регион, покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Проектен опфат: Од добиените податоци од АД „Македонски Телеком“ со бр. 51673 од 28.04.2023, во границите на планскиот опфат има постојна МКТ инфраструктура (Прилог 5).

4.13.4 Гасоводна мрежа

Во согласност со податоците од Условите за планирање на просторот, при проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се планира да се изгради делница - 7 Кичево-Охрид, со што ќе овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасата на планираниот гасовод од делница - 7 се уште не е точно утврдена.

4.13.5 Водоснабдување, наводнување и управување со отпадни води

4.13.5.1 Водоснабдување

Општина Охрид има единствен водоснабдителен систем за чие одржување е одговорен МЈП „Проаква“ Струга и регионална единица „Водовод“ Охрид. Од системот за водоснабдување на Охрид се врши централно водоснабдување за градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети по должина на брегот на езерото.

Од локални водоводи се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, селата Вапила, Ливоишта и Горно Лакочереј. Вкупниот број жители кои се снабдуваат со вода за пиење од МЈП „Проаква“ изнесува околу 55.000.

Како изворишта на вода се користат: Охридско Езеро со зафатот кај хотел Метропол, Билјанини Извори, подземна вода од Беј Бунар, Летнички Извори од Рамне, извор Св. Илија од Велгошти, подземна вода во близина на Коселска река кај Орман и извори кај Лескоец и др.

Поголемиот дел од водата за водоснабдување до домаќинствата се доведува со пумпање, а додека водата за водоснабдување од Летничките Извори и изворите од Велгошти и Лескоец се доведуваат по пат на гравитација.

Водата за водоснабдување од Охридското Езеро се користи во туристичката сезона, кога се јавува недостаток од вода за водоснабдување. Водата од езерото најпрвин поминува третман за пречистување со мрежести микро филтри поставени во пумпната станица, а потоа се дистрибуира до потрошувачите.

Пумпната и гравитационата вода најпрво се доведуваат во високо поставен резервоар лоциран над Беј Бунар, а од таму водата се доведува во резервоарите за ниска зона.

За водоснабдување на Лескоец изграден е доведен цевковод $\varnothing 150$ mm кој е поврзан со водоводната мрежа од Охрид и со кој не се обезбедува доволен притисок и не се дистрибуира доволна количина на вода за селото. Овој проблем особено е истакнат во летниот период кога водата се користи за наводнување. Исто така, на овој дел од водоснабдителниот систем, како средна зона, е надоврзано и селото Горно Лакочереј со што уште повеќе се чувствува проблемот од недостиг на вода во летниот период за двете населени места.

- **Извори на вода, каптажи, пумпни станици и бунарски подрачја**
 - Извори по гравитација (Летница, Биглишта, Поник и Св. Илија) со просечна издашност од q средно/год = 64 l/s;
 - Со пумпање од Билјанини Извори и бунарите Студенчишта просечно годишно 135 l/s;
 - Со пумпање од Охридско Езеро (само во лето) Q инст. = 200 l/s;
 - Од локални извори за с. Трпејца само со пумпање Q средно/год = 4 l/s;

- Од локални извори за с. Љубаништа гравитационо q средно/год = 2 l/s и со пумпање q средно/год = 5 l/s;
- Од локалните извори за с. Лескоец q средно/год = 4 l/s.

Водоснабдителниот систем на Охрид во поголемиот дел од годината скоро целото водоснабдување го врши со пумпање или препумпување на водата до корисниците за што се користат следните пумпни станици: ПС Студенчишта-Билјанини Извори и за бунарите Студенчишта; ПС Метропол; Препумпна станица Дрвара; ПС Коњско; ПС Трпејца; ПС Љубаништа; Препумпна станица Орман; ПС Вапила; ПС Долно Лакочереј; Хидрофор Коњско; Хидростаници Елшани, Лескоец, Рача, Рача I, Коњско и Стобекс.

- **Резервоари за вода**

За израмнување на часовната нерамномерност во системот за водоснабдување на Охрид изградени се резервоари со вкупна запремина од 7.380 m³ на следните локации:

- Резервоар на високо ниво Студенчишта од 3.500 m³ и за ниско ниво од 1.000 m³;
- Резервоар на високо ниво Чекоштина од 1.000 m³ и за горна зона 100 m³;
- Резервоар во Самуилови тврдини 500 m³;
- Резервоар за населба Беј Бунар 100 m³;
- Резервоар за населба Д. Коњско и н. Исток 100 m³;
- Резервоар за населба Велгошти (100+260) 360 m³;
- Резервоар за населба Пештани 160 m³;
- Резервоар за населба Трпејца 50 m³;
- Резервоар за населба Рача – горна зона 140 m³;
- Резервоар за с. Љубаништа (70+80) 150 m³;
- Резервоар за с. Лескоец 100 m³;
- Резервоар за с. Вапила 120 m³.

- **Дистрибутивна мрежа за водоснабдување**

Цевководите во системот за водоснабдување на Општината се од различен вид и материјали. Вкупната должина на мрежата од системот за водоснабдување изнесува околу 207 km.

- **Потрошувачка на вода**

Во согласност со податоците од ЛЕАП за општина Охрид, во деновите со максимална потрошувачка на вода во водоводната мрежа се доведува околу 450 l/s, а во деновите со минимална потрошувачка на вода потребите се задоволуваат со 220 l/s.

Во Интегрираниот Катастар на загадувачи на животната средина на општина Охрид (2020) даден е приказ на потрошувачка на вода за санитарни и технолошки потреби кај производните и непроизводните деловни субјекти.

Табела 24 Водоснабување во деловни субјекти

	Санитарна вода [m ³ /год]	Технолошка вода [m ³ /год]	Вкупно вода [m ³ /год]
Производни	34.108,00	31.522,92	65.630,92
Непроизводни	321.142,00	37.964,00	359.106,00
Вкупно	355.250,00	69.486,92	424.736,92

Табела 25 Процентуално учество на санитарната и технолошката вода во водоснабдувањето

	Санитарна вода	Технолошка вода	Вкупно вода
Производни	9,60%	45,37%	15,45%
Непроизводни	90,40%	54,63%	84,55%
Вкупно	100%	100%	100%

Од табелата може да се забележи дека водата за санитарни потреби значително повеќе се троши кај непроизводните отколку кај производните деловни субјекти, додека водата за технолошки потреби речиси подеднакво се троши кај производните и непроизводните деловни субјекти.

- **Квалитет на вода за пиење**

Квалитетот на водата за пиење, ги задоволува законските барања за квалитет на вода. Меѓутоа, повремено се појавуваат неисправни примероци вода кои се микробиолошки неисправни односно во примероците вода изолирани се E.coli или Enterococcus, или се појавуваат примероци со зголемени вредности на боја и матност или не содржат резидуален хлор.

Проектен опфат: Во дописот од ЈП „Водовод“ (бр. 09-340/1 од 16.02.2024), во кој се бараат податоци и информации за планскиот опфат доставуваат ситуација со внесена постоечка водоводна инсталација, со длабочината на цевките е околу 80-100 см, додека пак приклучоците се на помала длабочина. Во дописот е наведено дека за време на изведба на градежните зафати задолжително да се контактира Техничката служба од ЈП “Водовод” – Охрид (види Прилог 9).

4.13.5.2 Наводнување

Наводнувањето на површините во општина Охрид се врши преку:

- *Хидросистеми со природни водотеци и реки:*
 - ХМС¹⁹ Лескоец - Водите за наводнување кај овој систем се зафаќаат од Скребатска река.
 - ХМС Косел – Лакочереј – Вода за наводнување кај овој систем се снабдува од Коселска река.
- *Систем со испумпување на вода:*

¹⁹ ХМС – Хидромелиоративен систем

- ХМС Љубаништа - Водата за наводнување кај овој систем се снабдува по пат на испумпување на водата од изворите кај Св. Наум со пумпна станица.

4.13.5.3 Управување со отпадни води

Канализацискиот систем во општина Охрид, покрај основната функција на одведување на урбани отпадни води, има за цел и заштита на Охридското Езеро од внесување на отпадни води кои можат да ја нарушат неговата олиготрофност и специфичната флора и фауна. Системот за заштита на Охридското Езеро од отпадни води, овозможува прифаќање и третман на 67,91% од отпадните води кои се продуцираат во регионот со кој управува МЈП „Проаква“.

Системот за заштита на Охридското Езеро со сочинуваат:

- Канализациона мрежа: мешовита канализациона мрежа; мрежа за комунални отпадни води и атмосферска канализациона мрежа;
- Колекторски систем за примарен третман на отпадни води;
- Пречистителна станица за отпадни води;
- Путекс станици во камп Љубаништа, камп Св. Наум, камп Градиште и Хотел Бисер.

Во општина Охрид изградена е секундарна канализациска мрежа во должина од околу 128 km и објекти на канализациониот систем, шахти и пумпни станици. Оваа канализациска мрежа е составена од:

- Улична канализациска мрежа за комунални отпадни води во должина од 87 km преку која се одведуваат урбани отпадни води од домаќинствата и индустријата;
- Атмосферска канализациска мрежа во должина од 37 km преку која се одведуваат атмосферските отпадни води;
- Заедничка канализациска мрежа во должина од 41 km преку која се одведуваат измешани урбани отпадни води од домаќинствата, индустриски отпадни и атмосферски отпадни води.

Отпадните води од уличната канализациска мрежа и отпадните води од заедничката канализациска мрежа се прифаќаат во колектор кој е дел од Системот за заштита на Охридското Езеро, а потоа се пречистуваат во пречистителната станица за отпадни води во Враништа (општина Струга). Реципиент на вака пречистените отпадни води е реката Црн Дрим.

Отпадните води од атмосферската канализациска мрежа се испуштаат во колекторот од Системот за заштита на Охридското Езеро, а реципиент на овие отпадни води е Охридското Езеро.

Степенот на приклученост на објектите и домаќинствата на канализационата мрежа во градот Охрид е 93 %, додека во поголем број населени места, во руралниот дел на Општината, отсутува канализациска мрежа за комунални и атмосферски отпадни води.

При зголемени атмосферски води доаѓа до мешање на комуналните и атмосферските отпадни води при што, заради недоволниот капацитет на канализациската мрежа, доаѓа до излевање на отпадната вода од шахтите и поплавување на делови од населените места. Исто така, при вакви појави доаѓа до преоптеретување на колекторот од Системот за заштита на Охридското Езеро, заради што отпадните води не доволно пречистени се испуштаат во езерото.

- **Количини отпадни води од деловни субјекти**

Во Интегрираниот Катастар на загадувачи на животната средина на општина Охрид (2020) даден е приказ на количините на отпадните води од санитарни и технолошки потреби кај производните и непроизводните деловни субјекти, како и процентуалната застапеност на овие отпадни води.

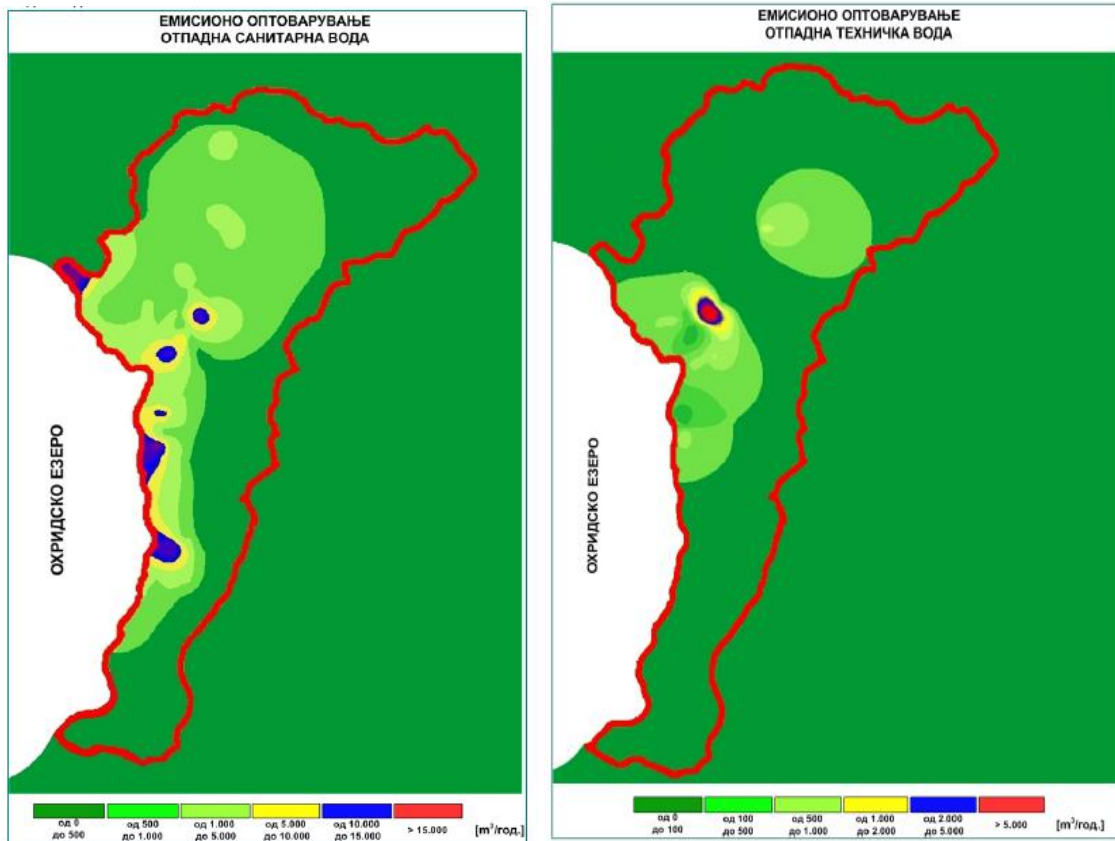
Табела 26 Отпадни води од деловните субјекти

	Санитарна отп. вода [m ³ /год]	Технолошка отп. вода [m ³ /год]	Вкупно отп. вода [m ³ /год]
Производни	32.026,24	28.684,01	60.710,25
Непроизводни	301.008,12	6.730,00	307.738,12
Вкупно	333.034,36	35.414,01	368.448,37

Табела 27 Процентуална застапеност на санитарна и технолошка отпадна вода кај производните и непроизводните деловни субјекти

	Санитарна отпадна вода	Технолошка отпадна вода	Вкупно
Производни	9,62%	81,00%	16,48%
Непроизводни	90,38%	19,00%	83,52%
Вкупно	100%	100%	100%

Од табелите може да се забележи дека санитарните отпадни води значително повеќе се застапени кај непроизводните отколку кај производните деловни субјекти, додека технолошката отпадна вода значително е застапена повеќе кај производните деловни субјекти. Истото може да се забележи и од следната слика.

Слика 28 Карта на емисионо оптоварување: санитарна и технолошка отпадна вода

4.13.5.4 Управување со отпад

Со комуналниот и другиот неопасен отпад во општина Охрид управува ЈП „Охридски комуналец“ - Охрид, кое е основано за вршење на комуналните дејности на територијата на општина Охрид и по својот карактер, претставува претпријатие од посебен интерес за градот и населението.

Собирањето на отпадот во општина Охрид се врши двапати дневно во потесното централно градско подрачје, еднаш дневно во поширокото централно градско подрачје, додека во останатите населени места се врши двапати неделно. Во текот на летната сезона во потесното централно градско подрачје подигањето на комуналниот отпад се врши и четири пати дневно.

Табела 28 Количини на рециклабилни фракции од комуналниот цврст отпад кои се генерираат во општина Охрид на годишно ниво²⁰

Вид на отпад	Колич. на примен отпад % (за 2018, 2019 и 2020 година)	Понатамошно постапување
измешан комунален отпад	195.537 м ³	депонирање
биоразградлив отпад	1.426 м ³	компостирање
градежен шут	4.722 м ³	депонирање
хартија	52.400 м ³	понатамошна преработка
пластика ПЕТ	670 кг	понатамошна преработка

²⁰ Податоците се добиени од Годишните извештаи за постапување со неопасен отпад од ЈП „Охридски Комуналец“

Комунален отпад: Комуналниот отпад е најзастапен во вкупните количини отпад создадени во општината. Комуналниот отпад го вклучува отпадот кој е собран од домаќинствата, отпадот собран при одржување на јавната хигиена и одржувањето на јавните парковски површини, комерцијалните објекти и институциите. Мал дел од отпадот од домаќинствата претставува опасен отпад и тоа: батерии кои содржат тешки метали и киселини, остатоци од бои, разредувачи, киселини, инсектициди, стари лекови и сл. Количините на создаден комунален отпад се поголеми во урбаните области отколку во руралните средини и за нив општината располага со релативно точни податоци добиени врз основа на дневните извештаи кои се изготвуваат во ЈП „Охридски Комуналец“, врз основа на проценка на волуменот на возилата во кои се транспортира и специфичната тежина на отпадот.

Габаритен отпад: Во општината е воведена услуга на организирано собирање на габаритен отпад во периодите од март, април, мај и јуни и септември и октомври. Габаритниот отпад се собира од места предвидени за таа намена и се депонира во депонијата „Буково“.

Биоразградлив отпад: Третманот на органската фракција од комуналниот отпад се сведува на негово собирање, транспорт и депонирање заедно со другите фракции од цврстиот отпад. Отпадот од уредувањето на дворните површини (зелен отпад) се собира на места предвидени за негово подигање. Подигањето се врши секоја сабота по реони во месеците: мај, јуни и октомври, додека органскиот отпад кој се генерира од јавните парковски површини дел се компостира во расадникот на ЈП „Охридски комуналец“.

Врз основа на бројот на жители, може да се констатира дека годишната продукција на биоразградлив отпад од домаќинствата во општина Охрид е приближно 1.500 m³. За добивање на попрецизна слика треба да се земе предвид и продукцијата на биоразградлив отпад кој потекнува од земјоделски активности како и биоразградливиот отпад кој се создава при редовно одржување на парковите и зелените површини на територија на општината.

Градежен шут: Најзастапениот инертен отпад-градежниот шут, потекнува од активности на градење, реконструкција или рушење на објекти, одржување на патна инфраструктура и сл. Овој отпад обично се состои од бетон, плочки, арматура, асфалт, дрвена граѓа, гипсени плочи, камен, земја и сл. Согласно планот за пренамена на локацијата на која досега се депонираше градежниот шут, се изработи Физибилити студија за одлагање на градежниот шут и негов третман во Југозападниот плански регион.

Хартија и ПЕТ амбалажа, потрошени акумулатори, старо железо, отпадна електрична и електронска опрема, отпадно стакло: Собирање на овие фракции отпад го вршат правни лица кои поседуваат дозволи за вршење складирање, третман и/или преработка на отпад.

Отпадни масла: Собирање и одлагање на отпадно масло од домаќинствата и од рестораните се врши од страна на правно лице со дозвола за складирање и третман на тој вид на отпад.

За подигање на комуналниот отпад во Општината од урбаниот и руралниот дел и негово транспортирање до депонија, надлежно е ЈП „Охридски комуналец“, Охрид и опслужува 95% од населението.

Активностите кои ги извршува ова ЈП се следните: собирање, транспортирање и депонирање на комунален цврст отпад; одржување на јавната чистота во градските и приградските населби; одржување на градските паркови, зеленило, парк-шуми и др.; отстранување и чување на непрописно паркирани возила, украсување на населените места и уште многу други активности од комуналната сфера.

Работењето на Јавното претпријатие е организирано низ четири работни единици (Р.Е.): Р.Е. „Комунална хигиена“, Р.Е. „Паркови и зеленило“, Р.Е. „Механизација“ и Р.Е. „Заеднички служби“. Сектор „Паркови и зеленило“ одговорно за одржување на парковското зеленило, садење на цветни површини, поливање на зеленилото, кроење и режење, хортикултурно уредување итн.

Организираното собирање на отпад во општина Охрид се врши од населените места: Рача, Горно Лакочереј, Долно Лакочереј, Елшани, Коњско, Косел, Лагадин, Љубаништа, Опеница, Орман, Охрид, Пештани, Подмолје, Трпејца, Вапила, Скребатно, Куратица, Велгошти, Велестово, Ливоишта, Лескоец, Рамне и Свети Наум.

Комуналниот отпад се депонира на депонијата „Буково“, која е на 25 km оддалеченост од Градот, која се наоѓа на магистралниот пат Охрид – Битола. Се простира на површина од 27.880 m² и ја сочинуваат две платоа за одлагање и една депресија. Во неа се депонираат околу 700 m³ комунален отпад дневно, додека во летниот период дневното депонирање достигнува до 1.100 m³ комунален отпад, или вкупно 290.000 m³ комунален отпад годишно. Како превенција од самозапалување на отпадот во летните месеци со булдожер се врши набивање на отпадот и негово покривање со слој од земја.

Врз основа на моменталната динамика и начинот на отстранување на отпадот, постоечката депонија може да се експлоатира уште околу 5 години²¹. Ако се земе предвид дека биоразградливиот отпад учествува со 26 % во вкупниот комунален отпад кој се депонира, векот на депонијата може да се зголеми со воведување на компостирање на овој вид отпад (со што ќе се намали % на одложен биоразградлив отпад на депонија).

Со проектот „Подготовка на потребните документи за воспоставување на интегриран и финансиски самоодржив систем за управување со отпад во Југозападниот регион“, општина Охрид треба да се вклучи во регионалниот систем за управување со отпад.

Депонијата „Мауцкер“, на која се вршеше депонирање на градежен шут, ископана земја, песок, камења е расчистена од страна на Охридски Комуналец. Комуналното претпријатие изврши рамнење на 16.000 m² и покривање на 7.000 m² површина. Согласно плановите за пренамена, депонијата за шут на локација Мауцкер повеќе не се користи од Општината, а

²¹ ЛЕАП, 2019

градежниот шут времено се одложува на депонијата „Буково“ се до отворање на регионалната депонија на Југозападниот плански регион.

5 КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП

СОЖС област	Население
Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид	<p>Идентификувани состојби, трендови и закани во однос на населението се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Низок животен стандард на локалното население; • Висока стапка на невработеност; • Невработеноста предизвикува миграција на младите луѓе во земјата и странство; • Стагнација во намерите на странски и домашни инвеститори за инвестирање на капиталот; • Ниски месечни примања; • Недостаток од комунална инфраструктура, проблеми во однос на користење на земјиштето и урбан развој и сл. (детално презентирана во следните теми на овој извештај за СОЖС); • Стар ГУП за град Охрид, недостаток од ДУП-ови за населени места и УП за воннаселените места; • Недостаток на комуникација и воспоставен систем на соработка меѓу општинската и владината администрација во делот на заштита на животната средина, со цел постигнување на подобри резултати и унапредување на животната средина; • Пасивно учеството на јавноста во донесување на одлуки од областа на животната средина;

СОЖС област	Здравје на населението
Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид	<p>Идентификувани состојби, трендови и закани во однос на здравјето на населението се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неадекватно и неконтролирано фрлање на отпад и појава на диви депонии; • Нарушен квалитет на почвите, како резултат на несоодветен третман на отпадните води и отпадот, употреба на пестициди и вештачки гуврива; • Употреба на фосилни горива; • Високо ниво на бучава која предизвикува вознемиреност и поплаки од населението, особено во туристичката сезона; • Недостаток на национални и локални податоци за здравствените ефекти од бучавата; • Низок степен на еколошка свест кај граѓаните и ограничени познавања за проблемите со отпадот, потенцијални ризици од опасниот отпад и негативните ефекти врз здравјето на луѓето и животната средина, природата и сл.

СОЖС област	Воздух и климатски промени
-------------	----------------------------

<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<p>Идентификувани состојби, трендови и закани во однос на квалитетот на воздухот и климатските промени се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток на податоци за квалитет на амбиентниот воздух; • Изработка на планска документација без да се земе предвид ружата на ветрови што допринесува за нарушување на нормалното струење на воздухот во централното градско подрачје; • Недостаток на контрола на димоводните канали и горилници и нивно одржување; • Отсуство на систем за дистрибуција на природен гас и централно греење; • Стар возен парк кај граѓаните на Општината; • Отсуство на контрола на квалитет на гасови од согорување кај возила; • Недостаток на јавен градски превоз преку целата година • Недостаток од мерки и активности за поттикнување и поддршка на користење енергија од обновливи извори/соларни панели; • Недостаток од активности за поттикнување на примена на мерки за енергетска ефикасност на индивидуално ниво/домаќинства; • Обновување на тригодишната Програма за енергетска ефикасност (во согласност со Законот за енергетика) и нејзино усвојување по добиено мислење од Агенцијата за енергетска ефикасност; • Шумски пожари; • Неконтролирано сечење на дрвјата; • Несоодветен третман на отпадните води; • Недостаток на инфраструктура за собирање на комунални отпадни води; • Несоодветно управување со отпадот; • Недостаток од национални и локални податоци за здравствени ефекти од загаден воздух.
---	---

СОЖС област	Бучава
<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<p>Идентификувани состојби, трендови и закани во однос на бучавата во општина Охрид:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Непочитување на законските обврски; • Несоодветна звучна изолација на угостителските и станбените објекти; • Недостаток од точни и прецизни податоци за стационарните извори на бучава на територијата на општината (Катастар на извори на бучава во животната средина); • Бучава од верски објекти; • Недостаток на национални и локални податоци за здравствените ефекти од бучавата. • Недоволна имплементација на мерките од Акциониот план и програмата за намалување на бучавата во општина Охрид.

СОЖС област	Води
<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<p>Идентификувани состојби, трендови и закани во однос на водите во општина Охрид:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток од континуиран мониторинг на осцилациите на водостојот во Охридско Езеро. • Големите осцилации во нивото на водата во езерото, кои најчесто се резултат на неправилно управување, имаат негативни влијанија на екосистемот на Охридско Езеро заради повлекувањето на водата и соодветните влијанија врз биолошката разновидност, односно излевањето на езерото кое се случува при висок водостој и измивањето на губриво и пестициди од земјоделските површини. • Нивото на езерото претставува основен фактор за состојбата и на Студенчишко Блато. Несомнено е дека водите од Блатото комуницираат со Езерото и токму нивото на Езерото е регулатор на нивото на подземните води во Блатото. Сигурно е дека високите водостои на Езерото прават поголема бариера на истек на водите кон него и го зголемуваат нивото на подземната вода во Блатото, а при високи водостои, како што беа во 1963 година и во пролетта 2010 година, тоа станува составен дел на Езерото. Одржливиот развој и воопшто опстанокот на Блатото се состои токму од тоа како ќе биде изградена врска со Езерото, односно како ќе биде решена постојаната комуникација на водите од Блатото со водите на Езерото. • Водите од притоците на Охридското Езеро како и од изворот Св.Наум се користат и за наводнување. Пумпањето на водата за наводнување претставува ризик за зачувувањето на издашноста, но и на вредностите на овие извори. • Недостаток од комплетен мониторинг на водата и седиментот од литорално – крајбрежната зона на Охридско Езеро, заради целосно согледување на состојбата и преземање на соодветни мерки за заштита. • Истражување, утврдување и санација на изворот на загадување на Билјанини Извори со комунални отпадни води. • Реката Сатеска има повеќекратно потврдено негативно влијание врз квалитетот на водата на Охридското Езеро, како и на животинските и растителните заедници кои го населуваат неговиот литорал. 5,28% или 53,96 km² од територијата се зафатени со високо ниво на ерозија (Блинков и сор. 2004) што придонесува реката Сатеска да депонира повеќе од 100.000 m³/годишно седимент во езерото. Вкупно 38,1 тон од овој материјал е фосфор, кој се акумулира близу до устието на реката. Наносот кој се депонира во Езерото комплетно го менува обликот на литоралот на влезот на реката²². • Преспанско Езеро може да влијае на потенцијално внесување на фосфор во Охридското Езеро преку хидрауличната карстна поврзаност помеѓу овие две езера; фосфорот транспортиран од еутрофното езеро може да го загрози квалитетот на водата во Охридското Езеро (Matzinger et al., 2006a). • Користењето на пловила предизвикува локализирани проблеми со квалитетот на водите во случај на испушање отпадни води од тоалетите и инцидентно излевање на моторно масло. Заради состојбата со неповолна инфраструктура за

²² План за управување со природното и културното наследство на Охридскиот регион 2019-2018 г.

	<p>закотвување на моторните пловни објекти најголем дел од бродовите се чуваат во Студенчишкиот Канал. Присуството на бродовите во каналот има сериозно негативно влијание на квалитетот на водите на езерото.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитетот на водите на Охридското Езеро е загрозен од директно испуштање на комунални отпадни води, од индустриски отпадни води, од ерозивен нанос преку реката Сатеска кој содржи и органско загадување од промивање на почвените слоеви што содржат вештачки ѓубрива и хемиски средства за заштита од штетници. • Неконтролираната и прекумерната употреба на ѓубрива предизвикува внес на нутриенти во езерото, а со тоа и еутрофикација. • При поголеми атмосферски врнежи доаѓа до излевање на отпадната вода од шахтите и поплавување на делови од населените места. Исто така, при вакви појави доаѓа до преоптеретување на колекторот од Системот за заштита на Охридското Езеро, заради што отпадните води недоволно пречистени се испуштаат во езерото. Кај Подмоље излевањето на фекални отпадни води го поттикнува растот на трската, но исто така предизвикува загадување на езерото и непријатна миризба. • Реката Коселска може да транспортира загадување во Охридското Езеро што потенцијално би се пренело од депонијата „Буково“ која не ги задоволува стандардите за депонирање отпад. • Незадоволителен квалитет од III и IV класа на водата во Охридско Езеро на мерно место: канал Студенчишта, плажа над Грашница, плажа Сараишта, градска плажа Мизо, III класа на квалитет на водата во р. Сатеска и р. Коселска непосредно пред влив во езеро, V класа квалитет на вода на р. Велгошка (Грашница) пред влив во езеро. • Нефункционалност и недоволен капацитет на системите за собирање и третман на отпадните води. • Отсуство на канализациона мрежа во населените места. • Отсуство на податоци за број на септички јами и начин на нивно одржување и чистење. • Опасност од загадување на Билјанини Извори заради непостоење на канализационен систем во населбата веднаш над изворите и „пробивање“ на септичките јами. • Континуирано загадување со комунални отпадни води на Охридско Езеро на локалитетите Сараишта, Пристаниште и Мазија. • Нерегулирани корита и поплави во атарите на населените места. • Несоодветно постапување со отпад, во смисла на неефикасно собирање во населбите, односно отстранување на отпадот на депонијата „Буково“ на начин што е штетен за животната средина. • Изградени се или се планира изградба на објекти во крајбрежната зона, што доведува или може да доведе до влошување на хидрологијата, квалитетот на водата на езерото.
--	---

СОЖС област	Биолошка разновидност, природно наследство, предел
-------------	--

<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<ul style="list-style-type: none">• Идентификуваните несоодветности во управувањето со природното и културно светско наследство, од страна на мисијата на УНЕСКО, презентирани во Извештајот од последната мисија, 2022 година;• Низок степен на спроведување на постојните законски прописи, со цел спречување на понатамошна незаконска градба во заштитените подрачја;• Недостаток од детален преглед на сите бесправни градби во заштитеното УНЕСКО подрачје и спроведување на СОЖС/ОВЖС;• Неконтролирано уништување на подрачјето на трска со сечење, палење, корнење, за различни цели како добивање обработливи површини, плажи, хотелски комплекси, депонирање на земја и градежен шут итн.;• <i>Не се применуваат стандарди за планирање на зеленило по глава на жител и отсуство на систем за интегрирање на податоци во врска со зеленилото, со цел подобро донесување на соодветни мерки и одлуки;</i>• <i>При воспоставување нови зелени површини, не се користат автохтони видови прилагодени на локалната клима;</i>• Користење на Охридското Езеро како акумулација за производство на електрична енергија заради што присутни се постојани осцилации на нивото на водата;• Отсуство на мерки, нивно развивање и имплементација за стабилизација на водостојот во Охридското Езеро, како и редовно следење и контрола на испустот на езерските води во р. Црн Дрим, како и можноста за повторно пренасочување на р. Сатеска во р. Црн Дрим;• Охридското Езеро е реципиент на отпадни атмосферски води и отпадни комунални води од кои дел воопшто не се пречистуваат;• Ерозивни наноси од речните сливови во езерото, особено од р. Сатеска и р. Коселска;• Голем број пловни објекти во Езерото, во кои горивото рачно се преточува и се испуштаат отпадни води од истите;• Голем број плажи и хотелски комплекси на/во близина на охридското крајбрежје и големиот број туристи во туристичката сезона;• Зголемен сообраќај во Старото градско јадро;• Голем број бесправно изградени објекти во крајбрежната заштитна зона на Езерото;• Најголема изложеност на антропогено влијание имаат следните локалитети: Локалитет Пристаниште (под силно негативно влијание од: пловните мотори лоцирани во каналот Студенчишта, туристичките капацитети и главната сообраќајница во градот која во текот на летото прераснува во градско шеталиште); Локалитет Студенчишта (под особено негативно влијание од испловување – вповување на пловните објекти чија фреквенција кулминира во екот на туристичката сезона); Локалитет Мазија (под влијание на голем број угостителски објекти од помал обем, како кафулиња и барови).• Уништувањето на природните живеалишта преку дренажни, орање, градежни активности и употребата на ѓубрива и хемикалии;
--	---

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

	<ul style="list-style-type: none"> • Внесување на алохтони видови; • Промена на живеалиштата или загуба; • Неодржливо рибарство; • Постојење марина на Охридското крајбрежје, која ќе зафаќа и дел од Студенчишко Блато; • Оптеретеност на Студенчишкиот канал со активни и стари (напуштени) пловни објекти; • Недефиниран степен на заштита и отсуство на систем за одржливо управување со Студенчишко Блато; • Пренамена на делови од Студенчишко Блато заради изградба на трајни и/или временни објекти, асфалтни и др. патишта, обработлива површина, одлагање на градежен шут, инертен отпад итн.; • Бесправни градби во зоната на одржливо користење на НП Галичица, како и планови за изградба на големи инфраструктурни објекти во НП Галичица (изградба на експресен пат, Центар за зимски спортови, туризам, селски туризам итн.); • Ниска свест кај населението за значењето на НП Галичица, Студенчишко Блато и другото природно наследство; • Отсуство на активностите за подигање на јавната свест за значењето и улогата на Паркот и другите заштитени подрачја во регионот насочени кон граѓаните.
--	---

СОЖС област	Почва и користење на земјиштето
<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<ul style="list-style-type: none"> • На територијата од сливот на Охридското Езеро заради континуирана примена на вештачки ѓубрива (4000 t годишно), забележана е акумулација на нутриентите во почвата, кои во услови на неповолни хидролошки состојби се измиваат и со тоа имаат негативно влијание на водите на Охридското Езеро и неговите притоки, односно влијаат на појава на алги и еутрофикација. Акумулацијата на нутриенти во почвата исто така доведува до нивно закиселување, познато како агрохемиско загадување. Во сливот на Охридското Езеро проценето е дека годишно се трошат околу 45,400 l пестициди. Најголеми површини под земјоделско земјиште се застапени во сливот на реките Коселска и Сатеска, како и подрачјето околу истекувањето на реката Црни Дрим во Струшкото Поле. Според тоа, проценето е дека овие притоки се под закана од дифузно загадување од земјоделското производство и се извор на внес на нутриенти во Охридското Езеро. • Стар ГУП на Охрид за период 2002 – 2012 година, донесен во 2006 година. • Усвојување на плански документи, кои не го земаат во предвид јавниот интерес, одржливиот развој и важечките стандарди. • Несоодветно урбанистичко планирање (без да се земе во предвид потребен број на паркинг места, гаражи, простор за садови за одлагање/селектирање на отпад. • Недостаток од паркинг места и узурпација на сообраќајниците и зелените површини во близина на плажите. • Недостаток од детални урбанистички планови за населени места и урбанистички планови за вон-населените места во Општината. • Нефикасност на инспекциските служби.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

	<ul style="list-style-type: none"> • Недоизградена патна инфраструктура во руралните средини на територија на општина Охрид. • Недостаток од пешачки и велосипедски патеки и нивна узурпација од автомобили. • Узурпација на Охридското крајбрежје со бесправни градби и нивна легализација. • Узурпација на плажите на Охридското крајбрежје. • Продолжувања на роковите за поднесување на нови барања за легализација на бесправни градби. • Урбанизација на слободни јавни површини, обработлива почва и нивна пренамена. • Недостаток од податоци за обнова на шумската маса и нејзино користење за огревно дрво. • <i>Недостаток на зелени површини за рекреација;</i> • <i>Неконтролирано сечење на дрвјата;</i> • Појава на шумски пожари; • Несоодветен третман на отпадот, како и на отпадните води. • Низок степен на информираност на граѓаните, граѓанските здруженија и НВО за одржување јавни расправи за донесување на урбанистички планови или други значајни документи.
--	--

СОЖС област	Културно наследство
<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Драстично зголемување на висините со катови и некарактеристични поткровја; • Внесување нови локации на слободни зелени површини без анализи на просторот на старите јадра со нерешена инфраструктурна мрежа и без претходно извршени анализи за станбен, односно урбанистички максимум; • Легализирање на диво изградени објекти, доградби и надградби на узурпирани простори, без решена нова инфраструктура без соодветен сообраќаен концепт; • Менување на ликот на старото јадро со промена на фасадите и излозите на дуќаните, како и зголемување на нивните висини, со несоодветното поплочување; • Непотполна стручна валоризација на просторот и непостоење студии за заштита на градителското наследство за сите населени места; • Недоволно почитување на историскиот развој на регионот, односно карактеристиките на историските епохи кои влијаеле на изгледот и условиле многубројни трансформации на просторот што негативно влијаат на можноста за препознавање на вредностите и потенцијалите; • Недоволно развиената јавна свест за вредностите и потенцијалите на просторот во целина, како и недоволното ниво на свеста за архитектонските и уметничките вредности на градителското и другото културно наследство; • Градењето голем број објекти покрај крајбрежниот појас на Охридското Езеро, што доведува до континуирана промена на постојната структура на населбите од крајбрежјето, на самиот пејзаж и на крајбрежјето;

- Неприспособеноста на концептите за развој на поединечни стопански гранки со просторните потенцијали на Охридскиот Регион и со ограничувањата што ги поставуваат критериумите за заштита (сообраќајната и друга инфраструктура, големи туристички комплекси, производствени погони, разни постројки и објекти, станици, магацини, складишта);
- Неприспособеноста на стандардните инструменти за планирање на унапредувањето на состојбата на градителското наследство со пропишаните критериуми за заштита;
- Недоволна обученост и недоволен број стручни кадри за вршење на работите околу планирањето, проектирањето и изведувањето на градежни и други работи во Охридскиот Регион;
- Засилената урбанизација и изградба на инфраструктурни објекти може да преставува закана и за губење на археолошкото наследство: а) недоволен конзерваторски третман на откриените археолошките локалитети; б) недоволна превенција од нелегалните ископувања и присвојување на артефакти.

Ново изградени објекти во старите градски јадра: Ранливоста на културното наследство е зголемена со трајното губење на оригиналните карактеристики на поединечните елементи, особено со:

- Замена на т.н. стара турска ќерамида со други материјали на кровни покривачи;
- Промена на изгледот на прозорците и вратите, при што дрвената столарија се заменува со пластична или алуминиумска, а со тоа драстично се видоизменува архитектурата на објектите; Употреба на нови градежни материјали при изведба на традиционалното сидано камено приземје на објектите со што се губи автентичниот традиционален изглед на сидовите и се нарушува оригиналниот амбиент;
- Употреба на разни нијанси при фасадната обработка на објектите (наместо карактеристичната бела боја) од страна на приватните сопственици како и користење на најразлични материјали несоодветни за постојната архитектура без употреба на дрвени хоризонтални и вертикални опшивни елементи;
- Непочитување на карактеристичната архитектонска форма со разиграни сидни површини каде градбите најчесто завршуваат или со испакната дрвена стреа или со профилирана стреа која ја збогатува архитектурата на објектот и над која непосредно започнува кровната конструкција и кровниот покривач;
- Промена на поплочувањето на плоштадите и улиците, со нови современи градежни материјали кои не се вклопуваат во оригиналниот амбиент;
- Рекламните паноа, и други елементи од урбана опрема (вклучително и контејнерите за отпад поставени во старите градски јадра) и урбаното зеленило ги нарушуваат визуите кон објектите а со самото тоа ги нарушуваат и амбиенталните и естетски вредности на добрата.
- Градењето на голем број објекти на крајбрежниот појас на Охридското Езеро што доведува до континуирана промена на постојната структура на населбите, и на самиот пејзаж на крајбрежјето.

СОЖС област	Материјални добра
<p>Состојби, трендови и закани поврзани со животната средина и социоекономските аспекти во општина Охрид</p>	<p>Водоснабдување и наводнување:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стари дотраени цевки во водоснабдителниот систем (азбест-цементни цевки 30.000 m); • Голема потрошувачка на енергија за пумпање и/или препумпување на вода за водоснабдување; • Недостаток на вода за водоснабдување во летниот период во општина Охрид и во с. Лескоец, г. Лакочереј и н. м. Орман; • Низок степен на одржување и чистење на каналите за наводнување; • Опасност од загадување на Билјанини Извори заради непостоење на канализационен систем во населбата веднаш над изворите и „пробивање“ на септичките јами; • Ниска свест кај граѓаните за одржување на каналите за наводнување. <p>Управување со отпадни води:</p> <p>Системот за третман на отпадни води долги години не беше соодветен. Во текот на 2019 година беа направени сериозни интервенции насочени кон санирање на цевководот кој ги собира отпадните води, на пумпните станици и постројката за третман на отпадните води во Враништа, што доведе до значително подобрување и намалување на овој притисок.</p> <p>Оваа закана и понатаму е актуелна, како резултат на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отсуство на сепаратна канализациона мрежа (атмосферска, комунална и индустриска) и одведување на измешани урбани, индустриски и атмосферски отпадни води; • Застарени пумпни станици во рамките на колекторскиот систем за отпадни води; • Нефункционалност на колекторскиот систем; • Отсуство на канализациона мрежа во голем дел од населените места во Општината; • Отсуство на податоци за број на септички јами и начин на нивно одржување и чистење; • Нефункционалност на Путокс станиците во Св. Наум, камп Градиште, камп Љубаништа, хотел Бисер; • Недоволен капацитет на пречистителната станица Враништа и нејзина нефункционалност; • Низок процент на покриеност со атмосферска канализација на општина Охрид; • Прелевање на отпадни комунални води од шахти, заради недоволен капацитет на канализационата мрежа. <p>Отпад: Депонијата за комунален и инертен отпад „Буково“ во согласност со „Планот за затварање на нестандартни депонии“ 2011 година е оценета како високо ризична депонија. Според препораките на УНЕСКО, депонијата „Буково“ треба да се затвори до 2020 година, додека во Планот за затварање на нестандартни депонии во Р. С. Македонија, охридската депонијата „Буково“ е ставена на листа на приоритетни нестандартни депонии за решавање/затварање. Сепак, регионална депонија за Југозападен плански регион на кој припаѓа и општина Охрид се уште нема, а проблемот со загадување на почвата, воздухот, површинските и подземните води како и негативното влијание врз биолошката разновидност, земјоделското земјиште и здравјето на луѓето од нестандартната депонија „Буково“ се уште е присутно во општината.</p>

Постојниот начин на постапување со биоразградливиот отпад не содејствува со законските решенија од областа на управување со отпадот во Македонија, а особено не со системот на интегрално управување со отпадот кој е дефиниран како најприфатлив во сите стратегиски документи кои ја третираат оваа област. Одлагањето на органската фракција на депонија, резултира со трајни проблеми по животната средина (емисии на стакленички гасови, создавање на депониски исцедок, загадување на почвата, подземните води и сл.). Покрај ова, не може, а да не се земат предвид економските ефекти од ваквото постапување со отпадот. Самото одлагање на биоразградливиот отпад на депонија претставува губиток на драгоцен депониски простор и намалување на капацитетот или векот на депонијата.

Други состојби и трендови поврзани со управувањето со отпад во општина Охрид:

- Отсуство на регионална депонија;
- Недостаток од база на податоци за сите видови, количини и извори на отпад што се генерира на територија на општината;
- Недостаток од податоци за количини на посебните видови на отпад создадени на територија на Општината;
- Несоодветно управување со создадениот отпад;
- Низок степен на примарна селекција на отпадот;
- Низок степен на искористување на фракциите од отпадот кој може да се рециклира;
- Недостаток на податоци за број септички јами, количина на отпадна мил и начин на постапување;
- *Низок степен на искористување на отпадната биомаса од одржување на урбаното зеленило од паркови, скверови, парк шуми;*
- Недоволен број садови за отпад;
- Постоење на диви депонии;
- Потреба од зајакнување на капацитетите на локално ниво за управување и мониторинг на состојбата со отпадот во општината;
- Недостаток на садови за комунален отпад во градот Охрид и руралните средини;
- Недостаток од организирано собирање на комунален, градежен шут, кабаст отпад и биоразградлив отпад од руралните населени места;
- Отсуство на собирни акции за кабаст отпад, градежен шут и зелен отпад во руралните средини;
- Недостаток на податоци за количини на опасен отпад кој се генерира во општината (медицински отпад, отпадни батерии и акумулатори, отпадни моторни масла, азбестен отпад);
- Непостоење на депонија за опасен отпад на национално ниво;
- Недоволно финансиски средства на локално ниво за набавка на опрема за собирање и транспорт на отпад;
- Нечистотија на улиците и јавните паркови;

- Низок степен на еколошка свест кај граѓаните и ограничени познавања за проблемите со отпадот, потенцијални ризици од опасниот отпад и негативните ефекти врз здравјето на луѓето и животната средина, природата и сл.

Енергетска Инфраструктура:

- Недостаток од мерки и активности за поттикнување и поддршка на користење енергија од обновливи извори/соларни панели.

5.1 Состојба во животната средина без имплементација на УП

Врз основа на анализите на состојбите, трендовите и законите, поврзани со користењето и уредувањето на просторот, медиумите од животната средина, како и социоекономскиот развој во општина Охрид, без имплементација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид истите ќе останат на сегашно ниво, како резултат на:

✚ Состојби во користењето на земјиштето

- Непостоење на валиден плански документ кој ќе даде насоки за задоволување на барањата на корисниците на просторот, при што ќе се почитуваат стандардите за заштита на животната средина и здравјето на граѓаните;
- Несоодветна намена на земјиштето во рамките на планскиот опфат кое се користи како локален пат, а е категоризирано како земјоделско земјиште;
- Можна узурпација на земјиштето со неплански градби кои можат да го ограничат идниот просторен, социо-економски развој на просторот;
- Опкружувањето на планскиот опфат нема да биде засегнато од имплементација на Планот;
- Нема да се зафаќаат нови дополнителни површини на земјиште;
- Состојбите во областите и медиумите од животната средина ќе останат на сегашно ниво, заради ограничените можности за користење на земјиштето.

✚ Состојби во животната средина

- Нема генерирање на дополнителни емисии во медиумите и областите од животната средина кои може да имаат влијание врз квалитетот на животната средина и здравјето на луѓето;
- Нема да се генерираат нови количини на отпад, кои ќе завршат на општинската депонија;
- Избегнување на ризикот од несреќи што може да предизвика негативни влијанија врз медиумите од животната средина;
- Состојбите со биолошката разновидност ќе останат на сегашно ниво.

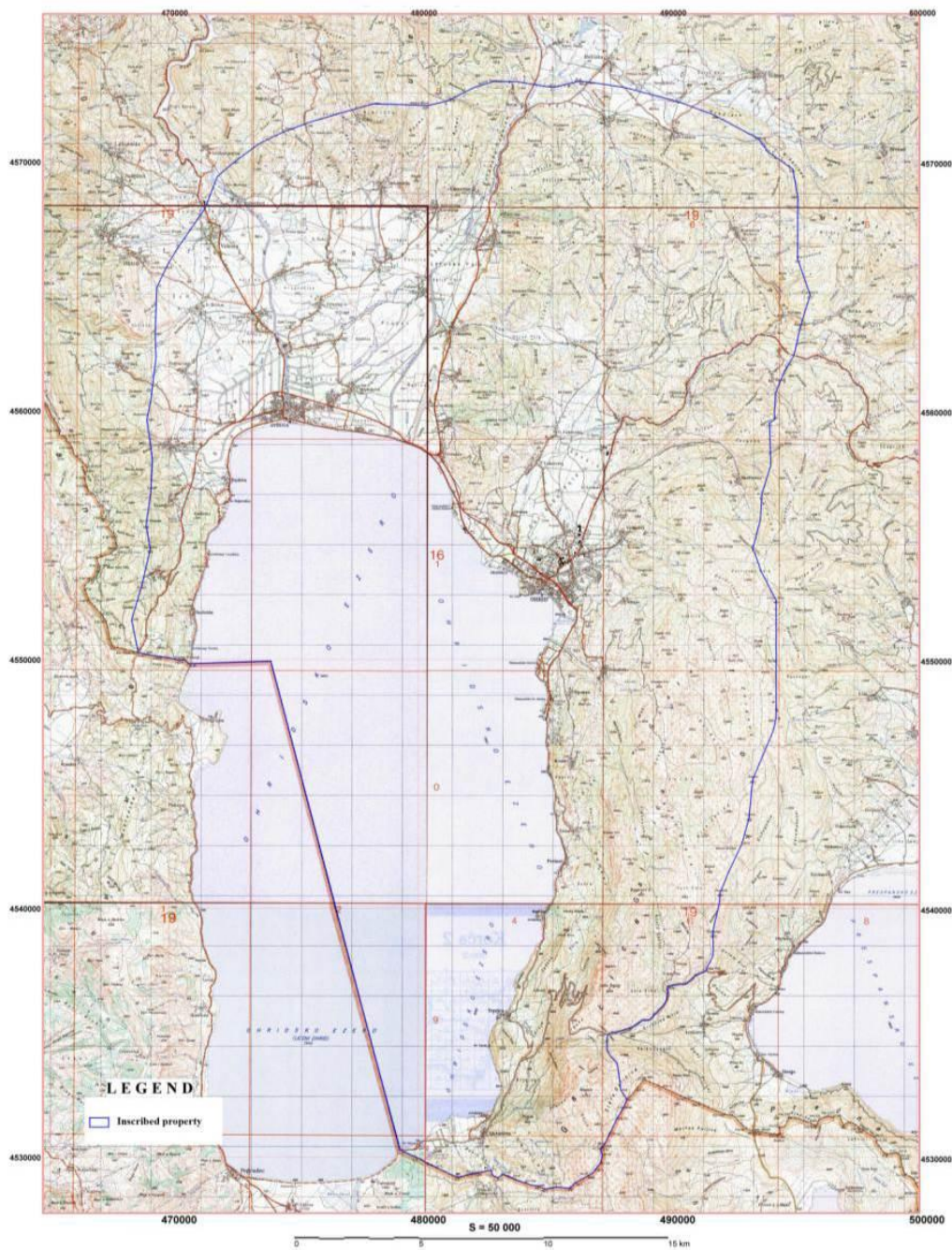
✚ Социо-економска состојба

- Непроменета фреквенцијата на возила по локалниот патишта, односно состојбата ќе остане на сегашно ниво;
- Намалување на можностите за вработување/ангажирање на населението во општина;
- Намалени можности за рурален развој и развој на стопанството;
- Намалена можност за развој на еко туризмот;
- Намалување на можностите за поквалитетен стандарт на домување;
- Избегнување на ризикот од несреќи што може да предизвика социоекономски загуби во заедницата;
- Состојбите со материјалните добра ќе останат на сегашно ниво;
- Намалени приходи во општинскиот буџет.

6 ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ

6.1 Светско природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО

Регионот околу Охридското Езеро како и целата територија на општина Охрид припаѓа во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО и се протега на површина од 83.350 ha. Границите се прикажани на следната слика.

Слика 29 Граници на заштитена зона под УНЕСКО

Поради исклучителното значење на овој регион, од аспект на заштитата и управувањето со биолошката разновидност и животната средина, од вкупната површина на територијата на општината (389,93 km²), околу 180 km² се со посебен начин на управување, односно се прогласени или идентификувани повеќе подрачја за заштита на биолошката разновидност: Споменик на природата „Охридско Езеро“, Биосферен резерват „Охрид - Преспа“, Подрачје на светско природно и културно наследство „Охрид“.

Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство дефинира два различни вида на светско наследство: културно и природно. Комбинираниите, односно мешовитите локалитети ги содржат елементите на двата вида наследство. Во Конвенцијата се наведува дека делови од културното или природното наследство се од исклучителен интерес и поради тоа треба да бидат зачувани како дел од светското наследство на човештвото како целина. По впишувањето на Листата на светско наследство, состојбата на конзервација на локалитетите ја следи Центарот за светско наследство на УНЕСКО.

Охридскиот регион е прогласен за Светско природно наследство во 1979 година, а во 1980 година е впишан во листата на Светско културно наследство. Претставува едно од само 31-те подрачја во светот, впишано на Листата како мешовито добро, кое подеднакво поседува природни и културни универзални вредности.

Интегритетот на доброто, особено во однос на природните вредности, е ограничен на само две третини од Охридското Езеро. Интегритетот на Езерото, чија површина е распределена на две држави, Македонија и Албанија, е предмет на „Upstream process“ започнат во 2014 година координиран од Центарот за светско наследство на УНЕСКО во кој експертски групи од двете земји работат на проширување на границите на заштитеното подрачје, со цел заштита на Охридското Езеро во целина.

Атрибути на природните вредности

Охридското Езеро е познато како суперлативен природен феномен. Со геолошка и биолошка историја од 2 до 5 милиони години се истакнува како најстаро природно езеро во Европа и едно од најстарите езера во светот. Овој суперлативен природен феномен се одликува со следните атрибути на исклучителната универзална вредност:

- Со најголема просечна длабочина од 155 m Охридското Езеро е најдлабоко езеро не само на Балканскиот Полуостров туку и во Европа, а четиринаесетто во светот;
- Езерото претставува последен остаток од древниот воден регион на евроазискиот континент пред леденото време и според својата геолошка и биолошка историја се смета за најстарото езеро во Европа;
- Од настанувањето на езерото во плеистоценот се создале услови за одредени екосистеми (посебно пештерски и водни екосистеми) и елементите на фауна кои се дел од овие екосистеми за да преживеат во текот на подолги периоди. Прастарите групи (реликтни видови на фауна) се распространиле преку процес на еволуција каде

од еден вид настануваат два или повеќе генетски независни видови (специјација), што резултирало во бројни локални ендемски видови;

- Езерото претставува исклучително жариште на биолошка разновидност од глобално значење. Со 212 ендемски вида флора и фауна и површина од 358,2 km² најверојатно претставува езеро со најголема разновидност во светот, во смисла на застапени ендемски видови на единица површина. Живите фосили и ендемските видови се развиле како единствен резултат на географската изолација и непреченото одвивање на биолошката активност. Овој ендемизам на езерото опфаќа полжави, трепчести црви, голем број реликти од алги и од дијатомеи, езерски сунѓери, алги, риби, како и 88 вида птици. Овие видови се приспособиле на олиготрофните услови што се поддржани со карстните извори и Студенчишкото Блато. (Apostolova et al, 2016). Степенот на ендемизам на езерото се проценува на 36% за сите видови и 34% за животинските видови. Значајно е да се одбележи дека се застапени 72 гастроподни вида од кои 78% не се среќаваат на друго место од планетата. Кај други таксони, исто така, се среќава висок степен на ендемизам, и тоа: ciliophora (91% ендемизам од вкупно 34 видови), amphipoda (90% од вкупно 10 вида), porifera (80% од вкупно 5 вида), isopoda (75% од вкупно 4), tricladida (79% од вкупно 29 вида), ostracoda (63% од вкупно 52 вида) и hirudinea (54% од вкупно 26 вида) (Albrecht и Wilke, 2008);
- Езерото го поддржува развојот на биолошката разновидност на слатководните риби со густина од >8 таксони на секои 104 km² (Hales, 2015). Застапена е релативна рамнотежа меѓу ципринидните и салмонидните риби. Ихтиофауната е претставена со 21 вид, од кои 15 се карактеристички за Западен Балкан, 13 се среќаваат во Југоисточниот Јадрански Регион, а 8 се ендемски за Охридското Езеро (Hales, 2015);
- Во езерото се среќаваат бројни загрозени видови од регионален, европски и глобален карактер. Според глобалната Црвена листа на ИУЦН, во Охридското Езеро се среќаваат 26 ранливи, 17 засегнати и 11 критично загрозени вида. Како поважни растителни видови може да се спомнат *Nufar lutea*, *Nymphaea alba*, кои се строго заштитени според националното законодавство.
- Студенчишкото Блато го снабдува езерото со вода преку подземна врска, притоа, регулирајќи ги екосистемските услуги на поширокиот регион преку задржување на нутриенти, и со тоа го намалува антропогеното влијание и го подобрува квалитетот на водите (Apostolova et al, 2016; Друштво на научници за блатни живеалишта, 2018). Студенчишкото Блато е остаток од претходното поголемо блатно живеалиште, но тоа е сè уште функционално, а стратифицираните слоеви на тресет претставуваат еден вид палеоеколошки архив; во блатото се мрестат три таксони на комерцијално значајни риби. Блатото придонесува и за секвестрација на јаглерод во 300 cm

длабокото хистосолно тресетиште (Apostolova et al, 2016; Society of Wetland Scientists, 2018).

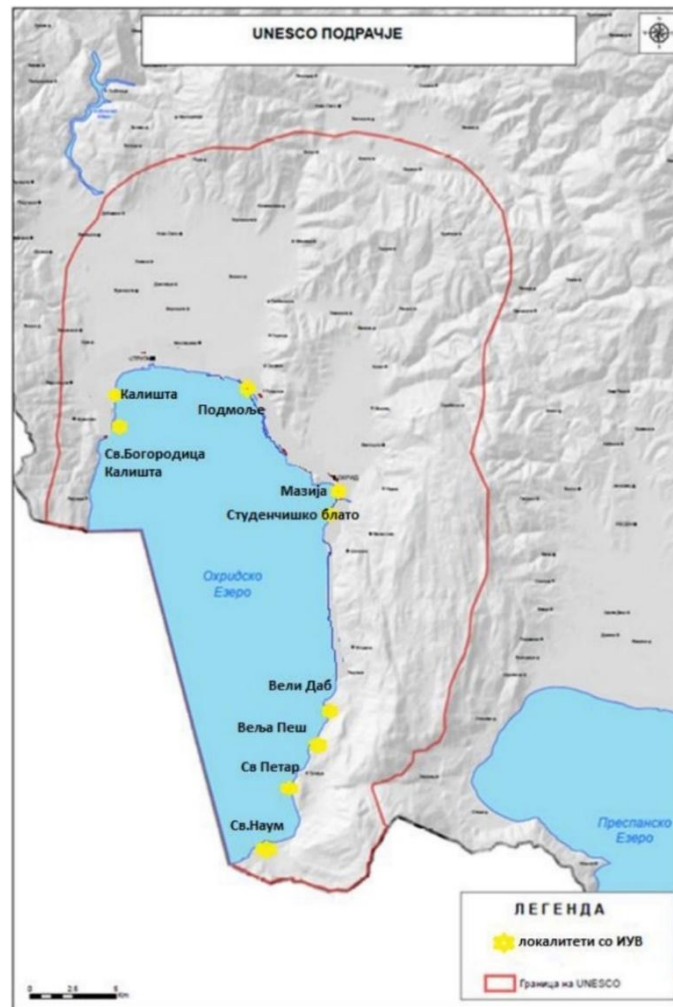
При вреднувањето на просторот особено значење е дадено на геоморфолошките и топографските специфики, визуриите, атрактивноста на регионот и посебните климатски специфики.

Од планините централно место во регионот зазема масивот Галичица со врвот Магаро (2255 m), додека планината Јабланица со високите врвови (Стрижак – 2333, Крстец – 2185 и Чумин Врв - 2125 m н.в.) претставува западна граница на регионот со географскиот диверзитет на планината Галичица е претставен со сите видови релјефни форми, кои се типични за карст. Охридското Езеро, Националниот парк „Галичица“ и Преспанското Езеро како комплексна целина, претставуваат област со изразено богата биолошка разновидност, висок степен на хетерогеност и ендемиза, и во таа смисла се смета за навистина импресивна локација во Европа (Gaston & David, 1994).

- Во Националниот парк „Галичица“ се откриени над 30 растителни таксони и тие претставуваат заштитен знак на планината. Тука се присутни и 19 таксони од светската Црвена листа на засегнати растенија на IUCN кои имаат статус „ретки“ (Rare). Вкупниот број на таксони од фауната досега забележани на територијата од паркот изнесува над 3150 ha, што претставува енормно висока разновидност на подрачје од само 25000 ha.

На подрачјето на Охридскиот регион, како светско природно и културно наследство, идентификувани се следните локалитети со природни вредности:

1. Света Богородица Калишка - сублакустриски извори;
2. Калишта - единствено природно живеалиште на жолтиот локвањ на Охридско Езеро;
3. Подмоље-најраспространет појас на трска на Охридското Езеро, природно живеалиште на загрозувани видови птици и мрестилиште на крап;
4. Мазија - ревитализирано природно живеалиште на жолтиот локвањ, мрестилиште на крап и живеалиште и гнездилиште на птици;
5. Студенчишко Блато - макрофитска вегетација и плодиште на краповидни риби;
6. Вели-Даб - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
7. Веља-Пеш - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
8. Свети Петар - крајбрежни и сублакустриски извори, мрестилиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
9. Извори Свети Наум - најиздашен извор на Охридско Езеро, мрестилиште на пастрмки и краповидни риби и биодиверзитет на бентосна фауна.

Слика 30 Локалитети со атрибути на природни вредности („жаришта“ на биолошката разновидност) во Охридскиот Регион

Статусот на заштитено светско наследство ги обврзува сите субјекти во системот при донесувањето на прописи и други акти, како и при преземањето дејствија и постапки врзани за тоа подрачје во процесот на неговата заштита да ги применуваат стандардите предвидени со Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство, односно, доследно да ги применуваат прописите и принципите што се содржани и во останатите меѓународни конвенции потпишани и ратификувани од страна на Република Северна Македонија, како и препораките на УНЕСКО.

Главните закани за интегритетот на регионот се некоординираниот урбан развој, зголемена популација, несоодветно управување со отпад, туристичкиот притисок, загадување од зголемениот сообраќај, несоодветен третман на отпадните води и прекумерното исцрпување на природните ресурси.

Исто така, закана претставува и несогласената законска регулатива, особено недостатоците на Законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион. Бројните измени на законската регулатива, усвоени во изминатите години создаде простор за конфликтни одлуки во делот на урбанизмот кои се во

спротивност со Законот за заштита на природата, Законот за водите, Законот за светско природно и културно наследство и други релевантни закони кои треба да го гарантираат интегритетот и одржливоста на Охридскиот регион.

Граници на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот Регион

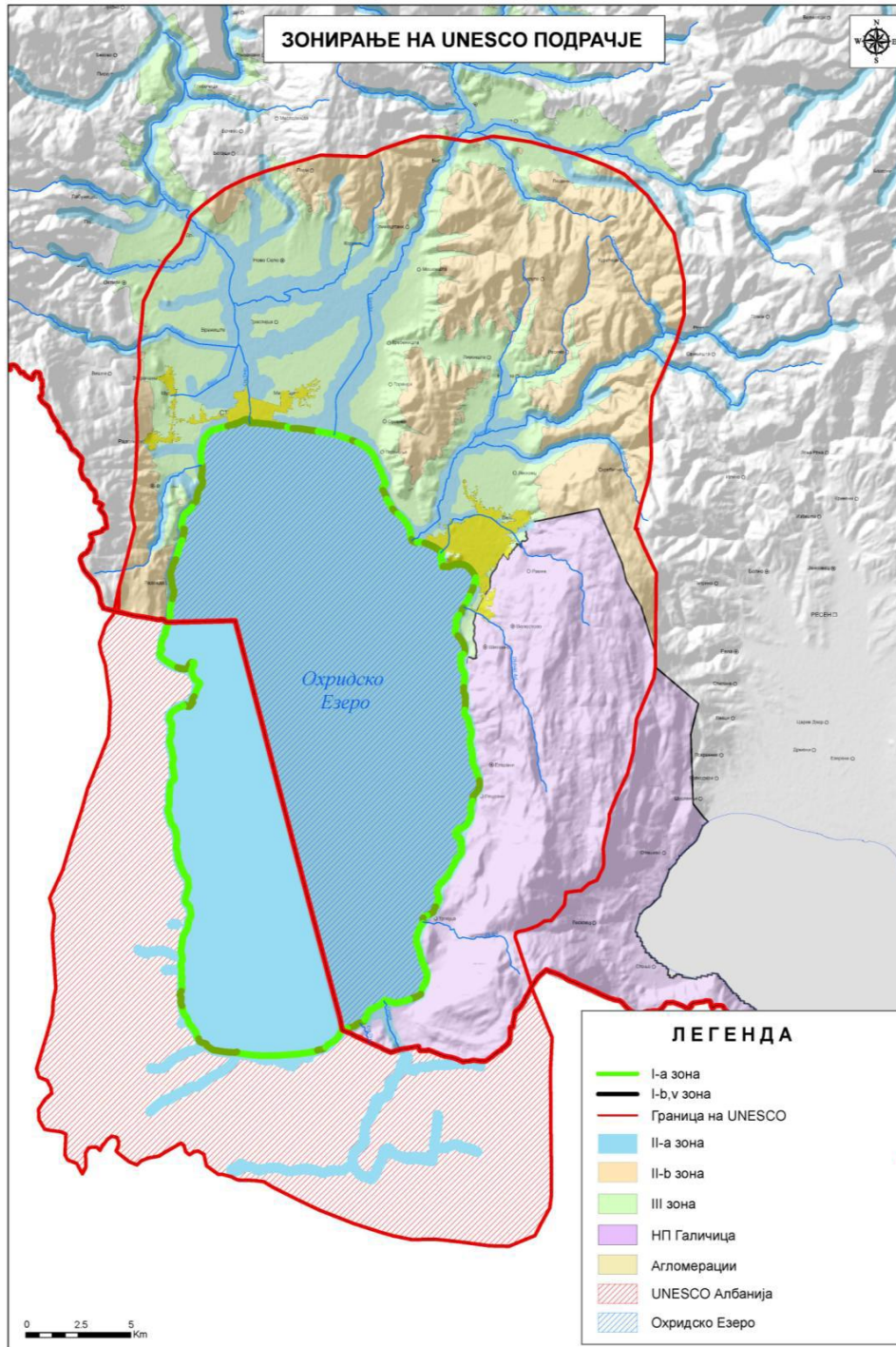
Заради подобро управување и одржување на исклучителната универзална вредност, односно контрола врз одредени активности што можат да извршат негативни влијанија, воспоставени се три заштитни зони, а секоја од нив содржи соодветни подзони. Овие подзони се воведуваат за да се рефлектираат посебните мерки за заштита што се применливи во овие зони.

Првата заштитна зона се формира во појас од 50 m сметано од границата на катастарска парцела 1/1 (КП Охридско Езеро) и има три подзони (Ia, Ib и Iv).

Втората заштитна зона има две подзони (IIa - се формира на подрачјата зафатени со рипариски живеалишта и IIб) - ги зафаќа природните и полуприродните живеалишта над 866 m н.в.

Третата заштитна зона е формирана на деловите под кота 866 m н.в., односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени или, главно се користат за земјоделско производство.

Границите на зоните за заштита воспоставени во заштитените подрачја (пр. Националниот парк „Галичица“, спомениците на природата - Охридското Езеро и Студенчишкото Блато) се преземаат во целост и се применливи мерките/режимите за заштита што се веќе воспоставени во согласност со соодветните планови за управување донесени врз основа на Законот за заштита на природата.

Слика 31 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро²³

Првата заштитна зона го опфаќа Охридското Езеро и неговиот крајбрежен појас во хоризонтална проекција со ширина од 50 m сметано од граница на КП1/1 Охридско Езеро. Оваа зона на места се проширува во КП 1/1 Охридско Езеро за да се вклучат плажите. Таа ги опфаќа 9-те „жаришта“ на биолошка разновидност во Охридскиот Регион, како атрибути на светското природно наследство. Во рамките на првата зона се вклучени простори на кои се

²³ План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)

среќава висока концентрација на популации на видовите кои се наоѓаат на IUCN - црвената листа видови кои се под закана на глобално и европско ниво, Бернската конвенција, како и матични популации на ендемски и реликтни видови, потоа сублакустриски извори, места за мрестење на краповидни риби.

6.2 Заштитени подрачја според Просторен план и националното законодавство

Просторниот план на Република Македонија од 2004 година е највисокиот долгорочен и интегрален плански документ за просторот на државата, со кој се даваат насоки за намената, користењето, заштитата, организацијата и уредувањето на просторот на територијата на државата и за уредувањето со тој простор. Биолошката разновидност и нејзината заштита се третира согласно стариот Закон за природни реткости. Во поглавјето што го третира природното наследство, утврдени се заштитените и подрачјата предвидени за заштита, како и поединечните видови во и надвор од заштитените подрачја, дадени во следната табела.

Табела 29 Преглед на заштитени подрачја во општина Охрид²⁴

	Група	Име на објектот	Општина	Состојба на заштита
1	НП	Галичица	Охрид, Ресен	заштитено
2	СП	Македонски даб (с. Трпејца)	Охрид	заштитено
3	СП	Охридско Езеро	Охрид, Струга	заштитено
4	СП	Платаново дрво	Охрид	заштитено
6	СП	Дувало, во близина на с. Косел (пост-вулканска појава)	Охрид	заштитено
7	СП	Пештера Самоска Дупка	Охрид	заштитено
8	СП	Острово	Охрид	заштитено
9	СП	Пештера Војла	Охрид	заштитено

6.2.1 Национален парк Галичица

Националниот парк Галичица е прогласен во 1958 година, со цел да се зачува растителниот и животинскиот свет и природниот изглед на планината Галичица. Паркот се препознава како едно од најважните подрачја или т.н. „жариште“ на биолошката разновидност во земјата и пошироко. Тоа е потврдено и со бројните меѓународни номинации, како на пример: „Емералд подрачје“, „Значајно растително подрачје“, „Примарно подрачје за пеперутки“, „Светско наследство на УНЕСКО“, а потенцијално и „НАТУРА 2000 подрачје“.

➤ Биолошка разновидност на видови во НП „Галичица“

Богатата биолошка разновидност: На површина од 24 151,4 ha, се среќаваат повеќе од 37 типови живеалишта, 40 растителни заедници, околу 1 600 таксони од васкуларните растенија, над 143 видови лихеноидни габи, повеќе од 480 видови габи и преку 3231 таксони од фауната.

²⁴ Просторниот план на РМ

Глобално загрозените видови: Според критериумите на IUCN, во Паркот се среќаваат повеќе видови кои се сметаат за глобално загрозени (статус „EN“) од кои 4 вида се без`рбетни, додека 13 се `рбетни животни. Кон оваа група може да се додадат и 19 виши растенија од Паркот кои се сметаат за глобално ретки, како и 15 видови габи од глобално значење. Што се однесува до акватичните без`рбетници, според последните истражувања со исклучок за претставниците од групата на полжави, не е направена проценка за состојбата на видовите кај останатите групи од бенталната фауна ниту за Охридско Езеро како и за неговите крајбрежни води. Единствената класификација е направена врз база на критериумите од Црвената листа на IUCN, при што е утврдено дека следните видови кои ги населуваат изворите Свети Наум: *Gyraulys fontinalis*, *Ohridoxauffenia sanctinaumi* и *Lyhnidia gjorgjevicice* загрозени (EN-endangered), видовите *Pyrgohydrobia sanctinaumi* и *Ohridohoratia polinskiice* ранливи (VU-vulnerable) додека видот *Ohridohoratia pygmaea* е речиси загрозен (NT-near threatened).

Значајни популации од видовите кои се ретки или засегнати во Македонија во Европа или глобално. Од алгите, во Паркот се среќаваат значајни популации од 7 таксони кои се ретки во Македонија или пошироко. Од вишите растенија, во Паркот се среќаваат 56 таксони кои се ретки во Македонија (до 10 наоѓалишта). Кон нив треба да се додадат и локалните ендемити. Од макромикетите, во Паркот се среќаваат 47 видови кои се ретки или загрозени во Македонија или Европа. Со своите популации во Паркот, 38 од нив имаат национално значење, 22 се со европско значење, а 10 имаат глобално значење. Од без`рбетниците кои се правно заштитени во Европа во Паркот се среќаваат 11 видови чии популации се значајни на национално ниво. Меѓу нив се вбројува и еден вид чија популација во Паркот има европско значење. Од ретките без`рбетници, во Паркот се среќаваат 15 видови чии популации се значајни на национално ниво. Меѓу нив се вбројува и еден вид чија популација во Паркот има и европско значење. Кон нив треба да се додадат и локалните ендемити. Од `рбетните животни кои се правно заштитени во Европа, во Паркот се среќаваат 77 таксони чии популации се значајни на национално ниво, а популациите во Паркот на 8 од нив имаат европско или глобално значење. Кон оваа група треба да се додадат и два вида птици чии популации се сметаат за значајни поради нивниот реликтен карактер. Поради присуството на значајни популации од голем број видови кои се ретки или засегнати во Европа, Паркот се квалификува како Посебно подрачје за зачувување во рамките на европската еколошка мрежа НАТУРА 2000.

Ендемски растенија и животни: Во Паркот се среќава исклучително голем број на ендемски растителни и животински таксони, и тоа: 29 таксони од алги, 12 видови од васкуларни растенија, 68 таксони од без`рбетните и 4 таксони од `рбетните животни. Покрај тоа, во Паркот се среќава голем број на други таксони кои се ендемични за Македонија или за Балканскиот полуостров и тоа: 46 таксони од вишите растенија, 89 таксони од без`рбетниците и 14 таксони од `рбетните животни. Поради присуството на овие видови, Паркот има големо значење за зачувување на биолошката разновидност во Македонија, но и за науката, глобално.

Видови од големо социоекономско значење: Во Паркот се среќаваат голем број растенија и габи чии делови се собираат поради нивите хранливи, лековити и ароматични својства, за

лична употреба или за комерцијална намена. Меѓу нив, по своето значење се издвојуваат охридскиот чај (*Sideritis reaseri*) и смреклинките (*Juniperis communis*).

Видови кои се силно препознатливи и атрактивни за локалното население и посетителите: Од вишите растенија тоа се: галичичкиот смил, галичичката качунка, охридскиот чај, галичичкиот козинец, дивата фоја, персиската морина, галичичкиот чуваркуќа, македонскиот даб, омеликата. Од габите, во оваа група на видови се вбројуваат јајчарката. Од без`рбетниците тоа се: сагата, алпската стрижибуба, еленчето, царското самовилско коњче . Од `рбетниците голем број од птиците се вбројуваат во оваа група, особено грабливите птици, пеликаните и многу други. Од цицачите тоа се кафеавата мечка, рисот, волкот, дивата коза, обичниот елен и срната.

➤ **Биолошка разновидност на живеалишта во НП „Галичица“**

Богатата биолошка разновидност: Паркот претставува „жариште“ на биолошката разновидност во Европа, но и пошироко, во глобални рамки. Паркот се издвојува од другите подрачја со слична големина по исклучителното богатство на живеалишта и видови на релативно мала територија. На површина од 24 151,4 ха, се среќаваат повеќе од 37 типови живеалишта, 40 растителни заедници, околу 1 600 таксони од васкуларните растенија, над 143 видови лихеноидни габи, повеќе од 480 видови габи и преку 3231 таксони од фауната.

Шуми: Шумите во Паркот имаат големо еколошко значење и вклучуваат повеќе типови живеалишта кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа односно се значајни за зачувувањето на повеќе видови кои исто така се сметаат за клучни вредности. Согласно EUNIS класификацијата на типови на живеалишта од 2017, во Паркот се среќаваат десет типови живеалишта (со вкупно 13 растителни заедници) кои се заштитени со Директивата за живеалишта. Со оглед на нивното простирање, постоеше основа дел од подрачјето на Паркот да биде идентификувано како потенцијално НАТУРА 2000 подрачје, во рамките на Програмата за зачувување на природата во Македонија – II фаза. Меѓу нив, по своето значење, се издвојуваат Шумите од фоја (Пеониски шуми со фоја, EUNIS 2017: T3-D73) кои во Паркот опфаќаат три растителни заедници: *Pruneto-Celtetum* (Em 1989), *Biaro tenuifolii - Juniperetum excelsae* Em и *Querco-Juniperetum excelsae* Matevski et al. (prov.). Шумите во Паркот исто така имаат големо социоекономско пример за производство на огревно дрво, други шумски производи, обезбедување на екосистемски услуги, развој на туризам и друго. Тие исто така имаат и културно значење, пример ваковските шуми во Глајшо и на други места во близината на планинските села во Паркот.

Грмушеста вегетација: Во Паркот се среќаваат два типови на живеалишта со грмушки кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа, или пак се сметаат за значајни за зачувувањето на некои клучни видови во Паркот. Тука спаѓаат живеалиштата со грмушки од зеленика (Живеалишта со грмушки од *Vuxus sempervirens*, EUNIS 2017: S3-52) и живеалиштата со грмушки од модра смрека (Предмедитерански живеалишта со грмушки од модра смрека,

EUNIS 2017: S3-14). Последново има и економско значење со оглед на тоа што смреклинките се вбројуваат меѓу најзначајните други шумски производи во Паркот.

Пасишта: Во Паркот, согласно EUNIS класификацијата од 2017 година, се среќаваат 4 типови живеалишта, со вкупно 8 растителни заедници, кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа. Меѓу нив, брдските пасишта (Елино-балкански степи со *Satureja montana*, EUNIS 2017: F1.21) се посебно значајни за голем број видови орхидеи во Паркот. Во минатото, пасиштата имале и големо социоекономско значење за населението во Паркот, но и пошироко.

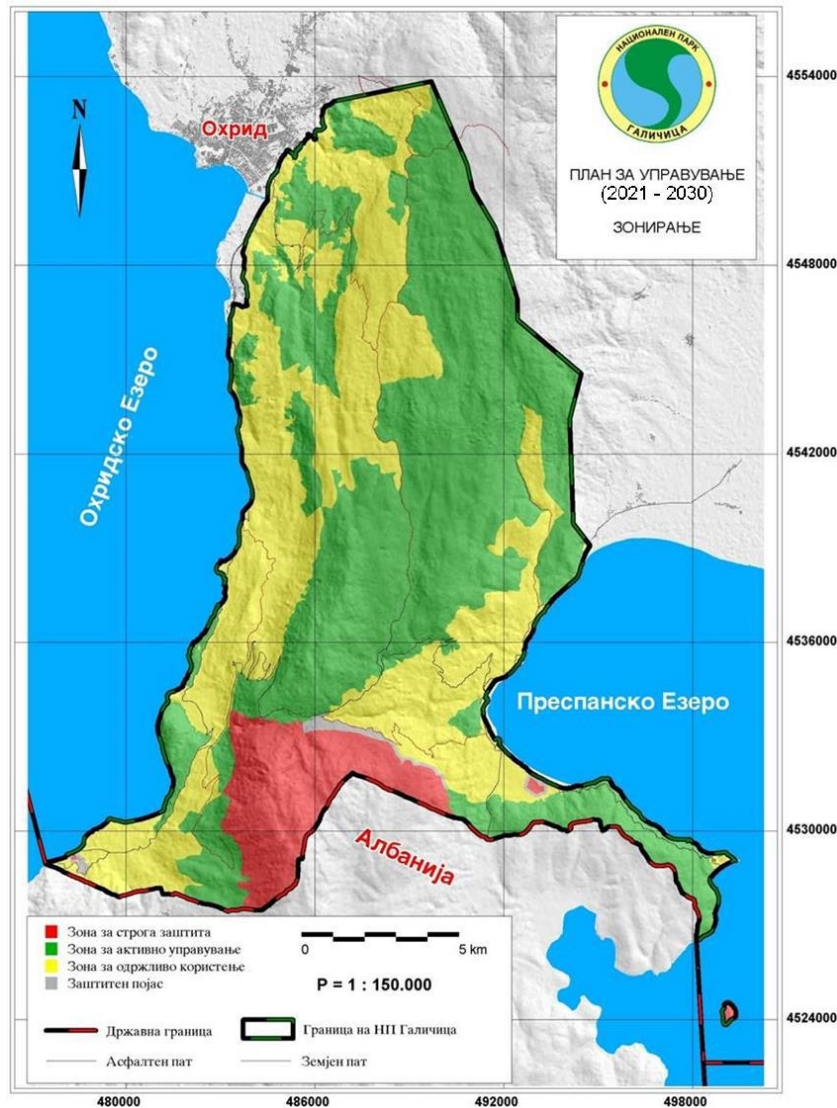
Хазмофитска вегетација и вегетација на сипари: Согласно EUNIS класификацијата од 2017 година, во Паркот се среќаваат два типа хазмофитска вегетација (EUNIS 2017: H3.2A1 и EUNIS 2017: H3.2A11, со четири растителни заедници) и еден тип на вегетација на сипари (EUNIS 2017: H2.6, со една растителна заедница), кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа.

Водни живеалишта: Поради варовничкиот карактер на планината, водните екосистеми во Паркот имаат големо еколошко значење за голем број на клучни видови, но и воопшто. Меѓу нив се издвојуваат два типови на живеалишта, кои се ретки или загрозени во Европа (Привремени површински текови (влажна фаза) – EUNIS 2017: C2.26 и Вегетација на олиготрофни брзи потоци богати со варовник – EUNIS 2017: C2.5). Покрај нив се среќаваат уште најмалку 5 типови водни живеалишта кои се од посебно значење за зачувувањето на голем број клучни видови без `рбетници и `рбетници. Од нив, од посебно значење имаат изворите Свети Наум, Црвена Локва, другите природни и вештачки локви, како и планинските и крајбрежните извори. Изворите Свети Наум со својата непосредна околина се издвојуваат по големото социоекономско и културно значење и се вбројуваат меѓу најзначајните туристички одредишта во Македонија и пошироко.

Пештери: Варовничкиот карактер на планината е причина за богатството на подземни геоморфолошки форми, како на пример пештерите и пропастите кои претставуваат значајни живеалишта на повеќе клучни видови. Според EUNIS класификацијата од 2017 година, во Паркот се среќаваат три типови живеалишта кои се ретки или загрозени во Европа (EUNIS 2017: H1.1, H1.221 и H1.231). Во пештерите на Галичица живеат над 15 високо-специјализирани ендемични видови со посебни прилагодби (редуцирани очи, долги нозе и антени) како *Neobisium ohridanum*, *Roncus lychnidis*, *Ceutophyes karamani*, *Troglophilus cavicola* итн. Во некои од пештерите се среќаваат огромни колонии од лилјаци. Од пештерите како значајни живеалишта се издвојуваат Мечкина Дупка, Воила, Лескоска Пештера и други.

Ретки геоморфолошки феномени: Покрај биолошката разновидност, меѓу клучните природни вредности на Паркот се вбројуваат и ретките геоморфолошки феномени. Стара Галичица и островот Голем Град по нивните севкупни геоморфолошки карактеристики се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа. Од поодделните форми на релјефот на Стара Галичица се издвојуваат тревните тераси кон преспанската страна на Стара Галичица

кои со одредени свои карактеристики се единствени или исклучително ретки во евромедитеранскиот регион, но и глобално. Покрај нив, значајни се и камените потковици во внатрешноста на цирковите на Стара Галичица кои се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа, додека самите циркови се од национално значење.

Слика 32 Зонирање на НП Галичица²⁵

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN - Национален Парк

6.2.2 ОХРИДСКО ЕЗЕРО СП (споменик на природата-заштитен)

Во Охридското Езеро заради географската изолираност и поволните хидрографски услови, зачувани се и во него живеат околу 146 видови ендемични организми. Еден дел од нив претставуваат живи фосили, речиси неизменети од времето на терциер наваму-ендемскиот сунѓер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, охридската пастрмка, белвицата и други видови риби со ендемски карактер, како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите. Заради ваквото

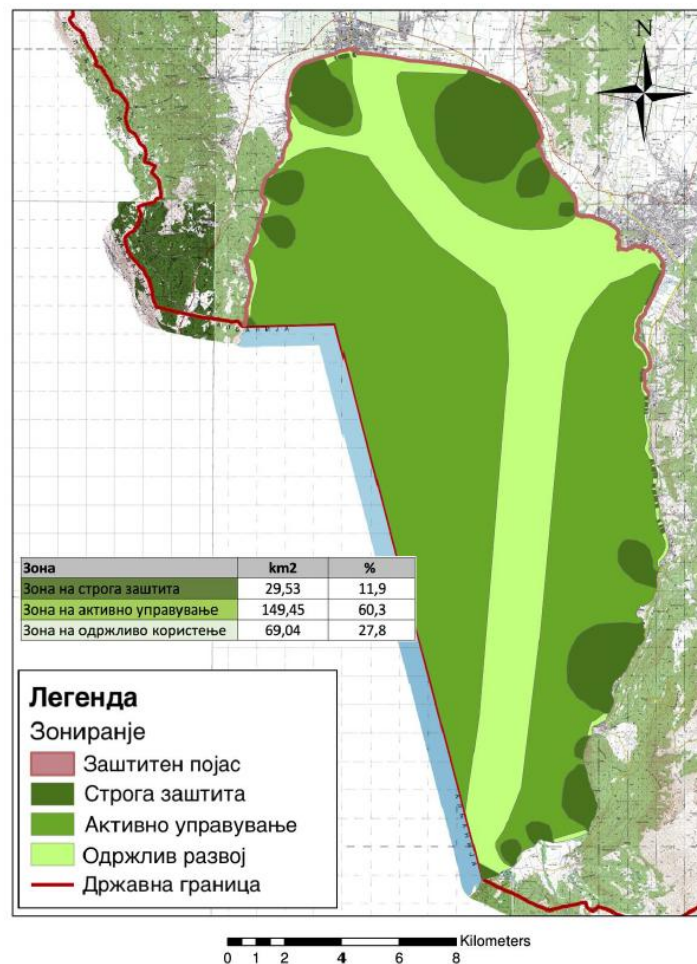
²⁵ Извор: План за управување со национален парк Галичица за периодот 2021 – 2030 година

богатство со природни вредности, Охридското Езеро во 1979 год. е внесено во списокот на светското наследство како природно добро, а во 1980 год. поради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје.

Површината на езерото изнесува 23 000 ha. Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно историско значење од светски размери; научно-истражувачки зоолошки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности; објект со многустрана биолошка намена; биотоп на слатководна фауна и орнитофауна.

Меѓународен статус: Категорија III по IUCN и режим на заштита 2, 4, 5 и 7.

На следната слика се дадени границите и зонирањето на заштитеното подрачје – Охридско Езеро.

Слика 33 Предложени граници и зонирање на СП Охридско Езеро²⁶

6.2.3 МАКЕДОНСКИ ДАБ СП (споменик на природата-заштитен)

Дабовото стебло (*Quercus macedonica*) се наоѓа во село Трпејца и истото е најголемото стебло од овој вид во Македонија. Височината му изнесува 18 m, а обемот на деблото е 4,60

²⁶ Извор: План за управување со Охридското Езеро Споменик на природата за периодот 2022-2031 година

т. Има дендролошка и образовна намена, во добра состојба е и има Меѓународен статус: Категорија III по IUCN и режим на заштита б.

6.2.4 СП Платаново дрво

Платановото дрво (*Platanus orientalis*) се наоѓа на улица "Гоце Делчев" во Охрид. Дрвото е во добра состојба и ги има следните димензии: висина 24 m; обемот на стеблото е 6,20 m и проекцијата на круната е 20 m и има дендролошки и образовна намена.

6.2.5 СП – Дувало

Овој локалитет е активна пост-вулканска појава, а се наоѓа во близина на селото Косел во близина на Охрид. Има минијатурен кратер со дијаметар од 0,5 m и длабочина 30 cm. Емисиите на јаглероден диоксид и сулфурниот водород се генерираат од отворениот дел, и затоа оваа појава е во исто време мофета и сулфурен извор.

6.2.6 СП – Пештера Самоска Дупка

Се наоѓа на десната страна на долината Студино на планината Галичица (1430 m надморска височина). Пештерата има геоморфолошко значење и претставува преципитна фосилна пештера со значително присуство на пештерски украси. Долга е 301 m.

6.2.7 СП – Острово

Езерото Острово е посебен тип на извори – крајбрежни езера. Се наоѓа покрај брегот на Охридското Езеро, во близина на манастирот "Св. Наум", на местото каде што извираат водите на најголемиот карстен извор во Македонија. Должината на заезерениот дел е околу 220 m, а најголемата измерена длабочина изнесува 3,5 m.

Езерото Острово, со Охридското Езеро е поврзано преку канал со должина од околу 10 m. Во однос на Охридското Езеро, езерото Острово изгледа како "крипто депресија", бидејќи дното е повисоко, во просек за 2,94 m, од нивото на Охридското Езеро, додека површината е над нивото на водата во Охридското Езеро за 0,56 m. Големината на изворот Острово изнесува 0.342 km², а протокот во Охридското Езеро изнесува околу 11 m³/s.

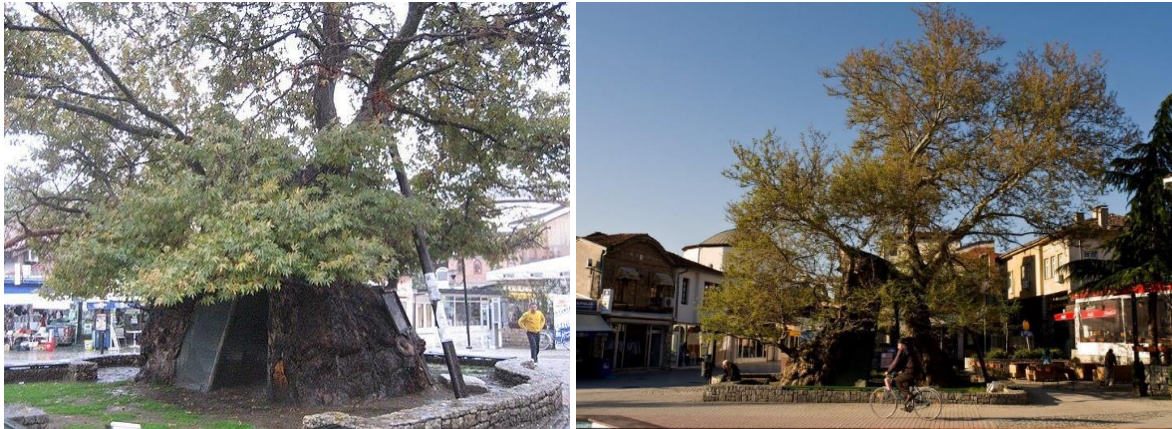
6.2.8 СП – Пештера Војла

Пештерата Војла, исто така позната како „Скалана“, се наоѓа 250 m источно од патот Охрид - Суво Поле до селото Коњско. Влезот на пештерата е на надморска височина од 1450 m и тешко може да се забележи поради густата шума.

Вкупната должина на пештерата Војла е 37 m. Сепак, оваа должина е неизвесна и треба да се земе со резерва. Длабочината на пештерата, од влезот до дното на најниската галерија достигнува 20 m. Пештерата Војла е најбогатата пештера со орнаменти од сите пештери во Галичица. Пештерските украси се особено репрезентативни во второто пештерско проширување (кон исток).

6.2.9 ЧИНАРИ - Природа реткост Охрид

Со цел да се спречи оштетување, уништување и нагдување на природните реткости, со Решение на Министерството за животна средина и просторно планирање²⁷, а на иницијатива на општина Охрид, како природна реткост е прогласен чинарот „Чинар-Охрид“, кој се наоѓа на плоштадот „Чинар“ во Охридската чаршија.

Слика 34 Чинарот на плоштадот Чинар

Дополнително, како природни реткости прогласени/заштитени се 7 единечни стебла во градот Охрид²⁸:

- стебло Кочеџик (*Celtis australis* L.) во дворот на црквата Св. Богородица Перивлепта,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на ул. Димитар Влахов пред зградата на Црвениот крст,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на крстосницата меѓу ул. Јане Сандански и бул. Туристичка,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на крстосницата меѓу ул. Питу Гули и ул. Марко Нестороски во населбата Влашка маала
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на локалитетот Кошишта,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на ул. Димитаер Влахов пред објектот на Пензионерското здружение и
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) во населбата Воска.

6.2.10 Студенчишко Блато (Предлог подрачје за заштита)

По однос на биолошката разновидност значаен е локалитетот-Студенчишко Блато, валоризиран како природен феномен сочуван со милениуми кое претставувало интегрален дел на Охридското Езеро.

Студенчишко блато е предлог заштитено подрачје во категорија на Парк на природата, кое е ставено под привремена заштита со донесено решение кое е објавено во „Сл. Весник на РСМ“. бр. 164/21 од 19.07.2021.

²⁷ „Сл. Весник на РСМ“ бр.205/19 од 07.10 2019

²⁸ „Сл. весник на РСМ“ бр. 141/21 од 24.06.2021 и „Сл.весник на РСМ“ бр.143/21 од 28.06.2021

Блатото Студенчишта претставува последен глацијален реликтен остаток на блатната вегетација во Македонија, развиен за време на периодот на плеистоценот. Во однос на флористичкиот состав тука се застапени: *Carex elata*, *Senecio paludosus*, *Rumex hydrolapathum*, *Ranunculus lingua*. Од фаунистички состав се среќаваат: 5 видови водоземци, 2 вида влечуги и 18 вида птици гнездилки.

Објектот има научно-истражувачко значење со посебна биолошка (ботаничка и зоолошка) намена.

Блатото е во загрозувана состојба заради: присуство на депонија, прекината комуникација со езерото, палење и уништување на блатната вегетација и формирање на обработливи површини. Ова е прв регистриран случај на исчезнување на една цела растителна заедница, како последица на антропогениот фактор. Ова е прв регистриран случај на исчезнување на една цела растителна заедница, како последица на антропогениот фактор.

МС, ИУЦН: IV РЗ: 5, 7

Студенчишкото Блато е лоцирано во езерските седименти на Охридското Езеро, на рамничарски терен со тесен појас на распространување - од Езерото до патот Охрид - Свети Наум. Во согласност со Просторниот план на Република Македонија (2000-2020) и Студијата за природно наследство (2004) нотирани е потребата од воспоставување формална заштита на Студенчишкото блато.

Изградбата на објектите покрај брегот на Охридското Езеро на Ајван Плажа (Бафало Бич) беше причина за уништување на врбовиот појас од бела врба (*Salix alba*), уништување на дел од трската, а со изградбата на паркинг просторите за овие објекти сеуште се уништуваат некои блатни заедници. Особено е алармантна состојбата со заедницата *Suuperetum longi* која е скоро целосно уништена со изградбата на паркингот за кафе-барот Куба Либре.

Најголеми последици по Студенчишкото Блато се предизвикани од изградбата на Расадиот. Тој е изграден во централниот и највиталниот дел од Студенчишкото Блато каде се уништени делови од реликтната заедница *Caricetum elatae* - единствен локалитет во Македонија. Исто така, негативно влијание е причинето со изградбата на објектите на АРМ и езерската полиција.

Во 2011 година предлогот за Студенчишкото Блато беше ревалоризиран и беше предложена категоријата: *споменик на природата*. Заради утврдување на реалната состојба и обезбедување на стручна основа за изработка на актот за прогласување на заштитено подрачје изработена е Студија за валоризација или ревалоризација на заштитеното подрачјето, во 2020 година. Во согласност со валоризација на подрачјето Студенчишко Блато се предложува да добие статус на заштита во категорија IV - Парк на природата, според Законот за заштита на природата.

Граници на подрачјето се усогласени од Генералниот урбанистички план на општина Охрид во кој веќе е назначен просторот за заштита. Во овие граници се наоѓаат највиталните делови (остатоци) од Студенчишкото Блато. Дефинирани се три зони на заштита: зона за строга

заштита, зона за активно управување и зона за одржливо користење. Најголема површина зафаќа зоната за одржливо користење (66,11%), по што следува зоната за активно управување (25,04%) а најмала е зоната за строга заштита со само 8,85% (табела подолу).

Табела 30 Површини на предложените зони за заштита

Зона	Површина (ha)	Процент (%)
Зона за строга заштита	5.33	8.85
Зона за активно управување	15.08	25.04
Зона за одржливо користење	39.82	66.11
Вкупно	60.23	100.00

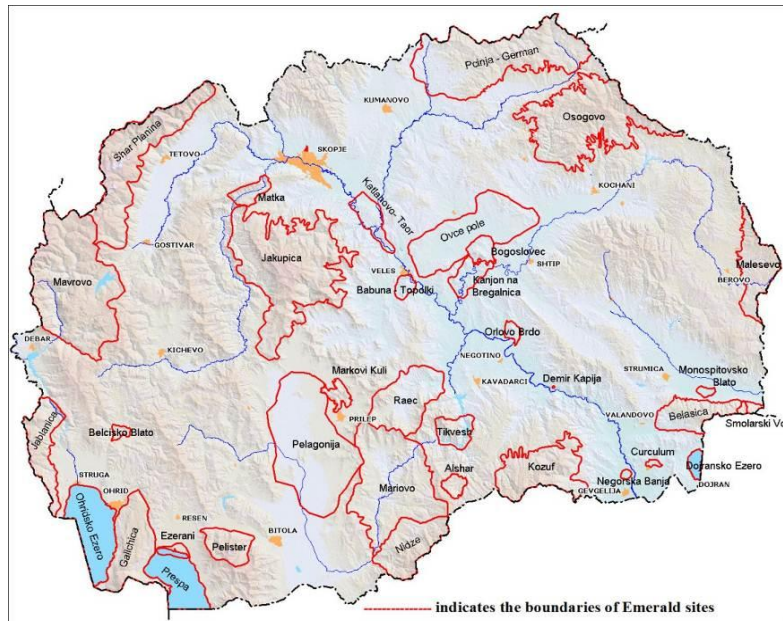

Слика 35 Предложени зони за заштита во заштитеното подрачје

6.3 Репрезентативна мрежа на заштитени подрачја

6.3.1 Емералд Подрачја

Емералд мрежата претставува мрежа на подрачја од посебен интерес за зачувување назначени со цел зачувување на мрежата на природни живеалишта и се протега на територијата на земјите членки на Бернска конвенција. Според Емералд мрежата на подрачја од посебен интерес за зачувување во рамките на општина Охрид номинирани се две Емералд подрачја (Планината Галичица и Охридското Езеро).

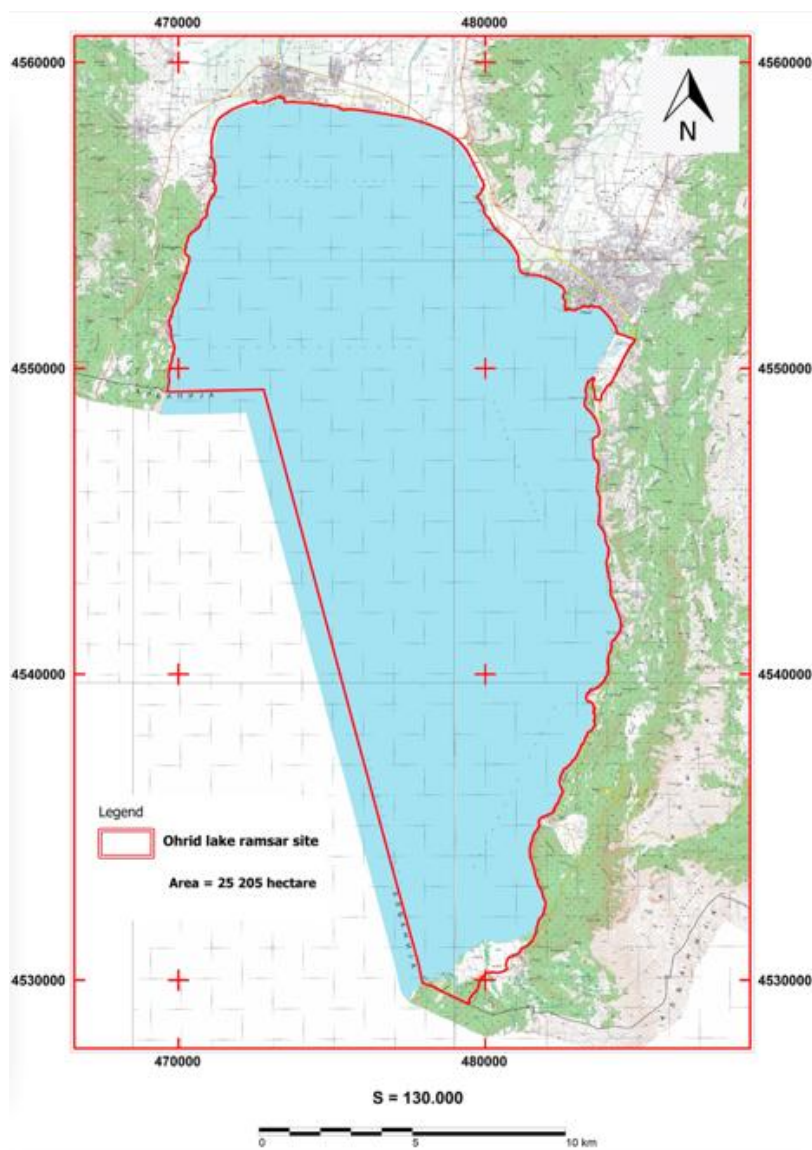

Слика 36 Емералд подрачја во Република Македонија

6.3.2 Рамсар Подрачје

Република Македонија ја ратификуваше Рамсарската Конвенција за водни или блатни живеалишта од меѓународна важност во 1991 година. Во 2021 година Охридското Езеро и Студенчишко Блато беа впишани во Рамсар листата.

Впишувањето на Охридско Езеро и Студенчишко Блато на Светска Рамсарската листа значи меѓународно признавање и препознавање на специфичниот и богат биодиверзитет и ендемичните и ретки видови како и присуство на голем број на живеалишта и видови од национално и ЕУ значење на ова подрачје. Подрачјето е прифатено согласно сите 9 критериуми на Рамсарската Конвенција и е со вкупна површина од 25 205 ha.

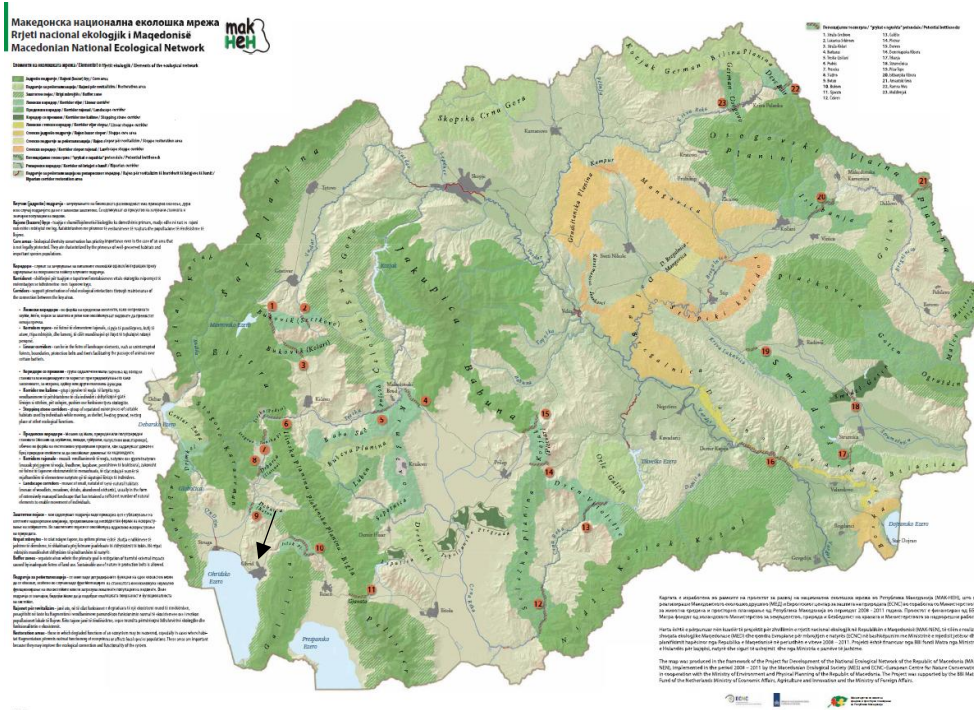

Слика 37 Карта на Рамсар подрачје²⁹

6.3.3 Национална еколошка мрежа (МАК-НЕН)

Националната еколошка мрежа (МАК-НЕН) е изработена во периодот 2008-2011 година. Кафеавата мечка (*Ursus arctos*) е земена како закрилен вид за идентификација на клучните (јадрови) подрачја, еколошките коридори и подрачјата за ревитализација кои ги поврзуваат јадровите подрачја и заштитни појаси. Насоки за заштита и управување со идентификуваните коридори се опфатени во Планот за управување со коридорите на кафеавата мечка. Во општина Охрид опфатено е јадрово подрачје за кафеавата мечка и тоа Галичица.

²⁹ Извор: Студија за валоризација на Споменик на природа Охридско Езеро (2021)

Слика 38 МАК-НЕН мрежа

6.3.4 Еколошка мрежа Натура 2000

Еколошката мрежа Натура 2000 е воспоставена на териториите на земјите членки на ЕУ со цел обезбедување на биолошката разновидност преку зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна. Обврската за воспоставување на Натура 2000 произлегува од членот 3 на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕС).

Мерките преземени според оваа директива се наменети за одржување на/или за обновување до поволна состојба на зачуваност на природните живеалишта и на дивите растителни и животински видови кои се од интерес на ЕУ. Еколошката мрежа Натура 2000 вклучува “Посебно заштитени области” (ПЗО) определени во согласност со Директивата за зачувување на дивите птици и “Посебни подрачја на зачувување” (ППЗ) – определени согласно Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Хабитат Директива). Во член 52 од Законот за заштита на природата даден е правен основ за воспоставување на Еколошка мрежа Натура 2000.

МЖСПП тековно спроведува активности за понатамошна хармонизација и усогласување на националното законодавство за заштита на природата со ЕУ законодавство, односно со директивите за живеалишта и птици. Во таа насока извршена е идентификација на живеалишта и видови од европско значење на национално ниво. Идентификувани се девет (9) подрачја како потенцијални подрачја за Натура 2000 и две (2) подрачја со висок природен потенцијал. Од нив Охридското Езеро е предложено како потенцијално Подрачје со посебна заштита (СПА) според Директивата за птици, а Галичица како Подрачја од важност за Заедницата (СЦИ), во согласност со Директивата за живеалишта. Според

присуството на значајни хабитати, како и видови особено од фауната, Студенчишкото Блато би требало да се земе предвид во идните фази на идентификација на Натура 2000 подрачја.

6.3.5 Значајни подрачја за растенија (ЗПР)

Подрачјето “Охридско Езеро” се простира во југозападниот дел на Македонија. Административно припаѓа на општините Охрид и Струга, а сосема мал дел од крајбрежјето на Охридското Езеро припаѓа на општината Дебарца. Се протега на надморска височина од околу 700 m. Само дел од ова ЗПР, односно Охридското Езеро е во рамките на Споменикот на Природата “Охридско Езеро”. Останатиот дел од крајбрежјето, со остатоците од блатните живеалишта, не е под никаков режим на заштита. Најзначајни живеалишта на ова ЗПР се остатоците од блатата и мочуриштата, но и литоралниот дел од езерото со појасот на трската.

Слика 39 Значајно растително подрачје Охридско Езеро

ЗПР “Охридско Езеро” вклучува 4 вида според критериумот А, од кои 1 е А(ii), 2 се А(iii) и еден припаѓа на А(iv). Особено значајни живеалишта во европски контекст (кој го задоволуваат критериумот С) според ЕУНИС класификацијата се: C1.25 (C2), C1.221 (C2), C1.224 (C2) и D4.1B (C2).

6.3.6 Значајни подрачја за птици

Охридско Езеро, ИВА код: МК005, Критериум: А4iii, В1i, В2, Површина: 24,736 ha

Лоциран во југо-западниот дел на Република Македонија, го вклучува Охридското Езеро, следејќи ја бреговата линија и државната граница со Република Албанија, која поминува преку површината на Езерото. Подрачјето е во непосредна близина на локацијата на Албанската ИВА „Охридско Езеро“(AL002).

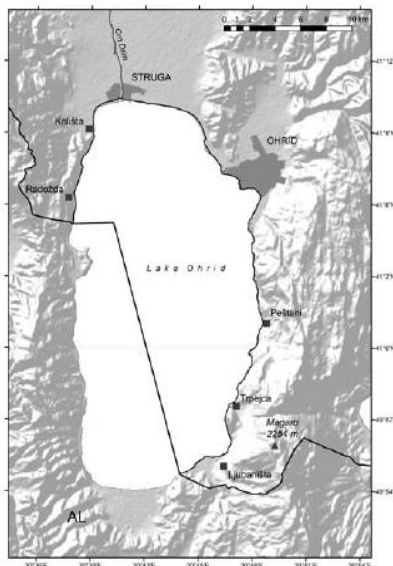
Бреговата линија на Езерото е полигенична, со лимноген брег (од езерски седименти) кој се наоѓа на север. Кај Љубаништа и Св. Наум се среќава потамоген брег, додека западните падини на планината Галичица се од тектогенско и абразивно потекло, со карактеристични

клифови. На крајбрежјето доминираат тријаски варовници. Езерото е тектонско, старо околу 3 милиони години, со максимална длабочина од 286.

Вкупниот број на презимувачки водни птици на површината на езерото (само македонскиот дел) била помеѓу 79.000 единки во 1989 година (Wetlands International in litt.) и 24.000 единки во 1997 година (Fremuth et al., 2000) но само 10.000 и 17.000 се изброени за 2010 и 2011 година, соодветно (МЕД необј.). Најброен вид е Лиската, после која следуваат Црвеноглавиот кожувар, Патка превез, Цуцулеста патка, и Големо штипче.

Мицевски во текот на истражувањата во 2000-та година ги идентификувал значајните видови во текот на периодот за размножување: Малиот Корморан со околу 50-100 пара (Мицевски 2003), кој го исполнил и критериумот В1 и само во 1989 и 2002 година (Мицевски 1996, Wetlands International во litt.) и Големиот Северен Нуркач, кој најверојатно се размножувал овде во 2006 година, додека Кокаљката (Големиот Нуркач) се смета за една од најчестите птици кои се размножуваат во Езерото.

Северниот, плиток дел од езерото, е од најголемо значење за презимување на водните птици (Мичевски, 1996) со тоа што Црвеноглавиот кожувар и Патка превез се најзастапени, што се објаснува со присуството на екстензивни површини со трска, подводна вегетација од Чага и прилив на хранливи материи од реката Сатеска. Езерото претставува поголем дел од подрачјето. Клифовите, по должината на западната и особено источната крајбрежје, исто така се дел од подрачјето. Најголеми површини со трска се наоѓаат на северниот брег од Езерото, но мали површини со трска можат да се најдат по должина на целиот брег.

Слика 40 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро

6.3.7 Клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs)

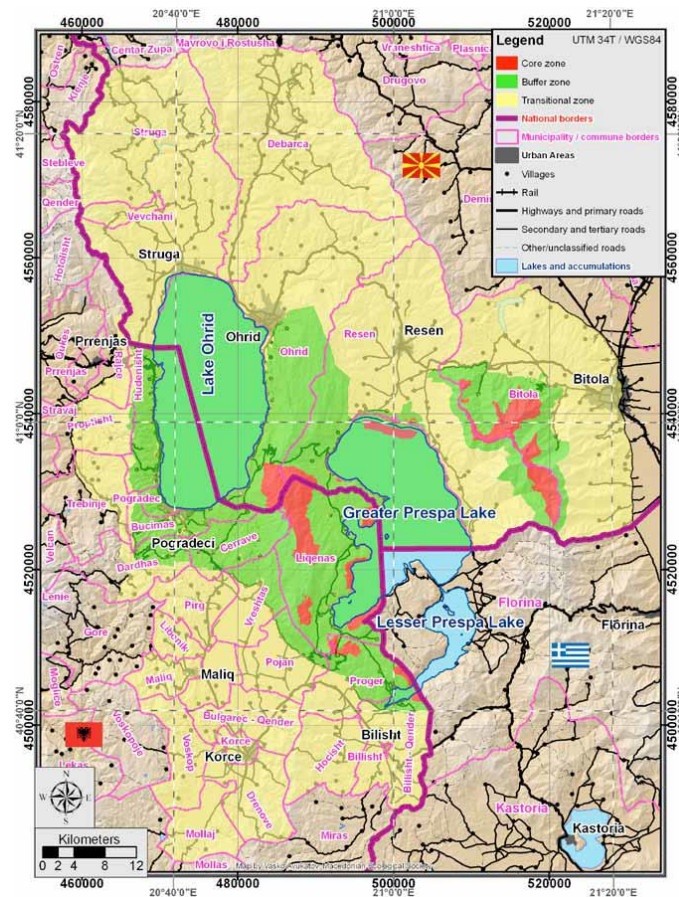
ЗОЛ мрежата исто така содржи голем и репрезентативен дел и од останатата биолошка разновидност. Значајни подрачјата за птици и за биолошка разновидност се клучни подрачја за конзервација на видовите птици кои се идентификувани во рамките на програмата

BirdLife International IBA. Овие места се доволно мали за да можат да бидат зачувани во целост, најчесто се дел од мрежа на заштитени подрачја и имаат засебни карактеристики; колку што е можно повеќе, или засебна орнитолошка важност во споредба со опкружувањето. ЗОЛ подрачјата се дел од клучните подрачја за биодиверзитет кои претставуваат поширок интегриран пристап за конзервација и одржливо користење на природната средина. Идентификувањето на ЗОЛ подрачјата се прави врз основа на меѓународно прифатени и стандардизирани критериуми и претставува тековен процес. Досега се дефинирани повеќе ЗОЛ подрачја за голем број терестријални слатководни и морски региони во светот. Значајните подрачја за птици беа преименувани во 2013 година во „Подрачја значајни за птици и за биодиверзитетот“, за да се потенцира нивната важност и за другите видови. Во целиот Медитеранскиот регион, сливот на Охридското Езеро се смета како приоритетно клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs). 68 видови активни риби и мекотели го прават Охридското езеро едно од најважните места на биолошка разновидност во слатководни екосистеми во Европа. Од овие видови, 25 се ендемични за езерото и се исто така многу загрозувани што го прави Езерото важна подрачје за AZE (Alliance for Zero Extinction). Подрачја вклучени во Алијансата за Нулто Истребување (AZE) се оние за кои се потребни итни активности за зачувување ако видови присутни во нив не смеат да станат глобално исчезнати во блиска иднина.

6.3.8 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Охридско-преспанскиот регион беше прогласен за прекуграничен биосферен резерват во октомври 2014 година во Корча, Албанија. Сертификатот за прогласување на прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа беше предаден од претставници на УНЕСКО.

Овој прекуграничен резерват се наоѓа помеѓу Република Албанија и Република Македонија. Областа е комбинација од водни површини, обиколени со планински релјефи, додека рамните области се граничат со надворешните граници на териториите што се протегаат низ двете земји.

Слика 41 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Еколошки карактеристики: Охридско – Преспанскиот прекуграничен биосферен резерват вклучува значајни разлики во смисла на еколошки системи, почнувајќи од планинските области околу трите езера, до умерено суп-тропските шуми, пронајдени на пониски места околу водотеците. Заедно, системот на Охридското и Преспанското Езеро е еден од најголемите во Европа од ваков вид. Двете езера се од посебна вредност на национално и меѓународно ниво поради нивната геолошка и биолошка посебност. Охридското Езеро е познато по повеќе од двесте ендемични видови, од групи како што се дијатомеи, олигохети, пијавици, порфери, трикладид, мекотели, остракоди и риби. Пет од ендемичните видови се ограничени, дури и во рамките на езерото на микро-екосистеми. Десет од 17-те видови на риби ендемични, вклучувајќи ги Охридската Пастрмка и белвицата.

Постои, исто така, уникатна и ендемична шумска заедница ass. *Pinetum peuces*, пеонски шуми со грчка фоја, шуми од Хелено – миезиски *quercus frainetto* и југо – западни елово – букови шуми. Преспанскиот регион е домаќин на оригиналните биотопи од витално значење за зачувување, како што се големите листопадни шуми од *Ostryo-Carpinion orientalis*, предели со зимзелени грмушки, зимзелени шуми, кои се состојат од 12 m високи *Juniperus foetidissima* и *Juniperous excelsa* и важните ендемични растителни видови во Езерани.

Цицачите претставуваат втора најважна група на видови, чија заштита е од суштинско значење за прекуграничниот биосферен резерват, а ги вклучуваат *Talpa stankovici* (Балкански крт), *Lynx lynx martinoi* (Балкански рис), *Canis lupus* (сив волк), *Ursus*

arctos (кафеава мечка) и др. Балканскиот рис е исклучително редок вид со многу висока симболична вредност. Што се однесува до видовите на птици, Далматинскиот пеликан (*Pelecanus crispus*) е водечки вид. Во Преспанскиот регион има над 260 видови птици, што претставува повеќе од половина од видовите птици во Европа, од кои 140 се гнездат во оваа област.

7 ЦЕЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА УТВРДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЃУНАРОДНО НИВО

Еден од најголемите предизвици за политиката на животната средина е постигнување на рамнотежа меѓу економската и социјалната димензија за развој, од една страна и заштита на животната средина од друга страна, кој предвидува зголемена употреба на економски инструменти во насока на заштита на животната средина.

Основните принципи за заштита на животната средина во државата се поставени со Уставот на Република С. Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91, 1/92 (Амандман I и II); 31/98 (Амандман III); 91/01 (Амандман IV-XVIII); 84/03 (Амандман XIX); 107/05 (Амандман XX-XXX) и 3/09 (Амандман XXXI)), како највисок правен документ во земјата. Уставот пропишува дека еден од основните принципи на фундаменталните вредности е регулација и хуманизација на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата. Исто така, една од основните слободи и човекови права е правото на чиста и здрава животна средина, но тоа е исто така, обврска на граѓаните да ја унапредуваат и заштитуваат животната средина, додека земјата е должна да обезбеди услови за остварување на ова загарантирано право на граѓаните (Член 43).

Водена од овие уставни одредби, Република С. Македонија воспоставува функционален и ефикасен национален систем за управување со животната средина, поврзан со:

- Продолжување на процесот на приближување кон политиките на ЕУ во областа на животната средина;
- Зајакнување на административните капацитети, потребни за ефикасно управување со заштита на животната средина;
- Обезбедување платформа за ефикасна имплементација и спроведување на барањата за заштита на животната средина преку зајакнување на капацитетите за ефикасно управување со животната средина на сите нивоа на управување и преку обезбедување на тесна соработка помеѓу надлежните органи на хоризонтално и вертикално ниво;
- Интеграција на политиката за заштита на животната средина во другите секторски политики;
- Поттикнување на индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина, кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Решавање на проблемите на животната средина кои се од национално значење;
- Зголемување на степенот на исполнување на обврските, кои произлегуваат од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина;
- Последно, но не и најмалку важно, е зголемување на нивото на инвестиции во животната средина за постигнување на стандардите на ЕУ.

Специфични цели за заштита на животната средина:

- Подобрување на квалитетот на животот и здравјето и зголемување на животниот стандард;
- Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови;
- Заштита и подобрување на квалитетот на водата и на почвата;
- Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство;
- Заштита на карактеристиките на пределот;
- Заштита на материјалните добра;
- Заштита и унапредување на културното наследство.

Правото на чиста и здрава животна средина е предмет на значителен број правни акти, стратешки, плански и програмски документи на национално ниво, како и на меѓународните договори и политики кои РС Македонија ги има ратификувано.

Прашањата за заштита на природата, обезбедувањето чиста и здрава животна средина и целите за заштита на животната средина се дефинирани во согласност со националната и меѓународната легислатива и истите се земени предвид при изработка на Извештајот за стратегиска оцена, а опфатени се и број други стратешки, плански и програмски документи.

Една од клучните меѓународни конвенции на кои РС Македонија е потписничка е Конвенцијата за биолошка разновидност, ратификувана и објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97. Конвенцијата има три главни цели:

- Зачувување на биолошката разновидност;
- Одржливо користење на компонентите на биолошката разновидност; и
- Праведна и еднаква распределба на придобивките кои произлегуваат од користењето на генетските ресурси.

Други конвенции и протоколи, ратификувани од страна на Р.С. Македонија за заштита на животната средина се:

- Конвенција на ОН за заштита на светското природно и културно наследство е ратификувана од поранешна СФРЈ во 1974 година со Законот за ратификација („Сл. весник на СФРЈ“ бр. 56/74), а Република Македонија ја прифати со акт за сукцесија.
- Конвенција за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење за заштита на водните птици (Рамсар) („Сл. лист на СФРЈ“ бр. 9/77);
- Картагенски Протокол за биосигурност кон Конвенцијата за биолошка разновидност („Сл. весник РМ“ бр. 40/05);
- Бонска Конвенција за заштита на миграторни видови диви животни („Сл. весник на РМ“ бр. 38/99) и Договор за заштита на лилјаците во Европа („Сл.весник на РМ“ бр. 38/99 и 13/02);

- Бернска Конвенција за заштита на дивниот растителен и животински свет и природните живеалишта („Сл. весник на РМ“ бр. 49/97);
- Париска Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство („Сл. лист на СФРЈ“ бр. 56/74);
- Европската Конвенција за пределот (Фиренца, 2000) („Сл. весник на РМ“ бр. 44/2003);
- Закон за ратификација на Кигали Амандманот кон Монреалскиот протокол за супстанциите што ја осиромашуваат озонската обвивка („Сл. весник на РСМ“ бр.34/2020);
- Закон за ратификација на Амандманот од Доха на Протоколот од Кјото кон Рамковната Конвенција на Обединетите Нации за климатски промени („Сл. весник на РМ“ бр.152/2019);
- Закон за Ратификација на Договорот од Париз („Сл. весник на РМ“ бр. 161/2017);
- Рамковна Конвенција на Обединетите Нации за климатски промени (Њујорк, Мај) („Сл. весник на РМ“ бр. 61/97);
- Протоколот од Кјото кон Рамковна Конвенција на Обединетите Нации за климатски промени („Сл. весник на РМ“ бр. 49/2004);
- Конвенција за оценка на влијанијата врз животната средина во прекуграничен контекст (Еспо, февруари 1991) („Сл. весник на РМ“ бр. 44/99);
- Архуска Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во донесување на одлуки и правна заштита за прашања од областа на животната средина („Сл. весник на РМ“ бр. 40/99);
- Протокол за стратешка оценка на животната средина („Сл. весник на РМ“ бр. 120/13“);
- Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинувањето во земјите што се соочуваат со сериозни суши и/или опустинување, особено во Африка („Сл. весник на РМ“ бр. 13/02);
- Конвенција за заштита и користење на прекугранични водотеци и меѓународни езера (Хелсинки) („Сл. весник на РМ“ бр. 117/15);
- Виенска Конвенција за заштита на озонската обвивка („Сл. весник на РМ“ бр. 1/90), ратификувана од Република Македонија на 10 март, 1994 година;
- Стокхолмска Конвенција за заштита на човековото здравје и животната средина од отпорни органски соединенија, потпишана од Република Македонија на 23 мај, 2001 година и ратификувана на 19 март, 1994 година;
- Комуникација од Комисијата за Европскиот Парламент, Советот, Економскиот и Социјален Комитет и Комитетот за регионите (Наше животно осигурување, наш природен капитал: ЕУ Стратегија за диверзитет до 2020 година);

- Рамковната конвенција за вредностите на културното наследство за општеството (Фаро 205) („Сл. весник на РМ“ бр. 25/11);
- Конвенцијата за заштита на архитектурното наследство на Европа (Гранада 1985);
- Конвенција за заштита на археолошкото наследство на Европа (Валета 1992) („Сл. весник на РМ“ бр. 56/05) и др.

7.1 Заштита на природното и културното наследство на Охридскиот регион

Исклучителните универзални вредности на природното и културното наследство на Охридскиот регион се препознаени пред речиси едно столетие, не само од страна на научната јавност, туку и од националните институции од областа на заштитата на природното и културното наследство на тогашната С.Р. Македонија, во рамки СФРЈ. Така, во повоениот период започнува процес на правна заштита на регионот, односно негови поединечни делови:

- Националниот парк Галичица (ИУЦН категорија II), е прогласен во 1958 година. Опфаќа територија од вкупно 24,151 ha, од кои 72 % (односно 17,385 ha) се вклучени во доброто подоцна прогласено за светско наследство.
- Охридско Езеро во 1977 година е прогласено за Споменик на природата (ИУЦН категорија III) со Законот за заштита на Охридско, Преспанско и Дојранско Езеро. Споменикот на природата ја опфаќа целокупната територија на езерото која припаѓа на Република Северна Македонија (~200 km²).
- Старото градско јадро на Охрид е прогласено за споменичка целина во 1968 година (Решение бр. 07-57/1 од 28.3.1968 година). Во 2011 година е прогласено за културно наследство од особено значење, заштитено со посебен закон (Закон за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење „Сл. весник на РМ“ бр. 47/11 и 154/15).

Охридскиот регион е заштитен како природно и културно-историско подрачје во 1978 година (Решение бр. 03-461 од 08.12.1978 година).

По овие низа правни документи за заштита на регионот на национално ниво, следува неговото впишување на Листата на светско наследство, меѓу првите добра по усвојувањето на Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство од 1972 година (Париз, 1972).

Охридскиот регион во 1979 година е впишан на Листата на светско наследство заради своите природни вредности (според критериумот (iii), односно сега критериум (vii)). Истата година, во препораките од евалуацијата спроведена од страна на Меѓународната унија за заштита на природата (IUCN) е укажано дека впишувањето на Листата на светско наследство треба да се темели и на културните вредности на доброто. Затоа, во 1980 година е извршено проширување на номинациското досие со дополнување на критериумите за културни

вредности (i), (iii) и (iv) и доброто е впишано под името „Охридски регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна средина“.

Во 2006 година, извршена е промена на именувањето на доброто во „Природно и културно наследство на Охридскиот регион“ (30 COM 8B.9, Вилнус, Литванија), додека во 2009 година е извршена мала модификација на неговите граници на македонскиот дел од доброто (33 COM 8B.40, Севилја, Шпанија).

Во 2018 година, Република Албанија поднесе номинација за проширување на „Природното и културно наследство на Охридскиот регион“, со вклучување на албанскиот дел од Охридското Езеро, што беше одобрено од Комитетот за светско наследство на неговата 43-та седница (43 COM 8B.9, Баку, Азербеџан, 2019 год.). Денес, вкупната површина на заштитеното добро изнесува 94,728.6 ha, со контактна зона лоцирана на албанската страна од 15,944.4 ha.

Исклучителната универзална вредност на Охридскиот регион е резултат на милениумската интеракција помеѓу неговите природни особености и човековите дејности. Охридскиот регион (пред сè Охридското Езеро и Националниот парк Галичица) е препознаен како едно од најважните подрачја или т.н. „жариште“ на биолошката разновидност во земјата и пошироко. Тоа е потврдено и со бројните меѓународни номинации, како на пример: „Емералд подрачје“, „Рамсарско подрачје“, „Значајно растително подрачје“, „Значајно подрачје за птици“, „Примарно подрачје за пеперутки“, а потенцијално и „НАТУРА 2000 подрачје“. Спојот меѓу извонредните природни феномени (извонредно богатство на биодиверзитет, висок индекс на ендемизам со над 200 евидентирани ендемски видови, присуство на мноштво ретки, архаични и реликтни видови на флора и фауна и т.н.) со богатото материјално и нематеријално културно наследство напластувано со милениуми, и неговите бројни атрибути, го прави овој регион уникатен.

Покрај прогласувањето за светско наследство, поединечни подрачја во рамките на Охридскиот регион дополнително се и под национална и меѓународна заштита, а дел се и добра кои се во процес на (ре)прогласување:

- Охридскиот регион е дел од Прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа (Р. Албанија-Р. Северна Македонија), прогласен од страна на УНЕСКО во 2014 година;
- Во рамки на доброто се наоѓа и Рамсарскиот локалитет Охридско Езеро и Студенчишко блато (досие бр. 2449), прогласен во 2021 година, со територија од 25,205 ha;
- Во постапка на репрогласување се наоѓа Споменикот на природата Охридското Езеро (ИУЦН категорија III);
- Во постапка на прогласување се наоѓа и Паркот на природата Студенчишко блато (ИУЦН категорија IV).³⁰

³⁰ Стратегиски План за Рехабилитација на природното и културно наследство на Охридски регион (2023-2030)

7.2 Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Целите на заштитата на животната средина се изразени преку целите на стратегиска оцена на животната средина. Споредување на целите за животна средина со целите и активностите во стратешкиот документ е вообичаен метод при спроведување на СОЖС, со цел да се оцени дали развојот, односно идната имплементација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид ќе биде во насока на поставените цели за животна средина (СОЖС).

Целите на стратегиската оцена на животната средина се прикажани преку статусот на: населението и здравјето на населението, биолошката разновидност, водата, почвата, воздухот, климатските промени, материјалните добра, пределот, културното наследство и интеракцијата помеѓу нив.

Во табелата, што следува, презентирани се целите на СОЖС во однос на целите дефинирани во Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид (нивната компатибилност и некомпатибилност).

Компатибилноста/некомпатибилноста на целите е разгледувана во однос на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид (цели за намена на просторот и активности за нивно постигнување) и во однос на неговата идна имплементација во понизок ранг на плански документи или проектна документација.

Табела 31 Врска меѓу целите на СОЖС и целите на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
Население и здравје на населението	Унапредување на животните услови на населението	<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на медиумите и областите од животната средина; - Подобрување и заштита на здравјето на луѓето; - Подобрување на социоекономската состојба (вработување, зголемување на приходите, демографски развој, намалување на миграцијата); - Подобрување на инфраструктурата; - Подобрување на квалитетот на живот на луѓето. 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Планирање на просторот во согласност со законските прописи за урбанизација и користење на земјиштето, - Урбанизација на земјиште кое досега се користи за истата намена; - Развој на активности во кои ќе се применуваат принципите и стандардите за заштита на животната средина; - -Имплементација на мерки за зачувување на состојбата на медиумите во животната средина; - Подобрување на локалната инфраструктура и поврзување на селските населби; - Подобрување на безбедноста во сообраќајот; - Подобрување на условите за развој на нови бизниси и зголемување на стандардот на живеење во Општината. - Подобрување на условите за стимулирање и поттикнување на нови вработувања и подобрување на стандардот и квалитетот на живот на населението; <p>Некомпатибилност:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Согласности за урбанизација на просторот, изградба и оперирање на планските содржини; - Зголемен број на корисници на просторот; - Број на сообраќајни несреќи; - Трендови на емисии во медиумите од животната средина; - Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; - Број на евидентирани жалби и поплаки од засегнатите страни; - Стапка на вработеност; - Животен стандард; - Приходи во општинскиот и државниот буџет - Стапка на трансформација на земјоделско земјиште од I-IV класа за неземјоделско користење; - Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
			- Урбанизација на простор со намена земјоделско земјиште и негова пренамена во градежно земјиште.	
Биолошка разновидност и природно наследство	Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на состојбата со биолошката разновидност преку заштита на екосистемите/живеалиштата, видовите и генетската разновидност, - Подобрување на постојните деградирани живеалишта и нивна ревитализација, - Намалување на притисоците и заканите врз биолошката разновидност, - Воспоставување комплексен мониторинг на биолошката разновидност (видови, живеалишта, 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Урбанистички развој на просторот со примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина; - Отсуство на евидентирано природно наследство во граници на плански опфат. <p>Некомпатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Планскиот опфат влегува во граници на простор заштитен како светско природно и културно наследство УНЕСКО; - Урбанизација на простор со намена земјоделско земјиште и негова пренамена во градежно земјиште. - Генерирање на емисии во животната средина кои може да ја засегнат биолошката разновидност во опкружувањето на планскиот опфат, во случај на несреќи и хаварии. 	<ul style="list-style-type: none"> - Примена на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) - Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација; - Усогласеност на просторниот развој на просторот во согласност со планската документација и препораките од Извештајот за СОЖС; - Контролирани емисии во медиумите на животната средина; - Не се евидентирани загуби и штети врз биолошката разновидност и пределот во опкружувањето, предизвикани од содржините во урбанистичкиот проект.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
		екосистеми, значајни подрачја).		
Води	Заштита и унапредување на состојбата со водите	<ul style="list-style-type: none"> - Одржливо управување и користење на водните ресурси, - Заштита, зачувување и подобрување на состојбата на крајбрежното земјиште, водните екосистеми и екосистемите зависни од вода; - Намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материји и супстанции во водите; - Зачувување на биолошката разновидност во рамките на интегрираното 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Планирање на просторот во согласност со потребите за изградба на линиска инфраструктура за изградба на локален пат, со цел одржливо искористување и намена на земјиштето. - Прифаќање на атмосферските води од промивање/одводнување на коловозот во земјени канавки, а оттаму во бетонски цевести пропусти и се одведуваат надвор од трупот на патот; - Планските содржини не предвидуваат користење вода; - Организирано управување со отпад; - Реупотреба на вишок ископан материјал; <p>Некомпатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Во урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиент на испуштање на атмосферските води од промивање на коловозот; - Во урбанистичкиот проект не е дефиниран третман на водите од промивање на коловозот во зависност од реципиентот; - Не е дефиниран начин на одведувањето на фекалните отпадни води (односно 	<ul style="list-style-type: none"> - Дефиниран реципиент на прифаќање на атмосферски води од промивање на коловоз; - Третман на атмосферските води од одводнување на коловоз пред нивно испуштање во реципиент; - Квалитетот на испуштени води е во рамките на МДК дефинирани во националното законодавство; - Добиена дозвола/склучен договор за испуст на атмосферските води од одводнување на коловоз во реципиент; - Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација; - Трендови на емисии на загадувачки материји во животната средина; - Воспоставен систем за управување со отпадот; - Изработени планови и имплементирани мерки за

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
		управување со водите.	предвидено е одведување во сепарациона канализациона мрежа);	управување со несреќи и хаварији;
Почва	Заштита и унапредување на состојбата на почвата	<ul style="list-style-type: none"> - Заштита на почвата од деградација и губење на нејзината плодност, - Заштита на почвата од загадување; - Зачувување на агробиолошката разновидност. 	<ul style="list-style-type: none"> - Генерирање на емисии кои може да го нарушат квалитетот на почвите, особено во случај на инцидентни истекувања на масла, масти, нафта и сл.); - Загуба на агробиолошка разновидност. 	<ul style="list-style-type: none"> - Степен на ремедијација на деградираниите површини.
Воздух и климатски промени	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	<ul style="list-style-type: none"> - Одржување и подобрување на квалитетот на воздухот; - Ограничување на загадувањето на воздухот до нивоа кои не ги загрозуваат природните системи; - Ограничување на емисиите на воздух во согласност со стандардите за квалитет на воздухот; - Намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемено 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изградба на линиска инфраструктура - локален пат, со примена на мерки за намалување на емисии во воздух; - Поставување заштитно зеленило; <p>Некомпатибилност</p> <ul style="list-style-type: none"> - Урбанизација и пренамена на земјоделско земјиште во градежно земјиште; 	<ul style="list-style-type: none"> - Изграден локален пат со имплементирани мерки за третман на емисиите во амбиентниот воздух; - Поставено заштитно зеленило и негова процентуална застапеност; - Тренд на квалитет на амбиентен воздух; - Непроменета здравствена состојба на населението во однос на статистичките податоци пред фазата на имплементација на планот и сл.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
		<p>искористување на обновливи извори на енергија;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намалување на причините и последиците од климатските промени. 		
Бучава и Вибрации	Заштита на луѓето и биолошката разновидност од зголемено ниво на бучава и вибрации	<ul style="list-style-type: none"> - Одржување на нивото на бучава и вибрации до нивоа кои се прифатливи за населението и биолошката разновидност. 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развој на активности во кои ќе се применуваат принципите и стандардите за заштита на животната средина; <p>Некомпатибилност</p> <ul style="list-style-type: none"> - Генерирање на зголемени нивоа на бучава и вибрации при имплементација на планските содржини. 	<ul style="list-style-type: none"> - Нивото на бучава и вибрации во рамките на планскиот опфат се во согласност со законските прописи; - Применети се мерки за намалување на нивото на бучава и вибрации; - Број на доставени поплаки за вознемирување од генерираните бучава и вибрации.
Материјални добра	Заштита на материјалните добра	<ul style="list-style-type: none"> - Намалување на количините на генериран отпад и негово одржливо управување; - Изградба, заштита и подобрување или санација на системите за водоснабдување, 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Планирање на просторот во согласност со постојната состојба и потребите од изградба на сообраќајна инфраструктура, со цел постигнување одржлив просторен урбан развој; - Подобрување на локална сообраќајна мрежа на локација на кое не е евидентирано природно наследство, но се наоѓа во граници на простор заштитен како 	<ul style="list-style-type: none"> - Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација; - Добиени согласности од надлежни институции; - Примена на препораките од мислењето на ЈП „Водовод“ Охрид; - Изградена мрежа за зафаќање и одведување до реципиент на

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
		<p>третман на отпадни води;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подобрување и ефикасно користење на постојната и изградба на нова транспортна инфраструктура; - Подобрување и ефикасно користење на постојниот начин на снабдување со електрична енергија и изградба на нова електроенергетска инфраструктура и преносна мрежа. - Поставување на инфраструктура на локации кои не располагаат со значајни природни вредности. 	<p>светско природно и културно наследство во Охридски Регион;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изградба на инфраструктура (земјени канавки и бетонски пропусти) за собирање на атмосферските води од одводнување на патот; - Урбанизација на просторот во согласност со мислењата и препораките за присутната инфраструктура во планскиот опфат и неговото опкружување со цел почитување на заштитни зони и стандарди во планирањето; - Управување со отпадот во согласност со законските прописи. <p>Некомпатибилност</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зголемување на количините генериран отпад, кој доколку може дополнително да ја оптовари депонијата Буково, која има ограничен капацитет за прием на отпад. - со планската документација не е дефиниран реципиент на водите од одводнување на патот, ниту нивниот третман. - Не е дефиниран начинот на управувањето со санитарните води. - При планирањето не е земено во предвид мислењето од ЈП „Водовод Охрид“ за посточека водоводна инфраструктура; 	<p>отпадни води од промивање на патот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Добиена дозвола/склучен договор за испуст на атмосферски води во реципиент; - Превземени мерки за заштита на материјалните добра; - Почитување на заштитни зони; - Евидентирани дефекти или конфликти со материјалните добра; - Склучени договори со овластени постапувачи за управување со разни фракции отпад; - Изработени и имплементирани планови за управување со несреќи и хаварии; - Поплаки од населението и правните субјекти за евентуално нарушување или загрозување на евидентирани материјални добра. - Стапка на фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Цели во Урбанистички проект (компатибилност/некомпатибилност)	Индикатори на СОЖС
			- При планирањето не е обезбедено мислење од Агенција за цивилно воздухопловство на РСМ.	
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	- Зачувување и подобрување на историските градби, археолошки наоѓалишта и други важни културни локалитети.	Компатибилност: - Во Планот се препорачува почитување на законските обврски за заштита на вредноста на културното наследство.	- Препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се почитуваат; - Евиденција на евентуално откриени и заштитени културни добра.

8 ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ

Потенцијалните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, кои може да бидат предизвикани со имплементација на планските содржини предвидени во Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид, ќе потекнуваат од имплементацијата на планираните содржини во планскиот опфат кои вклучуваат изградба на локален пат.

Влијанијата се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни придобивки, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина и социо-економските аспекти, но од генерален аспект.

За планираните активности во урбанистичкиот проект, дополнително ќе се води постапка за оцена на влијанијата врз животната средина на ниво на документација од понизок ранг.

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина и социо-економските аспекти ќе бидат елиминирани или ефективно подобрени, доколку при имплементација на Урбанистичкиот проект бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проект, односно во елаборатот за заштита на животната средина.

Влијанијата врз медиумите од животната средина, здравјето на населението и социјалните влијанија кои може да произлезат со имплементација на Урбанистичкиот проект, како и предлог мерките за нивно намалување се прикажани во следното поглавје.

8.1 Влијанија предизвикани од имплементација на Урбанистичкиот проект за изградба на локален пат и мерки за намалување

СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ВЛИЈАНИЈА										
СОЦИО ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ										
Опис на влијанијата	Разгледувано од социо-економски аспект, имплементацијата на урбанистичкиот проект, позитивно ќе влијае врз населението. Имплементацијата на планските содржини ќе отвори можности за нови вработувања и ангажирања на локалното население, услови за хумано и урбано користење на просторот, како и можност за привлекување на инвеститори и инвестиции, ќе се создаде подобра бизнис клима, зголемување на животниот стандард и можност за намалување на миграцијата. Имплементацијата на Планот позитивно ќе влијае и врз приходите во општинскиот буџет, како резултат на даноци и комунални такси од страна на корисниците на просторот.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија ³¹	Кумулативни влијанија ³²	Синер­гички влијанија ³³	Интен­зит	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Позитивни	✓	✓	✓	НП	Мал	НП	Долгорочно	Локално/Регионално	Мала

³¹ Инди­ректни влијанија се оние, кои не се директен резултат од УП и се разликуваат од директните влијанија. Примери за вакви влијанија можат да бидат: можните влијанија од УП би ги нарушиле идните планови за развој или заштита на одредено подрачје, кое е блиску до подрачјето од интерес.

³² Кумулативни се оние влијанија, кои произлегуваат онаму каде одредени поединечни развојни активности немаат значајни влијанија, но заедно би имале значајни влијанија или онаму каде неколку индивидуални влијанија од УП (на пр. бучава, прашина или визуелен ефект) имаат комбиниран ефект.

³³ Синергистички влијанија се оние каде интеракцијата од поедините активности, продуцираат поголем ефект отколку збирот на поединечните влијанија. Синергичните ефекти обично се случуваат кога природните живеалишта, ресурсите или човековите населби се во близина на планираните активности.

Мерки за намалување на влијанијата	Не се предвидуваат мерки за намалување или избегнување на можните влијанија врз социо-економските аспекти.
------------------------------------	--

СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ВЛИЈАНИЈА										
СОЦИО ЕКОНОМСКИ ЗАГУБИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО										
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на УП ќе допринесе за трајна пренамена на 42 919,641 m² или 4,29 ha земјоделско земјиште. Со урбанизацијата на земјиштето ќе се промени неговата досегашна намена, како и пристапот до одредени локации.</p> <p>За целосна имплементација на Планот постои можност дополнително да се зафаќа земјиште заради негово проширување со околното земјиште кое може да е во приватна сопственост, што може да ги засегне сопствениците од аспект на времено одземање на земјиштето, што може да предизвика социо-економски загуби.</p> <p>Имплементирањето на Планот ќе допринесе за генерирање на емисии во животната средина, кои може да предизвикаат нарушување на квалитетот на животната средина во опкружувањето на опфатот, што може да допринесе за намалување на вредноста на земјоделското земјиште, која и така како резултат на патната инфраструктура е со намалена продуктивност.</p> <p>Имплементација на Планот може да предизвика негативни влијанија врз постојните материјални добра, идентификувани во рамките на опфатот и неговото опкружување, како резултат на оштетувања, што може да резултира со социо-економски влијанија.</p> <p>Покрај останатото, населението може да биде засегнато од зголемената фреквенција на возила по сообраќајниците, што може да биде причина за застој, сообраќајни незгоди и сл.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни/ Неповратни	Долгорочно	Локално/Регионално	Мала/Умерена
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планирањето на просторот за урбанизација и имплементацијата на УП да се врши во согласност со издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од институциите надлежни за урбанизација на просторот, пренамена на земјиштето, одобрението за градба, дозволите за работа и сл.; • Засегнатото население преку претставници на граѓани и засегнати страни да биде активно вклучено во процесот на донесување одлуки за усвојување и имплементација на предвидените активности во УП; • Примена на компензациони мерки за евентуално одземено приватно земјиште; • Во случај на предизвикана штета или загуба на земјиште или култури (при инфраструктурно поврзување, хаварии и несреќи, неконтролирани емисии и сл.), да се обезбеди соодветен финансиски надомест за предизвиканата штета; • Примена на мерки за ефикасно намалување на емисиите во медиумите од животната средина, кои може да влијаат врз населението на директен и индиректен начин, мерките за заштита од несреќи и хаварии, предложени во УП, Извештајот за СОЖС, како и мерките кои ќе произлезат на ниво на проектна документација; • Изградба на пешачки патеки, кои ќе им овозможат на корисниците на патот безбеден пристап до нивните имоти. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО	
ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕ	
Опис на влијанијата	Имплементацијата на планските содржини ќе предизвика генерирање на емисии во животната средина, кои доколку не се соодветно третирали и управувани може да го засегнат локалното население. Влијанија врз здравјето на населението може да настанат во случај на несоодветен третман на емисиите во воздух, зголемено ниво на бучава и вибрации, несоодветно третирање на отпадните води, несоодветно управување со разни фракции отпад, несоодветно складирање и ракување со разни видови сировини и помошни материјали, енергенци и сл, несакани истекувања, како и друг вид несреќи и хаварии.

Несоодветниот третман на емисиите и можната појава на несреќи и хаварии, може да предизвика директни или индиректни влијанија врз здравјето и безбедноста на населението.										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни и влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Краткорочни/Долгорочно	Локално	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување или избегнување на можните влијанија врз здравјето на населението се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена на сите предложени мерки за заштита на медиумите и областите од животната средина на ниво на планска и проектна документација. Имплементацијата на овие мерки ќе придонесе за намалување или елиминирање на можните негативни влијанија врз животната средина, кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на луѓето. • Особено внимание да се посвети на управување со отпадните води, отпадот, како и мерките за заштита од несреќи и хаварии. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО	
ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ	
Опис на влијанијата	Имплементацијата на УП ќе допринесе за генерирање емисии во воздухот, како резултат на предвидените активности во планскиот опфат и транспортните активности, кои може да го нарушат квалитетот на амбиентниот воздух. Дополнително, емисиите во воздухот може да предизвикаат негативни влијанија врз здравјето на населението кое живее во близина на опфатот и по должина на сообраќајниците, почвата, водите и сл.

<p>Емисиите од воздухот, исталожени во форма на седимент, може да предизвикаат нарушување на квалитетот на почвата во рамките на опфатот и во околното опкружување, нарушување на квалитетот на атмосферските води со промивање на седиментот, да влијаат врз квалитетот на земјоделските култури во околното опкружување и сл.</p> <p>Имплементацијата на Планот ќе допринесе за генерирање стакленички гасови кои ќе дадат придонес кон климатските промени. Потенцијалните влијанија врз воздухот и климатските промени ќе зависат од обемот на активностите кои се извор на емисии, капацитетот на производство, временските услови, применетите мерки за намалување на емисиите и сл.</p> <p>Имплементацијата на планските содржини се очекува да имаат и позитивни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух заради намалување на емисии на суспендирани материји во амбиентниот воздух, намалување на емисии на издувни гасови и стакленички гасови како резултат на подобрување на условите на патот-заради асфалтирање, што ќе услови помала потрошувачка на гориво. Асфалтирањето на земјениот пат ќе допринесе за минимално зголемување на температурата во воздух, односно ќе има мал придонес кон климатските промени.</p>										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни и влијанија	Индириектни и влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни /Позитивни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Краткорочни/Долгорочни	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување или избегнување на можните влијанија врз воздух и климатски промени се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подигање и оформување на заштитни зелени појаси; • Примена на мерките за заштита од несреќи и хаварији предложени на ниво на План; • Примена на мерките кои подетално ќе произлезат на ниво на проектна документација. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

БУЧАВА И ВИБРАЦИИ										
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на планските содржини ќе придонесе за генерирање на зголемување на нивото на бучава како резултат на изведба на планските содржини, користење на механизација и опрема, транспорт на сировини, помошни материјали, отпад и сл., присуство на работници и т.н. Зголемената фреквенција на возила по сообраќајниците ќе предизвика кумулативни влијанија од бучава и вибрации.</p> <p>Зголеменото ниво на бучава може негативно да влијае врз жителите/корисниците на најблиските објекти, кои се наоѓаат во близина на границите на планскиот опфат.</p> <p>Опфатот припаѓа во подрачје со III степен на заштита од бучава во согласност со Правилникот за локациите на мерните станици и мерните места („Службен весник на Република Македонија“ бр. 120/08), Подрачје со III степен на заштита од бучава е е подрачје каде е дозволен зафат во околината, во кое помалку ќе смета предизвикувањето на бучава, односно трговско -деловно подрачје - станбено подрачје, кое истовремено е наменето за престој, односно во кое има објекти во кои има заштитени простории, занаетчиски и слични дејности на производството (мешано подрачје), подрачје, наменето за земјоделската дејност и јавни центри, каде се вршат управни, трговски, услужни или угостителски дејности; L_d и $L_v = 60\text{dB(A)}$ и $L_n = 55\text{dB(A)}$</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни и влијанија	Индириектни и влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Долгорочни	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на нивото на бучава и вибрации се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подигање и оформување на заштитни зелени појаси; • Почитување за законските обврски за гранични вредности на бучава за подрачје од III степен за заштита од бучава; • Примена на мерките кои подетално ќе произлезат на ниво на проектна документација. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО										
ВОДИ										
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на планските содржини во урбанистичкиот проект може да предизвика негативни влијанија врз површинските и подземните води во планскиот опфат и неговото опкружување.</p> <p>Во проектната документација е предвидено собирање на водите од одводнување на патот при атмосферски врнежи во земјени канавки, а оттаму во бетонски пропусти. Со урбанистичкиот проект не е дефиниран реципиент на овие води, ниту нивен третман пред испуст. Со испуштање на атмосферските води во околното земјиште може да се формираат заезерени површини, нарушување на квалитетот на почвата, подземните и површинските води.</p> <p>Генерирањето на седимент од воздухот, инцидентни истекувања, несоодветно складирање и ракување со сировини, отпад, опасни супстанции и сл. може да предизвика нарушување на квалитетот на атмосферските и подземните води.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синер­гиски влијанија	Интен­зитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал/Умерена	Повратни	Краткорочни/Долгорочни	Локални	Голема
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз водите се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Во урбанистичкиот проект да се дефинира реципиент на водите од одводнување на коловозот; • Да се дефинира соодветен третман на водите од промивање на патот во зависност од реципиентот; • Третман на атмосферски води со маслофакач; • Регул­ирање на правото за испуштање на водите во согласност со реципиентот (дозвола за испуштање или договор за испуштање); • Управувањето со отпадот да биде во согласност со законските прописи за различни фракции отпад; 									

	<ul style="list-style-type: none"> • Чување и складирање на суровини и помошни материјали, масла, масти да се врши согласно законските прописи; • Примена на мерките за управување со емисиите во воздух, почва, управување со отпад и сл. како и преземање и имплементирање на сите неопходни мерки од евентуални технолошки ризици, несреќи и хаварији.
--	---

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО										
ПОЧВА										
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на УП може да предизвика негативни влијанија врз почвата. Имено со имплементацијата на УП се предвидуваат низа активности со кои ќе се промени досегашната употребна вредност на земјиштето, како нарушување на геолошките, геоморфолошките и физичко – хемиските карактеристики на почвата.</p> <p>Планскиот опфат ќе се имплементира на земјоделско земјиште, кое трајно ќе се пренамени во градежно земјиште, што ќе допринесе за трајна загуба на земјоделско земјиште. Урбанизацијата на опфатот може да допринесе за нарушување на карактеристиките на почвата, а исто така може да предизвика негативни влијанија како резултат на исталожување на емисиите од воздухот врз почвите во форма на седимент, несоодветно управување со атмосферските води од промивање на коловозот и отпадот, особено во случај на инциденти.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индириектни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал/Умерена	Повратни/Неповратни	Краткорочни/Долгорочни	Локални	Голема
Мерки за намалување	<p>За намалување на влијанијата врз почвите се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планирањето на просторот за урбанизација, како и имплементацијата на Урбанистичкиот проект да се врши во согласност со препораките за заштита на земјиштето, издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од 									

<p>на влијанијата</p>	<p>институциите, надлежни за урбанизација на просторот и пренамена на земјиште, одобрение за градба, дозволи за работа и сл.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планирањето на просторот да се врши со рационално искористување на површините, со цел минимална деградација на земјиштето; • Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварии.
------------------------------	---

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ, ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО И ПРЕДЕЛ

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>Планскиот опфат влегува во границите на меѓународно значајно подрачје - Светско природно и културно наследство Охридски Регион). Во согласност со Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, односно План за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со акциски план 2020-2029, планскиот опфат припаѓа во границите на трета заштитна зона на природното наследство.</p> <p>Планскиот опфат претставува локален земјен пат, односно земјоделско земјиште кое треба да се пренамени во градежно, што значи отстранување на присутната вегетација по должина на патот и границите (меѓите) на нивите.</p> <p>Отстранувањето на вегетацијата, како и подготовката на опфатот за изградба на предвидени содржини може да доведат до деградација и фрагментација на живеалишта, намалување на популациите. Зголеменото ниво на бучава и вибрации може да предизвика вознемирување на живиот свет и да доведе до нивно раселување. Несоодветен третман и испуштање на отпадните води може да предизвика негативни влијанија врз биолошката разновидност на почвата, површинските и подземните води. Во случај на несреќи и хаварии може да дојде со значителни негативни влијанија врз биолошката разновидност на локацијата и пошироко.</p> <p>Изградените плански содржини не се очекува да предизвикаат значајни влијанија врз пределот и визуелните карактеристики на пределот, како резултат на постојните пределски карактеристики, но секако ќе го изменат сегашниот изглед на локацијата, заради поставување на нови содржини.</p>
-----------------------------------	---

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни и влијанија	Индириектни и влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал/Умерена	Повратни/Неповратни	Краткорочни/Долгорочни	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз биолошка разновидност, природно наследство и предел се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); • Мониторинг на биолошката разновидност на ниво на проектна документација и дефинирање соодветни мерки за заштита; • Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, почвата, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварији; • Дефинирање на реципиент на атмосферските води кои вршат промивање на патот и предвидување соодветен третман; • Подигнување на заштитно зеленило со автохтона вегетација; • Редовен мониторинг на сите објекти и уреди кај кои постои ризик од протекување и преземање на сите неопходни мерки за заштита. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО	
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	
Опис на влијанијата	<p>Во согласност со Условите за планирање на просторот, поширокото подрачје изобилува со културно наследство, поради што препорачува при изработка на документација од пониско ниво да се утврди точната локација на културното наследство.</p> <p>Според Мислењето од НУ Завод и Музеј Охрид (ар. бр. 13-245/2 од 12.03.2024) на предвидениот опфат не постои културно наследство, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство. Истото е потврдено е од Мислењето издадено од Управата за заштита на културното наследство (арх. бр. 17-967/2 од 06.03.2024).</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-д на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Неутрални	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз културното наследство се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со член 65 од Законот за заштита на културно наследство, односно веднаш да се запре со започнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство согласно член 129 од Законот; Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029). 									

МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА	
Опис на влијанијата	<p>Отпад: Имплементацијата на УП ќе допринесе за генерирање на разни фракции отпад кои може да се класифицираат како опасен и неопасен отпад. Неправилното управување со создадените фракции отпад може да резултира со директни или индиректни влијанија врз квалитетот на медиумите и областите од животната средина и здравјето на населението. Генерирањето разни фракции отпад, од кои дел ќе се депонира во општинската депонија ќе придонесе за зголемување на количината на депониран отпад на депонијата.</p> <p>Инфраструктурни мрежи и објекти: Во планскиот опфат има постојна водоводна инсталација, електроенергетска инфраструктура и телефонско-комуникациска инфраструктура. Опфатот се наоѓа во заштитна зона на аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид. Имплементација на планските содржини може да предизвикаат негативни влијанија во случај на невнимание, преземање мерки за нивна заштита или непочитување на законските прописи за заштитни зони на инфраструктурни објекти и мрежи.</p> <p>Зголемената фреквенција на транспортни возила по сообраќајниците може негативно да влијае врз состојбата на патиштата, односно да предизвика нивно оштетување, а исто така да влијае врз здравјето и безбедноста на локалното население (зголемено ниво на бучава, вибрации, зголемена концентрација на издувни гасови, застој во сообраќајот, ризик од сообраќајни незгоди, несреќи и хаварии при транспорт на опасни материи и сл.).</p>

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

	<p>Имплементацијата на Планот може да предизвика влијанија врз материјалните добра во случај на несреќи и хаварији. Интензитетот на влијанијата врз материјалните добра во оперативната фаза при нормални услови и во услови на несреќи и хаварији не може да се предвиди, затоа истите ќе бидат предмет на подетална анализа на ниво на проект. Покрај ова во планскиот опфат и неговото опкружување се идентификувани материјални добра, за кои во планската документација и мислењата од надлежните институции се предвидени мерки за заштита, како и заштитни зони. Непочитувањето на мерките и заштитните зони може да ги засегнат материјалните добра, а исто така и локалното население.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни/Неповратни	Карткорочно/Долгорочно	Локално/Регионално	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз материјалните добра се препорачува;</p> <ul style="list-style-type: none"> • При изработката на планската документација да се земе во предвид дописот од ЈП „Водовод“ Охрид за доставување на податоци за постоечка водовна мрежа во планскиот опфат; • При изведување на градежни активности да се контактира Техничка служба на ЈП „Водовод“ Охрид; • Почитување на мислењата од надлежните компании при изработка на Планската документација ; • Имплементација на сите предложени мерки и решенија дадени во планската документација за изградба на инфраструктурата и поврзување. • Примена на законските прописи за поставување и почитување на заштитни зони на инфраструктурни објекти; • Имплементација на сите предложени мерки и решенија дадени во планската документација за изградба на објектите, како и примена на сите мерки кои ќе потекнуваат од дополнителните документи, со што ќе се овозможи елиминирање на евентуалните несреќи и хаварији кои може да предизвикаат негативни влијанија врз материјалните добра и животната средина; • Обезбедување мислење од Агенција за цивилно воздухоловство за УП; • Собирање, селекција на разни фракции отпад и предавање на овластени постапувачи со отпад, со цел да се намали оптоварувањето на постојната депонија. 									

9 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

При изработката на плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти, треба да се земе предвид и анализата на алтернативи, која се прави од аспект на избор локација, најдобро решение од аспект на економска оправданост и заштита на животната средина и здравјето на луѓето.

Како појдовна основа за изработка на во Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид е потребата на Нарачателот за урбанизација на просторот за веќе наведената намена, заради што се изработени Услови за планирање на просторот и е изработена и одобрена планска програма.

Не е разгледувана друга алтернативна локација за изградба на локален пат.

Затоа, од аспект на разгледувани алтернативи, во ова поглавје се разгледувани алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Алтернатива 1: Состојба без имплементација на Урбанистички проект на предметната локација

Во согласност со расположливата документација и состојбата на терен, може да се констатира дека планскиот опфат претставува постоечки локален земјен пат, кој се наоѓа во граници на Светско природно и културно наследство во Охридски Регион. Во опкружување се наоѓаат земјоделски површини и индивидуални објекти за домување. Во близина на опфатот минува телекомуникациска инфраструктура и електроенергетска инфраструктура, а се наоѓа и во зона на воздухопловна инфраструктура и планира железничка инфраструктура.

Досегашниот начин на користење на просторот на предметната локација е алтернативно разгледуван како состојба да не се прави ништо („do nothing scenario“), односно да не се имплементира Планот и локацијата и понатаму да остане со истата намена и состојба.

Без имплементација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид се очекува:

Состојби во користењето на земјиштето

- Непостоење на валиден плански документ кој ќе даде насоки за задоволување на барањата на корисниците на просторот, при што ќе се почитуваат стандардите за заштита на животната средина и здравјето на граѓаните;

- Несоодветна намена на земјиштето во рамките на планскиот опфат кое е категоризирано како земјоделско земјиште;
- Можна узурпација на земјиштето со неплански градби кои можат да го ограничат идниот просторен, социо-економски развој на просторот;
- Нема да се зафаќаат нови дополнителни површини на земјиште.

Состојби во животната средина

- Состојбите во областите и медиумите од животната средина ќе останат на сегашно ниво, односно нема генерирање на дополнителни емисии во медиумите и областите од животната средина кои може да имаат влијание врз квалитетот на животната средина и здравјето на луѓето;
- Нема да се генерираат дополнителни количини отпад, кои ќе завршат на општинската депонија;
- Избегнување на ризикот од несреќи што може да предизвика негативни влијанија врз квалитетот на животната средина и здравјето на луѓето;
- Состојбите со биолошката разновидност ќе останат на сегашно ниво.

Социо-економска состојба

- Непроменета фреквенција на возила по локалниот патишта, односно состојбата ќе остане на сегашно ниво;
- Намалување на можностите за вработување/ангажирање на населението во Општина;
- Намалени можности за рурален развој, развој на стопанството и туризмот; Намалување на можностите за поквалитетен стандард на домување;
- Избегнување на ризикот од несреќи што може да предизвика социоекономски загуби во заедницата;
- Состојбите со материјалните добра ќе останат на сегашно ниво;
- Намалени приходи во општинскиот буџет.

Алтернатива 1: Состојба со имплементација на УП

Со имплементација на активностите предвидени во УП се очекува да се постигне:

Состојби во користењето на земјиштето

- Рационално и економично искористување на градежното земјиште;
- Отворање можности за современо и ефикасно уредување на просторот;
- Планирање на просторот во согласност со законските прописи за урбанизација и користење на земјиштето;

Состојби во животната средина

- Генерирање емисии во медиумите и областите од животната средина кои на директен или индиректен начин може да го нарушат квалитетот на животната средина;
- Во границите на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно и природно наследство;
- Влијанија како резултат на генерирање отпад;
- Влијанија врз биолошка разновидност;
- Ризикот од несреќи што може да предизвика негативни влијанија врз квалитетот на животната средина, здравјето на луѓето и биолошката разновидност;

Социо-економска состојба

- Олеснет и безбеден пристап до имотите на населението;
- Отворање можности за нови вработувања, создавање услови за подобар економски развој;
- Зголемени приходи во општинскиот буџет;
- Зголемување на можностите за поквалитетен стандард на домување;
- Создавање услови за рурален развој и развој на стопанството;

Заклучок: Во ова поглавје се предочени придобивките и загубите од имплементацијата на Планот, која донесувачите на одлуки треба да ги земат предвид при издавањето на согласности/мислења за понатамошно спроведување на Планот.

Врз основа на анализите, разгледуваната алтернатива да се имплементира Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид е прифатлива алтернатива.

9.1 Потешкотии при собирањето на потребните информации

При изработката на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид, немаше потешкотии во процесот на собирање на потребните информации.

10 ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратегиската оцена на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализација на урбанистичкиот проект.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за систематско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина.

Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки. Основните придобивки од мониторингот над имплементација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид се:

- Потврдување дека договорените услови при одобрувањето на Планот се соодветно спроведени;
- Обезбедување податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Обезбедување поголем увид во промените на животната средина на одредени локации;
- Потврдување дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Потврдување дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат преземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно

Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следењето на состојбите во животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно.

Имплементацијата на урбанистичкиот проект, примената на предложените мерки за ублажување на влијанија и нивната функционалност, оправданоста на целите на Стратегиската оцена на животната средина, ќе се потврдат преку следење на индикаторите прикажани во табелата што следува.

Исто така, Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективност на имплементацијата на УП, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на УП.

Придобивките од спроведување стратегиската оцена на животната средина е:

- флексибилност;
- консензус во процесот на планирање;
- интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- меѓусекторска соработка;
- земање во предвид на регионалните потреби и цели;
- конзистентност со стратешките определби за одржлив развој.

Доколку сите согледувања дадени во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина бидат земени во предвид и имплементирани во планската документација и идните урбанистички проекти ќе се избегнат сите несакани последици, што значи ќе се заштеди време и пари што е само дел од целите на стратегиската оцена на животната средина.

:

Табела 32 План за мониторинг

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
Население и здравје на населението	Унапредување на животните услови на населението	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на препораките и мерките издадени од надлежни институции за имплементација на Планот; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на животната средина предложени во Планот, Извештајот за СОЖС и останатите проекти потребни за изградба на планските содржини; - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на трендовите на емисии во медиумите и областите од животната средина на локално ниво; - Контрола над имплементација на мерките за заштита од несреќи и хаварији; - Контрола на пристигнати жалби и поплаки од засегнатите страни; - Следење на демографската состојба на населението; - Следење на приходите и економскиот развој на општина Охрид 	<ul style="list-style-type: none"> - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности; - Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; - Број на евидентирани жалби и поплаки од засегнатите страни; - Евидентирани инцидентни состојби; - Број на евидентирани прекршочни и кривични постапки, судски спорови во однос на загрозеност на животната средина и здравјето на населението од активностите во планскиот опфат; - Број на евидентирани сообраќајни незгоди; - Стапка на прираст на населението; - Стапка на вработеност; - Животен стандард; - Стапка на миграција, - Зголемени приходи на локално ниво. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид, - Министерство за животна средина и просторно планирање, - Министерство за култура (Комисија за УНЕСКО), - Министерство за транспорт и врски, - Министерство за труд и социјални работи, - Министерство за локална самоуправа, - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, - Министерство за здравство, - Југозападен плански регион; - Месни заедници, - Здруженија на граѓани, институти, - Државен завод за статистика, - Завод за вработување, - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи,

<p>Биолошка разновидност, природно наследство и предел</p>	<p>Заштита и унапредување на биолошката разновидност и пределот</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на усогласеноста на просторниот развој на локацијата во согласност со планската документација и препораките од Извештајот за СОЖС; - Мониторинг на квалитативните и квантитативните карактеристики на водите; - Мониторинг на квалитетот на воздухот; - Мониторинг на нивото на бучава; - Контрола на начинот на управување со отпад; - Контрола на имплементација на мерките за заштита од несреќи и хаварии и сл.; - Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029). 	<ul style="list-style-type: none"> - Пренамена на просторот и негова урбанизација се врши во согласност со издадени мислења, дозволи и препораките од Извештајот за СОЖС; - Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); - Изградени објекти кои се вклопуваат во амбиенталните целини на просторот; - Отпадот се управува во согласност со законските прописи; - Степен на имплементирани мерки за заштита на животната средина; - Степен на имплементирани мерки за заштита од несреќи и хаварии; - Евидентирани несреќи и хаварии во рамките на планскиот опфат; - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности; - Непроменета состојба со биолошката разновидност.; 	<p>одобренија, мислења и сл.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид, - Министерство за животна средина и просторно планирање, - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, - Министерство за транспорт и врски, - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, - Југозападен плански регион, - АД „Водостопанство на РСМ“, - ЈКП „Комуналец“ Охрид, - „Хидробиолошки завод“ Охрид, - Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Охрид, - Месни заедници, - Здруженија на граѓани, институти,
---	---	--	---	---

<p>Води и почва</p>	<p>Заштита и унапредување на состојбата со водите и почвата</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на препораките и мерките издадени од надлежни институции за имплементација на Планот; - Контрола на начинот на водоснабдување и потрошувачка на вода, како и начинот на управување со отпадни води; - Мониторинг на начинот на управување со атмосферските води од промивање на патот и нивно испуштање; - Мониторинг на квалитетот на испуштена атмосферска вода во реципинет; - Мониторинг на емисиите во воздух, управувањето со отпад, отпадни види и сл.; - Мониторинг на состојбата и квалитетот на почвата во планскиот опфат и во непосредното опкружување. 	<ul style="list-style-type: none"> - Прибавени дозволи, одобренија и согласности за урбанизација на просторот, изградба и оперирање на локален пат; - Зачуван еколошки статус на подземните води и површинските води во однос на состојбата пред имплементација на Планот; - Дефиниран реципиент на атмосферските води од промивање на патот; - Третман на атмосферските води пред испуст во реципиент; - Регулирано водното право за испуст на атмосферски води; - Емисиите во воздух се во границите на пропишаните гранични вредности; - Склучени договори со овластени постапувачи за управување со разни фракции отпад; - Број на евидентирани несреќи и хаварии и применети мерки за заштита и ремедијација. 	<ul style="list-style-type: none"> - Државен завод за статистика, - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл. - Локална самоуправа на општина Охрид, - Министерство за животна средина и просторно планирање, - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, - Министерство за транспорт и врски, - Министерство за локална самоуправа, - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, - Југозападен плански регион, - АД „Водостопанство на РСМ“, - ЈКП „Комуналец“ Охрид, - „Хидробиолошки завод“ Охрид,
----------------------------	---	--	--	--

Воздух и климатски промени	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	<ul style="list-style-type: none">- Следење на имплементацијата на мерките за заштита на амбиентниот воздух дадени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти;- Следење на квалитетот на амбиентниот воздух;- Следење на начинот на управување со биоразградлив отпад;- Мониторинг на имплементација на мерките за заштита од несреќи и хаварии и сл.	<ul style="list-style-type: none">- Квалитетот на амбиентниот воздух е во дозволените гранични вредности;- Трендови во квалитет на амбиентен воздух и сл.- Тренд на управување со биоразградлив отпад и други видови отпади;- Број на евидентирани несреќи и хаварии и применети мерки за заштита.	<ul style="list-style-type: none">- Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Охрид,- Месни заедници,- Здруженија на граѓани, институти,- Државен завод за статистика,- Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.- Локална самоуправа на општина Охрид,- Министерство за животна средина и просторно планирање,- Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион,- Министерство за транспорт и врски,- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство,- ЈКП „Комуналец“ Охрид,- Здруженија на граѓани, институти,
-----------------------------------	--	---	---	--

<p>Бучава и вибрации</p>	<p>Заштита на населението од зголемено ниво на бучава и вибрации</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Контрола на имплементираните мерки за намалување на емисиите од бучава и вибрации; - Мониторинг на нивоата на бучава и вибрации. 	<ul style="list-style-type: none"> - Нивоата на бучава и вибрации се во дозволени граници дефинирано со закон, со кои не се нарушува здравјето на населението и живиот свет; - Број на жалби и поплаки од населението за ефектите од зголемено ниво на бучава; - Број на напуштени живеалишта како резултат на зголемено ниво на бучава и вибрации. 	<ul style="list-style-type: none"> - Државен завод за статистика, - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл. - Локална самоуправа на општина Охрид, - Министерство за животна средина и просторно планирање, - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, - Здруженија на граѓани, - Државен завод за статистика, - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
<p>Материјални добра</p>	<p>Заштита на материјалните добра</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на препораките и мерките издадени од надлежни институции за имплементација на Планот; - Контрола на имплементацијата на содржините предвидени во Планот, примената на мерките за 	<ul style="list-style-type: none"> - Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација од надлежните институции; - Предвидените плански содржини не се во конфликт со постојните и 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид, - Министерство за животна средина и просторно планирање, - Комисија за управување со светското природно и

<p>Културно наследство</p>	<p>Заштита и унапредување на културното наследство</p>	<p>избегнување на конфликтите со постојните инфраструктурни објекти и мрежи (постојани или идни планирани);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Контрола на имплементираните пропишани заштитни зони на евидентирани материјални добра; - Контрола на начинот за водоснабдување, управување со отпадни води, отпад, снабдување со електрична енергија, и сл. - Контрола на имплементацијата на мерките за заштита од несреќи и хаварии; - Контрола на дефекти, недостатоци, хаварии предизвикани од планските активности. <p>- Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно</p>	<p>идните инфраструктурни мрежи и објекти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зоните за заштита на материјалните добра се во согласност со добиените насоки од надлежните институции; - Изградена инфраструктура за собирање на атмосферски води од промивање на патот; - Изработени и имплементирани планови за управување со несреќи и хаварии; - Склучени договори со овластени постапувачи за управување со разни фракции отпад; - Стапка на фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл. - Број на евидентирани инцидентни состојби и оштетувања на постојните материјални добра и применети мерки за обесштетување; - Број на евидентирани поплаки од населението и правните субјекти за настанати дефекти или хаварии со имплементација на УП и начин на обесштетување. - Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно 	<p>културно наследство во Охридскиот регион,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Министерство за транспорт и врски, - ЈКП „Комуналец“ Охрид, - „Хидробиолошки завод“ Охрид, - Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Охрид, - Здруженија на граѓани, институти, - Државен завод за статистика; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл. - Локална самоуправа на општина Охрид, - Комисија за управување со светското природно и
-----------------------------------	--	---	--	---

	<p>и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)</p> <ul style="list-style-type: none">- Следење на урбанизацијата на просторот;- Следење на применетите мерки за заштита на евентуално откриено културно наследство.	<p>и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);</p> <ul style="list-style-type: none">- Тренд за заштита на културно наследство;- Број на објекти евидентирани како културно наследство;- Постапување во случај на евентуално откриени културни добра и нивна заштита.	<p>културно наследство во Охридскиот регион,</p> <ul style="list-style-type: none">- Министерство за култура-Управата за заштита на културното наследство,- Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Охрид,- Министерство за животна средина и просторно планирање,- Здруженија на граѓани, институти.
--	---	---	---

11 ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

11.1 Заклучоци

- Извештајот за стратегиска оцена на животната средина се изработува за урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј- вон град, општина Охрид;
- Изготвување на урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј- вон град, општина Охрид е започнато по барање на Инвеститорот: општина Охрид;
- Предложениот урбанистички проект треба да овозможи услови за реализација на линиска инфраструктура – локален пат, со поединечна намена на земјиштето E1.1 - Сообраќајни патни инфраструктури;
- Локалниот пат е трасиран апроксимативно по должина на постојниот земјен пат, со соодветно обликување со сообраќајни елементи кои ќе овозможат непречено одвивање на сообраќајот;
- Подрачјето е целосно вон опфат на важечки урбанистички планови;
- Урбанистички проект е изработен во согласност со Проектната програма, добиените податоци и информации од надлежните институции, Условите за планирање на просторот, изработени од Агенцијата за планирање на просторот во ноември 2023 година (тех. бр. Y47123) и Решение за услови за планирање на просторот, издадено од Секторот за просторно планирање при МЖСПП (арх. бр. УП1- 15-2393/2023 од 14.11.2023 година);
- Локалитетот се наоѓа на територија на општина Охрид, помеѓу с. Лескоец и селата Горно и Долно Лакочереј;
- Во граници на проектниот опфат нема постојни објекти, а површината од предметниот опфат претставува земјен пат и неизградено земјиште;
- Површина на проектен опфат изнесува 4,29 ha или 42919.64 m²;
- Во опкружувањето се наоѓаат земјоделски обработливи површини и индивидуални куќи за домување;
- Планскиот опфат влегува во граници на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион, односно во трета заштитна зона за природно наследство и III-д зона за заштита на културно наследство, каде е дозволена изградба на инфраструктурни мрежи;

- Во границите на опатот не е евидентирано културно наследство ниту добра за кои се претпоставува дека претставуваат културно наследство, ниту е евидентирано присуство на значајни видови флора и фауна.
- Планскиот опфат влегува во граници на Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа;
- Изградбата на патот се очекува да предизвика позитивни влијанија врз опкружувањето од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уредување на просторот со промена на стандарди за заштита на животната средина, поквалитетен стандард на домување, подобрување на бизнис климата и сл;
- Во планскиот документ не се предвидени пешачки патеки, што може да биде ризик за безбедноста на пешаците за пристап кон своите имоти.
- Во планот не е дефиниран реципиент на атмосферските води од промивање на патот;
- Во планскиот документ не е дефиниран процентот на урбано зеленило долж сообраќајниците;
- Имплементацијата на планските содржини може да бидат извори на емисии во животната средина, кои доколку не се соодветно управувани, може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина и негативно да влијаат врз здравјето на луѓето;
- Во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина се дадени предлог мерки за заштита на животната средина и план за мониторинг на УП од аспект на заштита на животната средина.

11.2 Препораки

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;
- Планирањето на просторот за урбанизација и имплементацијата на Планот да се врши во согласност со издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од институциите надлежни за урбанизација на просторот, пренамена на земјиштето, одобрението за градба, дозволите за работа и сл:
- При изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид, да се земе во предвид мислењето од ЈП „Водовод Охрид“ (бр. 09-340/1);
- Примена на компензациони мерки за евентуално одземено приватно земјиште, како и во случај на направени штети со кои е засегнато локалното населението;

- Во планскиот документ да се предвидат пешачки патеки, заради безбедност на населението кое ќе го користи истиот за пристап до своите имоти и домови;
- Во планските поставки-планирана состојба да се дефинира % на урбано зеленило (дрвореди), кои ќе допринесат за намалување на загадувањето и ублажување на високите температури во летниот период.
- Примена на мерките предложени во УП и во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проект и Елаборатот за заштита на животната средина.

12 НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина се изработува за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид,

Изработката на УП е по барање на општина Охрид.

Предложениот урбанистички проект треба да овозможи услови за реализација на линиска инфраструктура – локален пат, со поединечна намена на земјиштето Е1.1 - Сообраќајни патни инфраструктури.

Стратегиската оцена на животната средина (СОЖС) е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, кои овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“ или политики, планови и програми.

Целта на СОЖС е да се осигури дека информациите за значајните влијанија врз животната средина од планскиот документ се собрани и се достапни до донесувачите на одлуките, во текот на неговата подготовка и пред неговото донесување.

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина.

Урбанистичкиот проект за изградба на линиска инфраструктура се изработува во согласност со Законот за урбанистичко планирање, Правилникот за урбанистичко планирање, Услови за планирање на просторот (тех. бр. У47123 од ноември 2023 год) и за кои е издадено Решение за Услови за планирање на просторот од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023 год,

Локалитетот се наоѓа на територија на Општина Охрид, помеѓу с.Лескоец и селата Горно и Долно Лакочереј. Проектниот опфат зафаќа делови од КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид и во најголем дел ја зафаќа површината на постојните земјени патишта.

Планскиот опфат на источната и западната страна, планскиот опфат граничи со опфатите на УП за село Лескоец и УП за Долно Лакочереј, додека на југ се граничи со ГУП на општина Охрид,

Во границите во планскиот опфат нема постојни објекти, а површината од предметниот опфат претставува земјен пат и неизградено земјиште.

Локалниот пат ќе биде обликуван со сообраќајни геометриски елементи кои ќе овозможат движење и на товарни возила, со широчина на коловозот од 3,5 m со предвидени соодветни проширувања , со цел овозможување разминување на возилата. Проектирана максимално

дозволена брзина е 30 km/h. Не се планира јавен градски сообраќај и сообраќај на велосипеди.

Во опфатот има хидротехничка инфраструктура, електронергетска и телекомуникациска.

Одводнувањето е решено така да атмосферските води се прифаќаат во новопредвидените земјани канавки. Површинската вода преку отворен систем од земјани канавки се носи до новопредвидените бетонски цевести пропусни и се одведува надвор од трупот на патот.

Во согласност со Законот за Охридскиот регион („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/10), односно Планот за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на **културното** наследство во Охридскиот регион, планскиот опфат припаѓа во III-д зона урбани опфати надвор од градот и надвор од селата. Во однос на границите на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот регион се дефинирани планскиот опфат припаѓа во III заштитна зона (која зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени, или главно се користи за земјоделско производство).

Фазите на определувањето на потребата и обемот на СОЖС опфаќаат: идентификација на потребата од спроведување на СОЖС и подготовка на документи на чија основа Градоначалникот на општина Охрид донесе Одлука за спроведување на СОЖС. МЖСПП издаде Мислење со кое ја потврдува потребата за спроведување СОЖС.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

Во постапката на стратегиската оцена на животната средина, земени се предвид веќе донесените политики, стратегии и планови на национално ниво, регионално и локално ниво.

Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната на Општина Охрид и во просториите на општина Охрид, во период од 30 календарски дена, за што јавноста ќе биде информирана преку веб страната на општина Охрид и еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија.

Во извештајот за СОЖС даден е приказ на релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина од аспект на демографска состојба, здравје на население, состојба со води, воздух, почва, биолошка разновидност, природно и културно наследство, бучава и управување со отпад. Исто така е разгледувано сценарио состојба без имплементација на Планот. Врз основа на анализите е констатирано дека без имплементација на Планот нема да се реализираат предвидените активности во планскиот опфат и дека состојбите во животната средина ќе останат непроменети.

Во Извештајот за стратегиска оцена се презентирани областите кои се од особено значење за животната средина, од аспект на заштита на дивите птици и хабитати. Во поширокото

подрачје околу Планскиот опфат се идентификувани подрачја кои влегуваат во неколку еколошки мрежи: Емералд мрежа, Националната еколошка мрежа (МАК НЕН), Мрежата НАТУРА 2000, потоа Планскиот опфат влегува и во идентификуваните: значајно подрачје за растенија и значајно подрачје за птици, клучно подрачје за биодиверзитет, а влегува и во границите на Прекуграничниот биосферен резерват Охрид - Преспа. Планскиот опфат влегува и во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО.

Во овој документ е даден преглед на влијанијата кои се претпоставува дека може да произлезат со имплементација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид и истите може да се разгледуваат од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија и од аспект на можни негативни влијанија.

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и состојби на животната средина, населението, здравјето на населението и социо-економските придобивки, но од глобален аспект.

Влијанијата врз специфичните медиуми и состојби од животната средина ќе бидат елиминирани или ефективно намалени, доколку при изведбата на планираните активности/намени, дефинирани во Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид се применат мерките предвидени во СОЖС.

Во Извештајот за СОЖС разгледувани се алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Анализите во ова поглавје имаат за цел да ги предпочат позитивните и негативните аспекти од имплементацијата на Планот, кои донесувачите на Планот треба да ги имаат предвид во постапката на усвојување на Планот.

Извештајот за СОЖС содржи План за мониторинг на сите идентификувани влијанија, кои би настанале од реализација на УП, како и индикаторите за постигнување на целите на СОЖС и извори на верификација.

Препораки:

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;

- Планирањето на просторот за урбанизација и имплементацијата на Планот да се врши во согласност со издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од институциите надлежни за урбанизација на просторот, пренамена на земјиштето, одобрението за градба, дозволите за работа и сл:
- При изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид, да се земе во предвид мислењето од ЈП „Водовод Охрид“ (бр. 09-340/1);
- Примена на компензациони мерки за евентуално одземено приватно земјиште, како и во случај на направени штети со кои е засегнато локалното население;
- Во планскиот документ да се предвидат пешачки патеки, заради безбедност на населението кое ќе го користи истиот за пристап до своите имоти и домови;
- Во планските поставки-планирана состојба да се дефинира % на урбано зеленило (дрвореди), кои ќе допринесат за намалување на загадувањето и ублажување на високите температури во летниот период;
- Примена на мерките предложени во УП и во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проект и Елаборатот за заштита на животната средина.

13 КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е1.1-Сообраќајни патни инфраструктури: локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, општина Охрид;
- Услови за планирање на просторот за со намена локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, општина Охрид;
- Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија, 2021;
- План за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);
- Регионите во Република Северна Македонија, 2022;
- Здравствена карта на Република Македонија, 2022;
- Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија-Годишен извештај за 2023;
- Интегриран Катастар на загадувачи на животната средина на подрачјето на општина Охрид, 2019;
- Национални, регионални, локални и меѓународни правни документи, стратегии, планови и програми презентирани во Поглавје 3 од овој документ;
- Директива за СОЖС (2001/42/ЕС);
- Имплементација на Директивата 2001/42/ЕС за оцена на влијанијата на одредени планови и програми врз животната средина (ЕУ Упатства);
- Податоци од Државниот завод за статистика;
- Други достапни практики и искуства.

Листа на прилози

Прилог 1 Одлука за спроведување на СОЖС, известување од МЖСПП за спроведување на СОЖС и објава на Одлуката на веб страната на општина Охрид

Врз основа на член 65 став(6) од Законот за животна средина („Сл.весник на РМ “ бр.53/05,81/05,24/07,159/08,48/10,124/10,51/11,123/12,93/13,42/14,44/15,129/15, 39/16 99/18 , 89/22 и 171/22), Општина Охрид, на ден 09.08.2024г. донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј -вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид кој го донесува Општина Охрид е потребно да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животна средина .
2. Како органи засегнати од имплементацијата на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј -вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид, се определуваат следните: Министерство за животната средина и просторно планирање и Општина Охрид
3. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена Е 1.1-локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј -вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид, кој плански документ го донесува Советот на Општина Охрид, донесувањето на овој плански документ ќе има влијание врз животната средина
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: Влијанието на развојните решенија во поглед на осетливите елементи на животната средина на планираниот опфат (вода, почва, управување со отпад, природното и културно/археолошко наследство и пејсаж).
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Охрид на следната веб адреса: www.ohrid.gov.mk
6. Против ова одлука јавноста има право на жалба до Министерството за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на веб страната .

Бр. 21-10432-1/
09.08.2024

Место
Охрид

Име и презиме
Градоначалник

Кирил Пецаков

<p>Република Северна Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање</p>		<p>Јасмина Малиска Republika e Maqedonisë së Veriut Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor</p>
<p>Архивски знак: _____ Рок на чување: _____ _____ год. Потпис, _____</p>	<p>СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR</p>	<p>22. 11. 2024 21 10432/3</p>
	<p>Арх.бр./Nr. Arkivi. УП1-15-1583/2024 Дата/Data: 13-11-2024</p>	
✓ До: Општина Охрид Ул. Димитар Влахов бр.57 6000 Охрид Република Северна Македонија		Deri te: Komuna e Ohrit Ul. Dimitar Vlahov nr. 57 6000 Ohër Republika e Maqedonisë së Veriut
Предмет: Известување Врска: ваш арх.бр. 21-10432/2 од 09.08.2024 год.		Lënda: Njoftim Lidhja: Nr. Juaj 21-10432/2 nga data 09.08.2024
Почитувани,		Të nderuar,
Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр.УП1-15-1583/2024 од 13.08.2024 год. поврзано со постапка за носење на планска документација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на линиска инфраструктура со намена E1.1 – Локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, како низ КО Охрид 4, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град – Општина Охрид, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина бр.21-10432/1 од 09.08.2024 год. и Формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.		Në lidhje me kërkesën tuaj të dërguar në Ministrinë e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor - Sektori për planifikim hapësinor me nr. UP1-15-1583/2024 nga data 13.08.2024, e cila lidhet me procedurën për miratimin e dokumentacionit për Projektin Urban jashtë zonës së planit urbanistik për ndërtimin e infrastrukturës linjore me destinim E1.1 – Rrugë lokale nga fshati Leskoc në fshatin Gorno Lakoçerej dhe fshatin Dolno Lakoçerej, si dhe nëpër KK Ohër 4, KK Dolno Lakoçerej, KK Dolno Lakoçerej jashtë qytetit dhe KK Gorno Lakoçerej jashtë qytetit – Komuna e Ohrit, Ju informojmë se, në përputhje me Ligjin për mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 dhe 99/18 dhe "Gazeta Zyrtare e RMV" nr. 89/22 dhe 171/22), Vendimi juaj për realizimin e Vlerësimit strategjik të ndikimit në mjedisin jetësor me nr. 21-1043/1 nga data 09.08.2024 dhe Formularin, Ministria e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor i pranon.
1	<p>Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје Република Северна Македонија</p>	<p>Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup +389 2 3251 403 www.moep.gov.mk</p>

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Одлуката заедно со формуларите задолжително
се објавуваат на веб-страницата на органот кој го
подготвува и носи планскиот документ.

Vendimi së bashku me formularët detyrimisht të
publikohen në faqen e internetit të organit që
përgatit dhe miraton dokumentin planifikues.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР/ MINISTËR
Izet Mexhiti

Изработил/Përpiloi: Зарије Абази/Zarije Abazi, помлад соработник/bashkëpunëtor i ri
Контролирал/Kontrolloi: Дајана Марковска Ристеска, помошник раководител на сектор/ndihmës udhëheqës i sektorit
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi, раководител на сектор/udhëheqës sektori
Одобрил/Miratoi: Resmi Ejupi/Ресми Ејупи, Државен секретар/Sekretar shtetëror
Согласен /Me pëlqim të: Недим Рама/Nedim Rama, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit
Согласен /Me pëlqim të: Хусамед Агушовски/Husamed Agushovski, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit

ДОМА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА • Е - ОПШТИНА • ИНСТИТУЦИИ • ЈАВНИ ОПАСИ • ЈАВНИ НАБАВКИ • ФОРМУЛАРИ • ПРОЕКТИ • ИНФОРМАТОР • КОНТАКТ • АРХИВА

ОДЛУКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ИЗГРАБДА НА ЛИНИСКА ИНФРАСТРУКТУРА СО НАМЕНА Е 1.1-ЛОКАЛЕН ПАТ ОД С. ЛЕСКОЕЦ ДО С. ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЗ И С. ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ, КАКО НИЗ КО ОХРИД 4,КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ-ВОН ГРАД И КО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЗ-ВОН ГРАД, ОПШТИНА ОХРИД

август 9, 2024 0

Врз основа на член 65 став(6) од Законот за животна средина („Сл.весник на РМ“ бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 39/16, 99/18, 89/22 и 171/22), Општина Охрид, на ден 09.08.2024г., донесе

ОДЛУКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ИЗГРАБДА НА ЛИНИСКА ИНФРАСТРУКТУРА СО НАМЕНА Е 1.1-ЛОКАЛЕН ПАТ ОД С. ЛЕСКОЕЦ ДО С. ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЗ И С. ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ, КАКО НИЗ КО ОХРИД 4,КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЗ-ВОН ГРАД И КО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЗ-ВОН ГРАД, ОПШТИНА ОХРИД

Е - ДАНОЦИ

МОЈОТ ДАНОК ЗА МОЈАТА ОПШТИНА

ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ДАНОК НА ИМОТ !

ДАНОК 2024

АКТУЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

ОДЛУКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ПЛАНСКИОТ

Прилог 2 Решение за Услови за планирање на просторот од страна на МЖСПП со бр. УП1-15 2393/2023 од 14.11.2023 год.

<p>Република Северна Македонија</p> <p>Министерство за животна средина и просторно планирање</p>		<p>Republika e Maqedonisë së Veriut</p> <p>Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor</p>
<p>СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ</p>		
<p>Арх.бр. УП1-15 2393/2023 Дата: 14.11.2023</p>		
<p>Врз основа на член 88 од Законот за општа управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 124/15 и "Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 76/20), како и врз основа на член 42, став 1 и став 9 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32/20 и 111/23), а во врска со член 4, став 3 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 39/04), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:</p>		
<p>РЕШЕНИЕ за Услови за планирање на просторот</p>		
<p>1. Со ова Решение на Општина Охрид, се издават Услови за планирање на просторот со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град, Општина Охрид.</p> <p>Вкупната должина на планираната траса изнесува 5,6 km.</p> <p>Планираната траса граничи со опфати на издадени Услови за планирање на просторот за.:</p> <ul style="list-style-type: none">- ГУП Охрид, со тех.бр.У15006;- Урбанистички план за село Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј, Општина Лакочереј, со тех.бр.У12221;- Урбанистички план за село Лескоец, КО Лескоец, Општина Охрид, со тех.бр.У12321. <p>Трасата се наоѓа во планскиот опфат на Просторниот план за Охридско-преспанскиот регион и во границите на просторот заштитен од УНЕСКО.</p> <p>Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.</p> <p><u>Условите за планирање на просторот треба да представуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот во соодветниот плански документ, во согласност со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план за Охридско-преспанскиот регион.</u></p>		
<p>2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех.бр. У47123 се составен дел на Решението.</p>		
<p>1</p>	<p>Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје Република Северна Македонија</p>	<p>Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup Republika e Maqedonisë së Veriut</p> <p style="text-align: right;">+389 2 3251 403 www.moepp.gov.mk</p>

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

3. Условите за планирање на просторот со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, Општина Охрид, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.

4. При изработка на планската документација, локациите за сите содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи. Приоритет е заштита на земјоделското земјиште, а особено стриктно ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

5. Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, Општина Охрид потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животна средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и "Сл. весник на РСМ" 89/22 и 171/22) како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

6. Согласно податоците од Заштитно конзерваторски основи за заштита на недвижното културно наследство изработени од Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Охрид за потребите на Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион, и археолошката карта на Република Македонија на подрачјето на катастарските општини Охрид, Лескоец, Долно Лакочереј и Горно Лакочереј има регистрирани и евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитет.

Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културно наследство "Службен весник на Република Македонија" број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18, 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културно наследство.

7. При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и Горно Лакочереј вон град, Општина Охрид, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план за Охридско-преспанскиот регион.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Општина Охрид, врз основа на член 42 став 1 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32/20 и 111/23), со постапка бр. 553 71 од 11.09.2023 год. до Агенцијата за планирање на просторот, преку електронскиот систем е-урбанизам, достави барање за издавање на Услови за планирање на просторот со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град, Општина Охрид. Вкупната должина на планираната траса изнесува 5,6 km.

Согласно член 42 став 8 од Законот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на РСМ" бр. 32/20 и 111/23), Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град, Општина Охрид и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. УП1-15 2393/2023 од 06.11.2023 година.

Врз основа на горенаведеното, а согласно член 88 од Законот за општа управна постапка ("Сл. весник на РМ" бр. 124/15 и "Сл. весник на РСМ" бр. 76/20), Министерството за животна средина и просторно планирање го донесе ова Решение за на Условите за планирање на просторот со намена локален пат од с.Лескоец до с.Горно Лакочереј и с.Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј вон град и КО Горно Лакочереј вон град, Општина Охрид и одлучи како во диспозитивот.

ПРАВНА ПОУКА: Против решението за услови за планирање на просторот може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 15 дена од приемот на решението.

МИНИСТЕР
Каја Шукова

Изготвил: Исмаил Шехаби

Одобрил: Соња Фурнациска

Согласен: Дајана Марновска-Ристесна

3

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor e
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bll. "Preeseta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moep.gov.mk

Прилог 3 Мислење од АД МЕПСО

До
ДГ СИВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ ДОО
ул.11 Октомври бр. 21-3/22
1000, Скопје

Максим Горки бр.9, 1.000 Скопје
Т: Кабинет на генерален директор
+ 389 (0) 2 3 149 811
Подрушница СЕПС
+ 389 (0) 2 3 149 814
Подрушница ССМ
+ 389 (0) 2 3 149 813
Ф: + 389 (0) 2 3 111 160
www.mepso.com.mk
Бр.11-2628/1
12.05.2023

Предмет: Податоци за постојни и планирани електро енергетски објекти

Врз основа на Вашето барање број 0302-2518/1 од 25.04.2023 година, (наш број 11-2628 од 26.04.2023 година) за податоци и информации за изработка на Урбанистички проект и основен проект за локален пат Лескоец-Лакочереј, Ве известуваме дека предметниот плански опфат **СЕ ПРЕСЕКУВА** со ЕЕ објекти во сопственост на АД МЕПСО и тоа:

1. **110kV далекувод на АД МЕПСО.**

Во прилог Ви доставуваме подлога во dwg формат прикачен на системот e-урбанизам.

Напомена: Податоците се од информативен карактер и затоа при реализација на предметната активност потребно да се направи детална геодетска снимка на планскиот опфат со приказ на постојна состојба на земјиштето, натастарските рцели, градби и податоци за подземни, надземни и воздушни инсталации како и нивелациони коти на теренот, на турирана геодетска подлога, согласно член 2 точка 1 и член 43 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на М 32/2020). При тоа треба да се почитува одредбата согласно член 203 и член 204 од Законот за енергетика (Сл. Весник РМ бр.96/2018).

Во случај на потреба од евентуална дислокација на ЕЕ објекти опфатени со планскиот опфат, наведената активност се изврши врз основа на Проект за дислокација на ЕЕ објекти, одобрен од страна на АД МЕПСО, а комплетните трошоци олу евентуална дислокација, вклучително и Проектот за дислокација ќе бидат на Ваш товар и сметка.

колку при реализација на планираните градежни работи настане штета врз електроенергетските објекти, инвеститорот должен да ја надомести штетата на АД МЕПСО-Скопје.

работил: Ангела Георгиевска
поверил: Јасмина Ставрова

Makedonski
Telekom CA, ELI
POPOVSKA

Digitally signed by Makedon
Telekom CA, ELI POPOVSKA
Date: 2023.05.12 11:34:57
+02'00'

по овластување од Генерален директор
бр.02-10/112 од 06.03.2019 год.
Раководител на Служба за ГИС
и геодетски работи

ДО
ОПШТИНА ОХРИД
УЛ.ДИМИТАР ВЛАХОВ, БР.57
6000 ОХРИД

Ваш број: 19-1912/2 од 15.02.2024 год.
Наш број: 10-1707 од 19.02.2024 год.

ПРЕДМЕТ: Одговор по Ваше доставено барање

Почитувани,

Во Врска со Вашето барање за мислење по "УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ИЗГРАДБА НА ЛИНИСКА ИНФРАСТРУКТУРА СО НАМЕНА E1.1-СООБРАЌАЈНИ ПАТНИ ИНФРАСТРУКТУРИ: ЛОКАЛЕН ПАТ ОД С.ЛЕСКОЕЦ ДО С.ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ И С.ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ, НИЗ КО ОХРИД 4, КО ЛЕСКОЕЦ, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ, КО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ-ВОН ГРАД И КО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ-ВОН ГРАД, ОПШТИНА ОХРИД" документација прикачена во постапка со бр.59613 на е-урбанизам, Ве известуваме дека врз основа на наш допис со бр. 11-2628/1 од 12.05.2023 год., АД МЕПСО не се противи и дава **позитивно мислење** за продолжување на постапката со констатација дека на предметниот плански опфат има во сопственост постоечка линиска инфраструктура, со заштитен појас согласно член 224 од **Мрежни правила за пренос на електрична енергија (Сл.Весник на РСМ бр.4 од 10.01.2022 год.)** растојание од по 10 метри лево и десно од осовината на водот, и според **Правилник за изградба на надземни електроенергетски водови со номинален напон од 1kV до 400kV (Сл.Весник на РМ бр.25/2019 од 01.02.2019 год.)**, Ви посочуваме да се внимава на делот во заштитниот појас т.е. да се запази вертикалното безбедносно растојание на местата на пресек каде за вертикалното безбедносно растојание за овој далекувод изнесува мин 8метри. (растојание од тлото до најблискиот проводник).

Во случај на непочитување на погоренаведеното како и во случај на предизвикување на било каква штета по животната средина, имотот и луѓето, АД МЕПСО нема да сноси никаква одговорност, а во случај на настанување на било каква штета на електроенергетските објекти, и нарушување на вертикалното безбедносно растојание инвеститорот/изведувачот се должени да ја надоместат штетата на АД МЕПСО.

Со Почит,
Изготвил: Бојан Николовски
Одобриле:
Раководител на Оддел ДВ
Јане Герасимоски

Коп:
- Подружница ОПМ
- Оддел ДВ
- Одделение за припрема на ДВ
- Архива

Оператор на електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија
Акционерско друштво за производство на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје
Operatori i sistemat e elektrosistemat i Republiks se Makedonise se Verist
Shoqimi aksionare per transmetim dhe energji elektrike Meqenst se Verist
me sistemin elektroenergetik, ne prindit shtetstare, Skopje
1. К. Стојановски, електричен директор
+ 389 (0) 2 3 149 811
Подружница СЕПС
+ 389 (0) 2 3 149 814
Подружница ОПМ
+ 389 (0) 2 3 149 813
Ф: + 389 (0) 2 3 111 160
www.mepso.com.mk

Прилог 4 Мислење од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје
Друштво за дистрибуција на електрична енергија
Бр. 10-23/7-51 од 13.02.2024
Скопје

Одговорно лице: Драган Николоски
Контакт телефон: 072 931 308

Предмет: Издавање на податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис број 0302-2518/1 од 25.04.2023 година, со кој барате да Ви издадеме податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје за изработка на Урбанистички проект и основен проект за локален пат Лесковец-Лакочерај. Ве известуваме дека во согласност со податоците од службената евиденција, располагаме со следните податоци:

- 110(35)kV Трестостаница
- 110kV Подземна мрежа
- 110kV Надземна мрежа
- 35kV Подземна мрежа
- 35kV Надземна мрежа

- 10(20)/0.4kV Трестостаница
- 10(20)kV Подземна мрежа
- 10(20)kV Надземна мрежа

- 0.4kV Подземна мрежа
- 0.4kV Надземна мрежа

- Друго

НАПОМЕНА: Податоците кои ви ги даваме се од наша службена евиденција и постои можност да има отстапување во точноста на координатите на електроенергетските објекти на терен. Задолжително да се изготви актурирана геодетска подлога која треба точно да ги претставува положбените и висинските податоци за сите видливи природни и изградени објекти под и над површината на земјата во рамки на опфатот.

Препорачуваме при изработката на планската документација, а соодветно на типот на документација за која се бараат податоци, да се планираат (вцртаат) траси во тротоарите од двете страни, во кои би се положувале електроенергетски објекти од различни напонски нивоа и маркици за трансформаторски станици (согласно потребната потрошувачка). Премините преку пат да се предадат да бидат согласно стандардите за премин на електроенергетска инфраструктура.

Задолжително да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија

При постоење на подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е да се обратите до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е потребно присуство на стручен вработен на лице место при реализирањето на активностите во предметниот опфат.

Потердета е од ограничено времетраење во рок од 3 месеци од датумот на најзиното издавање.

Со почит,

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Nikolaik Dragin

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина

Датум: 15.02.2024

Прилог 6 Мислење од Дирекција за заштита и спасување, подрачно одделение Охрид

18 јануари, 2024г.

Архивски број: 09/3-18/2

До
ДГ* СВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ* доо- Скопје
ул. „11 октомври“ бр.21-3/22
1000 Скопје

Предмет: Податоци и информации, доставува.-
Врска: Ваш акт Барање бр. 0302-2518/1 од 25.04.2023 година.

Согласно чл.32 став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("СВ на РСМ" бр. 199/14) како и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање ("СВ на РСМ" бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и чл. 47 од Законот за урбанистичко планирање ("СВ на РСМ" бр. 32/20), Подрачното одделение Охрид на Дирекција за заштита и спасување на РСМ- Охрид, информира:

Почитувани,

Ве известуваме дека Дирекцијата за заштита и спасување не располага ниту има податоци за постојечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат за изработка на Основен Проект и Урбанистички проектот вон населено место и вон опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид.

Исто така, во прилог на дописот, Дирекцијата за заштита и спасување Ви доставува претходни услови за заштита и спасување со цел истите да се вградат во изработката на Основниот и Урбанистичкиот проектот вон населено место и вон опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид.

Ги доставува претходните услови за заштита и спасување, кои согласно Законот за заштита и спасување - пречистен текст (СВ на РСМ, бр. 93/12), Процената на загроеност на опфатот за кој се однесува оваа проектна документација, Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување при планирање на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во технички преглед (СВ на РСМ, бр. 105/05) и други прописи кои ја регулираат оваа област, треба

1	Дирекција за заштита и спасување Подрачно одделение ОХРИД Биро за регистар и информатика Мила страна Охрид	Ул. "Димитар Влахов" бр. 57 Република Северна Македонија Кв. "Слободар Влахов" по 57 Република Македонија Ohrid	04200045 www.dzr.gov.mk Ohrid@dzr.gov.mk
---	---	--	--

да бидат вградени при изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид.

Во делот МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ, да се опфатат следните мерки:

1. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

При изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид, да се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст СВ на РСМ бр. 93/12), Законот за пожарникарство (СВ на РСМ бр 67/04, 81/07, 55/13) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

2. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ, УРИВАЊЕ НА БРАНИ И ДРУГИ АТМОСФЕРСКИ НЕПОГОДИ

При изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид да се предвиди и пропише мерката за заштита од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст Сл. Весник на РСМ бр. 93/12) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

3. АСАНАЦИЈА

При изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид, да се предвиди мерката Асанација на теренот.

4. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД НУС

При изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид, да се предвиди мерката Заштита и спасување од неексплодирани убојн средства.

Согласно Процената на загрозеност од природни непогоди и други несреќи на опфатот за кој се однесува овој план, а имајќи ги предвид одредбите од Законот за заштита и спасување (пречистен текст СБ на РСМ бр. 93/12), може да се вградат и други мерки за заштита и спасување.

Исто така, при проектирањето, да се имаат предвид одредбите од Правилникот за мерки за заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи. (СБ на РСМ број 32/11).

Наведените претходни услови треба да се вградат во изработка на Основниот и Урбанистичкиот проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид.

Или

Откако ќе ги разработите и вградите условите за заштита и спасување во планската документација за изработка на Основен и Урбанистички проектот во населено место и во опфат на урбанистички план (за линиска инфраструктура: локален пат с.Лескоец-с.Лакочереј), Општина Охрид, за да добиете мислење за застапеност на мерките за заштита и спасување во неа, истата треба да ја доставите до Дирекцијата за заштита и спасување.

ПОЗС Охрид, по овластување од Директорот
Советник,
Сашо Матлиоски

Доставено до:
- Насловот
- Архива

Sasho
Matlioski

Digitally signed
by Sasho Matlioski
Date: 2024.01.18
10:52:38 +01'00'

Прилог 7 Мислење од ЈП Водовод Охрид

ЈП ВОДОВОД ОХРИД
ул.Науум Охридски бб - Охрид

ЈП ВОДОВОД - ОХРИД

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ
ЕМБС 7404026 ЕДБ МК4020019540214

Информации на тел.046/230-020; тел.Дирекција 046/ 250-120; Наплата центар-Корзо 046/254-179;
ж.с-ка 530000202220150 Охридска Б. ж.с-ка 270074040260131 Халк Банка ж.с-ка 300010000183220 Комерцијална Б.
ж.с-ка 200003531943622 Стопанска Б. ж.с-ка 210074040260124 Тутунска Б. ж.с-ка 500000001294880 Стопанска Б.
ж.с-ка 250019000515505 Шпаркас Б. ж.с-ка 290000022217998 ТТК Банка ж.с-ка 370001100290428 Еуро стандард Б.

БРОЈ И ЕДНОСТАВНО ЕЛЕКТРОНСКО ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ПРОВИЗИЈА НА WWW.EVODOVOD-OHRID.COM.MK

До
ДГ "Сивил Инженеринг"ДОО
ул. „11-ти Октомври" бр.21-3/22
1000 Скопје

Ваш број: 0302-2518/1

Наш број: 09-340/1

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци, информации и мислења

Почитувани,

Во врска со Вашето барање со кое барате да Ви ги доставиме податоците и информациите за потребите на постапката за изработување и одобрување на Урбанистички план вон населено место и вон опфат на урбанистички план (за патна улична мрежа); и Основен проект (за патна улучна мрежа), Општина Охрид. Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена посточка водоводна инсталација исзработена, длабочината на цевките е околу 80-100 см, додека пак приклучоците се на помала длабочина. За време на изведба на градежните зафати **задолжително** контактирајте со Техничката служба од ЈП "Водовод" – Охрид на тел. 075/212-901.

Со почит,

Цртеж изработил:
Билјана Митреска, маш. тех.

ЈП "Водовод" – Охрид
Раководител на Сектор за водоснабдителни
објекти, производство и третман на вода за пиење
Љубе Трајановски, Дипл. град. инг.

Lube
Trajanovski Digitally signed by
Lube Trajanovski
Date: 2024.02.16
09:58:15 +01'00'

Прилог 8 Управа за заштита на културно наследство

Република Северна Македонија
Министерство за култура
УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Kulturës
DREJTORIA PËR MBROJTJEN E
TRASHËGIMISË KULTURORE

Бр. 17-410/2
14-03-2024 год
Скопје

До
СИВИЛ ИНЖИНИРИНГ ДОО
ул. 11 Октомври бр. 21-3/22
1000 Скопје

Предмет: Податоци и информации
Врска: Ваше барање 0302-2518/1 од 25.04.2023

Во врска со вашето барање за добивање податоци за постоење на културно наследство за изработка на урбанистички проект вон населено место и вон опфат на урбанистички план за улична патна мрежа, општина Охрид, Управата за заштита на културното наследство ја разгледа доставената и постојната документација и констатира дека во границите на опфатот нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку при реализација на проектот се појави археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Напоменуваме дека предметниот простор се наоѓа во границите на природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирање и проектирање на предметната документација, истиот треба да биде усогласен со Планот за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион (2020-2029), да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопување на објектите во амбиентот, особено во поглед на нивната висина и габарит.

Со почит,

Изработил: Ф. Доновски
Одобрил: м-р Б. Јовановска

2

В.Д. Директор,
М-р. Зоран Павлов

Управа за заштита на културното наследство
Drejtoria për mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore

ул. „Павел Шатов” бр. 3, Скопје
Rr. "Pavol Shates" nr. 3, Shkup

contact@uzkn.gov.mk
+389 2 5517 700
www.uzkn.gov.mk

Република Северна Македонија
Министерство за култура
УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Kulturës
DREJTORIA PËR MBROJTJEN E
TRASHËGIMISË KULTURORE

Бр. 17-410/2
14-03-2024 год
Скопје

До
СИВИЛ ИНЖИНИРИНГ ДОО
ул. 11 Октомври бр. 21-3/22
1000 Скопје

Предмет: Податоци и информации
Врска: Ваше барање 0302-2518/1 од 25.04.2023

Во врска со вашето барање за добивање податоци за постоење на културно наследство за изработка на урбанистички проект вон населено место и вон опфат на урбанистички план за улична патна мрежа, општина Охрид, Управата за заштита на културното наследство ја разгледа доставената и постојната документација и констатира дека во границите на опфатот нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку при реализација на проектот се појави археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Напоменуваме дека предметниот простор се наоѓа во границите на природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирање и проектирање на предметната документација, истиот треба да биде усогласен со Планот за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион (2020-2029), да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопување на објектите во амбиентот, особено во поглед на нивната висина и габарит.

Со почит,

Изработил: Ф. Донеvски
Одобрил: м-р Б. Јовановска

2

В.Д. Директор,
М-р. Зоран Павлов

Управа за заштита на културното наследство
Drejtoria për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore

ул. „Павел Шатев“ бр. 3, Скопје
Rr. "Pavol Shatev" nr. 3, Shkup

contact@uzkn.gov.mk
+389 2 5517 700
www.uzkn.gov.mk

Прилог 9 Допис од ЈП Водовод Охрид

ЈП ВОДОВОД ОХРИД
ул.Науm Охридски бб - Охрид

ЈП ВОДОВОД - ОХРИД

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ
ЕМБС 7404026 ЕДБ МК4020019540214

Информации на тел.046/230-020; тел.Дирекција 046/250-120; Наплата центар-Корзо 046/254-179;
м.с-ка 530000202220150 Охридска Б. м.с-ка 270074040260131 Халк Банка м.с-ка 300010000183220 Комерцијална Б.
м.с-ка 200003531943622 Стопанска Б. м.с-ка 210074040260124 Тутунска Б. м.с-ка 500000001294880 Стопанска Б.
м.с-ка 250019000515505 Шпаркасе Б. м.с-ка 290000022217998 ТТК Банка м.с-ка 370001100290428 Еуро стандард Б.

БРЗО И ЕДНОСТАВНО ЕЛЕКТОРНСКО ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ПРОВИЗИЈА НА WWW.EVODOVOD-OHRID.COM.MK

До
ДГ "Сивил Инженеринг" ДОО
ул. „11-ти Октомври“ бр.21-3/22
1000 Скопје

Ваш број: 0302-2518/1

Наш број: 09-340/1

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци, информации и мислења

Почитувани,

Во врска со Вашето барање со кое барате да Ви ги доставиме податоците и информациите за потребите на постапката за изработување и одобрување на **Урбанистички план вон населено место и вон опфат на урбанистички план (за патна улична мрежа); и Основен проект (за патна улучна мрежа), Општина Охрид.** Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена посточка водоводна инсталација изсработена, длабочината на цевките е околу 80-100 см, додека пак приклучоците се на помала длабочина. За време на изведба на градежните зафати **задолжително** контактирајте со Техничката служба од ЈП "Водовод" – Охрид на тел. 075/212-901.

Со почит,

Цртеж изработил:
Билјана Митреска, маш. тех.

ЈП "Водовод" – Охрид
Раководител на Сектор за водоснабдителни
објекти, производство и третман на вода за пиење
Љубе Трајановски, Дипл. град. инг.

Lube
Trajanovski

Digitally signed by
Lube Trajanovski
Date: 2024.02.16
09:58:15 +01'00'

www.vodovod-ohrid.com.mk; e-mail: javnost@vodovod-ohrid.com.mk елек. плаќање evodovod-ohrid.com.mk
Наплата центар Корзо 046/254-179; Наплата центар Градско Пазарште 046/251-120; Сервис служба 046/260-298
Прајсвајте состојба од 20ти до 25ти во месецот на телефон 046 254 179 или на evodovod-ohrid.com.mk

Прилог 10 Одобрена проектна програма

Општина Охрид
Градоначалник

Бр. 09- 473/3

Охрид, 23.01.2024 г.

Врз основа на Член 44 став (7) и Член 62 став (3) од Законот за урбанистичко планирање (Сл.в. на РСМ број 32/20 и 111/23), а постапувајќи по Предлог заклучок за одобрување на Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, доставен од Комисијата за урбанизам, Градоначалникот на Општина Охрид, го донесе следното:

Градоначалник

Димитар Влхов бр. 57
6000 Охрид

Тел. (046) 262-469
Факс (046) 262-545
www.ohrid.gov.mk

РЕШЕНИЕ

за одобрување на

Проектна програма за изработка на
Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на
ливнска инфраструктура со намена Е1.1 – локален пат од
с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4,
КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град
и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид

СЕ ОДОБРУВА Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на ливнска инфраструктура со намена Е1.1 – локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид, со тех. бр. 464/1-46/2023 од јануари 2024 год. изработена од Друштво за градежништво „Сивил инженеринг“ доо Скопје со површина на проектен опфат од 4.29ха или должина на трасата од 5682.81м, аплицирана преку информативскиот систем е-урбанизам во делот на постапките ПП (2020) како број на постапка 57304.

Образложение

Врз основа на поднесено Барање за одобрување на Проектната програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на ливнска инфраструктура со намена Е1.1 – локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид, со тех. бр. 464/1-46/2023 од јануари 2024 год. изработена од Друштво за градежништво „Сивил инженеринг“ доо Скопје со површина на проектен опфат од 4.29ха или должина на трасата од 5682.81м, аплицирана преку информативскиот систем е-урбанизам во делот на постапките ПП (2020) како број на постапка 57304.

Кон барањето бр. 0302-2568/3 од 17.01.2024 год. правното лице – изработувач на Проектната програма до органот надлежен за одобрување, согласно горенаведените членови од Законот и Правилник има приложено:

- Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на ливнска инфраструктура со

Општина Охрид
Градоначалник

Бр. 09- 473/3

Охрид, 23.01.2024 г.

намена Е1.1 – локален пат од с. Лескоец до с. Горно Лакочереј и с. Долно Лакочереј, низ КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град, Општина Охрид, со тех. бр. 464/1-46/2023 од јануари 2024 год.

- Услови за планирање на просторот бр. У47123 од ноември 2023 год. со Решение за услови за планирање на просторот арх.бр. УП 1-15 2393/2023 од 14.11.2023 год.
- Геодетски елаборат за геодетски работи за посебни намени за Ажурирана геодетска подлога КО Охрид 4, КО Лескоец, КО Долно Лакочереј, КО Долно Лакочереј-вон град и КО Горно Лакочереј-вон град со дел. бр. 08-178/4 од 25.04.2023 год. од „ГЕО БАЛКАН“ довел Битола;

Градоначалник

Димитар Влахов бр. 57
6000 Охрид

Тел. (046) 262-469
Факс (046) 262-545
www.ohrid.gov.mk

Комисијата за урбанизам постапувајќи по барањето и разгледувајќи ја приложената документација до градоначалникот на Општина Охрид достави Предлог – заклучок за одобрување на Проектната програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план со бр. 19-473/2 од 22.01.2024 год.

Врз основа на претходнонаведеното како и по извршениот увид во приложената документација, Градоначалникот на Општина Охрид утврди дека се исполнети условите за одобрување на Проектната програма односно истата е изработена согласно Законот за урбанистичко планирање (Сл.в. на РМ број 32/20 и 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.в. на РМ број 225/20, 219/21, 104/2022 и 99/23).

Општина Охрид
Градоначалник:
Кирил Пецаков

Прилог 11 Одговор од МЖ Инфраструктура

До
СИВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ ДОО
ул.„11 Октомври“ бр.21-3/22
1000 Скопје

Предмет: Одговор на барање

Во врска со Вашиот допис од ден 06.12.2024 година и број на постапка 66938 од Е-урбанизам, со кој барате да ви доставиме податоци и информации за изработка на „Урбанистички проект и основен проект за локална патна мрежа Лескоец-Лакочереј“, ЈП ЖРСМ Инфраструктура-Скопје Ве информира следново:

По разгледување на Вашето барање и доставената Ажурирана геодетска подлога, констатиравме дека проектниот опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на железничката пруга, на предметната локација нема планирани и постојни инсталации и објекти кои се во наша сопственост.

Со почит,

Помошник директор за пруги

Зоран Стојанов

Изработил: Александар Равиљски

Проверил: Горѓи Пушев

Согласен: Дритон Руси

